

BOEM@

Revistă de Literatură și Artă

octombrie-noiembrie-decembrie 2011 (Anul III) Nr. 32,33,34

BOEMA

Revistă de Literatură și Artă

Octombrie, Noiembrie, Decembrie 2011 (Anul III) Nr. 10, 11, 12 (32, 33, 34) - 80 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

10-11-12 / 2011

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu

Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A.G. Secară, Constantin Vizionie, Cristina Roșu, Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori:

Maria Timuc - București

Luca Cipolla - Milano

Melania Cuc - Bistrița

Tănase Carașca - Tulcea

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

aspra@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. A. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ștefan Ciobanu (p.8), Melania Cuc (p.9), Dorian Marcoci (p.13), Ion Tutunea - Hercinul (p.14), Liviu Baitel (p.44), Dan Cheșcu (p.49), Ileana Lucia Floran (p.50), Mircea-Marcel Petcu (p.52), Ion Cristofor (p.73), Ion Tudor Mateescu (p.77), Elia David (p.83), Andreea Codiță (p.85)

Proză: Adrian Botez: Povestea poetului bețiv și a fetei de hangiu / Băbuța și puilul de ceară / Fetița și fluturele (p.10), Maria Tirenescu: În parcul mare / O întâmplare fără importanță (p.20) / Difuzorul (p.21), Petre Rău: Limba lui Dionisie (p.25) / Verde vale de rai (p.42), Victor Cilincă: Lupta cu îngerul (p.45), Ioan Alexandru: Viermele (p.66), Ștefan Dincă: Povestea trandafirului roșu (p.78)

Cronică de carte: Melania Cuc: Imnuri închinare Vieții (p.5) / Valentin Marica, arborele care viețuiește prin Cuvinte (p.5) / Gânduri despre „Întoarsele gânduri” (p.24) / Taina luminii care se alege din întuneric (p.84), Viorela Codreanu Tiron: Vraj(b)a clipei (p.7), Adrian Botez: Metafizica poeziei lui Liviu Ioan Stoiciu (p.16), Gheorghe A. Stroia: Jurnal stelar 2011 - “Misiune printre stele” (p.22) / Lumină, culoare, sentiment, vibrație, sacrosantul dor al rădăcinilor (p.56), Menuț Maximilian: Poezia îmbrăcată în pardesiu / Versuri ca un colind (p.48), Petre Rău: Îmbrățișat cu poezia (p.68), Marin Năstase: Navigator prin suflete de scriitori sau „Dincolo de vitralii” de Gheorghe A. Stroia (p.71)

Esu: Ștefan Lucian Mureșanu: Depeizarea egoului în romanul superrealist (p.3) / Intimitatea ca manifestare perfectă a eului superrealist (p.69) / Sărbătoarea de Ignat în satul românesc (p.80), Dan Ion Sănda: Farsa școlii (p.40) / Scârba la care s-a ajuns față de ai tăi din țara ta (p.55), Camelia Constantin: Strada viselor / Trupul este templul sufletului (p.51), Costina Alina Bocăneală: Fereastră... (p.74)

Note de lectură: Ionuț Caragea: Norocul ți-l faci cu mâna ta, poezia cu inima... (p.86)

Cronică de cenacul: Constantin Vizionie: Maria Ieva - între clasic și modern (p.54)

Meridiane: Luca Cipolla: Italia (p.36)

Pictură: Gheorghe A. Stroia: Selecție din opera lui Iman Maleki - Iran (p.38)

Interviu: Patricia Lidia: Dialog cu poeta Anne Marie Bejliu (p.30)

Istorie: Ana Maria Cheșcu: Galații la începutul secolului al XIX-lea, în viziunea călătorului elvețian Carl Guebhart, 1792-? (p.64)

Opinii: Constantin Vizionie: Palate românești (p.60)

Eveniment: Tănase Carașca: Zilele Cernei (p.58) / Din nou la Tulcea... (p.62)

Umor: Stanislav Popescu: Epigrame (p.61)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.87)

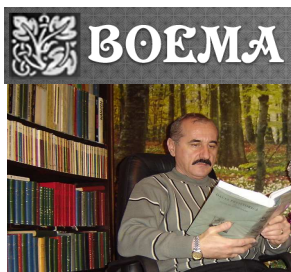
Grafică:

Coperta I: Victor Molev - Dwarf

Coperta a IV-a: Colecția InfoRapArt - Ghețuri

Interior: Elena-Liliana Fluture, Carmen Racoviță

www.boema.inforapart.ro

Ștefan Lucian MUREȘANU

DEPEIZAREA EGOULUI ÎN ROMANUL SUPERREALIST

Supliciiul egoului

Dialogul aparent banal, din romanul superrealist, scoate la lumină o întreagă cercetare antropologică a supliciiului la care cuvântul este supus și apoi expus, într-o ireală prezentare a personajului, egoul: - *Lăsați-vă, bă Brânzicule, de căcaturi din astea supte din deget! Ba, încă, puse la-ncălzit... Ți-am zis că vreau altceva. Ia vino iute jos! Hai, galop!!*¹. Realitatea sucește irealul și dă fața schimonosită a unei societăți repetabile, în istoria fiindă a entității-om, dar într-o etapă de robotizare mistificată a existenței. Expresiile vulg nu dau cu nimic sensul teoretic al literaturii de oralitate, de exprimare a intervievatului, ci o excitație profundă a senzațiilor tipului nou de om. Literatul cunoaște acest fapt și își transformă creația în hrană pentru cei obsedați de frământări sodomice, masochiste etc. Nu romancierul este de vină de ceea ce scrie, pentru că el redă fidel expresia stagnării puterii de a decide a omului, el cunoaște ca nimeni altul întârzierea în meditație a lumii de astăzi, știe ce omul vrea: *Eu însămi umblam goală pe jumătate, în pantofi cu tocuri înalte. Nu știam să-i ordon altceva decât să spele vasele și să pregătească masa. A luat inițiativa, s-a strecurat sub masă în timp ce mâncam, s-a oprit înaintea scaunului meu și acolo, dându-mi la o parte slipul...*², nu este cazul să continui că deduceți singuri ce a urmat. Creatorul nu mai sugerează avântul imaginativ, el îl dă în vileag, îl descrie amănunțit pentru ca cititorul să trăiască intens propria-i simțire. Dacă în antichitate sau în celelalte epoci de dezvoltare a societății omeniești, au existat astfel de împrumuturi, de expansioniști în timp ai vulgului, acum, în secolul XXI, omul este dirijat de slăbiciunea computerului. Prin el, slăbiciunea umană își trăiește viciul, creează monștrii sub tăcerea lascivă a autorităților, care îi manipulează. Cine sunt acești manipulatori și cărei entități aparțin, nu știe nimeni sau nu se încearcă o dezvăluire a tainelor acestora care distrug tacit, sigur, omenirea. Acest ultim cuvânt pe care l-am folosit în încheierea frazei de mai sus se compune din două cuvinte cu un rost bine definit dar nedorit de unii, care se cred mai presus decât forța deusiană și blândețea tensiunilor provocate între oameni. Romancierul superrealist caută să definească tocmai explicarea sensului acestui cuvânt *omenire*, care nu are sensul prezentării aglomerației de suflete dijmuite, ci o *menire*, un dat de care puțin cunosc că îl avem pe pământ. De exemplu, menirea romancierului superrealist nu este aceea de a alege cuvintele textului său, el le azvârle cu putere înăuntrul minții cititorului și i le lasă să le rumege în malaxorul conștiinței sale. Dacă însă angrenajul malaxorului celui aplecat spre surprinderea noastră este

defect din construcția sa, noua scriere nu mai sugerează, ci interpretează greșit, punându-și amprenta pe tot umanul inconștient și surescitat.

Spuneam mai sus că degradările de limbă, pe care îmbălsămătorul de urât al *Florilor răului* sau meșteșugitorul *Florilor de mucegai* le-au exersat în limba literară, dându-le frează unduitor în exprimarea elevată, au dezaxat în secolul XXI forma de conținut, creând dilema, fantasma lumii noi, dezrădăcinate. Puterea cu care în ziua de azi, cuvinte considerate desuete sunt folosite atât de clar în viața publică, fără jena că ar exista o surprindere din partea celui, care întâmplător aude, e drept, aude, nu și ascultă, dau rezultatul unei coborâri voite a intelectului prin faptul că, cel audiat, nici nu mai trebuie să gândească, ci doar să expună cuvinte. Cuvintele sunt spuse cu o atâta înverșunare excitativă încât cel care vorbește își desăvârșește în același timp virilitatea, devenind impetuos. De aceea, vom observa la exprimător o stare nervoasă, plină de dorința de a lovi, însăși pronunția gravă, prelungită, cu rotunjirea buzelor la exprimarea cuvântului ce-i redă propriul organ sexual, îl irită și îl alienează în același timp. Totul este o forță nervoasă excitativă pe care romancierul superrealist o exploatează și o înscrie în creația sa, nu însă ca pe o vorbire stilată, ci doar ca intercalare de nevoi. Descrierea în romanul superrealist este de multe ori una a luxului, pe care cei nevoiași îl tânjesc, scoțând la iveală noul tip de mascul neîmblânzit perturbat de o *femeie scorpie*. Sensurile sunt multiple, iar personajul masculin este dedat împlinirilor sale nelimitate, dacă tipul este unul foarte bogat, abundă în alienații, dar care duc întotdeauna la cursul următor unei vieți normale. În fapt, scriitorul superrealist prezintă omul în cele două ipostaze fundamentale ale existenței sale: cea ireală și cea reală. Ireal, în intimitatea lui cea reală în viața publică. Exemplele ar putea lesne curge cu prototipuri din viața publică, însă eu fac sinteza omului oarecare și nicidecum progenituri aglomerate de interese meschine. Sincer, autorul creațiilor superrealiste nu se ascunde după degete că nu s-ar deda unor astfel de plăceri intime, însă el rămâne loial cititorului absorbit de real și ireal.

De-a lungul epocilor noastre istorice omul nu s-a schimbat cu nimic, a rămas același, drămuț de părerii, absorbit de griji, însuflețit de bucurii și vicii. Aceleași vicii se aștern rând pe rând, când le dorim, conștient sau nu, în comportamentul nostru. Literatul este o entitate aparte, absorbită de introvertire, de descotorosire a *lăuntrului* său, de unde își deschide dorința de a cere lumina, dezgolindu-se în fața cititorului de toate hainele sale, devenind atunci un exhibiționist. Opera lui este ce a simțit la un moment dat fiindul său: explorare, fluidizare, liniște demiurgică. Creația sa mișcă mădulele, concentrează activ creierul relaxând cititorul. El cunoaște acest lucru și, în lumina aceea luciferică, naște imagini pe care le transportă în paradisiac. Este o putere a imaginii în

(continuare în pag. 4)

imagarul dezlănțuit al creatorului elevat inițiat. El a trăit și trăiește din ireal pe care îl induce cititorului cu care va conviețui în nemurire.

Romanul superrealist are un stil maiestuos de exprimare, liber, propriu fiecărui scriitor, chiar și atunci când au loc descrieri erotice. Expresia elevată încordează vrerea iar așteptarea surescită nervos: *Straniul pare și mai straniu atunci când îl mărturisim. Ea îl privi fix și, fără să mai spună nimic, intră în micul birou.*³ Lumea superrealismului este cu totul diferită de toate existențele câte au fost. O diferențiază studiul, nu contemplarea pentru că la un superrealist nu există concomitent admirația și studierea, ci doar una dintre ele însă mai puternic excitația nervoasă. Sunt momente în care personajul se dezghioacă, se animă, tânjește și urlă precum leul în junglă, când își atinge punctul de satisfacție. Personajul superrealist are limitele pe care el însuși și le consideră diriguitoare față de un fiind, în rest, expresia *je m'en fiche* este cu totul pilduitoare în felul lui de a fi, și nu se lasă îngădit de ceva care lui i se pare anormal a-i pune stavilă pornirilor sale. Nepăsarea aparentă, mai mult expresivă este una dintre stările de fapt ireale ale existenței lui, din care rezultă exasperarea, tumultul acela nervos. Este într-o continuă grabă și nu un obsedat, ci pornit spre liberele sale dorințe, care i se par normale, chiar dacă vizibil și auditiv deranjează pe cei din jur, pentru că el gândește că atâta timp cât îi stai în preajmă, îl și accepți.

Străin în introvertire

Semnul introvertirii este finalul funcției expresive a gestului imagar, care imită realul în fiindul egoului. Personajul refulează halitosis respingând voit din preajma lui anumite elemente care îi repugnă. Sfidează limita bunului simț alunecând spre partea disperării și este conștient, pe tot parcursul acțiunii sale, de faptele străine ce îi depășesc puterea de a le înfrâna. În romanul superrealist tocmai acest stimul nervos este ingenios evidențiat. Dacă este foarte bogat, personajul se joacă de-a viața înclinând ostentativ, cu garda lăsată, spre un sistem ambiguu de existență, excitant, depravat chiar, dar nu lipsit de formă. Când este pus la încercare, dându-i-se sarcini precise de îndeplinit, fraternizează cu introvertirea și se lasă prădat de gânduri: *Aici, îl oprii pe infirm, auzisem prea multe, nu mai aveam chef să-i tolerez divagațiile orduriere. Nu atât subiectul mă revolta, cât căldura cu care-l înconjura. Nu avea dreptul să vorbească de aceste lucruri respingătoare cu fervoarea cvasireligioasă a unui credincios pentru Dumnezeuul său.*⁴ Eroul lui Bruckner este un superrealist însă la el viața libertină înseamnă artă a sexului, obosire neconținută a trupului, sărutări pătimașe și dezveliri intime, nicidecum maladie sexuală.

Când totul se încheie, se retrage într-o amorțeală puerilă, atunci se dorește apărat și ocrotit. În romanul superrealist personajul principal se confundă de multe ori cu autorul, întâlnim o relatare la persoana I, un dialog liber de orice graniță a limitelor regulilor bunului simț, cu descrieri amăgitoare, excesive și excitative, în fapt, trăiri sodomice, dorite și repuse în pagină cu o

uzanță copleșitoare obsesivă. Romancierul superrealist creează un ritual decis în urma unei experiențe nebănuite în planul punerii în imagine a tot ceea ce vâltoarea animației crescânde a actului fermentativ, al scenelor orduriere, îl poate declanșa ca urgie a imaginației universale. El este un exhibiționist, arată și își pune în valoare tot ceea ce crede că îl dimensionează ca element forte al entității din care face parte, repugnând pudoarea ca pe ceva ce viciații o ascund voalat prin acoperirea ochilor cu degetele răsfirate.

Trăim un timp în care civilizația umană este separată de cultură, imaginea stranie de interes, iar lumina obscură comparată cu întunericul luciferic. În realitate, lumea de azi nici nu mai știe dacă trăiește sau dacă visul unei vieți poate să schimbe cursul fiindului în nefiind. Banul repugnă cultura și atrage năuntrul teluric, făcându-l pe om să decadă și să piardă mirajul căutării, pentru că însăși acea căutare este un act al împlinirii pelerinajului deusian.

Nemaicăutând căutarea împlinirilor ne pierdem, cu știința noastră, de toate darurile de împlinire ale vieții. Și câte minunății mai aveam încă de primit, pentru că eram doar la jumătatea de drum a fiindului entității noastre. Toate acestea sunt miraje de care scriitorul superrealist are cunoștință, însă le dejoacă și le ametește într-o amăgitoare existență a firii cu toată dezlegarea divină a impunerii vederii răului și a puterii noastre de a ne îndepărta de ele. Creația lui artistică este amăgitoare, satanică în ochii de sticlă care-ți dilată simțurile și te zvârcolește în neputința de a discerne binele de rău.

După ce vei lipi din nou copertile cărților lui, tentante și amăgitoare, vei afla că trebuie să știi să trăiești și să te rogi, să nu te mai întorci acolo de unde ai pornit greșit.

¹ **Carla Maria Filip**, *Tăbărăți-I*, roman, tip: Docudrama, București, 2011.

² **Pascal Bruckner**, *Hoții de frumusețe*, roman, Editura TREI, București, 2011.

³ **Marc Levy**, *În altă viață*, roman, Editura TREI, Buc., 2011.

⁴ **Pascal Bruckner**, *Luni de fiere*, Editura TREI, Buc., 2011.

desen de Elena-Liliana Fluture

Melania CUC

Imnuri închinare Vieții

(La poarta sufletului, poeme, autor **Marin Toma**)

Parcă anume pentru a-i da cu tifla vieții, care s-a purtat cu el ca o mașteră, poetul Marin Toma se „bate” în Cuvinte, nu în arme letale, cu lumea care, mai repede îl judecă în loc să-l aline.

Cu duioșie și versificație de modă veche, autorul șlefuește diamante verbale, le prinde în montura versului clasic ca într-o tiară, pe care o dăruiește Femeii.

Teama, speranța, dezamăgirea, toleranța și sentimentul iubirii, puterea sacrificiului, toate stările umane sunt accesate și așezate în albia versului, care curge domol, fără cataracte, fără vârtejuri, precum lălmia, râul lângă care și-a ales să trăiască.

Insomnii preschimbate în sintagme, dulcele-amar al singurătății înflorind speranțe, dar și dezamăgirea care îi stă mereu, ca un bolovan de sare deasupra capului, toate sunt motive potrivite pentru a alcătui adevărate declarații de dragoste.

Uneori, cu încredere aproape juvenilă, alteori cu umor și forță intuitivă, poetul face din pagina cărții sale un spațiu de desfășurare a evenimentelor diurne.

Ca într-un jurnal intim, semnatarul poemelor este subiectiv, forma poemului, de o simplitate dezarmantă adesea, te determină, ca cititor, să intri în sfera afectivă a autorului, să retrăiești pe cont personal sentimentele umane ridicate la rang la Artă.

Marin Toma, omul care a coagulat în jurul său nucleul publicației *Dor de Dor*, cel care a înnobilit spațiul Bărașanului cu sintagmele scriitorilor români de pretutindeni, face în volumul de față o interacțiune de nobilă stare; nu este fericire, nu este angoasă, este Viața unui Om care se bate cu zeii pentru picătura de fericire ce i se cuvine.

Într-un tandem vechi de când lumea, bărbat și femeie, într-un spațiu cu elementele vitale preschimbate în literatură, autorul cărții de față este delicat, dar și aspru, un bărbat ce-și duce vocația dincolo de puterile fizice.

În poeme ca „Sub ramura de măr” sau în „Mai lasă...” liniștea nostalgică cuprinde în țesătura ei locul pe care, ca oameni, îl aveam și îl purtăm fiecare în suflet, un loc comun și un sentiment general valabil; vârfuri ale aceleiași lance, cu care poetul ucide balaurul tristeții.

Ca într-o arcă argonautică, alături de alții, dar atât de singur în călătoria sa spirituală, poetul se folosește cu voluptate de sentimente, închizând cerc în cerc, desăvârșind experimentul inițiat.

Marin Toma este un migdal uriaș în centrul Bărașanului, deși furtuni nebune au rupt din „crengile” sale, el este de neclintit și... înfloarește, rodește poeme și prietenii literare.

Opera sa este una asemenea țărânei din livada cu merii acestei toamne, litera-i aproape țărănească în fibră, este scrisă cu cerneala cerului de la miezul nopții, udată cu roua de dimineață.

Aparent desuetă, scrierea lui Marin Toma deschide breșă spre lumea modernă de astăzi, face legământul modernismului cu natura, cu simplitatea Omului care nu mai are nimic de pierdut, și care, în fața foii albe aflându-se, scrie cu sufletul în palmă.

Bucuria comunicării în vers este ca o terapie a inimii, leagă frate de frate prin cuvinte și nimeni nu mai este singur în clipa Creației.

Un poet cuminte, un fel de cuminenia-țărânei este Marin Toma, gânditorul care nu se lasă prins în vortexul mașinărilor inferanale ale momentului, rămâne ceea ce a fost Omul în chintesența sa primordială: o valoare.

Valentin Marica, arborele care viețuiește prin Cuvinte

Tăcerea magilor, poeme, Editura Nico,
Tg. Mureș, 2010

Poet suprinzător fiind din fiecare unghi din care ai lua cărțile sale, Valentin Marica a pornit din drumul „cumpenei” satului de câmpie transilvană, cu osârdie și dor de lumina care cuvântă de la începutul începuturilor, și și-a făcut un nume în Literatură.

În volumul *MAGUL TĂCUT*, scrisul său deține o tehnică personală cu nuanțări moderne, dar și cu melos care amintește de clasicismul, fără de care nu am ține în echilibru perfect rostul Literaturii adevărate. Poetul caligrafiază cerc în cerc în trunchiul unui arbore care, în loc de fructe, rodește pâinea-cuvântului.

Cu pioșenie elevată, cu eleganță și candoare uneori, răspunde întrebărilor esențiale ale lumii în care trăim, dând sens poemelor prin ceea ce face din Cuvânt, elementul esențial al ființării umane.

Punctele distincte în sfera de acțiune poetică; spațiul natal, credința, timpul, mitologia, universul ca loc de întâlnire între spiritele alese - fiecare dintre palierele pe care merge în inițiere autorul, totul se prefăce în Carte. Și, CARTE este și pasul pe care îl face Omul din leagăn până la moarte.

(continuare în pag. 6)

"N-am în mâini / decât o carte..., / ochiul de viață / pregătit de moarte" (Vadul, nicăieri).

Într-o simplificare a sintagmei până la atingerea laturii interioare, Valentin Marica "joacă" pe cartea inteligenței native, a harului cu care a fost dotat din stele, dar nu risipește cele multe și interesante cunoștințe pe care le-a acumulat prin slova scrisă, nu se cantonează doar în lumile fascinante, se simte perfect și în locurile comune.

Deși focalizează imagini magistrale pe ecranul unui "cinematograf" mitologico-fantastic, deși ține dreapta-credință în cumpăna cea mai fericită a copilului care s-a jucat cu picioarele desculțe prin rouă pentru a putea visa stelele, poetul nu se retrage din fața lumii contemporane, postmoderniste, nu privește cu detașare intelectuală viața care freacă în cele mai neașteptate locuri. Dorul de spațiul visului inițial, ca într-o epopee mioritică cu reverberații actuale, dorul de ceea ce am putea fi, se simte acut în multe dintre poemele din volumul MAGUL TĂCUT.

"Se răsfiră noapte-n iederi, / creanga-i grea de preamărire, ochi de pâine / doarme-n cântec, / rană în nemărginire" (Întrupare).

Magul tăcut poate fi Mărturisitorul, cel care, situat pe o treaptă a desăvârșirii spirituale mai sus decât noi, reușește să decupeze detalii ale lumii în care viețuitoarele, timpul, spațiul, fenomenele naturii, spiritul pietrei și cel al omului... toate devin aluatul primordial din care se poate rotunji pâinea de fiecare zi. Pâinea Poemului.

"Vinovat e lutul" spune într-un vers, Poetul, și zăbovind pe imagine nu poți trece mai departe, fără să te gândești la Eva cea plămădită din lutul coastei adamice, fără să vezi cu ochii tăi cum partea antheică din Om ne trage dincolo de edecul vieții cosmice.

"Zăpada își adună săruturi la glezne, / mieii să se nască uzi de cer. / Vinovat e lutul. / Vinovat e brațul cumpenei" (Neînduplecat, ochiul...).

Și totuși, albul zăpezii și mieii uzi de cer, țin în echilibru aproape perfect cele două talere ale balanței... Cu o filosofie ce are la bază studii și încercări de viață, Valentin Marica știe să păstreze distanța potrivită între imaginile care, în paginile volumului de față, fac din lumi diferite, un spațiu comun, cel al Cunoașterii.

"Ziua fluturelui alb" este unul dintre poemele cu sărătură de sânge și picătură de miere, în care mitologia își are locul ei; aici totul se decantează în „pământul sterp”, în contrapondere cu "tâmplă" vie, cu Gândul, care știe cum și când să potrivească imaginile pentru ca întregul să fie rotund, fără cusur.

Pagină după pagină, parcurgând poemele cărții, ești tentat să crezi că intri într-o călătorie inițiată, că dincolo de locul copilăriei, de simplitatea-complexă a lumii unui sat din câmpia transilvană, - sunt arborate steaguri din lumină solară.

Aceasta este senzația pe care ti-o lasă lectura cărții de față, că ești un călător pe marea nemărginirii, cu valurile verzi-albastre ale lanurilor de secară și picăturile cerului, sunt doar altarele, troițele din satele noastre cu veșnicia bătută în cuiele crucilor de pe case.

"Revin aceleași cuvinte" spune poetul și, pentru a-i da greutate în plus sintagmei, adaugă *Motto: Cad orele ca banii în mâinile orbilor.*

"Cerul e o cămașă albă... / - Aș putea s-o îmbrac pentru când-voi intra în ochiul păsării".

Zborul care se află în stare latentă în fiecare creator, iată cum, la Valentin Marica se metamorfozează în cămașa albă a cerului, pe care Omul o îmbracă pentru a fi gata de zbor.

Un zbor figurativ, înălțare prin lumina care cuprinde nu doar pupila. Atât de sugestiv, de tainic transpus este acest exercițiu, prin care Omul ar putea, într-o bună zi, să se alăture îngerilor.

Și Taină este cartea întregă, dacă o citești fără grabă, cu aplecare pe fiecare sintagmă care, de cele mai multe ori este o cheie, un cifru pentru poemul care urmează.

Legătură din legătură, pagină cu pagină, lucrarea poetică nu are spațiu potrivit pentru ca autorul ei să scrie Sfârșit.

Cartea asta este un intermezzo în simfonia poematică pe care Valentin Marica o oficiază din convingere și cu dăruirea celui care știe că pentru acest lucru a fost trimis pe pământ.

"Foișorul cinei" - un titlu pentru un poem care m-a dus din prima, cu gândul la Ultima Cină a lui Iisus.

"Peste râul de piatră lucie, / aburul gurilor flămânde încălzește veșnicia... / Strâng în mâini flori de sare... / Le împart în patru colțuri de masă. Revin aceleași".

Am citit și recitat poemul acesta, pentru a vedea cum apa e piatră, gura flămândului dă sens veșniciei! Colțurile mesei, aceleași.

Într-o simbioză inteligentă și printr-un efort sisific, fiecare dintre cuvintele nuntite în această carte este un eșantion al bucuriei Vieții, un semn de întrebare pentru ziua ce vine și, de ce nu, un cântec de luptă până când va fi să fie vremea, să trecem "Latreia" noastră personală.

"Îi dau numele de latreia / podului de peste apă / lucios ca dinții jvinelor, / încovoiat când trece satul / cu mortul pe roți de lemn. / Râul și podul, Cruce / peste teama noastră".

Râul cu Podul fac cruce, ca mâinile mortului așezate pe piept! Nimic trist, nimic forțat, doar motiv serios de meditație.

"Magul tăcut" vorbește pe Limba Poetului. Magul tăcut este un cântec prin care anotimpurile omenirii se petrec unele pe altele, așa cum Luna se petrece cu Soarele.

Felicitări, Valentin Marica!

Viorela Codreanu Tiron Vraj(b)a clipei

Cu iubirea, folosită ca o cheie a destăinuirii tuturor lucrurilor, așa se poate citi volumul **Vraj(b)a clipei**, cartea semnată de Viorela Codreanu Tiron și care a apărut într-o grafică de zile mari, la Editura AmandaEdit din București, în anul 2011.

Poemele care alcătuiesc volumul, sunt ca și înaripate, simetrice în esență și cu trimiteri spre locuri, oameni și sentimente dintre cele care, nouă, celor din jur, adesea ne scapă. Cu o finețe feminină, dar defel feministă, autoarea translatează imaginile personale în sfera comuniunii, a locului și a timpului unde individul dispăre ca entitate de sine stătătoare, devine Măreție, motiv pentru care merită să trăim pe pământ.

Volumul debutează cu poemul "Tot ce vă spun" - o mărturisire a căii sale golgotice, un fel de destin inițial care îi permite autoarei să pună degetul pe rana lumii-înconjurătoare, să spună că nimic din ceea ce vede, pipăie și apoi, scrie, nu este artificiu. "*Am străbătut / întinderea de piatră goală, pustiul străjuit de stânci (...)*".

Emoționantă singurătatea aceasta, a Poetei care se întreabă "Cine sunt?".

Creatorul, care este ea, își pune întrebarea pentru a da răspunsul în public, și o face scriind pentru cei care se hrănesc, citind, din pâinea nemuririi. Cu o tehnică a scrisului distinctă, defel cameleonică, așa cum se mai întâmplă astăzi în Literatură - Viorela Codreanu Tiron ne atrage atenția prin acuratețea sintagmei, prin firul poematic pe care îl trage în iglița silabelor. Totul se leagă, are esență, consistența care conferă versului tonus dar și timpi de liniște pentru gândire.

Cititorul nu poate trece brusc de la un poem la altul fără să insiste, să rămână o secundă pe textul abia lecturat. Este un privilegiu să mergi pe drumul cuvintelor prin Clipa cea repede, să vezi cum „Jocul chibzuinței”, nu mai este joc, este ardere, catharsisul care îi dă noblețe operei poetice semnate de Viorela Codreanu Tiron.

De unde vin? Unde plec? Cine sunt florile? Dar, soarele... Întrebările esențiale ale lumii se învârt ca într-un carusel, se lasă legate în același harnașament al ordinii ce ne ține pe verticală ca oameni.

În tot acest timp "Dumnezeu tace"! Îndrăzneală această sintagmă, este curajul celui care știe că are un rost al lui pe pământ. Poeta nu se joacă de-a cuvintele, face, din detalii aparent la îndemâna fiecăruia dintre noi, construiește mici catedrale de sunete ce anunță că încă suntem capabili să regenerăm prin noi înșine. Spiritul cărții de față este o prefață la nemurirea cuvântului odată ce a fost gândit și transpus pe hârtie. Poemul este un loc pentru Rugă, este un refugiu în care, autoarea se retrage din marasmul lumii moderne, un loc unde î-L imploră pe Dumnezeu, să o învețe cum să culegă Lumina.

Lumina este atotcuprinzătoare dintr-un capăt la altul din acest volum, deși uneori nu se vede, precum soarele, lumina aceasta există, blândă, matură, uneori

Obosită, dar mereu gata să spele cu "lacrima toamnei" obrazul Planetei. În acest context, poeta stă între Mărginire și Nemărginire, defel derutată, ea știe că locul din care pornesc în lume și în viață, toate visele, locul tainic al fiecărui om, punctul de legătură cu Cosmosul ființei este Copilăria. Acolo se apleacă peste gânduri, ia în răspăr poveștile cu izvoare și alte locuri de o simplitate seniorală, uimitoare.

Viorela Codreanu Tiron este poeta care nu se teme să folosească sintagmele și în volum, abundă întrebările. Este un semn de maturitate, de înțelepciune a momentului în care conștientizezi că rolul tău este să lași mărturie pentru clipa următoare. Natura, de la coaja unui copac pornind, la spațiul de un albastru-decolorat al cerului, lumea cunoscută de fiecare zi devine, prin poeme, operă de artă. Starea de grație pe care ți-o dă succesul, bucuria de-a fi "colosul care prăduiește" - cum inspirat enunță autoarea, toate aceste fragmente dintr-un puzzle urieșesc, sunt Viața în forma sa de Duminică.

A citi cartea aceasta este un fel de împărtășanie din tainele care te înconjoară. Trebuie să ai urechi să auzi, minte care să perceapă albul din negru, și mai presus de toate, se cade să ai Credință, fie și numai cât bobul de mac, pentru a înțelege esența.

Viorela Codreanu Tiron este poetul care excelează în lucrarea sa literară, nu se abate de la drumul său și fiecare literă din poem, este o certitudine. Autoarea nu băjbăie prin întunericul neștiinței, ea ne spune în vers clar: "Despletită în amurguri târzii / las în urma mea / mireasma primăverii dintâi, / pentru a mă reîntoarce / în casa în care tinerețea mea... se schimbă tot mai mult în umbră, / și unde văd cum cuvintele mor / în ghivece de timp răsturnate" (În urma mea).

Sigur, în acest poem de o construcție la maturitatea creației, poeta (și) cochetează cu Timpul, pentru că ea este cea care dictează unde și când se va întoarce pentru a închide cercul. Propria-i stăpână pe minte și inimă, fiind, autoarea poemelor dintre aceste două coperte, este puternică și fragilă, foarte tânără și foarte bătrână prin experiența care îi dă tot dreptul să-și spună Lumii întregi, că există.

Intellectual, artistic, Viorela Codreanu Tiron este un eșantion de frumusețe clasică peste care cade bruma incorigibilă a contemporanității, este o poetă modernă cu reminiscențe de romantism năucitor de frumos.

Ștefan CIOBANU

hainele largi ale răsăritului

în dimineața aceasta
trandafirii scârțâie ca niște porți de metal
este un singur scaun în grădină
și un singur nor

aerul nu mai păstrează formele iubitei
cămașa ei de noapte s-a transformat în răcoare

aud paznicul cum se apropie lovind cu un băț merele
căzute
din calea lui secunde fug pe lângă mine
cu gurițele mânjite de dulceață

o să răstorn peste mine o barcă

o să răstorn peste mine o barcă
să mă gândesc acolo
liniștit
la gările în care începeau săruturile să ne muște
și impiegații să își coasă urechile de șine cu ochii spre noi

la clipele când ne plesnea soarele
după fiecare orgasm

la norii ce se aplecau să doarmă în pletele noastre de metal

poate o să se așeze deasupra peste vâsle
o deltă ca o pasăre și va scoate dintre aripi
pachețelul cu mâncare pentru prânz

o să aduc ceva vreascuri
le voi așeza în formă de vulcan
să fac un foc cât un țipăt de nou născut
pentru pelerinii ce vor veni
să vadă cerul lemnos cu ploapele lor ca niște glugi

o să răstorn peste mine o barcă
și ei or să vină să ne audă vocile din copacii
ce-și poartă prin vânt coifurile de frunze

sau vor fi la mare căutare locurile de scrijelit

căutarea

iubita a promis că mă așteaptă într-o trestie
la masa de lângă geam
în timp ce eu mai zăbovesc pe afară
să îmi mențin condiția fizică a pleoapelor
în căutarea fiarei ce a scăpat din lesă

fiara cu o mie de inimi în fiecare ghiară
fiara cu blana coaptă

de-ar fi să ajung pe lângă bolovanii ușori ca norii
de-ar fi iubitei să i se mai audă doar glasul în trestia
inundată
eu tot am să caut fiara care mi-a lins pupilele
ca pe propriile ouă

supușii mișcării

ne întorceam aplaudați de plopi
la ferestrele noastre ca niște secunde
aveam un soare de piatră în loc de sticlă cu apă

o bătrână
ne culegea semințele din umbre
pentru vulturii ei de suflet
în inimă purta un ulcior cu galbeni verzi la subraț

am trecut pe lângă un păr ce avea bagajele făcute
ne-ar fi povestit despre toți oamenii care au stat sub
el
din care s-au ridicat printre crengi
rugăciuni și balonașe de pământ
dar foșnea foarte greu cu frunzele perforate
niște inele de aer îi veniseră de hac

pe deasupra într-un funicular cânta un cocoș

degetele noastre erau cusute strașnic de către părinți
și au ținut ferm blana mistreților pe care călătoream
nu am căzut ca două păpuși de la capul patului

am trecut pe lângă un consiliu
care hotăra punctul de fierbere al ierbii
în jurul unei mese câmpenești

dar noi trudeam să ne întoarcem
la locurile în care nu am fost niciodată
cu umerii cheltuiți

din nu știu ce fruct
regele elefant și regina lebadă ne priveau satisfăcuți
atingându-și sceptrele

final de leapșa

cu dimineața în furca sprâncenelor
o întindem ca niște foarfece scăpate din frizerii
printre bolovanii ieșiți la păscut

lăsăm lumina să se zbată în urmă
să se rostogolească sub copitele norilor

din când în gând ne oprim
pentru a ne privi prin ochii unui nasture
fericiți și lipiți
de pereții cubului de gheață

Melania CUC

Autoportretul perfect

Și o ceașcă de ceai chinezesc.
 Stop cadru fără egal
 Printre
 Liniile frânte din șale
 Pe un ecran uriaș.
 Și vremea-i albastră,
 Și nisipul e verde
 Scaieții dau floare,
 Sămânța germinează
 Pe buzele mele mușcate
 De sare .
 Sunt un om liber!
 Strig mut.
 În căușul de palmă
 Mă ascund ca o pâine
 Neagră, sațioasă,
 Fără idealuri.

Dumnezeul meu

Este prizonierul perfect
 Din împărăția zăpezii.
 Singurul fără de pată,
 Căutător de aur
 Și vânător de reni din proțelanuri...
 El
 Mă așteaptă cu lampa pe masă
 Și cărțile de joc,
 În avanpostul pavat
 Cu pașii copilului care am fost.
 Un loc de rezervă perfect
 Locul de unde Paradisul
 Se vede cu portocali înfloriți
 Și penele păsării de cenușă
 Încă arâzând.

Înfloresc iriși minerali

În scobitura tălpii
 De femeie cu ciorapul rupt
 Și motiv floral cusut
 Direct
 Pe piciorul distanței
 Dintre o rugăciune și
 Chipul meu
 Zăvorât în fotografia de familie.
 Trăiesc ca un orb,
 În sipetul meu
 Cu cărți interzise
 Și purpura curge regește
 Peste fila în care
 Dețin un rol anonim.
 În camera magică-i
 Noapte din lumânări
 Ce-și picură firmitura
 Peste cearceaful
 Fără culoare,
 Fără dimensiune.

Sunt la liman

Mă scald
 Într-o lacră de sare
 Fără să știu că am scăpat
 Pentru ziua de azi
 De-nserare...
 Fac pași în pași
 Prin nămeții de petale
 Și
 Cuvintele nerostite
 Prind floare de vin
 În locul lor
 Din dicționare.
 Bula de frică se sparge
 Și eu iubesc nebunește
 Zidul
 Care mă strânge-ntre șale.
 Altă iederă fumegă verde
 În spațiul
 De unde tobele nu se mai aud
 Decât așa,
 Ca un țipăt de sâmbure germinând
 În pântecul piersicii.

Deodată

M-am hotărât!
 Semnez pactul cu paznicul
 Celulei în care
 Șobolanii
 Macină piatra de var.
 Locul meu preferat este în picioare
 La galerie,
 Unde
 Studenții fluieră dirijorul
 Pe straportină.
 Bat ritumu-n picioare
 Și golul în aer.
 Dincolo de cortina
 Îmbâcsită cu milă creștină
 Iapa albă paște miriștea
 Poveștii reciclate
 Din cioburile lentilelor de contact.

Urcă în aceeași spirală

Aburul și spaima mea
 De lupoaică
 Împușcată cu glonț de argint
 În cerul de gură.
 Prada e albă și
 Stacojie-i jiletca vânătorului
 Cu arma la ochi
 În amurgul cu fum de mirodenii
 Ce umple cuibul
 Din care
 Puiul Măiestrei
 Îmi cântă
 Ca un flașnetar
 Prizonier de război.

Adrian BOTEZ

POVESTEA POETULUI BEȚIV ȘI A FETEI DE HANGIU*- poveste chineză -*

Ar trebui scrisă o carte despre cum se părăsesc iubii, de către cele care îi iubesc mai presus decât viața, în China medievală... Povestea sârmane Lu lo Ce, fiică de hangiu din Siciuan, remarcată de bogatul și talentatul om al împăratului, Lu lo - după două versuri, scrise de ea pe un perete al hanului unde poposise într-o după-amiază de vară, galantul om imperial, cu suita sa de desfrânați - s-ar putea alcătui în primul capitol al acestei încă nescrise cărți... Două versuri, atât erau scrise pe peretele afumat al hanului, dar ce versuri! Două perle rare! Nimeni nu mai văzuse și auzise astfel de minuni de frumusețe și armonie...

- Unde este autorul acestor două splendide versuri, de pe peretele acestui han? - strigă, jumătate entuziasmat, jumătate beat, nobilul Lu lo, și el poet, dar la palatul împăratului, scăldându-se în mătăsurii brodate cu feniciși și dragoni, în aur și lux, iar nu în praf de drumuri și-n fumuri de bucătărie și de grajduri de han. Vreau să-l cunosc pe dată!

- Mărite Lu lo - se ploconi, umil, hangiu -, fata mea le-a scris, dacă nu vă e cu supărare...

- Fiica ta? Nemaipomenit! - își pocni, una de alta palmele, de uimire, poetul împăratului. Auziți voi? - se întoarce el către banda sa veselă, măcar cât și el de beată. Fata unui hangiu scrie versuri mult mai frumoase decât toți mandarinii împăratului la un loc! Și omul din capitală se întoarce spre umila sa gazdă: - Cinstite hangiu, acum pe loc vreau s-o văd și să-i mulțumesc fiecei tale, pentru nemităia de mine desfătare pe care mi-au trezit-o în suflet și-n simțiri aceste două versuri, ca doi feniciși de aur!

Și hangiu se supuse, ducându-se în odaia de lângă bucătărie, de unde se întoarce, trăgând-o de mână, cu sila, pe biata sa fată. Deși fața-i era umbră de fum, căci venea de la plite și cuptoare - se vedea scris pe chipul fetei semnul nobleței înalte a cerului - noblețe pripășită în întunericul unui han de la margine de drum. Dar și semnul unei disperări și resemnări discrete, înăbușite...

A fost sub o stea neagră, această întâlnire atât de impetuoasă, dintre o biată fată de țară și rafinatul om împărătesc. Onorabilul desfrânat și poet, Lu lo, a cerut-o de soată, de la hangiu rămas încremenit și cu gura căscată, de ce minune de noroc dăduse peste el - a adus-o la castelul său, cu un tîmbălău și zvon de muzici de timpane, gonguri, voci de bețivi - de nedescris... pentru ca, numai după trei luni, sârmana și frumoasa poetă, găsită într-un han - poetă a expresiei celor mai delicate și profunde tristeți din lume - să fie îmbrăncită afară, în colbul străzii, cu rușine, de către prima soție a lui Lu lo. Onorabilul Lu lo, în tot timpul cât scorpia primă, fiică de mare dregător de la curtea mandarină¹, o scuipa cu venin pe despletita și umilita femeie, fosta fată de hangiu, părăsită de toți din lumea asta - ei bine, onorabilul soț, desfrânat printre poeți și poet printre desfrânați, zăcea, beat mort, cum se și cuvenea, cu capul pe masă... și sforăia de zor...

Sârmana Lu lo Ce! Nu avea pe nimeni pe lumea asta, căci tatăl său, hangiu, o vânduse, pe bani buni, lui Lu lo, și-i poruncise, cu strășnicie, fetei, nu cumva să fugă sau s-o vadă întoarsă de la cel ce-o umpluse de-atâta onoare, cumpărând-o, cu tot cu talentul ei neasemuit, delicat și profund - și scoțând-o, astfel, din fundul de lume, din ungherul de țară neluminat de soare, al hanului de la răspântii...

Ce era să facă Lu lo Ce? Nu era bună nimănui pe lume... aici, deasupra pământului... S-a azvârlit, biata, în râul cel mare, care trecea pe lângă curtea palatului (palat unde continua să zacă, beat mort, soțul fără cuvânt în propria-i casă) - și, din împletitura de rădăcini de lotuși, din mâl și liane de apă, au cules-o, pe nefericita care se numise Lu lo Ce - au curățat-o și pieptănat-o surorile ei bune - zânele apelor. Și-au pus-o, iarăși, regină, precum fusese în viața dinaintea urcării în trupul de fată de hangiu - pe tronul din fundul râului - mărețul tron căptușit cu scoici, alge verzi și perle și păzit de dragoni galbeni.

...De câte ori era treaz, sau suficient de treaz pentru a avea remușcări, onorabilul și bogatul Lu lo voia să devină și poet, și să-și plângă nenorocul care l-a făcut să se îmbete, tocmai când proaspăta și frumoasa și talentata lui soție se sinucidea. Uita, de obicei, că bețiile sale durau mult mai mult decât ține o sinucidere: puteau să dispară imperii întregi și continente să se scufunde, în răstimpul uneia dintre nenumăratele și cinstitele sale căderi în neantul vinului...

Și celebrul poet-mandarin nu reușea, cu nici un chip, să îmbine nu două versuri, prin care s-o plângă pe iubita lui fugară, Lu lo Ce (căci prima soție, cu obișnuita-i sinceritate, îi mărturisise că frumoasa Lu lo Ce îl părăsise și fugise, scârbită de orgiile sale... - și abia apoi, târziu, își luase zilele) - ci nici măcar două cuvinte, pe același sunet de flaut ori de țiteră... Onorabilul și talentatul Lu lo pășea, mahnit, pe malul râului, de la care așteptase divină inspirație - și plângea (jumătate din umezeala ochilor săi era vin curat). Și astfel de plimbări se repetau, de fiecare dată, la fel de sterpe... Și apoi se așeza pe mal - și bea... bea de amar și dor...

Dar, pe când plângea el și, în cinstea fiecărei lacrimi scurse din ochi închina, compensând umezeala pe dinăuntru printr-o înghițitură de vin ales, nu cumva să se evapore făptura lui atât de prețioasă... - de fiecare dată apăsarea, din adâncuri, o tânără și frumoasă zână, cu ochii înrouați de lacrimi, purtând pe cap doi feniciși de aur și îmbrăcată în straie roșii precum coralul, cu bogate brățări, la glezne, la încheieturile mâinilor și cu colier din jad translucid și fin, la gâtul delicat și lung, precum cel de lebădă.

Și frumoasa arătare îi cânta, de mult îmbăta-tului poet plângăcios - îi cânta, din gură și din flaut, versuri de o frumusețe sfâșietoare, versuri ascunzând o durere de nespus, decât în limba ascunsă a zânelor. Și tare mai semăna zâna înlăcrimată cu pierduta în veci Lu lo Ce... Doi dragoni galbeni o

(continuare în pag. 11)

păzeau - și, în timp ce zâna cânta, Lu lo, tot mai înduioșat, golea de vin pocal după pocal, până cădea țeapăn în iarbă - și avea permanent impresia că versurile și cântecele sfâșietoare ce se auzeau pe malul apei - veneau de pe buzele lui umede de băutură și de sub degetele sale care, între timp, nu mai puteau ține nici măcar cupa de aur, care se rostogolea în undele râului... Iar chipul lui Lu lo Ce, își spunea el, era rodul viziunii sale poetice...

Iar când se trezea, mahmur, găsea lângă el tăblițe de aur, cu versurile poeziei ți, pe muzica Pu sa man - pe care se cântau acele cântece de jale nesfârșită. Fapt ce nu numai că nu-l intriga, ci-l făcea să se împăuneze către prietenii săi de pahar:

- Vedeți? Ia citiți! Cine mai poate compune atât de gingașe versuri ca mine, cine poate stârni coarda țiterii mai măiestru ca mine? Vedeți? Ce m-aș face dacă n-aș mai bea? N-aș putea să scriu atât de fermecător! N-aș mai fi nici vestitul poet Lu lo, și nici vrăjitor al sunetelor! Asta-i, de aia beau, să-mi dezvolt talentul, da... uite... - și bea, într-adevăr - tacticos, cu mâinile din ce în ce mai șovăitor ținând pocalul...

...Și-așa, chiar de pe lumea cealaltă, zâna, căreia numele de trecătoare ființă umană pământească i-a fost Lu lo Ce - l-a ajutat, nemeritat, pe lumea asta, pe atât de iubitul și atât de nedreptul și iresponsabilul ei soț Lu lo, să ajungă cel mai mare poet al dinastiei Sung. Dar această poveste, evident, nu are nici o valoare, pentru cronicile imperiale, ale acelor vremuri, în care sârmana fată de hangiu din Siciuan aproape că nici nu e pomenită. Povestea e o biată cenușăreasă - pe când stăpâna adevărului lumii stă, cum e și firesc și cum se și cuvine - între scoarțe de aur, în palat cu împăratul. Asta e...

BĂBUȚA ȘI PUIUL DE CIOARĂ

- poveste românească actualizată -

A fost odată ca niciodată o biată băbuță (băbuță nu după buletin, ci din pricină de necazuri repetate prea des - așa-s unii, nepricepuți: când se-nvață cu ceva, repetă, și iar repetă - de ți se și-apeacă, văzându-i). Și băbuța asta locuia într-o cocioabă așa de dărăpănată că, în fiecare zi, trebuia să iasă din ea, ca să-i facă vecinii resuscitarea (căsuței, nu băbuței), prin câteva elementare reparații. De treabă, vecinii aștia, dar cam proști, că nu s-au gândit că ar fi ieșit mai ieftin, și i-ar fi binecuvântat Dumnezeu, dacă i-ar fi construit băbuței altă casă, decât s-o repare zilnic tot pe aia proastă. Dar, dacă tot n-are omul ce face, se face c-ar tot face... Și, de fapt, căsuța era bloc comun - așa că vecinii tot n-aveau încotro, că se dăra și peste ei, c-așa e la comun...

Și, cum vă ziceam, ieșind băbuța din casă (de nevoie, nu la plimbare), șchiopătând ca vai de ea (o cotonogise un cerșetor, odată, că nu-i dăduse, de pomană, valută) - numai ce vede pe drum (numai pe hârtie era o autostradă - în realitate, o simplă șosea hârbuită, pe care se-nghesuiau mașinile, toate, năvală, unele peste altele), printre mașinile care fugeau mâncând pământul

și sărind până-n înaltul cerului, din câte-o groapă făcută mai cu măiestrie decât altele - și-acuma chiar că nu mă mai opresc până nu vă zic ce-a zărit bătrâna pe drum: *taman* (da, da - taman, așa se zice-n poveste - taman) taman în mijlocul drumului, printre mașinile care mai-mai se călcau unele pe altele, pe picioare, de zorite și înghesuite ce erau - ptui, știu, am uitat c-am promis: deci, pe când băbuța de care vă zic șchiopăta, blestemând printre dinți, că învățase, de când începuse să șchiopăteze, un repertoriu destul de bogat de-njurături, și buzele nu i se mai opreau, cu una-cu două, din fluturare - că fluturau, fiindcă băbuța nu avea, în gură, nici un dinte, împotriva nimănui, și nici în altă parte n-avea dinți... - și, ce ziceam? - a, da, scuzați, vă rog - uite, acum-mi iau avânt și vă spun despre ce - ei, drăcie, de fapt, chiar, oare despre ce voiam să vă ... ahaa, da - despre cum o băbuță, mergând pe drum dimineața - în definitiv, dracu știe de ce dimineața, că doar nu avea serviciu, să se scoale cu noaptea-n cap și să se grăbească ca năroada... uite cum iese și cacofonia, dacă insiști mult... Ei, mă cam plictisește băbuța asta, prea-i nefericită și-i proastă de bună ce e, să scăpăm odată de ea - haida! Hei-rup! - și gata! - ei, da, printre roțile mașinilor, băbuța a văzut un pui de cioară, căzut dintr-un pom, pe care pom oamenii (c-așa li se zice, chiar și celor care taie pomi: oameni...) tocmai îl tăiaseră de pe marginea drumului - c-aveau nevoie de lemn pentru-o biserică: printre oamenii clerului (era să uit: chiar și celor din rândul clerului care permit tăierea pomilor, li se zice tot: oameni - de, dacă se zice, eu ce să fac? Zic și eu - cine-s eu să nu zic?) era la modă construirea Bisericilor-dintr-un-Lemn, după "Neckermann". Și stătea bietul pui de cioară, terorizat, bietul de el, vai de el - abia-abia sufla, știind ce-l așteaptă: o roată de camion ori de turism peste el - și, adio... Și forfoteau, în jurul lui, roțile, parcă-i făceau în ciudă: "nu, nu ai să mori așa repede, ai să mori când vrem noi, noi hotărâm când vjââat, te-ai dus!"

Sadice, roțile astea - sau stăpânii? Adică, cei care le mânau, din volane... Bietei băbuțe, miloasă, ca orice băbuță, îi înghețase inima-n piept (stătea prost cu inima, avea prolaps mitral și bloc de ramură) - și nu știa ce să facă, se zăpăcise de tot. Stătea-n loc și se frământa, își frângea mâinile - și le putea încă frânge, că n-o năpădiseră, încă, chiar toate reumatismele poliarticulare - mai uitaseră vreo două să vină, unul întârzia, căscând gura pe drum.... Și, deodată, fără să-și ia seama la nimic, băbuța se repezi drept între mașinile care treceau - vreo două au derapat, au scos trâmbe groase de fum, a mirare (adică: cine-o mai fi și nebuna asta, și ce-o fi vrând?), au sughițat de emoție, sau mai știu eu de ce (s-au bălegat, chiar, ambetatele mașini, vreo două-trei uriașe pete de motorină ori de benzină, de se vede pe asfalt, până-n zilele noastre, urma emoției de-atunci) - smulge baba puiul de cioară de pe carosabil, îl pune repede ca gândul în poală (că n-avea, sârmana, nici buzunare la șorț - da' gânduri își mai permitea să aibă, din când în când, că-s ieftine, două la leu) - și - tuleo! pe trotuar - de parcă nu era ea nici bătrână și nici nu șchiopătase vreodată, în viața ei. Zburase, ce mai! Așa o înaripaseră, de comun acord,

(continuare în pag. 12)

frica și mila și groaza pentru soarta vitregă a bietului pui de cioară. (Dar cu trotuarul, v-am mințit: nu era nici un trotuar, că primăria, când zice că face autostrăzi, minte-nu minte, dar când zice că strică fostele trotuare bune - se ține neclintit de vorbă - și ajung, pe marginea drumului - a carosabilului, cum se zice azi, mai frumos - să se strângă, de vânturi, niște dune de praf, ca la arabii din Sahara).

Ajunsă pe ficțiunea de trotuar, foarte realista (redevenită) bătrână îl întreabă, abia trăgându-și sufletul, cu grijă duioasă, pe puiul de cioară salvat (îl întreabă cum se întreabă, nu din cine știe ce interes mercantil, că, ce comerț cu ciori ați mai văzut dumneavoastră?):

- Cum te simți, puiule mic și drag de cioară?

Scăpat de năpastă și sigur pe el, puiul de cioară îi răspunde, cârâind foarte pe nas, foarte-nciudat, nervos nevoie mare și foarte de sus (parcă scuipa smoală, nu alta):

- Tâmpită bătrână, babă senilă și chioară, tu nu vezi că eu sunt lebădă? Ce-i tot îi dai într-una cu "pui de cioară-pui de cioară"? N-ai văzut cum mă-admira toată lumea bună de pe șosea? Cum se opreau toți lorzii și prinții italieni, toți, de la Uniunea Europeană - toți, cu limuzinele lor, se-opreau, și-mi aruncau bezele, mie, primadonei celor o mie de lacuri (de atâta îngâmfare, cioroiul uitase și geografia: se credea în Finlanda...și uitase că lebăda nu prea cântă...)? Idioato! Sictir de-aici! Hai, plimbă ursul, cât te vâd!

Biata babă, nevenindu-i să creadă urechilor, dădu să se-apele, s-audă mai bine cu ce-o probozea salvatul "pui de lebădă" negru-tuci - și, amețită de mirare și-obidă, cum era, alunecă de pe movila de praf, cu tot cu movilă (obsevați ce solidaritate, între om și praf, cum era pe vremuri și zisa: "Praful, frate cu românul...), drept pe carosabil, unde-o mașină, din cele supărate că li s-a luat prada negricioasă, o și mototoli pe biata bătrână sub roți.

Și-așa deveni celebră, biata bătrână, prin apariția ei la **Știrile de Seară**, secțiunea "Accidente rutiere", la Televiziunea Română Liberă - făcând senzație, ghemotocul acela umil de zdrențe, praf, durere și uimire - printre vecinii ei care, chit că n-o prea recunosc (că nici n-aveai ce să recunoști, din micul morman de carne și cârpe negre-nsângerate) - începură să fie mândri de orașul lor, care apare la televizor, și poate fi, astfel, admirat de toți lorzii și prinții italieni...

Vedeți, până la urmă, tot am scos-o la un capăt. Dumnezeu știe dacă la cel bun. A - să nu uit: vecinii și-au spus că au scăpat de reparațiile la Manole, la casa bătrânei sărmăne și cu defect la mers: dacă tot a murit băbuța, la ce să mai reparăm? Și-atunci, căsuța care, de fapt, era bloc comun, s-a prăbușit peste vecini, ca un haram copleșit de oftică - și i-a îngropat de vii. Că și azi, viii îngropați, se tot întreabă, acolo, în îngropătură: de ce s-o fi dărâmat chestia asta, dom'le, că doar băbuța murise și nu mai avea nevoie de reparații (căsuța, nu băbuța)?

Și asta fu tot. Punct. Uff!

FETIȚA ȘI FLUTURELE

- poveste franceză -

- Vai, ce frumos ești! strigă fetița, îmbrăcată în rochiță roșie, sărind într-un picior de bucurie și agitând plasa de fluturi, în jurul unui fluture mare, cu aripi stropite cu roșu și tivite cu galben, portocaliu și, fin de tot, cu albastru, ca o dantelă de ducesă.

- Te rog, lasă-mă să zbor! - se rugă, printre lacrimi, tăcute și mari, de rouă, fluturele.

- Imposibil, trebuie să te prind, să te înfig într-un ac și să te așez pe o pagină nouă de insectar! Să vadă și prietenele mele ce frumusețe de fluture am prins eu - să crape de ciudă! lu-huuu! - striga în delir micuța fetiță, topăind într-un picior și rotindu-și, amenințător, ca pe-o secure grea de război, plasa.

- Te rog, lasă-mă să trăiesc! se rugă fluturele, și roua se însângera, treptat, scurgându-se pe mâ-necile și-apoi pe palmele strânse și-ncordate ale fetei.

- Nu se poate, cum să te las să trăiești, când după-amiază ne adunăm toate colegele de grădiniță? Eu cu ce să le dau gata? la zi! - striga, cu arțag, fetița în roșu, frământându-se, nerăbdătoare, și tropăind din picioare.

- Te rog, voi veni și mâine, tot aici, îți promit - voi veni, în fiecare zi, să te-ntâlnesc, mereu aici, și voi străluci din ce în ce mai frumos, cu fiecă zi a vieții tale - se tânguia fluturele, iar pe mâinile fetei se prelingea sânge curat, strălucitor și muștrător.

- Nu mă interesează, nu vreau să știu de mâine - eu acum te prind, acum te înțep, acum te pun în insectar - iar după-amiază ai să faci cunoștință cu prietenele mele, pe care am să le fac să crape de invidie - își urmă strigătele neînduplecate, fetița în roșu, toată în roșu.

Și-l prinse pe bietul fluture în plasă - dar culorile lui imperiale, solzișorii lui roșii, și galbeni, și portocalii, și albaștri, albaștri ca adâncul cel mai adânc și misterios al cerului - fie pentru că fetița a agitat prea mult plasa, fie pentru că fluturele a agonizat prea mult și dureros - s-au scuturat și risipit. N-a mai rămas decât un biet trup cenușiu de insectă oarecare. Și aripile se zdrențuiră, apoi se rupseră. Fără să plângă prea mult (un pic tot plânsese, de necaz că, după-amiază, n-o să aibă cu ce să le facă să crape de ciudă pe tovarășele ei de joacă, bunele ei prietene) - fetița străpunse chinuitul trup, care acum avea ceva de viermișor în el - și nimic de zbor și imperial bal al zborului celest - îl străpunse cu un bold mare, se duse acasă și prinse în insectar fluturele, acum biet vierme, de care atârnavă două cioturi grosolane, care fuseseră, pe vremuri, aripi.

A doua zi dimineață, la locul din câmp, unde fusese prins în plasă nobilul fluture imperial, o femeie frumoasă, în negru, strângea, bocind, stropii de rouă și sânge. Alături de ea, un bătrân falnic, cu barba lungă și albă, gânditor, înveșmântat în negru, ținea în mână, așteptând, un imens potir de aur.

Dorian MARCOCI

Aleca

"Băncile" sufletului se-adâncesc
Pe o alee-n dăinuire
Aliniat-n mod firesc
Lubirilor din amintire.

Culori și umbre-ntrepătrund
Atât realități și vise,
Neîncercând să le ascund
Las porțile mereu deschise.

Deschise-n toamnă primăveri,
Cu amintiri de rouă,
Catifelări din mângâieri,
Într-o lumină nouă...

Lumina unui rod bogat
În suflet, pe o alee
Cu "băncile" care-au păstrat
Pentru iubiri o cheie.

Mirare

Cum a trecut totul în zbor,
Acuma era primăvară,
Din energia tuturor
Mulțimi de muguri stând s-apară.

Zile de vară, nopți de dor,
În necuprinse paralele
S-au scurs atâta de ușor
Grăbindu-se parcă-ntre ele.

Și-am poposit în tonuri vii,
De toamnă-adusă pe-o tipsie,
De prin livezile-aurii
Sau din păduri, de care știe

Doar luna cocoțată-n nori...
Și ca măsuri de prevedere
S-a-nveșmântat adesea-n zori
Cu bruma multelor mistere.

Le-am dezlegat la Sfântu-Andrei
Când iarna se-mbia s-apară
Cu datini strânse de flăcăi...
Grăbindu-ne spre primăvară.

Mărturisire

Nu pot să nu rămân sentimental
Deși în viață-adeșea m-am ciocnit
De nepăsarea "măștilor de bal"
Și de suficientul ipocrit.

Oricât de trist, eram un fericit
Căci nu purtam balast ocazional

Și chiar atunci când am greșit
Am fost salvat de un... sentimental.

Glasul nopții

Lăcuste harnice în glasuri
"Împodobesc" tăceri de munte,
Puse întruna pe taifasuri
Și doruri necuprins de multe...

Mai fâșâie în cetini vântul
Și Mureșul sprintar în unde,
Nu-și are nici un rost cuvântul
Când noaptea simfonii ascunde...

Regăsirea mării

Te-am regăsit ca pe-o iubită
Cu trup și suflet fără stare
Și valuri albe de ispită,
Cu păsări,gânduri de chemare.

Bogat de zări ,de cer albastru
De profunzimi ce se măsoară
În taina sufletelor noastre
Prin clipe magice ce zboară,

Înmănunchiate în iubire
Sau risipite-n univers
La unii dar de fericire,
La alții fără de-nțeles...

Iar necuprinsele-ți hotare
Chemând adânc ,răscolitor
M-au fascinat fără-ncetare
Învăluindu-mă în dor

Și -acum când sunt atât de-aproape
De clipa blând ,izbăvitoare,
Am apăsat nisipul umed
Punându-ți inima-mi în cale!

Răsărit de vară

Câmpul, roua, ceața fină
Contopite-n răsărit,
Creionate de o mână
Din sublimul infinit,
Împietire de nuanțe
De migală și culoare
Într-un univers minuscul
Proaspăt, cu acea candoare
Regăsite-n zorii zilei
Peste pajiști și grădini
A debutului de vară
Mirosind a tei și crini.
Un tablou al tinereții,
Al eternului, divin;
Regăsind mereu în suflet
Un corespodent calin
Când descoperi cu privirea
Cercetând așa-ntr-o doară
Răsăritul fără seamăn
Dintr-un început de vară.

Ion TUTUNEA - HERCINICUL

ELEGII TULCENE

Abecedarul mareei

Sufletul meu învață abecedarul mareei Mușc țarmul
și mă întorc în
căldarea știută după împreunarea în dumnezeiescul
sărut îmi rămân
neputincioși chiriași împurpurați bruni verzi negru-
putred încleștați de
nemicitoare nervuri de neiertătoare cumplit
nemișcate-fragede fitile de gânduri
în fălci incendiare solare devorate În consistență
devine trăirea fără melancolice
clipe ale mediocrelor bucurii când știi că în lada de
zestre a bunicii precum
ochiul ciclop de brigand adastă înnodat în colț de
batistă răbdătorul de
trecere ort printre respirații precipitate bocete
înnăbușite plânsete icnete gătuite
Mă înțepă în tălpi crăpate ciulini deshidratați scoici
strivite descărnate
pe dune în duhul bălții destrămate sfâșiate de
îndărătnicia țepoasă
a cătinei Ustură apa îmbătrânită înmulțită de
transpirația sărată a
înecaților – locuitori venetici inofensivi chemați să
tacă pe veci cununați
cu deplina tihnă în mrejele mării în leagănul urlător
pendulați
subt focuri bengale de amăgitoare comete întetind
descumpănirea...

Primordial cuvântul...

Captiv în temnița nemărginită crenelată de piscuri
verzi
brune deseori morganatice filtrate prin draperia
cețoasă
de duhul bălții alcătuită Alternează lumina cu umbra
lacustră
în dansuri sprintene ceaikovskiene Amestec smârcul
cu bulbii
înserării în creuzete apoase pentru izbăvirea
splendorii în nuferi
când lângă coliba lipovenească își sapă adăposturi în
tăcere
enoții Continuu din buturugi de opreliști îmi făuresc
din cuvinte
regatul și prismatice priviri la hotare iscodesc zarea
de năvala
de idei turbate care mă invadează deseori
sechestrându-mă
necunoscutul movilind în piramidă pământul din mine
se
ospătează pe îndelete cotrobăind își ia vultur
primordial cuvântul...

Amnar în progresie geometrică

Curcubeul îngroșa inexplicabil sclipirea metalică
liliachie
încarcerându-mi visarea într-un tunel promițător
letargice
melancolii înstăpânită de la șapte în sus când
se vânzoleau
nevăstuicile subt sterii de lemne rânduiți
hexagonal unde argintea
noaptea licăritor putregaiul Același amnar de
iască rămâne
și crește sărăcia în progresie geometrică
stagnează fericirea caricaturală
colțul batistei cerșetorului s-a preschimbat în
chimir neprețuit prin
mine sămânța lacrimii respiră se umflă respiră
și în final podidește
plânsul dezvelind interiorul înafară în letopisețul
adâncitei trăiri
sensibila mea meduză de freamăt drapată de
faldurile ipocriziei...

Bălbâiții ani bisecți

Tablouri ațipite în lumini spălăcite Timpul bălbăit
numără din patru în
patru anii bisecți ironic deși rămânem aceeași
Și vin tremurătoare
zdrențuită haina furtunii când aspectul
primăvărat al cabrioletei
îndulcește parcă asprimea șanțurilor drumuri
Zveltețea trupului
zbuciumaților armăsari cu mușchii proaspeți
oțeliți fremătătoare pe diabolice
povârnișuri prin miresme de fructe purpurii
negrulii de pădure Subt copite
tresar scăpărătoare scânteii degradate în
albastru bărbătesc zimțate tăios
precum bucuria Oda bucuriei beethoveniene –
zbatere de aripi sonore
peste ochii înlăcrimați – uriaș cuib de miriapozi
muzicali răspândiți
pretutindeni cotropind totul într-o dumnezeiască
armonie universală
înmiresmată arteziană cu ispititoare jeturi
unduitoare de cristaline răbufniri
La zăvorâtele porți așteptătoarele drumuri de
noroi cleios întins gloduros
ca untura râncedă pe neagră pâinea săracului
înscriș lămurit în colectivă
Eroii necunoscuți nici numeric – adunați
meteoric în groapa comună astupată cu
invizibile tampoane de vise pestrice apoi groaza
legitimă de cosmica
gaură neagră unde pe scaunul prăvăliei
imperturbabil sfătosul Efendi
Selim își fumează narghileaua moștenită de
veacuri cu iarbă de vise prescrise.

Ecouri croșetate

Se desprind ecouri croșetate în înfricoșătoare ore
 însetate
 stânci crudități drogate delirează încă mestecând
 droguri prin orologii
 mestecând timpul prin labirinturi cum între fălci
 oțelite de menghină
 se mestecă prada Anabellele Anabelle Anabelle
 Anabelle
 ți-a rămas îndrăgostit se credea prinț centaurul
 cheflui într-o
 tapiserie cu iubita prinsă-n flagrant decuseară în
 locul lor orice
 depărtare vorbește abil dialogul înlocuind faptele
 recunoscute
 O iubire trăită înflorită nevinovat între centaur și
 pământeană rămasă
 aiurea tablou Stăruie lung șerpuriu drumul setos
 mergând
 înspre ciudat neumblat întins deodată Și a rămas
 nestingherită
 iertarea păcatelor zbuciumul catastrofa cuvintelor
 Pe cine
 de ce să-l ucidă toaca pentru ce...E frig e frig în
 cuvinte...

Culoarea visului

Ce culoare are visul iubitorule de abise mai adânci
 decât profunzimea adâncimii
 răni învâpăiate din care mă nasc Nicio femeie n-a
 fost răstignită pe
 cruce de glas îngerește mironosă Dulcea tăcere
 e patrie nedemnă de
 dragostea ta rădăcina răni nu o rodește nici un
 pământ o rabdă în rană îmi
 aflu imperiu dezamărgit Drumurile se strâng în
 ulmi și pe drumuri mulți
 prunci la pieptu-mi i-am odrăslit Un val de buze îmi
 străjuiește plecările
 îngândurate lubirile mi le-am murit – un osuar
 ceremonios de cranii
 fistichii cu sfințenie depuse în ordinea vârstei în
 groapa comună Cade adâncul
 în mine răzbătând parcă în vârtej cu aripi de
 șindrilă Undeva un cer de astre de
 dedesubt îndrăznește să pătrundă în cerul de
 astre de deasupra încet încet
 În undiță singura momeală sângeroasă
 ademenește vampirii...

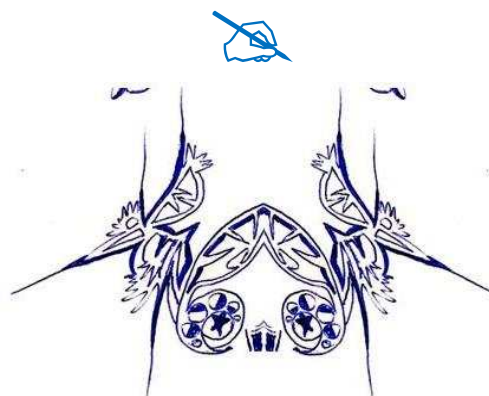

Ruina toamnei

Ruina toamnei urcă în mine încet liturgia
 înserării Și ești
 dobânda liniștii când limacșii de întuneric
 invadează monoton plaja
 când declam zgomotos luciferic: Cuvintele nu
 pot totul cuprinde
 imaginea unui geamăt gătit forțat să
 zâmbească Suntem faruri rătăcite
 orbi luminând unul în altul divin pe nisipuri
 subtselenare Albesc
 insomniile nopțile-n templu nocturn Pe țigle
 trosnește strigătul tău jug
 să-ți zdrească sufletul ceafa Sunt indezirabil
 trecut pe lista
 proscrisilor Mi-e sufletul greu – tăcerea
 shakespereiană la tulpina
 visului adăstând Lezat freamătă nucleul
 nervului facial intrapontin
 în stânca temporală instaurându-mi pe
 chip...nemișcarea...

Nimic nu e veșnic...

Caracatița gândurilor își ampretează tentacule
 vibrante decupându-mi trupul
 Nu pot respira nu pot devia nu pot să mă
 cheltui cum vrerea îmi este
 Necunoscutul întinde gâtlejuri hulpave înspre
 locul unde își bănuiește
 ospățul Nimic nu e veșnic Se zguduie coșmelia
 cerească din temelii
 E șubred totul și soclul pe care țâșnește
 grandioasă statuia însăși statuia
 este o carne de tuf calcaros cotrobăit de
 viermii nesiguranței
 Mă folosesc de noapte de întunecime spre a
 desluși murmurele zilei asurzitoare – numai
 colcăitul – unul neasemenea altuia – Totul e
 șubred e șubred e șubred numai
 sufletul meu – înspăimântătoare cazemată
 unde fluieră pustiul și tremură rădăcinile
 cerului...

desen de Elena-Liliana Fluture

Adrian BOTEZ

Metafizica poeziei lui Liviu Ioan Stoiciu

...Poet profund, prozator dur, analitic și amar, dramaturg de idei și existențialist, eseist problematizant și introspectiv, memorialist exasperat de „piaza cea rea”, ziarist de mare curaj și sinceritate (tocmai de aceea, a devenit un ziarist cu mare forță de convingere!) - cronicar (al lumii și al sinelui) pe blogul său...

...Toate aceste înșiruiți și enunțuri sunt prea convenționale pentru a acoperi o personalitate care, poate, a voit, întreaga viața sa, să fie total neconvențională/rebelă, dar a eșuat în a fi **...teribil de profundă...** Și, când devii profund, lumea de azi te ocolește, ca pe un ciumat. LIS nu este nici ciumat, nici ocolit... - dar, nu știu cum se face, că nici nu i se acordă, în literatura română, decât premii... - **dar nu și NORMALITATEA LOCULUI SĂU! DE FRUNTE, EVIDENT!**

...**Doina Ruști** este singurul intelectual român remarcabil care l-a prins în manualele liceale, de la a IX-a la a XI-a (voind să-l facă, probabil, clasic...!) - dar la capitolul despre... **postmodernism**.

După opinia mea (care, poate, intră în contrast cu opinia multora!), LIS nu mai poate fi, în niciun caz, postmodernist - dacă a scris **Poemul animal (crepuscular)**. Și l-a scris, fără posibilitate de întoarcere - în 2000...!

...Postmoderniștii sunt niște impotenți spiritual. Prin însăși definirea dată lor de Eugen Simion și Nicolae Manolescu, ei, postmoderniștii neagă (și se și fălesc cu această!) potența demiurgică a Poetului. Cum stă, deci, LIS, la capitolul „demiurgie”? Pentru că motto-ul de la **Poemul animal** este din **Emil Cioran** - or, **Cioran** a fost teribilist, chiar exhibiționist... - **dar, în niciun caz, NU postmodernist! A NEGA** înseamnă, de cele mai multe ori, **A AFIRMA ALTFEL**, mai viguros, mai original, mai aproape de sursele FIINȚEI: „**Vrând să scăpăm de năpasta conștiinței, ne vom întoarce lângă ANIMALE, lângă plante și lucruri și la acea stupiditate primordială, din care nu ne-a mai rămas, din vina istoriei, nici măcar amintirea**”. Și, totuși, **Cioran**, ca și LIS, nu disperă defel, ci reinventază și **primordialitatea, și amintirea!**

...Majoritatea poezilor (să le zicem, normali!) din secolul XX - priveau/contemplau Creația Lui Dumnezeu - și ori o luau ca atare, ori o spurcau (la modul **avangardist, constructivist** etc.).

...LIS iese pe prispă, dimineața, printre ierburile-n rouă... - și, tot dând din buze, într-un ritual care începe cu **MUȚENIA... - CÂRTEȘTE**, înainte de **A ADORA!**

...Pentru LIS, Moartea face parte integrantă din Viață - tot așa cum **Cantonul 248 - Halta CFR Adjuda Vechi** face parte integrantă din sinele său: este modul său, **stoician**, de a inventa/reinvent **Viața/România**. **Cantonul 248** este modul lui LIS de a exista ca Om și Poet, precum parola „**monetară**” (cu chip de om pe ea!) dată lui Charon: acea parolă este izotopică semantic cu șarada **Sfinxului Oedipian**: „**SUNT OM!**”

...Ritualul zalmoxian face același lucru, după cum ne învață **Miorița**: **Esti/Exiști, în măsura în care conștientizezi Măreția Și Pretutindenarul Cosmic al Nefiin-tei**. Acel celebru și (de obicei) prost citat vers eminescian: „**Nu credeam să-nvăț a muri vreodată**” - înseamnă, de

fapt: „**Învățați, oameni, că existați infinit mai pretutindenar și teribil de convingător - murind, adică, ÎN MISTERUL DE DINCOLO DE SINCOPA EXISTENȚIALĂ ‘EU-TU!’**”

...Vulpoiul de Cioran avea dreptate!

...**Coșulețul plin cu biscuiți**, „**uitat în colțul rămas neacoperit al / oglinzii din camera în / care se află mortul întins pe masă, spălat, îmbrăcat pe / jumătate (...) când corbul își clocește ouăle nu / departe de camera în care se află mortul. Scăpat în mediul / lui biologic. În Alambic. Alfabetic. Distilând. / Altfel de cum era - plin de certitudini, un coșuleț...**” - cf. **Alfabet citind**, p. 334.

...Observați plasamentul „**coșulețului plin cu biscuiți**”: „**în colțul rămas neacoperit al / oglinzii din camera în / care se află mortul întins pe masă**”. Hrana mortului, asigurată de o intendență transcendentă, sau hrana pentru viața noastră, combustibil pentru a mai sta deasupra apelor Oglinzii, ca Poartă dintre Lumi? Greu de spus. Probabil, ambivalența, familiară tuturor simbolurilor.

...Corbul, Pasărea Focului Vieții (valabil, azi, doar la valahi și la druizii Irlandei!), „**își clocește ouăle nu / departe de camera în care se află mortul**”. Ouăle. Romburile-Ouă: Brâncuși și Coloana Infinitului succesivității Viață-Moarte - ca la o tombolă a Lui Dumnezeu: „**la, neamule, ce-ți place, că tot Patronul Cosmic decide ce-ți lasă... la tine acasă!**” Poate totul, poate nimic. Iată că Dumnezeu, și nu altcineva, a dat ideea jocului de noroc. Deci, nu e un păcat, ci un îndemn filosofic, peripatetic, luat și înfulecat-învățat, de Om - „din zbor” de Corb!

...Trebuie să înveți **Alfabetul Simbolicii Divine** - infiltrată, precum apa la inundații, până în cele mai umile colțuri ale lumii - pe care le transfigurează în Templele Lui. Marelui Anonim. Citești Lumea Lui Dumnezeu - doar dacă îți curg zece rânduri de sudori intelectuale. Dacă nu, rămâi Orb-în-Beznă (nu Sacrul Orb, Homerul!) - un biet analfabet... Oamenii sunt analfabeții ne-citind Lumea, ci îndopându-se cu ea. Poetul este alfabetizat prin răstignirea pe Sen-surile Verbului Re-întemeietor, pururi re-întemeietor.

...**„Mediul biologic”** al Păsării Focului care dă sens Morții și Mortului - este Camera Morții - adică Pregătirea Ritualică a Trecerii prin Oglinzi. Învățătura Poetică este nu doar o școală oarecare - ci (distilând și filtrând esențele Ființei de Duh!) - **alchimia. Știința regală**. Să înveți că nimic nu se arată ochiului așa cum este, ci te păcălește și te lingusește cu ceea ce **TU** vrei să fie... cu Neștiința Lucrului în sine, adică! „**Altfel de cum era - plin de certitudini, un coșuleț...**” - da, un „**coșuleț**” (plin de biscuiții Morții care hrănește Viața!) este **Uterul Cosmic**. Pentru a naște „**certitudini**”, în dreapta și-n stânga: în Viață și-n poala Surorii Gemene, ori luate „**de sufler**”, precum în **Povestea lui Harap-Alb: MOARTEA-CUNOAȘTERE**. Beznă Închisorii Vieții Netrăite Regal, adică Viața cu Coroana de Taine Cosmice a Morții.

...**„Baba intelectuală”** este Fața de Mister a Bibliotecii Lui Dumnezeu - **Creatorul CĂRȚII!** -

(continuare în pag. 17)

vezi poemul **Binecuvântare să primești**.

...În volumul **La plecare** (care m-a înfiorat prin titlu, de cum l-am primit de la Poet, ca dar regal!) - se face un inventar al Ființei Metafizice și al celei Fizice - tot continuând Poetul să bombănească, pe firava cărare dintre Viață și Moarte:

- Cartea întâi: **De unul singur – înfățișarea;**
- Cartea a doua: **Dedublarea – mărturii;**
- Cartea a treia: **Faptele.**

Domină o încordare, în carte: să nu-i scape ochiului **NIMIC** din ceea ce **NU** se vede, ci se intuiește, ca punte între lumi! Moartea este nu un leitmotiv – ci este cel mai bun antrenament pentru cunoaștere/CEA MAI ÎNALTĂ ȘTIINȚĂ - este cel mai bun pretext de a cunoaște dedesubturile miraculoase ale Vieții Totale! Viața Totală începe cu percepția Morții - dar se condamnă orice neglijență a Verbului și Faptei întru Slava Treierii Dincolo: - **Își cercează mâinile, vârfurile degetelor i se par subțiri: „stai liniștită, nu e decât un exercițiu de pregătire (...) neglijență, învăluită în ceață și nouri. Că e o adevărată / magie la mijloc. Atâta / știe, că «a fost scufundată»: dar / unde? În raport cu masa de pornire în rotație”...**

...Atâta bătaie de cap ne dau lucrurile învățate inutil, ca pseudo-științe trufașe, găunoase... - pentru a le înlocui cu **ADEVĂRATA ȘTIINȚĂ**, cea încă Intuită, încă posibil de învățat, prin **Școala Sublimă a Morții!**

- ...Îți înfrânezi simțul intern, ți-e milă: „**pe masă, busuioc și un vas cu / apă, / pentru sfînșit: în chioșcul verde, în derivă, plină de mister, tu, / surghiunită... // Surghiunită de propria / ta dorință, cu tulburări de metabolism, pe malul râului care / arată drumul spre botez...**” Busuiocul jertfei de binemiroasire/MIREASMĂ, vasul cu Oglinzi Tranzitorii – dar în **Chioșcul VERDE al Învierii**, tu, care toată viața n-ai auzit decât despre „**metabolism**”, ești „**surghiunit / -ă**” față de „**malul râului care / arată drumul spre botezul**” Mântuirii, al Treierii în Suprema (Con)Știință...

-La început este nectarul, iar la sfârșit este ca otrava: „**O lumânare aprinsă. Fără nici o / voluptate (...) mâine-poimâine va / scoate un firicel de fum**”. De observat că titlul poemului face parte, organic, din poem (de fapt, dublează în **transcendent**, ceea ce conținutul poemului dă mărturie că s-a pierdut în **contingent**!), ca o „**Scară a lui Iacob**”: se traduce, în limbaj alchimic, ceea ce, deocamdată, sufocați de inutilitățile „**învățului prost**” al lumii acesteia, noi omitem și nu știm a traduce: **NECTARUL** va fi fost băutura zeilor - dar omul trebuie să înceapă cu învățul „**OTRĂVII**”/V.I.T.R.I.O.L., simbol și realitate a **SUPREMEI ȘTIINȚE**, cea care transcende „**lumânarea aprinsă**”, din obiect lipsit de prost învățatele senzații terestro-vitale - în **JERTFA DE LUMINĂ** - iar inițiatul/inițiabilul „**firicel de fum**” - este **DUMNEZEU LOCUIÎN ÎN LUMINA ASCUNSĂ**. „**Firicelul de fum**” - Cale și Orientare a Căii, transcensă în **SCARĂ-PUNTE MISTICĂ**, spre cele ale Veșnicei Lumini Revelate...

...Toate acestea, după o istorie de neînvățare a Lumii - devin tot mai greu de mărturisit. Numai Poetul mai este **Paznicul Semanticii Divine, Truditorul-Răscolitorul de Verbe, Înnebunit de Responsabilitatea Sacrală a Misiunii sale...** - veghează, de pururi spre pururi, la înțelegere, la Traducerea celor Infinit Sărăcite Rațional, împrăștiat - în **Adevăruri Impalpabile**, dar **Incandescent**-

Arzătoare, Fierbinți precum Duhul Sfințeniei Lumii Ascunse în Taina Morții ...Veghează, dinspre pururi spre pururi, la Porțile Supremei Științe, RESINTETIZATOARE ANDROGINICĂ A FIINȚEI: „Cum pot să vă spun, să înțelegeți? Cu mintea împrăștiată”...

...Da, **Masa este ridicată de la pământ** (într-o teribilă levitație angelică!), **de trei ori** (de trei ori se dă peste cap Făt Frumos, pentru a se elibera de Formă, pentru a scăpa de înțepenirea în formele înșelătoare! - Sfânta Treime este indicația Drumului spre imponderabilitatea Sinei Cosmice!), **când se cântă veșnica pomenire...**

...Trebuie să ne „**dezbrăcăm de putere**”, pentru a căpăta Puterea Cerului Albastru. Trebuie să „**topăim**”, dacă vrem să recapitulăm, cu folos, Zborul spre Noi Însine! Trebuie să ne situăm între cele **PATRU Vârtejuri ale Crucii Lumii**, dacă vrem să ne înălțăm din mormântul propriilor prejudecăți ale unei vieți prost trăite, împrăștiat, anapoda și inutil, **DESEMANTIZAT** trăită! **CÂNTĂREȚUL DE O CLIPĂ** este singurul care are drept la **TRONUL ORIGINARITĂȚII ORFICE!** Trebuie să trecem prin **Zăpezile lui Noiembrie (NOUĂ=de 3 ori 3 - IERAHIILE CELESTE!)**, pentru a ne înnoi în dubla Închipuire și Natură a Lui **IANUS-HRISTOS!** Trebuie să trecem prin **Păcle**, prin **Ploaie**, pentru a deveni **FLOARE-TIGRU**, numai bună de prins în pieptul lui Charon, **PAZNICUL MALURILOR-DOUĂ**, cel care, prin Nuntă, ne abandonează, obosit ca orice **Vâslas în Veșnicie - TRANSCENDERII!**

...Da, doar așa ajungem la Zalmoxis „**zeu muritor**” (n.mea: numai alfabetizații cu Moarte pot fi autentici Nemuritori!), **al rodniciei sufletului** (sufletului în Puntea de Duh a Fluierului...!)/**la om și al pământului, păcurar**” - ...ca solii mioritici, **PĂCURAR** însemnând, aici: **CĂLĂUZA CEA BUNĂ, SPRE CELE VEȘNICE/ESENȚIALE!**

...În vremea când făceam primii pași pe lumea cealaltă... - „**Țăranii / vorbesc între ei, să se ierte, mai încolo, pe islaz ... // (...)Aici, unde toată ordinea lucrurilor este / răsturnată. Unde / fiecare ar fi vrut să desfacă lucrurile / făcute. // Toba de acuzare, lumină a lor din interior, bate / în surdină**”.

Țăranii, ca și Poetul, sunt în Misiune. Nu le este totul clar, pentru că „**toată ordinea lucrurilor este / răsturnată**” - dar, de încercat să-și împlinească „misia” încearcă...încearcă să desfacă lucrurile bramburite de istorie, pentru a scăpa de acuzarea **TOBEI RITMULUI COSMICO-DUMNEZEIESC...** pentru a re-face structura intimă-**SACRĂ**, a lucrurilor și lumii, reintegrând-o în ritmul „**bătăii în surdină**” a **TOBEI Lui Dumnezeu...!!!** (cf. **Cartea a doua: Dedublarea - mărturii**).

Există **MANUALUL HRISTIC** al re-integrării în Ritmul Cosmico-Divin - ca **Un Poem Hesiodic, Străvechi...** atât de incredibil și... „**ne-modern de bun**”! -...o carte a **STRĂFUNDULUI DE PEȘTERĂ BETHLEHEMICĂ, ANISTORICĂ**, a Lumii:

(continuare în pag. 18)

- A sătura pe cei flămânzi;
- A da de băut celor însetați;
- A primi în casă pe cei străini;
- A îngriji pe cei bolnavi;
- A îngropa pe cei morți...(cf. Faptele).

...Câți mai cred, oare, în **ABECEDARUL LUMII HRISTICE**? Câți nu sunt orbi, în Valea Orbilor? Câți, deci, au înșelat vigilența Paznicilor Laicei și Sinucigașei Orbiri? Puțini. Doar **POEȚII AUTENTICI**, nicidecum **postmoderniști**, care nu se pot ajuta nici pe ei înșiși (ei sunt morți, înainte de a ști că-s morți - dar n-au șansa de a trăi vreodată: „**Fiecăruia, după credința sa!**” - zice Hristos... Doar cei precum **LIVIU IOAN STOICIU** - omul de la **Cantonul 248** și Zeul-Orfeu de la **Porțile Lumii** - lumea unde orice **CANTON** nu e decât un **POPAS**, o minusculă **HALTĂ** (plină de o tenebroasă și cețoasă, pentru cei cu ochii bolnavi și neîncercați de Otrava Adevărului! - **TEHNICĂ SACRĂ!**), în Drumul spre Revelarea Zalmoxiano-Creștină, a Sinei Cosmice!

...E ușor de citit și de înțeles LIS? Tot atât de ușor... cât sunt și Tainele (gâfâite de novici...) ale Creației Duple a Cosmosului (...dedublare „obținută” de cuplul protopărinților Păcatului!): 1 - **Creația Înălțării Sublime** și 2 - **(De)Creația Căderii Penibile, în Istorie** - și, deci, **Parazitare de Dumnezeu...**!!!

...Adică, aducând LIS cu sine, precum Dante în **Divina Comedie**, toate cele trei (ori două... după „**modă**” și „**gust**”! - mai curând decât după ardentă **CREDINȚĂ!**, în această lume profană și profanată, clipă de clipă, de răsufălările noastre, cele puturoase de păcat) trepte ale suprasensibilului/transcendentului. Dar, acum, după aproape 7 veacuri de la Dante, Poetul cărându-le treptele astea, precum Sisif, într-o lume în care abia-abia Țăranii și Poeții mai sunt, cât de cât, alfabetizați, adică mai știu (infim, față de Măreția și complexitatea ei semantico-demiurgică, mereu sporindă !) - **CARTEA!!!**

Duminică dimineață eu căutam, de zor, în biblioteca mea, volumul ultim editat și proaspăt premiat (după câte știu), al lui LIS: **Pe prag (Vale-Deal)**, Cartea Românească, 2010. Știam că mi-l dăruise, cu autograf cu tot - dar nu-mi aminteam când și cum... - ...și tot nu-l aflam!

Apoi, în disperare de cauză (pentru că nu se face să vorbești despre cărțile cuiva, apărute cu 10 ani în urmă - și să nu zici, măcar două vorbe, despre cea de pe care încă s-a uscat bine cerneala tiparitei!), am apelat la bunul meu prieten Paul Spirescu. Generos cum îl știu de o viață, de-acum - mi-a împrumutat-o, în aceeași după-amiază!

Și, citind cartea, am înțeles de ce n-o găseam, între literele de raft ale bibliotecii mele: era cea mai profund creștină (**zalmoxian-creștină, mioritic-creștină!**) dintre toate cărțile scrise de LIS! Deci, diavolul, conștiincios, cum îl știm... - pusese coada peste ea!

...Încă din titlu (**Pe prag**), ne situăm între lumi, cu fața spre cer - iar parantezele (**Vale-Deal**) ocrotesc, de fapt, Spațiul Mioritic blagian! De ce **VALE-DEAL** și nu **DEAL-VALE**? Pentru că e firesc ca omul, întâi, să îndure suferințele tuturor iluziilor și înșelărilor și trădărilor, în Valea Lumii Simțurilor **CINCI**, spre a-și merita urcarea/suirea în Dealul Metafizic al Mântuirii...! **GETO-DACII NUMEAU HAR-DEAL - DEALUL (CODRUL) SFÂNT, GRĂDINA**

PARADISIACĂ!!!

...Lumea prezentă în Poezia lui LIS este o lume catastrofal desacralizată, dar nu irecuperabilă, nu fără Nădejdea Mistică: este o lume care face eforturi colosale să-și re-amintească de sacralitate, este un Mort care transpiră incredibil, de efortul de a-și aminti cum e să fii Viu!

...Întâi, deci: „**Bați la porțile celor cinci**” (p. 9): „**azi te simți bine, îți ești exterior, ești fericit, / parcă nu ești tu**”. Da, simțurile nu pot să-ți ofere harta sinelui tău de Duh - iar fericirea este una falsă, dez-identitară: „**parcă nu ești tu**”.

„**Plecă sau vii, Vale-Deal?**” A pleca și a fi viu, de fapt: cine pleacă din sine - moare, nu se mai înscrie în sinusoidală soteriologică!

„**Ai premoniția morții? / ești întrebat. Ești lăsat / să intri. În același timp, când tu / intri, pe aceeași poartă, CEL CE TE IUBEȘTE IESE**”. Moartea este Suprema și cea mai crâncenă iluzie. O accepți, **CEL CE NU TE IUBEȘTE** - te păcălește: se prefacă că-ți dă drumul, iarăși, între simțuri. **NU: CEL CE TE IUBEȘTE** nu-i acolo, ci... dincolo de ceea ce tu ai învățat întru comoditatea materiei: „**cel ce te iubește iese**” - pentru a-ți sugera să te lași călăuzit **dincolo de orice porți**.

...Altfel, rămânem sub semnul „**măștii**” și al „**oalei de pământ**”: „**plină cu apă, carbuni aprinși de lemn moale, lemn din care ai fi putut sculpta / o mască nouă, verde: carbuni sfârâind în apă, / sfârâmându-se...**” - O șopârlă, p.10. Acesta este **Semnul Iluziei**, din partea Marelui Iluzionist-Satana: „**ATOATESFĂRÂMAREA**”...**Conștiința îmbătrânirii** este izotopică semantic cu „**sfârâmarea**” - iar **Vinul** și **Troia** rămân doar mituri teoretice, dionnu și crezute - în anistoria divină, ca **ARHEI DE NEATINS**, doar de povestit, obosit, ieșit din timp, dar nu și izbăvit din măsurătorile și cântăririle celui ce în nimic nu crede, ci își păstrează morfo-reptilianismul/șopârlismul ludico-derizoriu, întru „**căderea în istorie**”, reptilianism ce-l singulariza în Paradis - ...nu izbăvit de **rărire-sărăcire-impurificare-scurfundare în borborosul materiei** - ci doar **SIMBOL**, nu și **REALITATE METAFIZICĂ**, lipsit de Tărie a împlinirii desăvârșite a hierogamiei: „**știi, Vale-Deal, zilnic / soseau aici corăbii încărcate cu vin / spre tabăra grecilor / din fața Troiei asediate** (n.mea: Ființa asediată de iluzii)... „**Țărm al / vârstei a doua, rărit azi, plin de vin vechi, îngroșat / și murdar, simbol al unirii în duh: / în care scormonim, răzând, îmbătați un pic, vâram / mâna într-o gaură și tragem de coadă / șopârla anului / 2012, lungă de circa un metru**” - O șopârlă, p.10.

...Năvala istoriei nu distruge doar identitatea, ci și originile, șansele refacerii/re-împuternicirii identității - umilește, pur și simplu, Făptura se joacă, umilitor, cu chipul ei (însingurat de sincopa credinței) și cu dimensiunile ei: „**cine-și mai amintește de ce sunt eu pe aici? Mama și / tata au murit, alții nu știu, dacă-i întreb, / chiar dacă-mi sunt rude (...)** **Ar trebui să-mi cer în / fiecare zi iertare fiindcă încurc lumea? Să cer /scuze fiindcă deranjez cu prezența / mea și atrag antipatii, enervez. (...)**

(continuare în pag. 19)

Izolarea / mea a crescut până pe Dealul Mitropoliei, ba s-a contractat. S-a lăbărțat urât (...) E un chin inutil" – E un chin, p.11.

...Ritmul Sacru-Celest al Tobei este înlocuit cu derizoriul **cuvântului** - „**taclale**”, iar casa e înlocuită cu **gratii** și cu **starea de exil** al ființei/ființării, redusă la „**DĂRE**” - ...în loc ca ritmul horei să fecundeze cosmosul, el... „**prinde muște**”, se complăce într-un „**déjà vu**”, ca o plăcă ce mimează ritmul cosmic al tobei: „**placa se învârte, gălăie, / horcăie, dând impresia unor băți de tobă venite / dintr-un alt secol (...) o / lume de simple dăre**” – **O lume de simple dăre, p.12.**

...Totul devine „**lume pe dos**”, salon de spital al isteriei nonființării, frica sinelui de sine... sinele ca vizitator! Oamenii înjunghiați de Raza Revelației se transfigurează în derizoriul „**oficial**” al... „**fătatului cățelei**”: „**iar vizitatorii au fost anunțați / oficial că a fătat cățeaua**” – p.13. Dar dacă „**fătatul cățelei**” ar fi interpretat în registru zalmoxian: **Lupul Fenrir a înviat?! Deocamdată, nu e cazul...** – ...pentru că, sinele este înstrăinat/însingurat (**te porți ca străinul acela din mine**) – p.16; „**apăsătoare singurate**” - p.17), iar pe pereți, femeile sunt „**negre / nemângâiate**” - întru **văduvie** și **amnezie cosmico-antigenetică** (...până și Poetul constată demonismul singurătății, al iluziei și al inutilității scrisului, desemantizarea Ritualului Re-Inițiat și, deci, și a Cuvântului: „**Am lăsat scris că trebuie / să fiu căutat în altă parte, pus la încercare, în caz / că uit de mine - și? Nimănu-i nu-pasă**” - p.15). Până și Moartea este o incertitudine, care cere nu supliciul Golgotei, ci supliciul **Surzeniei față de Toba Ritmului Vital-Cosmic**: „**Are / degradări de ordin nervos. / Femeia neagră, nemângâiată, îi pudrează fața / palidă: începe supliciul / plumbului topit în urechi, să vadă dacă e mort. / Poate e viu**” – p.14

...Începe căutarea, sistematică, a sinelui – în afară nu e: „**Poate că lumina / dinafară nu ajunge să-mi arate adevărul!**” - atunci, înăuntru - unde, totuși, persistă ambiguitatea ființială și axiologică: „**Dar lumina / dinlăuntru? Peste tot – numai eu. Sau eu / nu sunt nicăieri, de fapt? Oricum, nu contez**”. Dar **VALE-DEAL** începe să se reveleze ca fiind **Starea de Ființare - Înființătoare de Dincolo de aparențele și de datele materiale false, vizibile, ale Ființei** - ...un fel de **Ană a lui Manole**, care clădește verticala, prin funcția ei cosmogenetică, de dincolo de **ZID**, de dincolo de **PRIVIRE**, din „**alte lungimi de undă din univers**” – p.17.

...**VALE-DEAL** devine, treptat, identitatea „**CAP din plămâni**”, adică din zona exorcizatoare de ne-viață - spre zona Călăuzirii-CAP, a Sfântului Duh de Viață al Fluierelor Mioritice, Căi de Suflă-Suflare spre Cerul/Sine: „**Își scoate capul Vale-Deal / din plămâni - este gata să scape de cel / viclean**” - p.18. Din infernul concentraționar mascat, al „**cuiburilor de dragoste la bloc**”, din „**cuiburile pline de duhori**” etc. – „**se dă în lacrimă**” erosului soteriologic, **Eros AGAPÉ**, al Re-găsirii Androginice, de la Cina cea de Taină: „**Dă în lacrimi: ce e cu tine? Își / învârte inelul din fildeş pe degetul mijlociu**” (n.me: **Axis Mundi**!).

...Există, firește, riscul neînțelegerii celorlalți, față de Re-sacralizarea Eului - și, deci, Cel Care se Re-Găsește întru Androginica Îmbrățișare este numit, de către cei fără nume și fără soartă - „**NEBUN**” („**Nebunii întru**

Hristos” ai Bizanțului Medioevic!), iar fructele Nemuririi, de pe Crengile din Rai – bănuite de ...”**păduchio-geneză**”: „**bolnavi scăpați în stradă, în halat, cu / crengi înflorite în mâini / crengi rupte din grădina de piersici / a spitalului de nebuni (...) trecătorii / indignați, se smulg din îmbrățișare unul câte unul, / bolnavii le transmit păduchele // verde al piersicului // (...) un / bolnav sare din mașină, zbiară fără întrerupere, / fură o pușcă și / trimite la ceruri o salvă: anunțând sosirea lui / lisus pentru o clipă**” - **Ăștia-s nebuni, dragă** - p.23.

...Trebuie să-ți asumi riscul de a vedea, numai tu, **TURLA/PUNTEA IZBĂVIRII**, invocată tot prin incantația **VALE-DEAL**: „**turla aia care iradiază printre pomi, înverzită, pe / lună plină, îmi / provoacă noaptea coșmaruri erotice (...) dorința / mea de a face dragoste cu / tine – când n-am de unde să te iau**” - trimițând parcă la **Miron** și **Frumoasa fără Corp...** - cf. **În nopțile cu lună plină**, p.32.

...Mesajele, pentru Căutătorul Înverșunat al Cărării și Punții spre Re-Androgenizare - sunt tot mai „**subtile**”: „**îmi taie calea două verigi**”, „**sunt în 4 / februarie 2009**” (n.me: deci, sub **Crucea Re-Facerii / Făuririi**, în luptă cu **11**, cifra **SFIDĂRII-NEÎMPĂCĂRII**, dar sub ocrotirea celor **9** Trepte ale Ierarhiei Celeste!)... – și **Capul-Călăuză** trebuie să nuntească, hierogamic, cu **Plămânul Suflului-Suflă**, pentru a se realiza ieșirea definitivă de sub istorie, întru contopirea, întru Mitul Veșnic, a temporalității - și intrarea în „**Starea de AMEȚIRE-DELIR SACRU**” - ...trebuie ca Omul să re-între sub semnul **OUROBOROS**-ului, al **Șarpelui Care-și Înghite Coadă**, **Dumnezeu-Alfa și Omega**: „**sunt zile întregi când îmi caut, nemulțumit / și neîmpăcat, ba capul, ba plămânul (...) primesc / tot felul de mesaje subtile, / rar le por deosebi pe cele venite din viitor de cele / venite din trecut (...) Și se reia totul în mine, pe bandă rulantă**” (n. me: imaginea **Șarpelui Ouroboros**, „în clar”), **amețitor: îmi / taie calea două verigi...**” – p.34.

VALE-DEAL devine, deci, după ce **CAPUL-RAȚIUNE**, transformat în **GOLGOTĂ/MUNTELE CĂPĂȚĂRII** („**bătut în cap, l-a / descântat cu o rază de lumină materială**”) - cedează locul **Plămânului-Suflă** - Începutul și Sfârșitul, ca „**ȘTREANG**” - Ciclu Creator Reluat la Infinit - ...și devine prezentimentul, pregustarea apropierei de **Dumnezeu-Creatorul Capodoperei Misterioase/Nocturne a Zilei a ȘASEA**, **Dumnezeu Cel Care Creează după un „Gând Ascuns**”: „**(...) că el, unul, sigur e făcut de Dumnezeu / din lut și pleavă și balegă, după un / gând ascuns**” – p.57.

...**BĂTRÂNII CULEGĂTORI DE FLORI DE TEI** sunt misticii învingători ai „**coliviei lumii**”: „**aruncând de sus, / din când în când, cățarați, / câte o privire plină de jind spre larg**” (p.83), precum **NEBUNUL MISTIC**, din poemul **Ăștia-s nebuni, dragă** - „**trimitea la ceruri o salvă: anunțând sosirea lui / lisus**” - **nu pentru o clipă, ci pentru**

(continuare în pag. 20)

Eternitatea Reidentificării cu Duhul UMANO-COSMIC!

...De ce este nevoie, neapărat și logic, și logic, de Chinul Iluziei, pentru a ajunge la Discretul Trumf al Învierii? Răspunsul nu-l dădea, ci-l sugera, întru Mistica Taină a Ortodoxiei, Preafericitul Bun Păstor, plecat la îngerii, Patriarhul **TEOCTIST** - adică, după cum explica și gnosticul Vasile Lovinescu - **întâi să cobori până la Capătul Cel mai de Jos al Axei Lumii, pentru ca, apoi, să ai dreptul de a năzui spre Capătul Cel mai de Sus al Axei Creației Dumnezeiești!**

...Într-o Vinere a Paștelui (acum mulți ani în urmă), o reporteriță (cam prețioasă, afectată, dar... superficială!) l-a întrebat pe Patriarhul nostru, Păstorul Cel Bun, TEOCTIST, cel dus la îngerii: "**Ce sentimente încercați în această Vinere Neagră, a Patimilor Lui Iisus Hristos? Cum ați întâmpinat Vinerea Neagră de azi?**" - și Preafericitul TEOCTIST i-a dat un răspuns care a lăsat-o cu gura căscată pe doamna reporteriță: "**Cu o mare bucurie!**" ...- **Dar cum, Preafericite?!** (a sărit în sus, cam scandalizată, reporterița, care se dădea și mare teoloagă ortodoxă...) **Doar, în această vinere, nu-i așa, Hristos s-a chinuit pe Cruce și a murit...!?! - ...iar răspunsul Preafericitului Întelept a fost: "Mă bucur, într-ascuns, pentru că eu PREGUST, DE PE-ACUM, ÎNVIEREA CEA MINUNATĂ A MÂNTUITORULUI HRISTOS!!!"**

...Vedeți? Asta este, cu adevărat, **Sfânta ORTODOXIE!** De asta Ortodoxia este atât de hulită și de urâtă (și îmbiată, cu atâta insistență, la "**ECUMENISM**", **ADICĂ LA ASCUNDEREA LUMINII EI, PRINTRE ÎNTUNERICURILE NEÎNȚELEGERII CELORLALȚI!**) de mulți neprieteni, pentru că ei sunt ne-înțelegători (ne-putincioși...) decât întru cele pipăite și văzute, iar ea, **ORTODOXIA**, înțelege nu doar întru cele "științifice" și vizibile, ci "**pre-vede**" și "**pre-gustă**" și **ÎN NEVĂZUT, ÎNTRU DUMNEZEIREA MINUNII!!!** ...De aceea și spun călugării noștri, de prin schiturile de munte - că Mântuirea nu e posibilă decât întru Ortodoxie, pentru că celelalte "**biserici**" sunt rătăcite, excesiv de mult, **între simțuri și "evidente"** (...că doar dracul e mare doctor și savant mare, în toate... "**științele**" cele... "**la vedere**")... - ... și, deci, uită tocmai... **ESENȚIALUL: VOIA, PUTEREA ȘI, DECI, MINUNEA DUMNEZEIASCĂ, DIN VECI CĂTRE VECI!!!** Cele care nu se văd cu ochii de carne, nu se pipăie cu mâinile (precum voia Toma să "**cerce**", cu degetele lui, rănilor Lui Hristos...!) - ...ci "**se prevăd/pregustă**", **adică se trăiesc cu Duhul** "intuitiv", prin Credință Tare, dimpreună/tainic împărtășite, cu Însuși Mântuitorul, Lumina Lumii!

...LIVIU IOAN STOICIU dovedește, pe lângă faptul că este un **MARE POET**, în general (despre care **TOATE** manualele elevilor și cursurile studenților ar trebui să scrie, transcriind poemele cel puțin ale ultimilor zece ani de povară și binecuvântare a scrisului stoician!) - și că este un autentic **POET RELIGIOS**. Sau, măcar, un **POET METAFIZIC DE FRUNTE, AL LITERATURII ROMÂNEȘTI!!!** Poezia Religioasă este singura care va rămâne, peste veac, pentru că numai **RUGĂCIUNEA E SCARĂ SPRE CERUL MÂNTUIRII** - ...iar nu toate lemnele din ogrăzi!

Maria TIRENESCU**În parcul mare**

Duminică de august. Merg cu bunicii în parcul mare al orașului. E ziua în care, într-un chioșc, cânta fanfara militară.

Muzicanții sunt îmbrăcați altfel decât cei pe care îi știam eu din fotografiile din albumul tatălui meu. Și vorbesc ciudat. Nu înțeleg nimic. Cei mai mulți spectatori sunt îmbrăcați cu uniforme militare. Sunt blonzi, bronzăți frumos. Pe epoleții lor sclipesc stelele. (În fotografiile tatălui meu, toți au trese.) Sunt însoțiți de doamne proaspăt coafate, rujate, îmbrăcate cu rochii înflorate. Toți erau veseli și gălăgioși.

Bunica îmi spune că sunt soldați ruși. Cântă frumos. Aflu că orchestra interpretează „Valurile Amurului”, un vals celebru compus de Kiuss. Încep să mă legăn în ritmul muzicii. În fața chioșcului era un loc pavat cu dale de marmură, un loc special pentru dans. Câteva doamne, invitate de ofițeri, se îndreaptă spre „ringul de dans”. Mă uit la doamne și le imit.

Îmi plac rochiile doamnelor. Sunt lungi, până mai jos de genunchi, iar când se mișcă în cerc, cu viteză, rochiile par niște clopote. Bunica îmi spune că fustele sunt cloș și îmi promite că îmi va face și mie rochie cloș, dacă învăț să dansez vals. Nu e greu. Dansez cu bunica și gândul îmi fuge la o rochiță albastră cum e cerul după ploaie.

O întâmplare fără importanță

Într-o seară, bunica îmi spune că trebuie să cumpărăm griș. Ne îmbrăcăm și mergem la un mic magazin aflat lângă parc. Pe drum, bunica îmi explică: „Să faci cum îți spun! Cumperi o pungă de griș, saluți și pleci. Nu trebuie să știe nimeni că ești cu mine. Nu se vinde decât câte o pungă la fiecare cumpărător. Ai înțeles?” O asigur pe bunica mea că așa voi face.

Ajungem, intrăm, stăm la rând... Câțiva cumpărători, în special turiști... Mă bucur că nu trebuie să aștept prea mult. Prefer să merg, nu să stau în picioare.

Când ajung la teighea, dau 5 lei, iau punga, spun „Bună seara!” și ies aproape în fugă. Mă ascund lângă un jgheab într-un loc mai puțin luminat. Aștept cu emoție. Timpul trece foarte încet.

- Miorița, Miorița!

Recunosc vocea bunicii. Ies repede din ascunzătoare.

- Vino aici! Domnul Gingirică vrea să te cunoască. Ai uitat să iei restul și a trebuit să recunosc că ești nepoata mea. Bine că nu erau mulți cumpărători!

Eram puțin supărată. O dată trebuia să mă dau drept altcineva și nu mi-a reușit.

Maria TIRENESCU

Difuzorul

Aveam aproape cinci ani când tata a venit însoțit de doi bărbați. Aceștia au întins niște sârme de la ușa care dădea în coridorul școlii până la noptiera de lângă patul tatălui meu.

Priveam fără să comentez, uitând de cartea cu poze pe care o răsfoiam.

Tata a intrat în bucătărie cu cei doi oameni. Bănuiesc că i-a servit cu ceva. După câteva minute, bărbații au plecat.

Am pus cartea la locul ei, în bibliotecă, și m-am apropiat de tata:

- De ce au mai tras și sârmele alea?
- Ai răbdare puțin! Am o surpriză pentru voi.

Am așteptat în liniște. Nu a trecut mult timp și portarul școlii a bătut la ușa:

- Intră, i-a spus tata. Te așteptam.

Omul adusese o cutie. În interiorul ei, era un obiect de care nu mai văzusem.

- Ce e obiectul ăsta? Îmi arăți și mie?

Fără să spună ceva, tata a desfăcut cablul, a băgat ștecherul în priză și a apăsă pe ceva. N-am observat ce era acolo. Am auzit: „Aici București. La al cincilea semnal va fi ora douăsprezece”.

- Cine vorbește? Întreabă Nina.

- Se aude din difuzor.

- Aici nu e București! E Vișeu.

- De aici putem asculta ce vorbesc cei din București.

Am auzit apoi cântece, știri... Nu umblam la aparat. Nu voiam să-l stricăm. Ne bucuram că de acolo, din spatele bucății de pânză cu model mărunț, ne vorbește cineva.

Se înserase. Noi eram mai mult lângă noul obiect. Nici la masă nu am vrut să mergem decât după ce tata a „dat mai tare” difuzorul, să auzim din bucătărie. Am mâncat mai repede ca de obicei și ne-am așezat în fața difuzorului.

O melodie plăcută urmată de: „Bună seara, copii!”. Am devenit atente. „Veți asculta o poveste...”

- Difuzorul spune povești! Mămico, vino să auzi!

Eram numai urechi. Abia după ce vocea a spus: „Noapte buna, copii!” am îndrăznit să vorbim.

- De acum, în fiecare seară, veți asculta câte o poveste. Dacă nu voi fi acasă, îmi veți povesti voi ce ați auzit. Bine?

- Bine, tăticule! Nouă ne plac poveștile. Ai auzit ce frumos vorbesc actorii?

- Am auzit. Dacă vă place surpriza, să aveți grijă să nu stricați difuzorul! Măine vă învăț cum se oprește, cum se pornește, cum se dă mai încet, mai tare. Acum, ați auzit: „Noapte bună!”. Mergeți la culcare!

Am ascultat și în câteva minute am fost deja în pat. Am adormit gândindu-mă la ceea ce am auzit și încercând să îmi imaginez cum de aud eu ce vorbesc oamenii din București.

În dimineața următoare, când ne-am trezit, difuzorul era pornit. Auzeam:

„Firicel de floare-albastră
Floare de nu-mă-uita
Poartă tu iubirea noastră
Prinsă-n gingășia ta...”

După un timp, a venit tata:

- Am promis că vă învăț să folosiți difuzorul. Priviți! De aici se reglează. Dacă dăm aceasta lamă în dreapta, auzim din ce în ce mai tare. Bine ar fi să nu dați până la capăt, că nu se mai înțelege nimic. Când o dăm în stânga, se aude mai slab, până când nu se mai aude nimic. Atunci, difuzorul e oprit.

Am făcut câteva încercări și am stabilit sunetul nu prea tare, dar nici prea încet. Ne plăcea să ascultăm muzica. Povestea de seară era printre preferatele noastre.

Într-o zi, tata îmi spune:

- La ora 5, voi vorbi la difuzor.

- Cum vei face asta? Știu că aici se poate doar auzi.

- Să ascuți la ora 5. Bine?

- Eu nu știu când e 5.

Tata a luat ceasul deșteptător de pe dulap. Îl ținea acolo să nu-l stricăm.

- Când limba mare e sus, iar limba mică e la 5, atunci e ora 5. Ai înțeles? Cunoști cifrele. Da?

- Știu cifrele. Știu să dau mai tare sunetul și sunt sigură că voi asculta. Poate că Nina o să doarmă, dar eu nu. Sunt foarte curioasă.

La ora 5, o voce din difuzor anunță: „Bună seara! Aici Stația de Radioficare din Vișeu de Sus. Vă prezentăm emisiunea noastră săptămânală. Vom începe cu un cântec maramureșean interpretat de Victoria Darvai. Apoi, îl vom invita la microfon pe tovarășul Dumitru Grad. El ne va vorbi despre importanța zilei de 1 Mai. Vom difuza în continuare muzică populară din țara noastră...”

Tocmai intra pe ușă mama. I-am făcut semn să nu spună nimic. Am ascultat amândouă.

- Ce bine se aude cum vorbește tata! Nu prea înțeleg ce e cu 1 Mai, dar îmi place să-l ascult. Măine le voi spune tuturor că tata a vorbit din această cutiuță fermecată!

Am așteptat cu nerăbdare să vină tata acasă. I-am povestit Ninei ce am auzit, dar pe ea nu o interesa. Îi plăcea să asculte muzică. Și încerca să danseze.

După masa de seară, ne-am apropiat de difuzor. Așteptam povestea.

- Tată, cum încap artiștii în cutia asta? , întreabă Nina.

(continuare în pag. 23)

Gheorghe A. STROIA

Jurnal stelar 2011: „Misiune printre stele”
(Ed. Armonii Culturale, Adjud, 2011) sau
„Planeta Viselor lui Petru I Szabò”

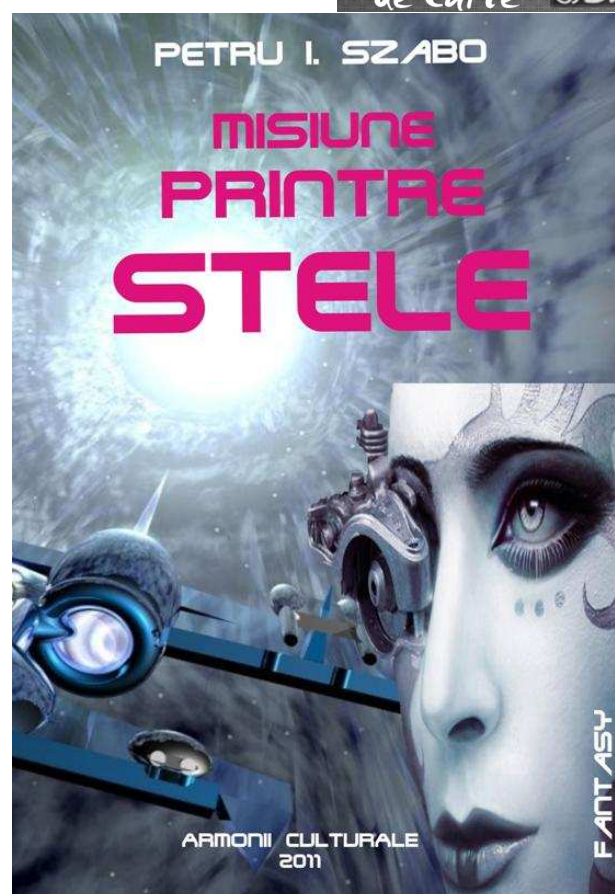
Uneori, în parcurgerea realității cotidiene, te lovești fără drept de echivoc, de întâmplări, fapte și oameni, cu care „Ceva/Cineva” te-a făcut să interacționezi, realizând că totul face parte dintr-un plan, bine pus la punct, de scoatere la lumină - de împlinire a unor vise care, până nu demult, păreau irealizabile. Într-un astfel de parcurs cotidian, te intersectezi cu destinele unor oameni simpli, care au înrădăcinat în suflet ancestrala dorință de a scrie sau care, poate într-o viață anterioară, au fost dedicați scrisului, acest fapt fiind evident prin talentul manifestat în creațiile proprii.

Despre Petru I. Szabò, am auzit întâmplător și am aflat, apoi, că a mai scris o carte, girată de distinsul profesor și literat vrâncean Valeriu Anghel, un adevărat căutător de „condeie”, un descoperitor de talente, neobosit promotor al valorilor autentice românești, indiferent de zona ori locul în care sunt zămislite.

Cu un evident har, manifestând o atenție deosebită pentru detalii și conturându-și zborul ca pe o necesitate de autorealizare, Petru I. Szabò se hotărăște să-și întrească parcursul literar, prin abordarea – ca pe o nouă provocare – a deloc-facilului stil science-fiction. Deși se dorește o carte adresată copiilor, „Misiune printre stele” nu este deloc așa, inedită fiind prin multitudinea de date și informații – în speță de ordin astronomic – prezentate cu o rigurozitate specifică unui veritabil călător stelar. Structurată sub forma unei odisei spațiale, cartea conține un număr de ...povestiri, legate între ele și ale căror personaje, bine definite (din punct de vedere fizic și moral), sunt eroii unei misiuni de salvare, plină de peripeții și acțiuni „intergalactice”. Petru I. Szabò, ca un autodidact ce este, caută, ca în numele copiilor ce vor citi această carte, să adreseze întrebări dar, să și găsească răspunsuri corecte și complete, formulate cu destulă claritate, pentru a fi ușor receptate de către inocentele „genii”.

Dedicată fiului său, Noris-Petru, „Misiune printre stele” este – de fapt – o extensie a unui vis împlinit al autorului – acela de a scrie. Fără a avea pretenții exagerate de la propria-i persoană și fără a aspira la un loc „rezervat” într-o ierarhie literară, Petru I. Szabò - în ciuda greutăților pe care le-a întâmpinat în viață (divorțul părinților și dispariția prematură a tatălui, care a fost primul său model) sau a autoreproșatei lipse de pregătire - îndrăznește și, de ce nu, chiar reușește, să finalizeze o lucrare bună.

Stilul clar și concis, firul epic limpede, cu alternanțe de clar-obscur și dotat cu destulă versatilitate și inventivitate scriitoricească, îl detașează pe autor de

marea masă a scriitorilor predestinați să rămână anonimi. Cu un ton expectativ, așezat și calm, așa cum îi șade bine unui ardelean prin naștere, „Misiune printre stele” este – fără îndoială – o primă carte de aventuri pentru copii, dintr-o serie întreagă ce-i va urma. Fie doar și pentru simplul fapt că scrie pentru copii, avem dovada esențială a nobleței sufletești dar și a curajului autorului, arhicunoscută fiind ideea că – în genere – copiii sunt cei mai exigenți critici cunoscuți vreodată. Deși inocentă, sinceritatea lor debordantă împarte scrierile în două mari categorii: ÎMI PLACE și NU-MI PLACE. În ochii copiilor, nu există o cale de mijloc sau loc pentru compromis. Poate, tocmai de aceea, chiar dacă nu știu să citească, toți copiii au o scriere favorită, atașându-se atât de mult de o carte, încât doresc să le fie citită și recită până la epuizare.

Dezvăluirea în totalitate a subiectului cărții s-ar dovedi, din partea noastră, o crasă imprudență, tocmai pentru a putea lăsa cititorului (copilului curios din fire) să descopere personajele, acțiunea și să decidă dacă – în final – are în față o carte ce merită a fi trecută la rubrica FAVORITE. Se poate spune, în schimb, că stilul utilizat este unul cursiv, expresiv, motivant și atractiv, iar lectura cărții este una plăcută. Suprinde în carte, tonul ușor sceptic al autorului, care crede – totuși – în nemărginirea universului, în ideea de coexistență a mai multor planuri ale realității, a existenței mai multor lumi, care ar putea – la un moment dat – să interacționeze. „Misiune printre stele”, prin multitudinea de informații pe care le prezintă, denotă

(continuare în pag. 23)

puterea autorului de analiză și sinteză, ceea ce înseamnă efort, dăruire, studiu. Dublate de un talent nativ, toate acestea, nu fac altceva, decât să convertească o dorință simplă într-un vis complex. Cu atât mai complex, cu cât el devine realizabil, tangibil, sustenabil.

Science-fiction-ul (ce a reușit să strângă în jurul său milioane de cititori, unii dintre ei devenind chiar „fani” înrați ai genului) are precursori de marcă în toate epocile, începând cu legendarul Jules Verne și continuând cu titanii: Douglas Adams, Orson Scott Card, Robert Heinlein, William Gibson, Ray Bradbury, Frank Herbert, Arthur C. Clarke, Isaac Asimov sau H. G. Wells. Literatura română contemporană are și ea nume de valoare, poate nu în adevăratul sens al cuvântului (autori de celebre romane science-fiction), ci mai ales în domeniul prozei fantastice, precum: Ion Hobana, Alexandru Mironov și, de ce nu, Marius Demian, Robert David, Michael Hăulică, Mircea Pricăjan, Ionuț Caragea – publicați atât în țară, cât și în străinătate. Reamintim toate acestea, fără nici cea mai mică intenție de a întocmi o ierarhie a valorilor sau de a „înregimenta” prezenta lucrare între cele ale genului (cu siguranță, ar fi prea mult!), ci din dorința de a prezenta amploarea pe care fenomenul SF a căpătat-o, în ultimii ani, lucru deloc de neglijat, precum și extraordinara „priză” pe care genul îl are la public.

Prezentând o aventură savuroasă, sub forma unei povestiri SF, „încropită” din paginile unui jurnal de bord, Petru I. Szabo se dovedește a fi un bun narator, cu o imaginație bogată, surprinzând, de fiecare dată, prin descrierile detaliate pe care le face asupra varietății animalelor ori ființelor inteligente „întâlnite” pe traiectoria misiunii sale stelare. Apar incredibile, dar realist redate, specii de extraterestri, monștri, locuitori ai marii Planete Albe, veșnic înghețate - viermii de zăpadă, gonzii (ființe humanoide), dragonii verzi - și (așa cum era normal într-o povestire SF) „ființele” posesoare de inteligență artificială - cyborgul Leona, exploratorul păianjen PH-800 și roboții dirijați de SURSĂ. Cu siguranță, multe dintre secvențele cărții vor „desconspira” - împătimiților genului - influențe din lecturile ori seriarele SF, pe care le-au „devorat”, deja. Există - însă - originalitate, în maniera proprie de abordare a acțiunii, prin logica firului epic și cumulul de date științifice redate cu acuratețe. Cititorul poate fi puțin incomodat de insistența autorului de a utiliza doar timpul prezent - inclusiv pentru acțiuni petrecute deja (pe care o considerăm, de această dată, o stângăcie inițială, neintenționată). Însă, fără motiv de îndoială, fiecare scenă a oricărei povestiri se dovedește a fi trăită, asumată, visată, sperată. Să înțelegem că, deși conștient de trecut, care pentru el nu a fost unul tocmai simplu, autorului îi este teamă de viitor - despre care nu știe ce-i rezervă. Speră doar în continuarea visului său: acela de a scrie.

*
* *

Concluzionând, se poate spune despre „Misiune printre stele” că este o „poveste” reușită. Un vis, materializat într-o carte, ce poate incita la lectură și - mai mult decât atât - poate fi pe gustul micilor și exigenților săi cititori. Cum scriere perfectă nu există (așa după cum omul este o ființă perfectibilă - în genere), putem trece peste micile imperfecțiuni, ce pot fi puse pe seama inerției specifice oricărui început. Suntem convinși că Petru I. Szabò, prin ușurința cu care scrie, prin profunda motivație ce o are pentru scris (nevoia de evadare, de rostuire și aflare a echilibrului), va reuși să facă lucrurile din ce în ce mai bine, păstrându-și intactă eferescența începutului. Depinde doar de noi - manifestând onestitate și imparțialitate, fără umbră de resentimente (specifice așa-zișilor „cruciați” ai literaturii) - să acordăm acestor noi începuturi, creditul și considerația noastră! Fie măcar și pentru actul de curaj - în și prin sine! Dacă ar fi să judecăm, atunci n-ar trebui să uităm că: **E mult mai ușor să negi dintru început întregul, decât să combați - fie și în parte - un lucru mai mult decât evident: dorința de autodepășire !**

(urmare din pag. 21)

- Artiștii nu sunt acolo.
- Dar unde sunt?
- La București.
- Atunci, ce e în cutie?, vreau eu să aflu. Poți să ne arăți?

- Da. Știi unde e șurubelnița? Adu-o!
Am alergat în bucătărie, am deschis sertarul în care tata își ținea uneltele cu care mai repara câte ceva în casă și am adus șurubelnița. Tata a oprit difuzorul. L-a așezat cu partea cu pânza în jos. A luat șurubelnița și a desfăcut patru șuruburi. A scos capacul din spate și am văzut niște sârme, un fel de pâlnie, un magnet... Nimic interesant. Nina a fost foarte dezamăgită. Ea credea că va vedea niște păpușele care vorbesc.

- Trebuie să punem capacul la loc, că urmează povestea. Sper că v-ați lămurit! De acum, numai de aceasta pârgie mișcați.

- Ce e aia pârgie, întreb eu.
- Lama asta de metal. Mai multe îți voi spune altă dată. Acum, începe „Noapte bună, copii!”.

Difuzorul a devenit un bun prieten. Când ploua, nu ieșeam în curte. Ne găseam ceva de făcut în timp ce ascultam muzică. Am descoperit mai târziu teatrul radiofonic și am învățat mai multe cântece. Dar cel mai mult îmi plăcea cum cântau Dorina Drăghici și Nicu Stoenescu:

„Fircel de floare-albastră
Floare de nu-mă-uita...”

Melania CUC

Gânduri despre "Întoarșele gânduri"

Întoarșele gânduri - Petre Rău, ed. InfoRapArt, 2011

Într-o reverberație ca de Stradivarius, opera lui Petre Rău rezonază cu elementele fizice și spirituale, în jurul cărora se (și) sedimentează, formând falii de sine stătătoare, eșantioane de literatură adevărată.

Scriitor care își lasă amprenta personală în sfera filosofiei complexe a lumii înconjurătoare, Petre Rău nu se îndepărtează de obârșia lucrurilor, el descoperă ineditul în amintirea clipei-trecute, dar și, în și prin, gândul care îi macină cuvintele până când ele, cuvintele devin fapte, acțiune.

PAGINI DE NOAPTE și PHENOMENALIA, sunt capitole care fascinează cititorul prin readucerea în prim-plan a unui spațiu care amintește de lumea lui Vasile Voiculescu. Realismul magic este fundalul ancestral pe care scriitorul inscripționează datele lumii contemporane.

Despre vraja nopții, despre taina liniștii / întunericii zămisitor de fantasmă s-a mai scris în multe dintre cărțile lumii, dar ceea ce este inedit în "Întoarșele gânduri" este nuanțarea stării de fapt, a vieții și a morții pe care le detaliază autorul, plasându-și acțiunea într-un spațiu care îi aparține în întregime. Umbra nopților din bălțile dunărene se suprapune, face fuziune perfectă cu drama, cu tragedia umană. Sălbaticul și domesticul, totul este adus dinaintea lentilei sub care scriitorul ține captivă lumea respectivă. În tot acest eșafodaj de imagini, individul, ca detaliu, rămâne întreg: coloană vertebrală a unui destin colectiv.

Secvențele la limita posibilităților care abundă în pagini, diferite sau asemănătoare ca destin, sunt dramatice de cele mai multe ori. Forma și stilul scrisului, aici, poartă amprenta persoană a autorului, care abordează cu eleganță, teme dintre cele mai diverse. Noaptea devine laitmotiv, un fel de canava potrivită pentru broderia impresiilor sale atât de originare.

Antheic în esență, spiritual în gândire, subtil și artist în mânăuirea condeiului, autorul nu calcă totul în picioare de dragul operei. Petre Rău accede cu luare aminte spre locul destinat doar aleșilor, așa cum se întâmplă în "Verde vale de rai", unde un spațiu, aparent al nimănui, devine punct de legătură între Cer și Pământ. De acolo pornesc, și tot acolo se întorc nostalgiile, dorul.

Fie că sunt povestiri în șabloane clasice, eseuri sau scânteietoare cuvinte de duh, toate aceste componente ale volumul de față construiesc un colaj din cuvinte ridicate la rang de Artă. Autorul celebrează clipa

sa de sfâșietoare frumusețe lăuntrică, secunda în care tot ce este scris devine Poem, chiar dacă, tehnica scrisului se numește Proză. "Mi-e dor. Dorul în mine se revarsă în hohote. E ca un plâns pe dinăuntru. Corpul mi se realcătuiește din fiecare picătură de dor care se strecoară prin spații ciudate, vibrând îndelung" (Verde vale de rai).

Orașul ca un conglomerat, cum este "prins" în "Pomul de Crăciun" este mai puțin vizibil în carte decât satul, un rural fermecător și sălbatic în existența sa transcendentă.

Petre Rău se situează, ca observator, în acel limes tainic care desparte individul prin spații și timp. Cu putere de imaginație fertilă și perfect strunită intelectual, autorul conturează și dă viață unui fenomen incitant; aduce în prim-plan Certitudinea și Mirajul. Folosește adesea două stări, ca unelte de lucru, legând spațiul mitic de viața reală. Palierile filosofice din texte sunt respirabile pentru cititorul modern. Întreaga carte conține trăiri simplificate în esența lor și acțiunea face fuziune cu meditativul. Totul este credibil, magnetic, încât, o dată ce ai prins a citi "poveștile" ele te cuceresc, te acaparează până când tu, ca individ, te simți din ce în ce mai apropiat de eroii plâsmuiți (sau redescoperiți) din (în) mărul uitării umane.

Petre Rău are avantajul frazării frumos-curgătoare, dar nu este defel monoton în narațiune, pentru că, atunci când te aștepti mai puțin, "rupe" firul, intervine suspansul, se ridică altă și altă perdea de negură tainică. Dezvăluirile literare au sensuri originare și de multe ori curajoase, așa cum este și în capitolul DE MINTE ȘI INIMĂ.

(continuare în pag. 79)

Petre RĂU

Limba lui Dionisie

Lui Dionisie i s-a urcat o idee la cap și, prins în mreje și încântat peste măsură, nu voia în niciun fel să mai renunțe la ea. Era preot în sat de aproape doi ani. Lumea îl știa de preot bun că, oricât ar fi fost el de rău, mai rău și mai avar decât celălalt dinainte nu ar fi putut fi. Dar Dionisie avea și el, ca tot omul, un cusur pe care o parte din săteni nu i-l prea înghițea: vorbea singur. Și asta n-ar fi fost nimic, dacă măcar ar fi vorbit și el ca toată lumea. Numai că el vorbea o altfel de limbă, una magică, pe care nimeni nu i-o putea desluși. Nimeni n-o recunoaștea, nu se putea ajunge la ea.

Altfel, preotul ducea o viață normală, de familist, cu doi copii, cu obiceiuri și fapte aproape obișnuite. Nu-i cunoștea el pe toți din sat, când și când mai întreba pe câte unul de nume, dar oamenii se obișnuiseră și cu asta. Îl socoteau ca și cum nu prea ar avea tinere de minte, și asta nu era deloc o boală grea, cu toate că celălalt duhovnic de dinainte ți-ar fi înșirat pe de rost numele fiecăruia dintre cei șapte-opt copii câți întâlnea prin câte vreo bătătură.

Felul părintelui Dionisie de a vorbi cu oamenii și de a-și ține predicile era unul cu totul deosebit. Vorbea rar, puternic și uniform, fără nici un fel de intonație, fără mimică și gesturi. Se trudea ca fiecare cuvânt să-l pronunțe întreg, răspicat, fără să-l scurteze sau să înghită vreun sunet. Cei cu care stătea de vorbă bănuiau că se născuse bâlbâit și de aceea, ca să-și învingă defectul de vorbire, își alegea cuvintele și le pronunța cu atâta grijă. Se înșelau însă, dovadă că fiecare frază pronunțată de el era plină de sens și conținut. Oricum, oamenii apreciau că era născut la oraș și, cu toate acestea, preferase totuși slujba aceasta modestă la țară, în sătucul lor sărăcăcios.

Erau în satul acela oameni plini de vigoare, molcomi și bine făcuți, destul de siguri pe ei, dar foarte legați de pământ, de cele duhovnicești și de grija pentru ziua de mâine. Deși preotul nu ducea o viață prea deschisă ochilor lumii, oamenii îi știau aproape fiecare mișcare, căci nu erau dispuși să-i permită prea multă libertate, să facă ce ar dori el. Era o fire ascunsă și seacă, obișnuind să stătea mai mult închis în casă, sau să zăbovească de unul singur prin biserică după slujbă. În afara zilelor în care avea de ținut vreo slujbă pe la biserică, sau un ritual pe la vreuna din casele lor, oamenii nu-l prea puteau controla, iar asta nu le convenea. Poate din acest motiv îi atribuiau tot felul de lucruri necurate, pe care le-ar fi făcut în astfel de momente ascunse, departe de ochii satului.

De fapt, se întâmpla uneori ca părintele Dionisie să intre într-un fel de transă religioasă, din care nu puteai observa mai mult decât o imposibilitate de a articula cuvinte întregi, spuse pe ascuns, rezumându-se doar la silabe amestecate, fără cap și coadă, dar și fără

înțeles pentru cel ce auzea frânturi din acele îngăimări ce se petreceau totuși rar și pe neașteptate.

Dintre săteni, cel mai mult îl ținea sub observație moș Toader, paracliserul bisericii, care era mai des prin preajma lui. Îl surprindea uneori că se supunea acelei practici bizare, chiar și când se afla în altarul bisericii, acolo unde îi ducea cădelnița proaspăt alimentată cu cărbuni și tămâie pentru a tămâia cu fum sfințit pe credincioși.

Odată i s-a părut că deslușește, prin noima aceea de cuvinte ciudate, cuvântul *dușman*, dar nu era prea sigur. Când a avut prilejul, i-a vorbit despre asta, în mare taină, preotesei, aducând vorba ca din glumă. Dar n-a reușit să scoată mare lucru de la ea. Dimpotrivă, i-a răspuns, contrariată, că nu se poate așa ceva, că nu-i adevărat, părintele nu vorbește niciodată singur, nici măcar prin somn, și probabil că doar i s-ar fi părut lui.

A mai încercat moș Toader să deslușească povestea și cu alți consăteni, în special cu cei mai apropiați, de-o vârstă cu el, dar s-a trezit că nimeni nu-l ascultă. Ba, mai mult, unii chiar îl credeau mincinos, sau că-i poartă dușmănie duhovnicului.

De atunci, moș Toader n-a mai îndrăznit să discute despre treaba asta cu nimeni, de teamă să nu afle preotul ce gândește și ce crede el. Mai înainte, însă, aflase de la cineva că, obiceiul acela al preotului ar putea fi o formă păgână a darului de a vorbi în limbi, ceva ce ar avea sigur legătură cu diavolul, al cărui scop, știa bine, nu putea fi altul decât acela de a-și asigura accesul în biserică lui Dumnezeu și de a o distruge din interior.

Fără ca duhovnicul să bănuiască ceva, moș Toader începuse să-și facă semnul crucii atunci când îl întâlnea în cale. La fel și în biserică, mai ales că, în incinta lăcașului sfânt, nu putea fi suspectat de nimic. Dar paracliserul nu-și făcea crucea aceea la fel ca orice bun creștin, ci mai adăuga în gând și câte un "Piei Satană!", pe care nimeni nu i-l ar fi bănuțit, și nici el nu ar fi îndrăznit să-l zică cu voce tare.

L-a întâlnit nu o dată pe părintele Dionisie pe valea Smârdanului, foarte aproape de mlaștină, acolo unde apa pârâului se lărgeste dintr-odată și se abate lateral, făcând un iaz mare, o binecuvântare pentru sat, mai ales că pârâul seca des vara. Iazul era așezat chiar în spatele cimitirului. La marginea lui, pecetluită prin gardul de sârmă înghimpată al țințirului, se întindea de multă vreme o mlaștină, provenită din scursurile de cocs, zgură și resturi metalice ale combinatului din apropiere. Toate aceste sedimente, amestecate cu clisa groasă și întoarsă deseori pe toate fețele de câteva excavatoare și drage care mai curățau pe acolo, făceau din băltoacă una de temut: nimeni n-ar fi îndrăznit să-și bage picioarele în mlaștină, pentru simplul motiv că n-ar mai fi ieșit de acolo, așa cum, de altfel, se și întâmplase, în urmă cu câțiva ani, cu doi copii din satul vecin.

În această vale liniștită, în fiecare noapte senină, atât în cele de vară, cât și în cele ale primăverilor târzii sau ale toamnelor timpurii, dinspre baltă se puteau distinge îndelungatul orăcăit al

(continuare în pag. 26)

broaștelor și țărâitul neconținut al greierilor, dar și zumzetul gângăniilor nevăzute, și foșnetul frunzișului, și murmurul tainic al pârâiașului, și țipetele păsărilor de noapte. Mai rar, însă, prin aceste locuri, se putea auzi vreun zgomot care să trădeze prezența vreunui om la ceasuri după ce s-a lăsat întunericul.

Biserica satului se afla la capătul cimitirului, în partea dinspre miazăzi, acolo unde se întindea vatra satului cu cele mai multe gospodării. În partea opusă era un rest de sat, cu numai câteva case, printre care se afla și cea parohială. Pentru a ajunge de acasă la biserică, preotul Dionisie putea străbate drumul pietruit al satului, însă acesta ocolea mult pârâul și iazul prin partea de răsărit și din această cauză nu îl folosea decât rareori, mai ales când era invitat de vreun sătean cu căruța, sau de vreun altul, dintre cei câțiva - puțini, ce-i drept - care treceau pe acolo cu mașina. Mai avea însă și posibilitatea să taie direct cimitirul și să iasă la capăt printr-o gaură în gardul acestuia. Dar mai dispunea totodată și de o scurtătură, care se vedea, pentru lehamitea sa la mersul pe jos, o adevărată binecuvântare: putea străbate cărăruia îngustă de pe lângă gardul ce împrejmuia cimitirul în partea de răsărit, cărăruie care se strecura ca un firicel chiar pe marginea mlaștinii. Prefera această din urmă cale pe care, de altfel, o folosea în cursul zilei multă lume și era mai la îndemână. În plus, nu era privit cu ochi răi de unii săteni atunci când, trecând prin mijlocul cimitirului, era nevoit la capăt să se strecoare prin gaura aceea dinadins făcută în gard. Noaptea însă, fără o lumină însoțitoare, nu îndrăzneau nimeni să traverseze pe acolo, poteca aceea fiind înclinată spre mlaștină și, când era năpădită de noroaie, drumul devenea primejdios.

Într-un început primăvărat de seară se făcu frig afară și umezeală. Soarele încălzea puțin peste zi, dar la amurg aburul ridicat de căldură se îndesa într-o pâclă groasă, ce-ți umezea aproape instantaneu fața și mâinile. Tot pământul era afânat, îmbibat de apă. Ce căuta preotul în iarba udă din apropierea bisericii, pitulat după tufele mlaștinii și ferit de orice privire din sat?

Paracliserul îl dibui așezat pe spate în iarbă, sprijinit în coate, cu omoplații ridicați o palmă de la pământ. Privirile sale băteau dincolo de baltă, undeva în zarea dinspre sat, dar ce puteau surprinde ele printre tufele acelea din față? Își arunca, spasmodic, amândouă brațele în aer și izbucnea în bolborosiri extatice. Îngăima sunete neinteligibile, de chemări deznădăjduite, deși sunau ca un început de predică.

Totul părea un spectacol straniu, care reuși să-l tulbure complet pe moș Toader, căci sufletul lui se umplu de repugnare, de o scârbă a cărei vrăjmășii nici nu o bănuia. Doar fremăta, însă nu îndrăzneau să se revolte. Trăind singur în gospodăria lui, nu avea cui să se destăinuie.

Tot atunci, în apropiere de biserică, o întâlnise pe Natalița lui Vasile Miriște. Îi dădu binețe și trecu mai departe, fără să se întindă la vorbă cu ea. De altfel, în ultima vreme, nu mai avea răbdare să stea la taclale cu consătenii lui. Prefera să se refugieze repede în casă și să-și judece faptele de peste zi în singurătate, plănuiind altele noi pentru zilele următoare. De unde să știe cât de mult aveau să se încălcească lucrurile?

Cum se apropiau sărbătorile sfinte, într-o zi a

îndrăznit să-i ceară preotului sfânta împărtașanie. S-a gândit că ar fi mai bine să se spovedească, să întâmpine curat învierea lui Iisus. Știa dinainte ce anume va mărturisi din gândurile sale ascunse, dar când se trezi sub patrafirul popii l-a apucat frica și nu a pomenit nimic din temerile sale.

A petrecut sărbătorile Paștelui cu o nemulțumire adâncă în suflet, ba chiar cu teama că n-a trecut cu bine încercarea de ușurare a sufletului. În plus, a înțeles că-și urăște de moarte duhovnicul, asta pentru că nu reușea deloc să-și limpezească gândurile și simțămintele. Înțelese acum că încrederea lui în Dumnezeu nu este oarbă câtuși de puțin și că se întemeiază pe un fapt foarte simplu și totodată foarte convingător: pe experiența ultimelor luni de când surprinsese și se căznea cu taina părintelui Dionisie.

Se întreba uneori: dar dacă acestea vor fi niște suspine negrăite și vorbele acelea sunt doar bolborosite numai pentru ca diavolul să nu poată înțelege rugăciunile? Numai că nu-și amintea nicăieri că ar trebui să ne ascundem rugăciunile de cel rău. Știa bine că necuratul tremură când îi aude pe creștini rugându-se.

Într-o noapte a visat că duhovnicul îl roagă stăruitor să-și țină taina ascunsă. Îi făcea semne, cu înțelegere, dar și cu disperare, să nu dea în vileag cele văzute. Dar ce văzuse? Dimineața nu-și aminti mai mult de-atât.

Lângă clopotnița se afla o magazie de lemn care adăpostea tot felul de lucruri de-ale bisericii: câteva lăzi putrede, cu resturi de lumânări care trebuiau de mult duse la prefăcut, prapuri vechi mâncați de molii și cădelnițe stricate aruncate acolo, niște fiare rupte sau îndoite, câteva preșuri groase și uzate care tocmai fuseseră scoase din incinta bisericii și înlocuite cu altele noi și multe altele. Toamna însă, de cum apăreau primele semne că vremea stă să se răcească, magazia trebuia umplută ochi cu lemne de foc pentru cele două sobe din lăcașul sfânt.

Singurii care țineau cheia și aveau acces la magazie erau părintele Dionisie și paracliserul. Dar părintele nu intra pe acolo nici măcar o dată pe an. De aceea, când îl văzu într-o zi, după ce sfârșise slujba și lumea pleca acasă, că deschide ușa depozitului și pătrunde înăuntru, moș Toader nu s-a gândit decât că vrea să mai știe și el ce mai e pe acolo, să mai verifice una alta, la nimic altceva. Pentru că înăuntru stăruia un iz de stătut, de praf și de mort, lui moș Toader nu plăcea să-și bage nasul pe acolo decât atunci când era nevoit să o facă.

Povestea cu magazia poate n-ar fi însemnat niciodată nimic în viața lui moș Toader dacă într-o altă zi, când tocmai se gândea să înceapă pregătirile de aprovizionare cu lemne de foc pentru iarnă, nu ar fi intrat înăuntru ca să facă un pic de ordine. Numai că, ce-i fu dat să vadă? Cineva umblase pe acolo. Știa sigur asta, pentru că, numai cu o zi în urmă, intrase în magazie să-și facă o idee despre cât loc ar avea pentru depozitarea lemnului. Știa din faptul că, într-un colț al încăperii erau așternute pe jos niște

(continuare în pag. 27)

preșuri care nu se aflaseră acolo în ziua anterioară. Așternutul, gros și îmbietor, părea făcut de mâna cuiva priceput, care și-ar fi dorit să doarmă sau să se odihnească în el ceasuri întregi.

Primul său gând a fost la părintele Dionisie, singurul care, în afară de el, avea cheia de la magazie. Dar de ce ar fi dormit preotul, nu acasă, în căldura patului său, ci într-o baracă de scândură, sărăcăcioasă, întunecată și cu miros de mortăciuni, prin care bănuie lilioci, fluturi și fel de fel gânganii de noapte prin toate ungherele din pod? Sau poate că mai avea și altcineva cheia? În orice caz, nu se vedea nicio urmă că ar fi fost forțată vreo balama pe undeva.

Mintea sa a intrat din ziua aceea într-o continuă îndoială. Își propusese să-l întrebe pe preot dacă împrumutase cheia cuiva, numai că, la slujba următoare care s-a întâmplat chiar a doua zi, lucrurile au luat o altă turnură. În biserică, chiar în timpul predicii, Natalița leșină. Se prăbuși femeia cât era de lungă pe covorul de lână, înainte ca cineva să apuce s-o sprijine. În căzătură se auzi limpede capul lovindu-se cu zgomot de podea, însă preșul atenuase mult din impact. Se făcu dintr-o dată vâlvă în lăcașul sfânt. Unii susțineau că de la fumul de lumânare i s-a tras bieteii femeii. Preotul a țâșnit din fața altarului să o ajute, când tocmai cineva striga că era vorba despre Natalița. Femeia deschise însă repede ochii și scutură cu uimire din cap, iar preotul o ridică el însuși în brațe să o așeze pe un scaun. Lui moș Toader i se păru însă că o ține prea strâns și cu prea multă emfază în brațe.

Acesta a fost și motivul pentru care n-a mai îndrăznit să-l întrebe pe preot despre povestea cu magazia. În mintea lui încolți o bănuială și nu și-a mai putut-o scoate din cap. O știa bine pe Natalița, o femeie înaltă și veșnic agitată, care purta mai tot timpul o pălărie mototolită, dar elegantă și haine care miroseau mai tot timpul a naftalină. Era femeie de serviciu la școala din sat. Era de felul ei o biserică, știa toată lumea asta. Venea Natalița mai des decât celelalte femei pe la biserică, mai ajuta pe ici, pe colo, scutura covoarele, mătura peste tot. Dar avea grijă totdeauna să-și țină rugăciunile, să se închine și să sărute mai toate icoanele și crucile, adesea cu gesturi largi și pline de evaziune încât, deși nu trecuse de patruzeci de ani, era considerată ca neînchipuit de evlavioasă, un model de comportament desăvârșit de bună creștină. Bărbatul ei, cam molatic și ursuz, nu prea îi purta de grijă, și nici n-ar fi avut timp, căci era plecat de dimineață și până seara târziu, ba uneori și nopțile, când muncile câmpului erau în toi, iar tractoarele trebuiau alimentate cu motorină, în permanență, sau reparate când era nevoie, căci omul de priceput era priceput. N-aveau copii, însă satul știa bine că încercaseră de-a lungul timpului toate leacurile ca să le dea domnul și lor un vlăstar în bățătură.

Moș Toader observase că preotul întorcea câteodată capul după ea și o privea stăruitor când îi trecea prin preajmă. Dar niciodată nu i-ar fi trecut prin cap vreo suspiciune despre vreun legământ primejdios între ei. În fond, ea era o femeie de o condiție socială mai puțin decât modestă, în timp ce preotul avea o gospodărie bogată, avea acasă o preoteasă tânără și frumoasă, care îi dăruise doi copii sănătoși și vioi la minte. Dar poate că

slujitorul celor sfânte descoperise alte lucruri interesante la această femeie, asta nu mai putea ști moș Toader, deși mintea lui născocea și asemenea îndoieli.

De la un timp nu mai putea dormi nopțile. Nici până atunci nu putea închide ochii decât câteva ceasuri pe noapte, dar acum nu mai dormea aproape deloc. Ieșea în toiul nopții în ogradă, își îmbrățișa gardul cu amândouă mâinile și se uita multă vreme la stele. În nopțile senine, când mulțimea aceea de lumini din înaltul văzduhului îl făcea să gândească la veșnicie și la imensitatea lumii, numai stelele îi mai aduceau o mângâiere în suflet. Dar ele nu apăreau totdeauna pe cer. Când privea bolta nesfârșită, dar fără luminițele stelelor, o simțea mică și neînsemnată, pe când pământul umed care aburea sub el îl simțea aproape, îi era drag și-i umplea ființa. Dar de ce oamenii lui sunt așa de prefăcuți prin aproape toate ungherele vieții? Oare cum îl privește pe el Dumnezeu? Ce gândește Dumnezeu despre preotul Dionisie, mandatarul lui pe pământ, prin aceste locuri? Nu primea însă niciodată răspuns la întrebările sale. I se părea că pământul e prea plin de neliniste, de farisei și iude, ca să mai fie preocupat cineva să-i țină rosturile. Ar fi vrut el însuși să-și afunde mai des capul în pernă și să se roage să primească, din adâncul milosteniei lui Dumnezeu, seva vieții veșnice și fericite.

Când revenea cu picioarele pe pământ se gândea că există numai o cale să scape de îndoieli. Să-l urmărească zi și noapte pe preot ca să-i înțeleagă drumurile și rosturile. Când se necăjea amintindu-și toate întâmplările cu el, își făcea drum prin grădină și se oprea lângă casa acestuia, trăgând cu ochiul. Îl pândea câteodată peste gardul dinspre cimitir, îl vedea tăind lemne în fața șopronului ziua în amiaza mare sau trebăluind câte ceva prin ogradă, și atunci îl apuca un fel de furie rece.

Cel mai des îl putea urmări când se strecura spre biserică, sau înapoi către casă, pe firicelul de potecută de pe lângă gardul de sârmă al cimitirului. Îi vedea umbra care se contopea cu aceea a tufărișului întunecat al bălții și a copăceilor pitici ce creșteau otova în preajma smârcurilor.

Era convins că demonul din duhovnicul satului se întărea din ce în ce mai mult. Chiar și unele vorbe de-ale preotului din timpul predicilor sunau ca niște păcate, deși se temea să creadă că puteau fi chiar erezii. Când îi vedea ochii negri, întunecați, deși catifelati, și dulci ca prunele, știa că sunt înșelători, că ascund în ei o patimă discretă și un dor tulbure, precum fântânile alun-gite ale unui suflet necunoscut.

Deslușea acum mai limpede în ochii Nata-liței chemarea spre păcat și arătarea hidoșeniei din sufletul ei spre care tânjea cel al duhovnicului său, înstrăinat și chinuit, cerșind ușurăta și îndurare.

Nici nu mai știa dacă văzuse în vis sau era

(continuare în pag. 28)

realitate, dar își amintea limpede cum într-o zi Natalița s-a dus în tufăriș, s-a dezbrăcat aruncându-și toate hainele pe jos, și-a despletit părul, l-a înfășurat în jurul șoldurilor și a pornit înaintea preotului care o aștepta acolo. El privea taina descoperită a trupului de femeie, cu ochii lucind, cu fruntea încrețită a uimire.

Altădată îl surprinse pe preot singur, tot în plină zi, pe malul heleșteului. Făcuse un pas spre mlaștină, parcă vrând să măsoare adâncimea apei măloase. Se uita cu băgare de seamă în dreapta și-n stânga, apoi se lungise pe iarbă, aproape târându-se. De acolo putea vedea câteva case din sat, de pe malul celălalt al iazului. Știa fiecare acoperiș, fiecare casă, fiecare bolovan de pe uliță. Din când în când se scula și urca pe panta unui dâmb ca să vadă mai bine. Abia în ziua aceea moș Toader a înțeles că duhovnicul său pândește de fapt toate amănuntele ascunse privirii, din curtea casei lui Vasile Miriște.

Într-o seară trebuia să tragă clopotul pentru a anunța un mort din sat. Apucase să se întunece și tocmai se cățara pe scara de scânduri groase care ducea în clopotniță, când lumina unei lanterne cu pâlpâiri gălbui-roșiatice, purtată de o mână nevăzută pe cărarea dinspre mlaștină, îl îngrozi. Nu se aștepta la acea oră să se încumete cineva să treacă pe acolo, chiar dacă dispunea de o lanternă. Și, ceea ce era și mai surprinzător, lumina aceea se apropia, se îndrepta spre biserică.

Coborî repede din clopotniță, să întâmpine pata aceea luminoasă căci, după judecata lui, nu putea să o poarte decât părintele Dionisie. Mirat de cele văzute, se trezi răsturnat pe spate, până jos, în fața scării de la intrare. Zgomotul reuși să determine lumina aceea să dispară. Se scutură și sări de-a dreptul în picioare, așezându-se apoi pe prima treaptă a scării, fricționându-și coapsa și ștergându-și cu o mânecă sudoarea de pe obraz. Niciodată nu se simți atât de speriat, lucrurile se petreceau precum o coborâre în infern. În timp ce încă mai zăbovea pe scândură, fu cuprins de un gol apăsător. Își descheie tunică groasă pentru a încerca în zadar să-și zvânte trupul transpirat leaorcă. Inima începu să-și recapete ritmul normal. Obrazul îi era plin de pământ amestecat cu frunze, iar trupul înmuiat în sudoare. Simțea cum i se umflă vinele de la temple și pulsul fierbinte al acestora. Știa că toate i se trag de la diavol, care stăruia prin preajma lui de o vreme încoace.

Își dorea liniștea de dinainte, sau măcar întunericul care să-l poată ascunde. Poate ar fi trebuit să fugă departe de această hoardă de ființe umane perverse, în mijlocul căreia se trezise, care abia de mai încăpea sub același acoperământ cu el.

Iată însă că luminița aceea nu se mai vedea nicăieri. Moș Toader așteptă clipe bune, în tăcere, dar luminița nu dădu niciun semn să reapară. Neînțelegând ce se petrece, se hotărî să meargă într-acolo, unde o văzuse, nu avea mai mult de douăzeci de metri de parcurs și s-ar fi lămurit cine rățăcea pe la ora aceea prin așa locuri.

Începu să grăbească pașii spre punctul acela, deși și-ar fi dorit să ajungă mai degrabă acasă, să-și poată odihni oasele și sufletul mâhnit. Sudoarea îi curgea șiroaie pe trup.

Intră pe cărare și se strecură pe drumul cufundat în beznă. Departe, un întuneric de nepătruns ascundea bolta arcuită pe sub care i se părea că înaintează în siguranță. Își dădu seama că în dreapta se aflau o grămadă de mortăciuni, schelete sau trupuri încă neputrezite, sub mormane înălțate din pământ reavăn, acoperite de frunze, ierburi și flori. Acolo va sta și al lui într-o bună zi, acolo poate că-și va găsi adevărata mângâiere. Acolo totul era liniștit, nemișcat.

Cuprins de groază în mijlocul unei tăceri bolnăvicioase, mormăi câteva cuvinte pentru a-și recâștiga curajul. Niște câini lătrau de zor pe malul celălalt al iazului, iar lătrătura lor seacă îl făcu să tresalte. Abia mai putea să răsuflă. Luminițele satului dezveleau o parte din drum. Se ținea în mers, cu ambele mâini, de sârmele gardului.

La un moment dat, tocmai când dădu drumul la sârme ca să depășească un dâmb, se poticni, piciorul i se agăță într-o buruiănă uscată, iar el scoase un țipăt de spaimă, smucindu-se cu putere. Alunecă și căzu, sprijinindu-se în mâini. Degetele i se înfundară în pământul moale, acoperit de un covor ud de frunze și măr. Când se ridică, văzu o luminiță sclipind undeva în vale, dinspre sat, și fu gata să cedeze primului îndemn, să se repeadă, chiar și rostogolindu-se, într-acolo. Se scutură și-și trecu degetele peste fruntea care-i ardea. Îi era cald. Bâjbâind, începu să se târască, rezemându-se din vreme în vreme într-o mână. Într-un sfârșit ajunse aproape la capătul cărării, de unde i se deschidea larg drumul spre sat, căci luminile dinspre el se apropiaseră.

Într-o altă seară, din același septembrie târziu, se petrecu din nou un fapt ciudat. Aproape că se întuneca în timp ce o pâclă grea se lăsa peste pământul umed de la marginea iazului. De acolo de unde se afla, moș Toader putea observa casa, în ferestrele căreia se așterneau primele pete de lumină ale câtorva candelă aprinse. Altădată, în spatele uneia dintre aceste ferestre, l-ar fi văzut pe preotul Dionisie plimbându-și umbra prin dosul perdelei, plin de sănătate și de vigoarea tinereții. Dar acum și-l închipui mai degrabă prin biserică, ținând probabil ochii închiși, în timp ce îngaimă fraze neînțelese, numai de el știute.

Răsuflând adânc și silindu-se să-și ia ochii de la ferestrele acelea, aruncă o privire cotrobăitoare peste întinderea de apă învăluită în pâclă, care-l despărțea de biserică. Acolo, deasupra pâclei, precum deasupra unui râu revărsat, se puteau distinge înspre sat vârfurile negre ale câtorva copaci printre care se strecurau razele de lumină ale unor case în care se aprinseseră becurile.

Se gândi să se îndrepte spre biserică, să vadă dacă preotul mai avea de zăbovit prin lăcașul sfânt. Știa că-l va găsi acolo. Fiindcă afară se întunecase, se temu s-o ia pe lângă mlaștină și, trecând prin spărtura din gard, o tăie de-a dreptul prin cimitir.

Nu i-a plăcut niciodată noaptea prin cimitir. Mormintele păreau despuiate de iarbă, ca și cum o

(continuare în pag. 29)

ploaie proaspătă le-ar fi spălat, străbătând adânc prin movele lor, până la siciele de lemn care dosneau în umezeala murmurătoare a pământului. Peste tot mustea apa, cărăruile erau aproape astupate pe sub trunchiurile subțiri și zgrunțuroase ale salcânilor goi. Din panta lăcașelor de veci se vedea până departe, acolo unde satul se îneca într-o înnegurare tulbure, unde luceau stins ochiuri de apă, încrețite de o pală de vânt, ca o piele umedă, înfiorată.

Ajuns în preajma bisericii, văzu limpede luminile dinăuntru și se bucură că îl va găsi acolo pe duhovnic. Străbătu aleea de ierburi cu flori pe margini, de la clopotniță și până în fața intrării în sfântul lăcaș și, împingând ușa cu umărul, pătrunse înăuntru. Știa că e un semn bun, căci atunci când a intrat a simțit un puternic miros de rășină arsă. Era răcoare și plutea un miros stătut de tămâie și fum. În obscuritatea aceea, figurile grosolan vopsite ale sfinților de pe pereți păreau că se smulg din ceața aburindă a fumului de lumânări. Era o liniște deplină. Se îndreptă direct spre altar, știind că îl va găsi acolo. Când auzi primele semne de mișcare dinăuntru se convinge de-a binelea că era acolo.

Da, acum îl auzea bine, însă n-ar fi fost în stare să repete cuvintele acelea. De fapt, nu i se păreau deloc a fi cuvinte, ci mai degrabă vreo duzină de silabe alcătuind un fel de propoziție, care însă era repetată, aproape identic, de câteva ori la rând.

Se strecură cu greutate spre ieșire și părăsi biserica. Traversă curtea direct printre copaci și ieși pe poarta din spate. Poarta era pe jumătate putredă și, când împinse oblonul să se strecoare afară, aceasta scoase un scârțâit puternic. Ieși în grabă, să nu fie dibuit, și se trezi în lungul drumului umed și întins.

N-o porni însă spre sat. Se hotărî să mai rămână puțin, să-l aștepte pe scurtătură, în drum spre casa parohială. Cărarea udă și îngustă se întindea în fața lui, dar nu îndrăzni s-o urmeze. Se trase lateral din drum, se opri calm, lângă cimitir. Satul se întrezărea în depărtare, mic și întunecat. Așteptă pitulat în dosul unor copaci, aproape de gardul de sârmă ce îngrădea cimitirul în partea de sud, spre mlaștină. Pe acolo trebuia să treacă neapărat preotul. Voia doar să-l mai vadă odată, poate chiar să-i mai audă bolboroselile acelea anapoda.

Timpul trecea și preotul nu mai apărea. Afară se întunecase de-a binelea. Până la urmă se hotărî să renunțe și porni ușor spre sat. Dar nu făcu nici zece pași, că auzi un foșnet în spatele lui. Se întoarse brusc, însă nu surprinse pe nimeni. Observă însă limpede că, în timp ce în biserică luminile erau stinse, dinspre magazia din vale licărea ceva.

Se întoarse încet, atent, cu pași înfrigați. Era clar că pe acolo era ceva mișcare. Când ajunse aproape de ușa de lemn, o găsi întredeschisă. În jur însă, nicio lumină. Doar că străluminarea îi ieși dintr-odată în față, precum o minune. Goală, ca în clipa în care venise pe lume, Natalița apărui din spatele ușii, oprindu-se speriată când dădu nas în nas cu moș Toader care aproape că încremenise. Ca un val îl izbise trupul femeii ce plesnea de sănătate și vigoare. Ea rămase pironită în fața lui, ca un tei înflorit în așteptarea unei adiere de vânt. Își ținea hainele într-una din mâini. Cu cealaltă își petrecu o

șuviță groasă peste sâni, în timp ce în ochi i se zbăteau lumini de răsărit de soare. El își îndreptă privirea în altă parte, numai ca să scape de o corvoadă, simțind durere în trup și în suflet. Ea își acoperi îndată pieptul cu ambele mâini și se chirci pentru a-și ascunde rușinea. Cu respirația tăiată, își fricționa goliciunea cu o cârpă, ca și cum ar fi ieșit atunci din baie. Lipsită de apărare, zăcea în fața magaziei și nu știa încotro s-o apuce. Într-un târziu, scoase un țipăt scurt și o zbughi la vale, pe aleea umedă care ducea spre sat. Din urmă, moș Toader, cu o mână rămasă în suspensie deasupra capului, peste părul sur, cu șapca în cealaltă mână, obosit peste măsură, plin însă de surprindere, o privea binevoitor.

Tot atunci fășni pe ușă și se îndreptă în mare viteză spre cimitir o mogâldeată de om căruia nu i-a putut surprinde fața. Știa însă cu precizie că acela nu era nimeni altul decât preotul. Se luă după el. Dar îl cuprinse panica de îndată ce-și dădu seama că se îndrepta spre cărarea de la marginea mlaștinii.

Sufletul i se umplu de ură, de ură și scârbă nețărmită. Fremăta, ar fi vrut să poată să se revolte. Ar fi vrut să ajungă în sat, să dea de veste consătenilor, să le spună tot ce știa și aflase el. Să le spună de ce fel de duhovnic au ei parte. Să le spună o mulțime de lucruri.

Era o noapte limpede de toamnă deprimantă. Drumurile ferestruite se pierdeau în depărtările violacee, aerul mirosea a buruiiană umedă și proaspătă. Satul apărea cenușiu și întunecat pe fundalul aproape înnorat al cerului. Se distingeau profilul ciudat al cimitirului și lemnul crucilor care păreau că se apleacă sub greutatea umezelii.

Moș Toader nu știa precis dacă visează, dacă nu cumva este victima unei iluzii pe care o trăiește cu intensitate maximă. Ajungând la marginea cimitirului, se opri brusc și rămase un timp nemișcat, cu urechea la pândă. Când descoperi gura mlaștinii la doi pași, gura lui se schimonosi dintr-odată într-un rânjet care îi scotea în evidență mutra obosită și mahmură, ca după o noapte de nesomn. Îl văzu pe preot apărând dinspre tufele de iarbă de la marginea bălții, ieșind instantaneu din apă, proaspăt bălăcit în noroi, cu spuma mlaștinii picurându-i de pe trup.

Moș Toader îl urmări de aproape. Pe firicelul de cărare putea distinge cu dificultate cum duhovnicul înainta cu pașii vâtuți pe lângă gardul cimitirului. Uneori umbra lui se contopea cu aceea a tufărișului întunecat de prin preajma smârcurilor, alteori, când trecea prin câte un loc descoperit, vedea silueta lui care se proiecta în zare ca umbra unei păsări mari de noapte, care ar fi alunecat, mută, cu aripile întinse, pe deasupra pământului. Se chinuia să treacă printre sârme dincolo de gard și să se facă nevăzut. Însă nu nimerea niciun loc din care să-și poată asigura reușita. După fiecare pas, se oprea în loc, se uita în toate părțile și ciulea urechile la sunetele ce pluteau în jur, căutând să deslușească, din vasta simfonie a nopții, fiecare mișcare. Nu era însă niciun zgomot care să trădeze prezența altui om, și asta pentru că moș Toader

(continuare în pag. 35)

Patricia LIDIA

Dialog cu poeta Anne Marie Bejliu

Patricia Lidia: Anne, locuiești în „Micul Paris” al românilor, un oraș plin de istorie și cultură. S-o luăm deci cu începutul: unde ai copilărit?

Anne Marie Bejliu: Salut cu lumină și prietenie cititorii revistei și nu în ultimul rând, pe tine, Patricia. Copilăria, adolescența și maturitatea mi le-am trăit, și o trăiesc în București, foarte aproape de cei ce mi-au dăruit această viață, părinții mei.

Îți mai aduci aminte unde și cine ți-a pus în mână prima dată creionul? Ce amintiri sunt legate de anii din școala primară?... din liceu? și, de ce nu, și din studenție?

Exact, exact nu știu, dar cred că mama a fost „vinovată” de acest act sublim.

Școala primară pentru mine a început într-un mod destul de șocant pentru că, deși mi-am dorit mult să ajung ca frații mei, să port uniformă, să-mi fac ghiozdanul, să fiu și eu plină de importanță dimineața, deși somnoroasă cât încape, când mă amestecam printre ceilalți copii din cartier care porneau rânduri-rânduri către școală, având o fire destul de timidă, de sălbatică aș putea spune în ce privește orice regulament, orice lucru impus, în prima zi de școală, stând în bancă și plictisindu-mă de atâta stat locului, m-am apucat să-mi admir ciorapii albi ajurați și să număr găurelele din împletitura lor. Lucrul acesta cerea ca tot trupul meu să se îngheșuie sub bancă și să mă facă invizibilă învățătoarei care ne explica atent, curgător, ce ne așteaptă mai departe. Am fost certată și dată afară din clasă. Am plecat acasă plângând, fără să mai aștept să vină bunica să mă ia. Acasă m-a așteptat altă urechere. Până la urmă, m-am ascuns sub masa din camera mea, până când bunica m-a chemat la masă. S-a stins conflictul. Probabil că maturii au înțeles de ce am făcut ce am făcut. Eu nu i-am înțeles. A trecut.

O altă amintire din școala primară s-a petrecut la finele clasei a treia, începutul clasei a patra când, având ca temă să povestesc despre ceea ce am făcut și m-a impresionat în vacanță, am povestit într-o seară din caietul de teme despre una din călătoriile mele împreună cu tata, mama, sora mea, pe muntele Ceahlău. Relatam pe scurt o imagine care m-a impresionat extrem de mult și anume, faptul că cerul devenise o imensă suprafață roșietică pe care se contura o herghelie de armăsari-nori. Atunci, cu toții am rămas înmărmuriți de priveliște și nici unul dintre noi nu mai respira, nu mai clipea. În seara aceea, eram în sufrageria casei la masa de scris. În spatele meu, mama și sora mea discutau de zor despre problemele lor. Eu scriam și scriam, și scriam...

Când am terminat, cu o timiditate copilărească am rugat-o pe mama să citească ce am așternut eu pe filele caietului de teme. A citit. A rămas puțin cu gura căscată și i s-au umezit ochii. Mă așteptam cumva să mă critice, dar în loc de aceasta m-a luat în brațe, mi-a sărutat fruntea și mi-a spus pentru prima dată de când învățasem să scriu că e mândră de mine, că nu credea că pot scrie atât de viu, atât de frumos. O mândrie mare,

Anne Marie Bejliu

mare m-a cuprins atunci. Era prima laudă venită din partea ființei celei mai importante din viața mea: Mama, o ființă care știe să cuprindă toată frumusețea și căldura universului în zâmbetul său dar care niciodată nu alinta sau lăuda fără un motiv. A fost pentru mine o victorie de suflet.

Liceul a fost însă un calvar. Mă regăseam doar atunci când mă aflam acasă, în fața mesei de scris, făcându-mi temele la limba și literatura română. Am dat prima dată la secțiunea de chimie. Intrasem a treia, deși în școală, după notele luate, am fost un elev mediocru până în clasele a șaptea și a opta. Materiile mele preferate erau limba română - feblețea mea, matematica - pasiunea mea, chimia - o atracție ciudată pentru un copil ca mine, visător, aiurit. Curiozitatea pentru această materie ciudată m-a determinat să învăț mult. Aveam și o profesoară foarte bună, dar mai ales exigentă. Îmi era frică de domnia sa, dar îi mulțumesc pentru severitatea de atunci. Am învățat chimia la sânge, cum se spune, și mai departe tot ce am învățat s-a împletit armonios cu ceea ce a urmat în viața mea. La limba română aveam o profesoară deosebită. Am făcut foarte multă critică literară prin temele pe care ni le dădea și prin tot ceea ce se discuta în clasă. Orele cu doamna profesoară Cristea erau pentru mine uimitoare și m-au stimulat mai departe și mi-au dat încredere în propriile mele încercări de a scrie. Îmi plăcea foarte mult poezia, dar mă fascina proza. lubeam lectura, trăiam intens imagi-

(continuare în pag. 31)

nile, acțiunea textelor. Râdeam și plângeam alături de personaje. Aveam un jurnal al meu de adolescență, în care-mi așterneam gândurile, versurile timide care curgeau atunci și mai ales, scriam textele - poezii sau citate din proză care mă impresionau.

Facultatea a fost una tehnică. Prietenii, petrecerile obișnuite, emoțiile examenelor, totul a curs practic ca la toată lumea. Nu am regretat sfârșitul facultății pentru că la finele ei m-am căsătorit și deja intrasem în viața de familie. O viață dificilă prin problemele ce au urmat.

Te rog să-mi spui mie și cititorilor noștri, când și în ce împrejurări ai debutat?

Am început să public prima dată pe internet pe site-ul poezii.biz. De acolo am fost selectată la un moment dat de doamna Rodica E. Lupu, la propunerea unei prietene autoare, membru tot al acelui site, pentru o antologie de poezie care s-a numit în final „Spiralele Vieții”. În acea antologie am debutat prima oară într-o carte tipărită, în anul 2006. Anul 2006 a fost un an cumplit pentru mine pentru că pe 9 februarie 2006 a murit al doilea băiat al meu, Teodor-Ioan. Eram prăbușită aproape complet, nu mai găseam nici un rost de a mai trăi dar susținerea părinților și prietenilor apropiați și nu în ultimul rând, scrisul m-au determinat și m-au impulsionat să continui. În scris m-am regăsit total. După cum a spus bunica mea dinspre tată, Omama (Lucreția Zaitz) când eram doar un copil: „Ani, scrie, ai har, scrisul te va salva la un moment dat în viață.”

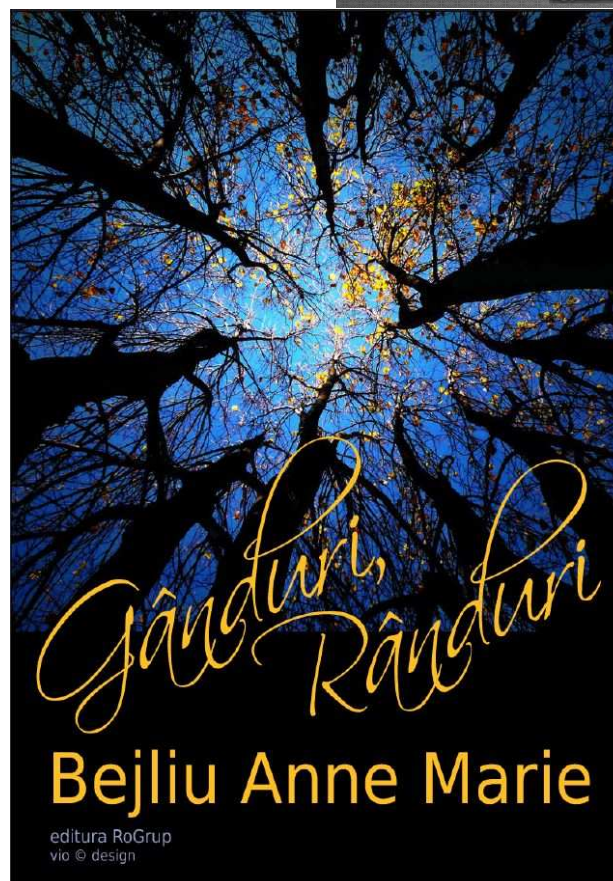
După lansarea antologiei „Spiralele Vieții” ce a avut loc la Timișoara, am plecat către București cu un tren, în aceeași cușetă cu dna. Rodica E. Lupu, directoare a editurii Anamarol. Făcând ordine în bagaj, am scos la un moment dat dosarul în care aveam toate textele mele scrise în ultima vreme. Doamna Rodica a văzut dosarul și mi l-a cerut. După două sau trei luni de zile, m-a căutat sau am sunat-o eu pentru ceva anume și mi-a spus, mai în glumă mai în serios, că trebuia să-i dau și un pachet de șervețele de unică folosință. Eu nu știam ce să fac în clipa aceea, ce să răspund. Râzând mi-a spus că a plâns mult citindu-mi textele, poeziile.

Într-adevăr, erau poezii dedicate copiilor mei. Exprimam dorul imens de ei, iubirea mea pentru ei și disperarea singurătății mele de mamă și femeie neîmplinită. Mi-a propus să alcătuim primul meu volum de autor, „Undeva Fericea”. A fost lansat prima dată la București, sub egida Anamarol, pe 2 decembrie 2006.

Care au fost apoi revistele care ți-au publicat versurile?

Nu au fost multe reviste care mi-au publicat versurile. Am publicat și public singură pe site-uri literare sau mai puțin literare. Nu am fost un autor care să vrea să se impună, să iasă în față. Dimpotrivă. Am preferat să cresc încet, dar mai sigur, acceptând mai ales comentariile critice constructive, indiferent că veneau de la oameni profesional pregătiți pe linia filologiei sau de la oameni pasionați doar, de literatură, de poezie în cazul acesta. Practic nu pot da nume de reviste care să-mi fi publicat versurile. Recenzii, da.

Ce te-a determinat să te apleci asupra poeziei? A fost greu, a fost ușor când ai luat această decizie?

E o întrebare grea, dar voi răspunde. Scriu de la șapte ani. Nu am publicat niciodată până când, în 2005, după doi ani de la moartea primului meu băiat, Andrei-Cristian, nemaiputând îndura singurătatea, am căutat pe internet comunicarea cu alte suflete aflate oarecum în aceeași situație ca mine. Încercam în acele clipe să-mi explic cumva, să clarific niște vise-mesaje din partea băiatului meu cel mare și am intrat, după cum am spus, pe site-ul poezii.biz.

Surpriza mea, deși eram conștientă că nu am o tehnică anume a versificării, a fost primirea pozitivă a gândurilor mele dureroase, așternute în acele texte. M-am bucurat și am continuat să scriu.

Mi-a fost frică la început să scriu în public pentru că și în real, de câte ori încercam să vărs din prea plinul durerii din acele clipe, cei din jurul meu, din dorința de a mă proteja sau pur și simplu din dezinteres, mă reduceau la tăcere. Mi se spunea că este lipsit de demnitate a exprima durerea în public și pot spune că și în virtual m-am lovit de același lucru dar au existat oameni care m-au susținut. Atunci am continuat.

Nevoia de eliberare, nevoia de comunicare, nevoia de dialog în versuri ca și când aș dialoga în real, m-au făcut să mă aplec și mai mult asupra Poeziei. Îmi era mai ușor să mă exprim în versuri decât în oricare altă formă a scrisului.

Un alt fapt extrem de important în ceea ce privește rămânerea mea în granițele uimitoarei lumi a Poeziei, au fost cuvintele bunicii mele.

Întotdeauna e greu și consider că este un act de curaj să publici ideile, trăirile tale, să fii tu

(continuare în pag. 32)

Însuși în tot ceea ce așterni în versuri sau proză. Este un moment extrem de dificil, plin de teama unor răni care vin sigur din partea celorlalți. Nu scapi niciodată de răutatea umană. Dar important este zvâcnetul cuvântului: Vreau! Și al celor ce urmează: Pot! Nu am de ce să mă tem!

Ce înseamnă pentru tine poezia, acea stare care crește și descrește, ca o flacără vie, de când adevăratul Poet vede „lumina” zilei - și până apune?

Poezia este o respirație de o clipă a spiritului, spre Înalt. Poezia pentru mine este Viața. Și de aici pot spune că este ceea ce sunt, ce respir, ce caut permanent a înțelege.

*am ridicat vălul timpului,
după ce spinii încercărilor și-au înfipt adânc vârfurile
în geometria inimii,
reconturând pădurea durerilor asumate în
fragmente de mișcare.
În arcul de sensuri mi-am împlântat stiletul gândului,
remodelându-mi rostirea.
pasăre a vibrațiilor albe, Poezia m-a învăluit
și atunci,
am lăsat fluidul formelor trăirilor mele să
încropească altarul auriu al bucuriei: Scrisul
întrupate în cuvinte, metaforele s-au ascuns în
versuri-
un cuib simplu al vieții căutate pe cărările aspre ale
cuvintelor nerostite,
ale necuvintelor fără sensuri colorate de litere,
un alfabet al cerului interior,
uneori imposibil de pictat sau cântat
în șirurile muzicale ale Poeziei...
dar...
Poezia mi-e Casă.
o Casă a gândurilor,
a undelor primite Dar în care,
îmi revărs trupul trăirilor
fără teama de a fi sac al oaselor înnegrite de furia
neputinței.
mă bucur simplu,
în centrul muzicii fără sunet al sufletului,
doar vibrație,
reconstruind luminile secundelor trăite sau nu,
în brațele uimitoarei și blândeii prietene a gândului,
Poezia.*

Cristalul Ființei

*Te-am gustat,
Poezie!
ai curs licoare
dintr-un ciob de gând
când cruci se ridicau
în hrubele case
ale trupurilor mici
ale sufletelor
prea pure
să respire
aerul viciat
al acestui
Acum*

*Te inspir,
Poezie!
în expirația durerii
brută – pas
a trezirii în Glas
în deplină iubire*

*Te expir,
Poezie!
ca pe-un bol curat,
plin
de cristalul ideilor
prinse în dalta
simțurilor
legănând
timpanele dorințelor
până la adormire*

*Te iubesc,
Poezie!
până în miezul flămând
al Fericirii
când sufletul
într-o caldă vibrație
simte deplin
Libertatea*

Spune-ne ceva despre activitatea ta publicistică, despre volumele publicate. Poartă-ne puțin prin ceea ce a determinat apariția acestor volume.

Debut: Antologia *Spiralele Vieții*, editura Anamarol, București, 2006

Volume de autor: *Undeva Fericirea*, editura Anamarol, București, 2006; *Cerul ascuns în noi*, ed. Anamarol, București, 2007; *Firava Dansatoare*, editura Anamarol, București, 2008; *Undeva*, pe un țârm, editura Eurograph, Cluj, 2009; *Gânduri, rânduri*, editura Eurograph, Cluj, 2011

Antologii: *Spiralele Vieții*, editura Anamarol, București, 2006; *Freamăt de Timp - Freamăt libertin*, editura 3D, Drobeta Turnu Severin, 2007; *Șansele Poeziei*, antologie trilingvă, editura Anamarol 2008; *Țăruri Sfinte Românești*, autor: Florin Grigoriu, editura Societății Scriitorilor Români, București, 2008; *Lațul Prieteniei* antologie de versuri, realizată de Tudor Gh. Calotescu, editura Contrafort, 2011.

Cenacluri: Orfeon, Cenaclul de seară.

Volumul "*Undeva Fericirea*" este volumul dedicat băieților mei. Am simțit că este firesc să fac acest gest. L-am împlinit. Speranța că totuși, undeva, fericirea ne așteaptă cu brațele deschise, dorul de băieți, un amalgam de trăiri și gesturi ce nu le mai puteam oferi copiilor mei, m-au determinat să aștern în acest volum toate cele câte le-am scris atunci.

Volumul "*Cerul ascuns în noi*" sunt pașii mei într-o lume a meditației asupra elementelor principale ale vieții: iubirea, Credința, sub toate formele ce le îmbracă acestea în toată evoluția sufletească și spirituală a oricărei ființe.

(continuare în pag. 33)

Volumul *"Firava Dansatoare"* s-a născut dintr-un gest simplu: aprinderea unei lumânări și studierea dansului flăcării ei. Viața cu toate elementele ei: foc, apă, pământ, aer, lemn, metal, este cuprinsă în acest volum sub forma propriilor mele percepții, analize, meditații.

Volumul *"Undeva, pe un țărm"* este practic căutarea acelui țărm al frumuseții interioare în care iubirea, Credința, Armonia, pot fi împlinite prin propria voință, prin propria muncă de autocunoaștere și cunoaștere interioară și exterioară a valorilor uitate și neuitate, a Darului de Viu primit de la Dumnezeu.

Volumul *"Gânduri, rânduri"* este practic o plachetă ce cuprinde 22 de poeme în principal dialoguri cu Părintele-Dumnezeu și cu sine.

Doamna Liliana N. Hanganu spunea despre acest volum că „Bijuteriile lirice nu au nevoie de cuprins”.

Da, așa este. Pentru lansarea acestui volum, dumneaei a scris următoarele rânduri cu gânduri: *„Bijuteriile lirice nu au nevoie de cuprins - sau dacă îmi permiteți, sunt de necuprins. Cele câteva „gânduri-rânduri” de aici sunt doar puncte de reper, doar emoții personale, aduse la suprafață. Mai simplu ar fi ca dumneavoastră înșivă să purcedeți în această călătorie inițiată de a vă cunoaște interiorul, prin descoperirea sau redescoperirea, dacă o știți deja pe Anne-Marie Bejliu, autotarea plachetei de versuri „Gânduri, rânduri...”*

În cele ce urmează aș vrea să mă refer la un singur aspect, care mi se pare a fi marcant, atât pentru poemele de față, cât și pentru opera de până acum a poetei Anne Marie Bejliu. Și anume, la viziunea profund ecumenică pe care o veți întâlni în momentul în care spiritul și sufletul dumneavoastră vor pătrunde versurile și semnificația lor; o viziune poetică de ștergere a granițelor dintre religii. Scopul? Căutarea și (re)găsirea cu talent și abnegație a divinului din om, a credinței primordiale, nefragmentate.

Astfel, între „un joc al mărlui de aur...”, primul poem, și „Tăcută clipă a rugii crește”, din final, din simpli martori exteriori, devenim cu toții parte intrinsecă dintr-un proces alchimic de unificare a Eului pământean cu Dumnezeu.

De la (citez) *„bulzul dăruit acum / sulfetului meu”* [un joc al mărlui de aur..., p.9] la *„azima caldă / din boabele grâului nenăscut”* (p.7) și *„o azimă în pumn / am prins”* (A tropot - cerb, p.22) avem de-a face cu transfigurarea hranei noastre cea de toate zilele, simbolizată aici de bulzul din *porumb* măcinat, în hrana spirituală, *azima*, fiind pâinea nedospită utilizată de creștinii catolici în ritualul împărtășaniei - (noi) creștinii ortodocși folosind pâinea dospită, azimă ce amintește și de ritualul din ajunul Paștelui Iudaic, prin care comemorau eliberarea din Egipt.

Avem aici de-a face cu dorința lăuntrică a poetei de a se regăsi „ab ovo” (de la ou), cum spuneau latinii, adică de la origine. Sau, cum dureros de simplu spune Anne Marie Bejliu: *„starea mi-e / de-a fi un unu / dintr-un doi / neterminat...”* (Îl cunosc pe „nu”, p.15).

Abia șoptind către Tatăl Nostru Ceresc, pe care poeta îl numește atât de blând Părinte, ruga ei se înalță

astfel: *„Părinte, / versu-mi se destramă... / din roua dimineții, / în privire, s-a înălțat uimirea - / adâncă-n fire, cătând iar Cerul... / prin ceața trupului privire...”* (p.31) - în primul dintre cele trei poeme intitulate „Părinte” – trimitere directă la tainica unicitate a Sfintei Treimi. În finalul celui de-al treilea poem, ruga pare a fi împlinită sau măcar înțeleasă condiția de a fi om: *„Lumină din lumină / cerul timpului tău, nisipul / din care perla bucuriei de a fi Om / se va naște, / va străluci Soarelui / cerul din adâncul inimii tale // așteaptă. // ascultă. // uimește clipa. // taci. // iartă. // Durerile nu strigă, suferințele nu rănesc. Doar se metamorfozează în căutarea atât de profund feminină spre înalt: „când în mine / creștea floarea, / ce unea sulfetu-mi dulce, / de femeie / albă-n șoapte / cu acel bărbat... / tot mire... / sau... / mai bine zis, / din mine... // caut umbra. (Îl cunosc pe „nu”, p.17).*

Închei aici gândurile mele rânduite pentru dumneavoastră de tare departe, cu o ultimă remarcă, aceea a folosirii verbelor impersonale, transformate poetic în verbe-acțiuni personale: „[tu]ningi” (p.10), *„cum te-ntâmpli, / și cum mă-ntâmplu”* (p.27). Vă doresc să căutați umbra și să găsiți Lumina. Poate că Anne Marie Bejliu a reușit. Cine știe?”

Spune-ne câteva cuvinte despre ceea ce te-a determinat să scrii ultimul tău volum, „Gânduri, rânduri”, apărut la EuroGraph anul acesta.

Aveam multe texte la care nu știam ce titlu să pun. Le-am spus mai întâi „Gânduri”, le puneam pe post de titlu trei steluțe... La un moment dat m-am gândit că ar fi bine să le adun într-un volum. Bun și făcut. Tot în acea perioadă, pe siteul pe care sunt și în prezent mai activă, Rogrup, domnul Viorel C. Pavelescu a realizat prima Antologie digitală a siteului și m-a întrebat dacă doresc să-mi realizeze și mie un volum digital. M-am pus pe treabă. Proiectul de volum exista, începusem să lucrez la el deja, cu gândul la tipărire. Numisem volumul „Rânduri, gânduri”, dar parcă nu mergea, nu curgea firesc... Până ajungi la rând trebuie să ai un gând, să cânti o vreme cu el în suflet, abia apoi să-l așterni rând... Grăbită de împrejurări, am adunat 22 din poemele ce-mi erau și-mi sunt cele mai dragi din acea perioadă. Poemele sunt majoritatea dialoguri cu Dumnezeu. Cu Dumnezeul religiei ortodoxe, aflat undeva, Sus, dar mai ales cu Dumnezeu din inima mea, din cerul ascuns în ființa mea. Poate că voi fi cumva atenționată pentru că îndrăznesc să amestec Credința „sălbaticului” în căutarea propriei identități și religia, dogma în care mă manifest ca și ființă socială. Nimic de zis. Toți avem dreptate în felul nostru dar să nu uităm nici o clipă că toți, absolut toți suntem liberi.

De ce tocmai acest titlu?

Pentru că tematica volumului este în fapt căutarea ființei, oarecum sub toate aspectele ei umane și cum prin gânduri-general-rânduri-scrisul-personal, ne exprimăm, explicăm multe din aspectele acestei căutări, am numit acest volum prin alăturarea celor două cuvinte: Gânduri-rânduri. Cum

(continuare în pag. 34)

spuneam, inițial am vrut să-l numesc Rânduri-gânduri, dar corecția a venit firesc din partea unei prietene care mereu mă sfătuiește de bine în tot ceea ce privește conținutul textelor mele și nu numai, de a inversa cele două cuvinte, pentru a da acel firesc al evoluției cuvântului: de la gând, la rând.

Prin ce crezi că se caracterizează acest volum? Ce-l diferențiază și-l departajează de celelalte?

Printr-un dialog permanent cu Dumnezeu, cu mine însămi. De altfel intenționez să continui acest volum cu încă alte două părți. Prima parte este centrată mai mult pe dialogurile cu Dumnezeu, al doilea vreau să fie centrat pe dialogurile exterioare iar al treilea pe dialogurile cu mine însămi, adunând practic informațiile primite și sperând la o întoarcere în centru, în propriul sine. O regăsire, o reechilibrare.

Fiecare volum al meu are personalitatea lui prin faptul că fiecare reprezintă și mai ales prezintă cumului de trăiri al acelei perioade în care a fost scris.

Acest volum a venit după pierderea unui prieten deosebit, care a lăsat urme adânci în toată evoluția mea sufletească și spirituală.

Ceea ce îl departajează de celelalte volume este faptul că textele sunt fiecare în parte o scurtă meditație despre un element, o direcție principală sau secundară a vieții. Până la urmă fiecare cu importanța sa majoră în evoluția mea ca ființă umană complexă.

Nu am mai lăsat cale jocului, textelor scrise practic în momente de veselie, de un infantilism oarecum forțat. Aici am fost ființa suflet-spirit – matură.

Care este pasajul care te reprezintă cel mai mult din acest volum?

caut...

*...un colț de iubire în care,
cuvintele,*

să nu aibă fixate la buzele

flămânde de sunete,

de vibrații profund lămuritoare,

lacăte... – „cresc marginile sferei trăirilor”

Dacă am deschide agenda personală la anul 2011, ce priorități ar fi notate acolo?

Ca om interesat de cultură, în general, îmi doresc să ajung să vizitez în această vară mănăstiri și biserici la care nu am ajuns până acum deloc, dar ale căror istorii uimitoare le cunosc.

Ca scriitor, îmi doresc mult să ajung să conturez măcar, noul meu volum de poezie „azima cuvintelor” cu o tematică generoasă, zic eu: căutare, căutare, căutare... Materialul există, timpul nu prea și mereu, mereu, apar alte priorități de moment care mă determină să amân lucrul la volum. Am nevoie de o stare interioară specială pentru a gândi aranjarea textelor în structura volumului. Nu mai reușesc să o găsesc și să o fixez măcar pentru câteva ore.

Care dintre scriitorii noștri au avut influență asupra creației tale?

În primul rând, Mihail Sadoveanu. Apoi, Panait Istrati, Constantin Țoiu, Augustin Buzura, Marin Preda. Dintre poeții noștri: Lucian Blaga, Mihai Eminescu, Ana Blandiana, Constanța Buzea, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu și nu în ultimul rând, Magda Isanos.

Cine te sprijină în mediatizarea scrierilor tale? Prin mâna cui trec creațiile tale?

Nimeni în mod special. Postez direct pe siteuri. M-am obișnuit să le compun direct acolo. În general le citesc și le comentez cu amicii apropiați sau prietenele mele. O vreme am fost destul de activă în cene literare. Unul din ele, cel mai important este cenaclul „Orfeon”, unde am și crescut ca autor. Acolo am găsit îndrumare printr-o critică literară sinceră, directă, constructivă. „Orfeon” este coordonat de domnul Ioan Rațiu.

Acum mai ai timp de citit? Ce îți place să citești? Are Anne timp liber? Și dacă da, ce îi place să facă în timpul liber?

Timp găsim mereu mai ales pentru citit dacă vrem, dacă foamea noastră de hrană vie este nemăsurată... Îmi plac în mod deosebit volumele vechi de poezie adunate de mama mea încă din tinerețe. Mă pierd în ele de câte ori sunt frământată de anumite idei, de anumite probleme ale cotidianului. Este cumva o căutare a reechilibrării energetice și bineînțeles, sufletești. Pe lângă poezie, îmi plac foarte mult cărțile ce abordează spiritualitatea. Timp liber? Nu. Nu am. Fur. Fur mereu fiecare clipă ce mi se oferă pentru a mă îngriji de florile mele, de casă, de a scrie sau chiar a mă juca. Când sunt dezorientată sau nu mă pot concentra la ceea ce am de lucru zilnic, apelez la jocurile logice de pe calculator sau mă adun într-un punct, într-o idee de haiku.

Se poate la ora actuală vorbi despre o nouă generație de poeți?

Poate da, poate nu. Poate da, pentru că tematica spirituală este comună tuturor. Doar forma de exprimare în vers diferă. Poate nu, pentru că paleta modurilor de abordare, tehnica de scriere a poeziei este atât de variată, încât foarte greu s-ar putea alcătui chiar și un simplu proiect de sistematizare a tuturor direcțiilor pe care aleargă poeții în căutările lor. Dacă ar fi să numesc într-un anume fel această generație de poeți, generație nu ca și vârstă biologică, în nici un caz, nu asta, i-aș spune Generația Căutării și a Căutătorilor prin deșertul vieții sau poate Generația Crizei interioare pur umane. Este o continuă căutare a propriei identități ca ființă umană, ca ființă de lumină.

Tot mai mulți autori cochetează cu literatura în spațiul virtual. Cum relaționezi cu acesta? Ce părere ai despre „ciupercile” apărute după burnița comunistă? Ce ar trebui făcut cu miile de scriitori veleitari, făcuți prin diverse împrejurări, care publică din banii proprii carte după carte, an după an, total lipsiți de profesionalism și modestie?

Pentru mine, scrisul pe internet nu a fost o joacă, nu a fost o relaxare. Am început să scriu sub auspiciul disperării, sub sabia grea a unei depresii profunde. Am învățat pas cu pas cum să lucrez pe calculator. Fiecare etapă câștigată a însemnat pentru mine o reîntoarcere la viață, o reîntoarcere la viu, o victorie pot spune interioară, desăvârșită. Așa a fost pentru mine, personal. După moartea copiilor respingeam dialogul real cu oamenii. Îmi era rușine

(continuare în pag. 35)

că eu trăiesc încă iar ei sunt acolo, undeva, în pământ. Mi-era rușine că brațele mele sunt goale. Simțeam apăsarea inutilității mele ca om, în inimă, suflet, gând. Internetul mi-a readus bucuria comunicării pas cu pas. Am cunoscut mai mulți oameni, mai întâi virtual, apoi la lansări de carte și diferite evenimente culturale.

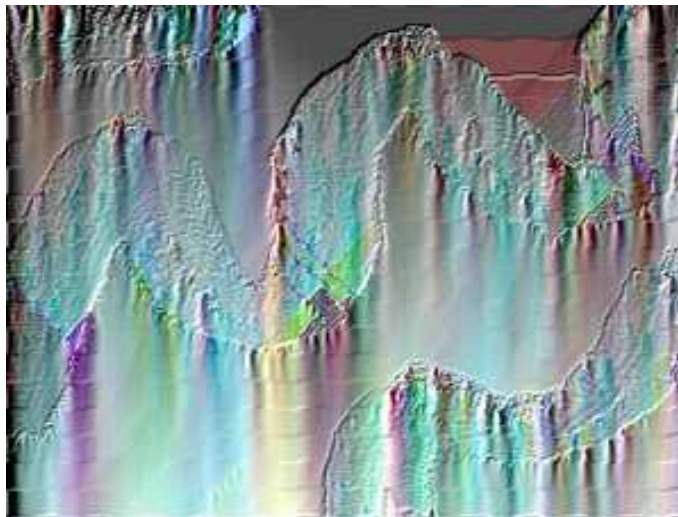
Îmi place să cred, că la un moment dat, fiecare în parte își regăsește echilibrul, își amintește de bunul simț primit odată cu educația celor ce le-au dat viață, a celor ce i-au îndrumat în timp către frumos. Nu-mi place să atac. Îmi place să construiesc, să particip la construcție și, în acest caz, la reclădirea sau pur și simplu la clădirea literaturii nu noi, ci a unei literaturi ce continuă munca celor ce au fost, cu instrumentele pe care le avem astăzi în noi și în afara noastră.

Cunoscându-l mai bine pe poetul din tine, dacă ai face un interviu cu acest alter ego și ai vrea să-l pui în încurcătură, ce întrebare i-ai pune? Și, mai ales, ce răspunsuri ai da?

Cât de mult îți iubești primele tale poezii și cât de diferite sunt față de ultimile? De ce continui să scrii?

Iubesc la fel de mult poeziile de început ca și pe cele de acum pentru că fiecare dintre ele sunt fărâme din viața mea. Diferența stă doar în faptul că fiecare în parte se constituie în nivele de evoluție sufletească și spirituală a ființei mele, a mea ca om. Am scris și scriu numai ceea ce trăiesc în clipa creației. A nu le iubi ar însemna să-mi ignor parte de viață, trecutul, ar însemna să mă ignor pe mine însămi.

Continui să scriu pentru că Scrisul este la fel de mult acum, pentru mine, ca întotdeauna, „spațiul” în care mă manifest în deplinătatea ființei mele. În plus, fiecare cititor ce se regăsește și reușește să-și rezolve o fărâma din problemele sufletești, de viață și zâmbește chiar și pentru o clipă rândurilor mele, înseamnă o bucurie imensă și o felie de împlinire pentru mine ca poet și nu în ultimul rând ca om.

desen de Carmen Racoviță

înțepenise la marginea mlaștinii și nu îndrăznea să facă nicio mișcare. Neauzind nimic care să dea de bănuț, preotul își vedea mai departe de drum, îndreptându-se pas cu pas spre biserică.

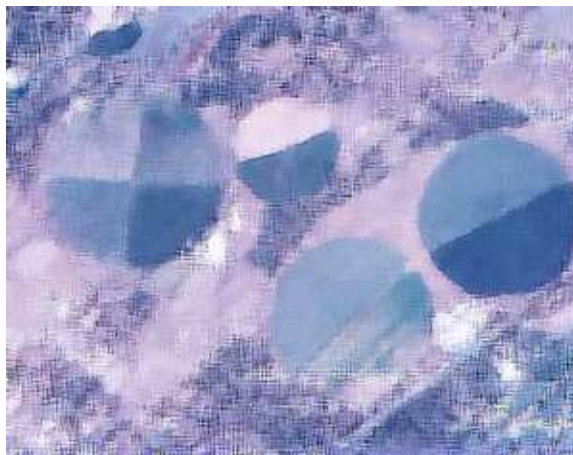
De unde era pitit, moș Toader îi putea urmări toate mișcărilor. Când simți însă că se îndepărtează prea mult, se încumetă și el să facă primii pași și să iasă din ascunziș. Dar se împiedică de-o piatră și căzu în plină băltoacă. Simți o arsură în palme și în genunchi îl săgetă o durere ascuțită. Își adună puterile, se ridică și încercă să ajungă la cărare. Picioarele îi frământau adânc glodul gros. Se îndepărtă încet, trăgându-și cu greu picioarele din lutul moale, smucindu-se spre cărare. Nu reuși însă.

Se opri din zbatere numai cât îl văzu din nou pe preot, deja strecurat dincolo de gard, ținând strânsă în pumni sârma de oțel de care se agățase. Îl auzi cum bolborosea spasmodic cuvinte ascunse, poate cuvinte de mărturisire, în timp ce își trăia vedeniile chinuitoare. Cu siguranță era posedat de duhuri, își zise.

În depărtare, pe malul celălalt, jucau neîncetat câteva lumini, fără vreo oglindire de răspuns în apa măloasă. Cuprins de neliniște, moș Toader se rostogoli din nou să iasă din mla. Amândouă picioarele îi erau înghițite de mlaștină. Pluti un pic pe apa întinată, dar hainele sale învăltoare îl îndepărtau și mai tare de mal și îl duceau la fund. Plescăi cu mâinile apa verzuie, mocirloasă și murdară și începu să țipe cât îl ținea gura.

Se auzeau departe implorările lui înăbușite, ca ale unui glas care se stinge. Satul dormea însă, mic și însuflețit de câteva licăriri. Pe cerul uniform se deschidea, chiar prin mijlocul câtorva nori subțiri, un luminiș larg, prin care se munceau să răzbată raze galbui, vlăguite.

Dinspre baltă mai răsună odată un țipăt adânc, un sunet prelung, ieșit parcă dintr-un piept ce încerca din răputeri să-și reia răsuflarea. Pe mal se auzi un fel de ecou, o urmă de bolboroseală a unor cuvinte neînțelese, ieșind din străfunduri. Apoi, preț de o veșnicie, nu se mai auzi decât murmura dulce a unei adieri petrecute pe deasupra mlaștinii.

desen de Carmen Racoviță

Luca CIPOLLA

- Italia -

Luca Cipolla are 36 ani și locuiește la Cesano Boscone - Milano. Scribe versuri din adolescență și din anul 2003 studiază limba română. În afară de "Boema" a mai publicat în alte reviste literare românești. Este și un cunoscut traducător.

Oggi non importa se il freddo entra nelle ossa
perché chi è solo
non conosce il mal d'Africa;
non importa se sei lontana
perché i pesci danzan sempre al ritmo
d'onde funeste
nel mar della mattana
come il sangue del mio cuore in tempesta;
ma gitana l'allegria sa di notti ingenuie
e sconosciute
dal sapore incerto
di polvere sollevata
da sirte straniera.

Qualcuno parlò al suo ego
ed io immaturo,
le prugne sulla strada per Battonya,
prodromo di un sogno impari,
brama e rimpianto,
piangeva alla mensa del ricordo
quel bimbo senza meta,
un dittatore muto,
trame colorite che si dipanano
al soffio della steppa.

Legifera il Nilo
e la mia mente beve l'ultimo sorso...
Iside m'insegnò la vita e la passione
ed il mio cuore sanguinò
oltre la riva,
quale tenacia
e quell'acacia mai si fecondò...
il mio cuore oltre la riva,
estraneo a se stesso
e degli avi verbo...
lasciate che risuoni come timpano
nella notte,
solingo
nella danza di Venere,
altera dell'universo schivo.

Azi n-are importanță dacă frigul intră în oase
pentru că, cine e singur,
nu cunoaște durerea de Africa;
n-are importanță dacă ești departe
pentru că peștii dansează întruna la ritmul
valurilor funeste
în marea smintelii
ca sângele inimii mele în vijelie;
dar țigăneasca bucurie știe de nopțile ingenuie
și necunoscute
la savoarea incertă
a pulberii ridicate
din sirta străină.

Cineva vorbește egoului său
și eu imatur,
prunele pe drumul spre Battonya,
prodromul unui vis inegal,
râvnă și dor,
plângea la masa amintirii
copilul acela fără țel,
un dictator mut,
parcele colorate care se deapănă
la suflul stepei.

Legiferează Nilul
și mintea mea bea ultima sorbitură...
Isis îmi preda viața și pasiunea
și inima mea sângera
dincolo de mal,
câtă tenacitate
și salcâmul acela niciodată nu se fecunda...
inima mea dincolo de mal,
străină de ea însăși
și strămoșilor cuvântul...
lăsați-o să răsună ca timpan
în noapte,
solitară
în dansul Luceafărului,
mândrul sfios al universului.

Tutto sommato
un bene.
Ricordi quei momenti,
le nostre mani,
un afflato di
petali di rose;
tutto sommato,
quella sera così lieta
un bene,
che anche Copou era in festa;
le luminarie per noi deste
e il distante così vicino,
i paracarri
singole presenze;
un istante e l'Horsky s'affacciava
dalla sua atmosfera cupa
e noi
come dipinti da sconosciuta mano.

Il mio amore per te
una canna al sole,
nuovo vigore,
si nutre di memorie
e pulsa di riverbero
in acqua di torrente,
l'inganno che da tempo
uno zèfiro scuote quieto
dall'onda,
d'astuto persico...

Non resta che guardare il deserto,
parlare al silenzio,
ascoltare la mia eco,
è così decadente il deserto cittadino
e affascinante...
sono quei muri scrostati,
intonaci chiazzati dalla nebbia...

Il cielo paziente
ti sorprenda
nuda nel tuo stato perenne,
viscere che rispondono all'incanto,
leggera
ora sei;
librati nel volo più intenso
tanto da chiamarti nata...
innanzi a me nuda,
non donna
ma angelo,
là dove terra ha pianto
ti aspetto.

Considerând pro și contra
un bine.
Îți amintești acele momente,
mâinile noastre,
un suspin
al petalelor de trandafiri;
considerând pro și contra,
seara aceea așa veselă
un bine,
ca și sărbătoarea din Copou;
iluminațiile pentru noi treze
și distantul așa de aproape,
bornele
singurele prezente;
o clipă și Horsky-ul se arată
din atmosfera lui întunecată
și noi
ca pictați de o mână necunoscută.

Iubirea mea pentru tine
o trestie la soare,
noua vigoare,
se nutrește de amintiri
și pulsează din reverberație
în apa torentului,
înșelătoria pe care de la un timp
un zefir o scutură domol
din val,
ca un șmecher biban...

Nu rămâne decât să privesc deșertul,
decât să vorbesc tăcerii,
să ascult ecoul meu,
este așa decadent deșertul orășenesc
și fascinant...
sunt zidurile acelea descojite,
tencuielile pătate din ceață...

Cerul răbdător
să te surprindă
goală în starea ta veșnică,
viscere care răspund la minune,
diafană
acum ești;
planară în cel mai intens zbor
atât cât să te numești născută...
de pe fața mea goală,
nefemeie
ci înger,
acolo unde pământul a plâns
te aștept.

Iman Maleki (Iran) – Expoziție de pictură

(selecție de Gh. A. Stroia)

A Girl By Window

A Sad Mom

A Tar Player

A custodian's-house

Composing Music Secretely

Dizziness

Emigrant

Iman Maleki 02

End of Examinations

Iman Maleki (Iran) – Expoziție de pictură

(selecție de Gh. A. Stroia)

Fishmonger

Iman Maleki 01

Portrait-of-a-man

Memory of that House

Iman Maleki Foto

Omens of Hafez

Sister and book

The Old Album

Wish

Dan Ion SANDA

Farsa școlii

Mai nou s-a readus în vogă vechea forma SAM, care ar putea foarte just să însemne - Să Amânăm Munca.

E fără nici un dubiu că s-a cam uitat de noțiunea de eficiență a procesului de școlarizare, că îi țin pe tineri în școli până la 30 ani, fiindcă mai nou au re-inventat vânzarea condiționată, cum era pe timpul împușcatului când luai un kilogram de măsline și îți băgau pe gât și un pachet de creveți vietnamezi.

Se oferă acum la pachet, facultate și masterat, să sară sârmanii părinți cu banul încă ceva ani. Scot șomeri cu hârtii de așa zisă înaltă calificare. Acum, pe toți îi "bagă calculatorul" să îi facem "artiști în meserie", la SAM - Școală de arte și meserii, învățământ așa-zis vocațional, care dintr-un deșănțat exces de zel, de fapt, este în final tot liceu, printr-o prelungire de un an, de clasa a 13-a. Și nu e destul răul că toți cei ce au absolvit liceul sunt momiți spre facultăți, evideent cu... taxă, ci laolaltă cu aceștia și cei ce absolvesc SAM ținesc tot acolo, că așa e moda.

Precum SAM, se mai vehicula o noțiune care nu s-a pus în operă: de a se deplasa accentul de pe instrucție pe educație, însă a venit revoluția și românul a căpătat libertatea de a arăta că are multe idei, dar care îi vin în cascadă unele peste altele, și pe care nu vrea cu nici un chip să le ducă la capăt, că e excitat permanent de altele noi - adică de a da cu bâta în baltă ca să contemple noi și noi inele ale lui Huygens.

Tot deplasând accentul, chiar putem vorbi de un "accent deplasat"... sau chiar accente de conspirație, că le amână cu ani buni confruntarea cu munca.

La "Să Amânăm Munca" nu mai e ca la bătrâna profesională să învețe clar și ca lumea o meserie, ci acum li se dă, chipurile, educație la greu, conform, vai, unei "curricule generoase". Mai bine zis le flutură... căci babă frumoasă și cal bătrân în buestru nu se poate - adică unui elev slab, o sarcină școlară dificilă îi înlătură motivația, definitiv. Cu o naivitate cutremurătoare, tuturor codașilor din generală, care au ales disprețul față de învățare și pe care îi obosește lectura, încercăm să le predăm contra naturii lor încă 5 ani *arta în meserie*... inițiindu-i și zăpăcindu-i cu încrengături abracadabrante, celenterate fisticii, fuziunea și fisiunea nucleară, senzaționalele proprietăți ale gazelor inerte, clasificări sofisticate ale roboticii, procese de fabricație holonice, bionice ce sună a ficțiune, viețile sfinților și despre vrednicia conducătorilor morți, savuroasele limite de șiruri... derivatele îmbietoare și integrarea, și alte asemenea, care or fi având rolul de a-l face, conform numelui școlii, implicat "artist" în meserie, deși mulți ajung ori badyguarzi, ori termopaniști, ori studenți, ori căpșunari, și nimic altceva.

Ce să mai vorbim de Luceafăul vibrant, biografia lui Cioran, operele bizare ale lui Eliade. Se pare că toate îi sunt absolut necesare... unuia ce se va numi *artist în meserie*... deși va lucra la șaibă în hală la rând cu toată muncitorimea de cârcă.

Ce știm noi, dascălii... nouă doar ne pare că politica aceasta de schimbare perpetuă a schimbării e confuză și incoerentă, și suntem chiar penibili că îi răbdăm zadarnic în școli, până ce încep de-njură, de-și bagă bărbătește și până le crește mustața, și până li se îngroașă glasul, și până încep să facă riduri de expresie, până se fac cât ușa, ca și rugbiștii. A dispărut din școală acea atmosferă de străduință *obligatorie* când se luau măsuri vexatorii împotriva elevilor.

A crescut presiunea tot pe noi, profesorii, căci trebuie să-i înduplecăm pe elevi să fie atenți folosind "strategii didactice moderne" ca să le stimulăm atenția și efortul volitiv.

Elevul modern nu voiește să mai fie atent la oră. Elevul modern nu se mai simte dominat de personalitatea profesorului, ci profesorul de cea a elevului. Dacă noi abordăm un ton poruncitor, nu îl mai impresionează pe elev, ci, dimpotrivă, îl demobilizează... și suntem acuzați de eșec școlar și că nu avem înzestrarea necesară și nici chemare... pentru o așa profesie delicată...

Trebuie acum să ținem lecții atractive, funky... să ne împrietenim la cataramă cu elevii. Ca să s(t)imulăm atenția la oră trebuie uneori să facem ca bipăitorul de la Supermarket... să le trimitem bezele de la catedră... și să le gustăm poznele, să le dăm buzz-uri pe mess, ca să le amintim că au de învățat, să știm ce e aia Avatar și să uploadăm filmulețe cum fac și ei. Trebuie să scriem io cu "y" să nu cădem de încluiți și de fosile vii. Trebuie să experimentăm penibilul fiindcă a intrat în aceeași matcă cu normalul.

Suntem zăpăciți de cap deoarece negativul a devenit pozitiv și pozitivul perimat. Și, tu, ca om singur, ce te lupți și tu cu viața, nici nu știi ce să mai zici... căci mai au și elevii dreptate, fiindcă sunt aiuriți cu materii fără credibilitate și fără reflecție în practică și, de exemplu, dorind să se mute de la o școală la alta, în virtutea "dreptului la mobilitate școlară", nu îi refuzăm dar suntem puși în situația hazlie de a da cu ei diferențe uneori și la 23 materii, numite acum module, și inventate de creierele luminate ale României, și în goana după elevi, le dictăm chiar noi ce să scrie, și de ridicolul situației ajung să realizeze chiar ei că "școala asta e și ea făcută să fie".

Profesorul nu mai e considerat un "aristocrat", nici la clasă, nici pe holuri. Ne strecurăm printre ei în recreație, așa în cristiane ca pe pârtia de schi. Băieții își îmbrățișează gagicile, ridicându-le de la sol, iar ele sar încolăcindu-și picioarele pe talia lor, apoi le rotesc în plan orizontal, ca la gimnastică sportivă; și la un capucino stau masați în grupuri compacte în mijlocul trotuarului, și noi ne lovim de trupurile lor solide ca de copaci, și rico-

(continuare în pag. 41)

șăm înapoi, și nu aud să se dea la o parte de parcă ar fi fost crescuți la surzi.

La (h)oră e veselie ca pe vremuri când se bătea pământul cu opinca în scârțâit de țiteră dar suntem înarmați cu răbdare, că alfel am muri. Îi răbdăm cum umblă brambura-năuci prin curtea școlii, cu țepi în cap și turul blugilor atârând, fumând ca turcii, cu telefonul pe ureche, mereu în preajma chioșcului, cu foamea'n glandă și ceața-n stomac.

Fetele nu mai poartă tricoul aproape de gât, ci sunt decoltate, minijupate, fardate, au unghii false de formă pătrată, cu floricele și stelute, sau manichiură făcută de ele însele cu cerculețe de dantelă încorporate în lac, și au cripeuri și extensii de păr, șiii fumează foarte tacticos ținând țigarea tocmai între vârful degetelor, deelicat. Toți elevii au glasul gros de la tabagism de zici că au tuse măgărească sau răpciugă-n nară. Unii chiar au ochii sticloși de la joint, și chiar dacă știm despre "apucăturile" lor, e trendul să nu îi privim cumva cu subînțeles că s-ar simți discriminați, deși în ce scot pe gură găsești cuvinte legate de erotism și, mai ales, de organul copulator. Și-au format o lume a lor, paralelă cu a noastră. Una grosolană.

Îi rabdă și părinții, că ei mai au speranță la noi, profesorii, și se lasă la concepția celor de sus, puși să hotărască. Ei tot speră că îi ținem noi din scurt, însă noi nu facem față, căci s-a întins pecinginea prostelii din om în om sistematic și perfid precum metastaza ce trece de la un ganglion la altul. În câte să te împarți ca profesor, și ce cantitate de energie ți-ar trebui ca să pătrunzi și să combați lumea fiecăruia din ei? Cum să stopezi fascinația purtării urâte ce îi înrăiește și îi ofensează împotriva noastră, a profesorilor, mereu mai intens, an de an?! Zicem și noi ca Moțoc: Sunt proști, dar mulți! Au gândire de preșcolar, timp liber de rrom nomad amprentat în Italia, dar îndrăzneală de om în toată firea.

Ne "mulțumim" cu injurii aruncate peste umăr și cu clipuri postate pe petube.ro, și că încă nu ne îmbrâncesc, sau că nu ne plesnesc peste față. Drepturile de care se bucură i-au zăpăcit, că sunt sub protecția societății, conform noi(dioate)lor legi, de parcă ar fi monumente ale naturii, flori de colț, sau capre negre, în timp ce în cazul nostru, dacă avem obiceiul a cârti când i-am vedea că se comportă urât, sentimentul de securitate ne-ar scădea la ieșirea din clădirea școlii sau la lăsarea serii.

Nu e indicat să îi presăm cu "morală" închipuindu-ne că le oferim o șansă că ei nu o vor, nici să le batem obrazul și nici măcar să îi privim cu dispreț sau ură, căci înseamnă că nu îi înțelegem, deci ne recunoaștem a fi comuniști... antediluvieni încuiați, jumătate îngropați. Părinții și-i lasă de izbeliște, de zici că i-au făcut doar pentru a încasa alocația de pe urma lor...

Absolvesc într-o veselie fiii acestor părinți chinuiți, înglodați în nevoi nu doar SAM-ul (și, mai nou, liceul generalizat) ci la cu taxă și facultăți cu denumiri pompoase, până a-și fi definit măcar discernământul gestionării acestei veselii de *homo ludus*. Nici nu au cum să-și definească acest discernământ deoarece, în numele libertății, au avut alternative, și nu le-a impus nimeni să ia treaba-n serios. Ei de mici au sfidat școala, iar ea continuă să îi tolereze. S-a format o majoritate confortabilă de proști în cadrul căreia toți, datorită

sentimentului de apartenență la grup, se simt în siguranță: "- Domnule elev, nu știi absolut nimic! - Și ce? - Arătați-mi mie unul care știe!". Dacă faci crize, râd toți atât de copios, încât cedezi și le spui franș în față *că sunt atât de proști încât nici nu mai au complexe de inferioritate*, și iarăși râd. Dar nu te poți pune cu ei, elevi sau părinți, și nicidecum cu stăpânirea, care pare că îi cocolește, și nici cu directivele din UE, de parcă ar vrea să ne prostească țară, încât să ne azvârle jos de pe harta lumii.

Șefii călătoresc, ridică și ei mâna în Parlamentul Europei și au viziune, au chiar și viziuni... ca și percepții imaginare ale unor lucruri ireale și și le aplică pe noi.

Îi răbdăm deci, pe elevi, până la bacalaureat, și apoi imediat îi vedem cum îngroașă cohortele de studenți. S-a ajuns la un caraghioslâc: numărul de locuri la facultăți depășește numărul de absolvenți, în condițiile în care învățământul profesional nu există pe organigramă, ci spre vârful acestei "organigrame de evoluție școlară" sunt doar două căsuțe: liceu, rută directă, și SAM, rută progresivă, și de aici săgețile ajung la căsuța *facultate*, apoi *masterat*, *doctorat*, *post doctorat*, și în acest fel am devenit deja un popor de studenți, masteranzi, și doctoranzi.

Deoarece vrem nu vrem, trăim în capitalism și toate merg pe (bătaie de) joc, vrem nu vrem, sunt foarte mulți care vor să se pricopsească cu orice chip și, fiind dotați cu abilități să scoată bani și din piatră seacă, exploatează acest *segment de piață* foarte profitabil - și-au făcut dâșii facultăți în loc de buticuri sau IMM-uri și, care mai de care, ademenesc tineri care nu au nici în clin nici în mănecă cu școala și nicio treabă cu învățătura, dar ei hulpavi își vând "produsul" la preț de dumping și îi ispitesc cu preț bun și se prevalează *ipocriții de dumnealor de ideea că fiecare tânăr are dreptul la educație, și s-a ajuns ca tupeul și diplomele să înlocuiească cunoașterea obținută prin trudă*.

Sloganul este: titrează-te române!

Completarea: pe bani, nu pe efort susținut și merit!

Nu își plătesc taxele, ci compensează financiar. Locului unde studentul întinde banul scump câștigat cu trudă de sârmanii lui părinți, nu i se mai spune *casierie*, căci ar suna prea arhaic, lipsit de subtilitate... ci i s-a ticluit o denumire plină de distincție: "*Birou de compensare financiară*".

Acum și-au ridicat clădiri moderne cu banii din taxe, dar în anii trecuți veneau profesorii universitari fomiști fără muștrări de conștiință, pe la clasele terminale, și împărțeau prospecte alb-negru cu "oferta educațională", mai exact, lista de prețuri, si cu imagini cosmetizate în foto shop ale sediilor-clădiri, ce dacă nu ar fi fost date cu terasit pe fațade ai fi zis că sunt case memoriale cu cercevele prost încheiate de la anii ce le-au degradat, cu stucaturi de pe timpuri, cu șobolani sub dușumele, și miros de lemn mâncat de cari. Însăși firma te ducea cu gândul la improvizatie și provizorat, căci o aveau pe bannere din polivinil. Acum și-au făcut cheag, și umplu pereții școlilor cu afișe scumpe, cerate, ful caler, de zici că e

(continuare în pag. 43)

Petre RĂU

Verde vale de rai

„...Verde vale de rai
Ce frumoasă erai
Numai tu mă știi
Numai ea”.

Am scris cândva un poem, pe care l-am botezat „Vale de rai”, în care dorul meu după locurile de baștină - adevărate minuni ale lumii pentru ochii mei și pentru memoria mea veșnică - tresaltă neconținut. Cei ce cunosc aceste locuri nu pot să nu admită neasemuita lor frumusețe.

Oricât de mult îi iubesc pe Noica și pe unii dintre discipolii săi, nu pot să fiu de acord cu afirmația lor cum că numai poporul român deține un cuvânt atât de plin de voluptate și de profunzime precum acela de *dor*. După inima mea, dorul se manifestă la fel oriunde în lume, chiar dacă alții îl numesc nostalgie (cuvântul nostalgie nu prea este utilizat în limba română, tocmai pentru că există un atât de puternic înlocuitor - era să zic, echivalent - acela de *dor*), alean, melancolie sau altcumva. Cine n-a iubit niciodată un suflet sau un lucru dincolo de granițele absurde ale teritoriilor nu poate înțelege ușor cât de vast și de universal poate fi dorul, oriunde s-ar afla el. De altfel, nu admit nici că oamenii nu și-au găsit cuvinte potrivite pentru a-și exprima simțirile lor lăuntrice.

Mi-e dor. Dorul în mine se revarsă în hohote. E ca un plâns pe dinăuntru. Corpul mi se realcătuiește din fiecare picătură de dor care se strecoară prin spații ciudate, vibrând îndelung. Sunt picături reunite și multiplicare, care cresc înăuntru, se îngrămădesc și dau naștere ca un torent în vreme de furtună și, regăsindu-mă ca pe un vad fără fund, îmi explodează în rafale în inimă.

Pe vremuri, în valea mea de rai soarele îmi trimitea vara săgețile de foc și scutura peste mine praful său de aur divin. Numai la soarele acela îmi imaginam că se pot coace grânele. Căldura lui îmi părea o vie binecuvântare, chiar și atunci când așteptam cu nerăbdare mișcarea răcoroasă a frunzelor în bătaia vântului. Numai datorită lui simțeam vadul plin de flori, ierburi sălbatice de tot felul și arbuști încărcăți cu strălucire și culoare, urmam și pătrundeam cărările ascunse ale luminii străbătând gândurile și iluziile copilăriei, surprindeam minge de aur cum mi se strecura în palme și mireasma adevăratului paradis. Aproape era pădurea, era răpa cea întunecată, seacă atunci când nu ploua multă vreme.

Dacă abia auzisem despre locuri rupte de civilizație, îmi imaginam că acesta era unul dintre ele. Un peisaj fascinant, așa cum îmi imaginam eu teritoriile virgine, pentru că dâmburile acelea pline de verdeață crudă erau înțesate de mături nemiloase, pentru că îți puteai imagina cu inima strânsă tot felul de animale sălbatice prin preajmă, păsări ale căror înfățișări le descopeream pentru prima dată acolo, pentru că prin acele tufișuri părea că se găsesc ruine ale unor bizare lumi dispărute, care însă mi se arătau doar mie...

Ascuns printre liane sălbatice care coborau pe pereții abrupti de argilă umedă, din hăuri se scurgea firul de apă pe care mult mai la vale puteai să-l descoperi și să-l ații pentru a-ți adăpa animalele. Din maluri însă țâșneau izvoare subțiri, niciodată n-am știut dacă erau foarte multe sau doar unul singur șerpuind prin rupturile de luturi clisoase.

În pofida unei lumi misterioase a găzelor, liniștea stătea mereu sub semnul nemișcării. O liniște pentru care eram tentat să-mi țin și răsuflarea pentru a nu o tulbura.

În pofida sălbăticiei lui, locul acela era plin de blândețe și liniște și-mi aducea numai alinare. Adesea, în mijlocul lui, îl simțeam mai aproape pe Dumnezeu. Nu a fost rugăciune glăsuțită în gândul meu de copil, care să nu mi se fi împlinit. Nu a fost durere copilărească pe care am simțit-o atunci, care să nu-mi fi fost potolită. Senzația mea era că, în acea vale, Dumnezeu a îngrămădit fără noimă aproape toate darurile cu care, de fapt, era înzestrată natura. În fața acestor minuni, n-am știut niciodată să-mi astâmpăr mirarea. „*N-ai jindui după un strop de rai / De n-ai purta un strop de iad în tine*”, spune Radu Gyr într-un frumos poem al său, numit „Cântec deplin”. Eu însă, sunt nevoit să mă opun acestei păreri, pentru că, trăind la doi pași de acest colț de rai, nu încetam deloc să mă minunez.

„*Ce miros de pelin / Într-un spațiu divin / Un noptatic suspin / Cuprindea*”.

Peisaj mirific. Păsări și iepuri traversau calea la intrare în valea mea de rai. O priveliște de vis, un hău imens care îți înfiora inima. O liniște deplină, doar cîrîp de păsări și foșnet de frunze, atât se auzea în valea mea de rai. Când se aduna în aer mult abur, era semn că se vor dezlănțui fulgerele însoțite de ploaie îmbelșugată. La fel și azi în sufletul meu, când se adună acest dor, aproape că se dezlănțuie tânguirea și suspinul. Dar dorul meu e mângâiere, nu e un chin.

Așa cum ar spune Noica, cuvântul dor „are o splendidă suveranitate în el, dar e un cuvânt al inimii numai, și nu al gândului, după cum e un cuvânt al visului, și nu întotdeauna al faptei”. Tot Noica ne mai spune că dorul „a plecat de la durere și a scos tot ce putea din transfigurarea ei; dar nu a trecut de spirit, a rămas prins de suflet”. Aici filosoful meu iubit face o mică confuzie, intuind că *dor* s-ar trage de la etimonul latinesc *dolor* care înseamnă durere, ceea ce nu este întocmai adevărat, chiar dacă în limba română *dor* poate însemna uneori și durere. Din cauza unor prejudecăți care au fost răspândite fără temei, cuvântul *dor* s-ar părea că nu poate fi definit, și pe deasupra este aproape intraductibil în alte limbi. Dar, repet, asta se întâmplă doar din cauza unor prejudecăți. În realitate lucrurile nu stau deloc așa.

Ar fi ca și cum am crede că, în afară de noi, românii, toate celelalte ființe umane de pe pământ nu ar iubi, nu ar suferi, nu ar trăi aceleași sentimente ca și noi.

(continuare în pag. 43)

Mereu dorul se leagă de ceva drag. Nu se va născoci niciodată un cântar pentru a măsura dorul. Intensa duioșie cuprinsă în dor, atracția și magnetismul care se manifestă prin el au darul de a sparge în bună măsură atmosfera de gheață a singurătății. Durerea trăită prin dor e una a absenței.

Uneori mă gândesc că dorul meu indescritibil nu e altceva decât o himeră a minții mele. El se ivește pe neașteptate, vine năprasnic și fierbinte. Uneori îmi dă impresia că mă pot sfârși sub forța lui. Dar atunci când simt că-mi populează singurătatea, mă abandonez copleșit în brațele lui, într-un blând sentiment de sufocare și de tandră vlăguire.

Dorul este starea în care nu ești complet. Iar omul aproape toată viața este incomplet, permanent îi lipsește ceva. De aceea, îmbrățișarea omului cu dorul pare iminentă. Omul parcurge distanța dintre el și dor ca pe un drum interior către adâncimea propriei ființe.

Dorul meu se manifestă ca o petală care se leagănă în dans de fluturi pe aripile inimii. Dorul mi se întâmplă când prea plinul existenței mele sufletești începe să se reverse în prea golul inimii mele. În zadar fug de el, imaginea sa, care mă învăluie mai iute decât marea și vântul, mă urmărește până la capătul lumii...

Înăuntrul meu a rămas, probabil pentru vecie, pârțica aceea de lume care se depărtează tot mai mult în timp, perturbându-mi liniștea. Sunt mulțumit însă că încă mai port în mine trăirile mele de atunci, alesul tărâm scaldat în lumina soarelui, în roua dimineților eterne. Sunt mulțumit că gândul încă mă lasă să străbat, într-o goană nebună, distanța până acolo și să odihnesc o clipă în colțul meu de rai precum în brațele unei zâne bune.

Când vreau să trăiesc o clipă mirifică, mă apropiu cu visul de acest tărâm. În acea clipă simt cum urcă în mine seva proaspătă a pământului acela, amestecată cu tot ce este mai divin.

"Cer albastru suind / Pe miresme plutind / Visul meu unduind / Steaua mea".

Cuvintele pot întrerupe adesea o vrajă. Într-o zi mă aflu în fața unui tablou și nu mai conteneam să-l privesc cu uluire. Și iată că, un individ, care se afla și el nu știu de ce prin acea expoziție, se opri lângă mine și, simțindu-mi uimirea, mi se adresă: "Nu-i așa că e superb?" Trezindu-mă din contemplare, abia atunci am realizat că farmecul dispăruse ca prin ceață și am rămas interzis în fața unui tablou gol.

Și acum, când scriu despre locurile mele vrăjite, stau cu teama în sân să nu rup vraja clipelor pe care pronia cerească mi le-a dăruit. Așa cum rugăciunea are nevoie de istovirea trupului și chiar o pricinuieste, tot așa am și eu nevoie de un popas în valea mea de rai.

Dorul ar trebui să mi se pară firesc atâta timp cât îmi știu sufletul nemângâiat. Cât timp am cunoscut desfătarea, revărsată din dezmiardare, nu prea l-am simțit. Poate că el a existat, dar nu m-a presat deloc, nu mi-a dat niciun semn că e pe aproape și nici eu n-am avut nevoie de el. Abia când am început să rătăcesc drumuri, iar fericirea a început să se risipească, când am început să pierd din micile bucurii, abia atunci am început să simt un dor de fericire. Norocul meu a fost că adevărata mângâiere am (re)găsit-o în gândul la valea

mea de rai. Dorul a răbufnit de îndată. Din firea omenească niciodată nu s-a șters dorul de fericire, dorul împătimitului de dezmiardare. Dorul meu este dispoziția tristă a sufletului meu, cu prisosință pricinuită de lipsa de mângâiere. Dar dorul meu de fericire se confundă aproape mereu cu dorul după valea mea de rai și așteaptă orice prilej de împlinire vremelnică. Dorul meu e mereu în căutare de alint, sperând că îmi (re)aduce liniștea sufletească.

În zadar îmi zic că dorul meu pentru valea mea nu e o stare definitivă. Pentru că nu găsesc deloc stingere sau împăcare în această despărțire.

Am înțeles că dorul meu nu se va sfârși decât odată cu mine. Dar, oricât ar părea de bizar, dorul e cel care mă readuce la viață. Tot Radu Gyr, în poemul amintit, spune un lucru minunat în care, de data asta, cred sincer: *"Iar dacă-nvii în cântecul de azi, / E pentru c-ai murit în lacrima de-aseară"*.

(urmare din pag. 41)

campanie electorală finanțată din belșug. Se poartă foarte mult cobza și discursul elevat. Vin acum bravi slujitori ai almei mater... cocliți de ani, ieșiți de demult la pensie, după aspect și lege, cu cravate plastron, ca Ion Rațiu, și cu laptopuri, îmbinând cu viclenie boieria desuetudinii universitarilor de altădată cu modernul, și îi iau cu video-proiecții, și cu vorbe mieroase și-i încântă să dea banul. Nu se mai dă admitere, aceasta e perimată...

Îndeobște e tipic uman să schimbi inteligența în monedă, dar s-a produs o inversiune cumplită: acum se schimbă moneda în inteligență.

S-a dus și concursul de dosare, acum îi bagă pe toți... căci la nivelul țării au locuri și în exces în învățământul superior, (de) formă: la zi, la week-end, la lună... IFF, IFR, IDD, fără frecvență, frecvență redusă, deschis la distanță etc.

Le prezintă un aspect - devenit de o covârșitoare importanță - facilități de plată: în rate, semestre de grație... adică-i mai păsuiesc, adică-i trec pe carnet, ca la cârciuma sătescă, și toate sub deviza rostită clar: *"să vă gândiți dinainte cum vă gospodăriți bugetul familiei"*.

Au, adică, facultăți pentru orice buzunar. Ar trebui să faci la un fel să faci facultatea-n leasing, sau să faci rate doar cu buletinul, sau să-ți faci un credit și apoi să-l plătești cu bani de la căpșuni.

Liviu BAITEL

Diminețile mele

Dimineți aburinde,
Somnoroase și moi,
Cu miros de migdale
Între miercuri și joi

Dimineți de speranțe
Prin ferestre foșnind
Îmi tresaltă prin suflet
Ca un zvon de colind...

Dimineți de hârtie
Creponată, color,
Risipite pe case,
Coborând în pridvor

Dimineți dezgolite
Prea devreme din vis
Ca o taină sub stele,
Dimineți de abis

Diminețile mele
Îndrăgostite mereu,
În oglinzi trecătoare
Veșnic doar chipul tău.

Tu, anotimpul meu

o să moară și vara aceasta
undeva, lângă tainica mare,
trupu-i mic și firav, ca din alge
va rămâne un fel de-ntrebare
pentru clipa de toamnă ce vine
să ne plouă de-acum pe vecie,
neștiind că din munți, se pogoară,
prea curând, chiar și iarna pustie...

numai tu, de e toamnă sau vară,
pentru mine, rămâi primăvară.

Numele tău

Ca o poveste, numele tău, ca o poveste,
Te îndrăgostești de el subit, îl strângi la piept,
Apoi, în vise dulci îl pierzi, te împresoară,
Și nici nu știi de este ori nu este...

Ca un destin, numele tău, ca un destin,
Iscaț suav, din rouă tremurândă,
Când eu te-aștept, cu sufletul la pândă,
Să mă iubești, puțin câte puțin...

Ca o poveste, numele tău, ca o poveste,
Scrisă cu lacrimi mărunte, poate pe un geam,
Înainte de a fi, tot ce-a fost încă este,
Iar eu nu mai știu dacă sunt sau...eram...

Și dacă viața

și dacă viața,
nu este decât
o simplă bătaie din aripi,
puțin
după
răsăritul soarelui
când
lumea
se-încrâncenează amar
să nu te cuprindă
așa cum ți-ai dorit...
încercând
să te-înșele,
cum că altceva
decât ceea ce ești
ea
te vede
fiind,
demonstrându-ți
că umbra ta
așternută
peste câmpia de maci,
sângărândă,
poate fi un concret
punct de sprijin
prin sinergia lui însuși...

și totuși,
dacă viața
nu e decât o simplă bătaie din palme,
la căderea cortinei,
atunci
lumea
ea însăși
prin sine,
de care parte a luminii
este?

Treizecișase

nu mă pot despărți
de timpul acesta
în care tu îmi ești
mai mult decât
lumina...umbrei...

nici nu știu dacă vreau,
ori,
dacă îmi trebuie...

dar e atâta disperare
și tristețe
atunci când asfințitul
coboară străin
peste absența ta încât...
prefer să nu mă despart
de timpul
acesta
în care îți sunt rouă
sub tălpile plutind...

Victor CILINCĂ

*"Ș-aveam vreo șaișpe anișooooori
Ș-aveam ș-o creștere aleasăăă
Ș-aveam și păr la subțiori
Și eram foarte rușinoasăăă..."
Dintr-un cântic de mahala*

Lupta cu îngerul

Jenică își retrase, prudent, mâna. De pe scaunul vecin, domnișoara Georgeta îl țistui furioasă: ea venise **să vadă film!** Lui Jenică nu i se mai întâmplase "în veci" un lucru ca acesta: să fie refuzat în timpul filmului, el, Jan, cuceritorul liceencelor de mahala!...

La șaptesprezece ani, atunci când nu ai nici măcar o cămăruță a ta, când încă mai cerșești "bătrânilor" câte un leu de buzunar, un sărut în timpul filmului - care de aia-i făcut, pentru atacuri mișelești pe întuneric și cedări speriate, dar curioase - un sărut este deci un lucru foarte-foarte important și întotdeauna singurul lucru **special** care se poate petrece în taina filmului, între doi tineri de mahala, într-un cinematograf de mahala... Jan se considera destul de **gentleman** ca să nu mai insiste, după ce "ea fusese atâta de fraieră ca să **rateze!**" El ar fi abordat, totuși, un aer jignit-disprețuitor, însă Geta era "un lucru foarte altfel": era mai mare decât el (mai "bătrână") și îmbrăcată "bine"... Nici nu știa el cât de scump și cu cât gust se îmbrăca domnișoara Georgeta! Jan se resemnă deci cu faptul aproape incredibil că două vietăți atât de diferite, cum erau ei doi, stăteau acum împreună, așa că urmări în continuare povestea plictisitoare de pe ecran, în care, ca să poată trăi mai departe, un om sărac tocmai fura o bicicletă, după ce alt om sărac îi furase și lui indispensabila bicicletă...

La nouă era de mult întuneric. Pașii lor clipeau prin bălțile străzilor desfundate. Geta îl lăsă să o țină de mână, fără să se înfioare, dar și fără să se opună. Jenică își trase discret nasul, apoi reuși să evite să fie stropit de o mașină - una dintre puținele mașini în oraș în acel an - și încercă să-și dea seama, fără să se oprească, la lumina unui bec galben, chior, dacă stropii nu-i murdăriseră totuși cumva tergalul pantalonilor "buni". Getei nu-i păsa însă de stropi, de mașini, de lumina chioară. Își balansa doar geanta, ca o elevă în drum spre casă, visătoare.

Ajunseseră. "Misiunea" lui avea să sfârșească aici... Pe drum, el nu încercase să o sărute, din mândrie bărbătească, însă acum, în zona aceasta brusc luminată de două becuri de neon, nu mai avu nici curajul s-o facă, cu disperare, în ultima clipă. Ce mai, ratase momentul! Să se repeadă și s-o sărute brutal, ca și cum ar mușca-o, apoi să dispară victorios în noapte, fără să se uite înapoi,

ca "un tip adevărat"! Geta însă i-o luă înainte și îl apucă acum, ea!, de mână. Se simțea foarte singură în noaptea aceea romantică, alături de puil proaspăt de bărbat...

- V-aș mai putea întâlni? Adică... tu... Geta...

- Mă conduci sus, porunci ea, fără să observe că "tipul adevărat" roșise. Era poate o întrebare, poate o poruncă. Jenel, normal, se supuse. Era pentru prima dată "în viața lui" când o femeie/ o fată îl invita pur și simplu, **ea** adică (!), acasă. Și încă la o oră nepotrivită. Putea spera că locuia singură? Gândul că vor fi numai ei doi îl ameți de dorință, dar îl și sperie puțin... Era prima dată când...

Dar dacă dincolo de ușă va descoperi doi părinți cu priviri tăioase? Ori poate un bărbat... Adică un... frate? Un...

Pașii lor târzii răsunară ca niște explozii pe scara blocului, bine luminată aici, în acest cartier "bun". Și poate că nimeni nu spiona, tăcut, de după ușile severe, din lemn.

Jan nu mai văzuse niciodată un bloc adevărat pe dinăuntru. Mai erau două cămine de nefamiliști în oraș, ceva nou despre care se vorbea, cu invidie, ca despre cea de-a opta și respectiv cea de-a noua minune a lumii. Acolo aveau apă la robinet în fiecare cameră! Ba, mai mult: aveau câte un closet **la fiecare etaj în parte!**

Ea descuie. Era amețitor: la cinema, unde începeau întotdeauna idilele, fiecare din părți, EA și EL, știa că vine pentru primul sărut, "de deschidere"! La cinema puteai cel mult să faci câteva mici porcării, unii dintre cei mari o făceau la filmele cu eroi activiști și cu soldați sovietici care împingeau de unul singur, cu bicepșii lor internaționaliști, garnituri întregi de trenuri cu muniții. Acolo, mai ales la scenele de noapte de pe ecran, cu complicitatea celorlalți liceeni pofcioși care se prefăceau interesați de ecran, te puteai săruta până la refuz, te puteai pipăi, explora, dar nu puteai face TOTUL! Acum, aici, la Geta acasă, poate că nimeni nu-i va împiedica. Băiatul spera să se descurce, așa cum se lăudase, mințind de atâtea ori, în fața colegilor mai mici de școală. În fond, **o făcuseră** atâtea înaintea lui...

Holul era copleșitor. Jenică nu mai văzuse niciodată ceva mai frumos, nici la film. Întâi crezuse că aceasta era toată casa: o încăpere mare, cu mochetă groasă (și nu covorul persan ros, protejat de covorașe din iută sau chiar cu ziare, comoară cu care se lăudau vecinii lui mai avuți!), aplicile gălbui, străine, care aruncau o lumină caldă, oglinda groasă, venețiană, care arunca ape subtile pe pereți, totul era **altceva!** Jan nu știa dacă trebuie să se descalțe aici; încercase să o facă încă de la intrarea în bloc, dar Geta îl oprise. Cum ea își scoase acum, fără să spună nimic, cizmulițele din piele moale, albă, băiatul se grăbi să facă același lucru cu pantofii lui cu lustrul pătat în câteva locuri de noroiul rece de afară. Ciorapul drept nu știa că are să fie vizionat și se arătă lumii cârpit cu ață deschisă la culoare! Geta nu vedea însă amănunte, ea era ca într-un fel de transă...

(continuare în pag. 46)

- Stai pe ceva, îi spuse fata. Pe ce naiba să stea? Ca să nu strice pacea fotoliului adânc, așa cum erau și cele în care dormitau conții bătrâni și capitaliști din filme, Jenică ar fi preferat să șadă mai degrabă direct pe jos! Văzuse de altfel chestia asta într-un film italian: eroul principal, un june neconformist, nu se sfia să se întindă leneș pe covorul moale, pentru a o trage apoi lângă el pe frumoasa eroină. Pentru ca s-o sărute! Și **atât!** Sau... numai atât arătase filmul, cenzurat la scenele prea fierbinți de foarfeca operatorului, pe care-l bănuiam cu toții păstrătorul unor secrete de celuloid unice... Geta îl împinse ușor pe fotoliu, lăsându-se și ea în cel de-al doilea. Stătură așa câteva clipe, ea cu ochii închiși iar el ca o fecioară, cu genunchii strânși, cu pumnii strânși, cu unghiile în carne, cu răsuflarea întretăiată. Ea se ridică ușor, dar numai ca să ia din barul de alături o sticlă cu pereți groși, de coniac franțuzesc. Puse și două pahare pe măsuta joasă dintre ei.

- Toarnă, ce te uiți! **Tu ești bărbatul!**, îi spuse. Jan primi mai întâi în nări parfumul băuturii aceleia cu totul străine, apoi, când ea își înmuie ușor buzele în pahar, el își simți urechile vuind.

- Câți ani ai? Jan nu se aștepta, tocmai acum, când totul mergea bine, la o întrebare ca aceasta.

- Douăzeci și patru, minți el.

- Minți, zămbi ea. Mâna domnișoarei Georgeta căută, cu un ușor tremur, fruntea liceanului. Poate camaraderește. Apoi, prin ceața acelei penumbre gălbui, mâna alunecă, mângâind gâtul. Prietenos, poate doar camaraderește... Jan nu-și putu reține un suspin, atunci când își aplecă fruntea, ca un tăuraș neînvățat încă să lupte, ca să-i țină în captivitate mâna parfumată, degetele calde și moi, strecurate între gâtul lui și cămașa albastră de școală. Cu o apăsare poate chiar camaraderească... Dacă n-ar fi fost în casa unei **doamne**, Jan ar fi știut, poate, ce era de făcut mai departe. Așa, când ea își retrase, încet, mâna, el îi urmă credincios degetele, ca un câine mirosul stăpânului. Își cufundă astfel fața în puloverul de lână, prin grosimea căruia se putea imagina ceva cald și gingaș și prin care se putea auzi inima batând. Sau poate era numai sângele lui, pulsând în tâmplele înfierbântate...

Ea nu-l mai respinse acum. Se lăsă chiar ușor pe spate, în adâncimea de neimaginat a fotoliului, iar el alunecă deasupra, cu ochii închiși, ținându-și încă echilibrul, instabil, într-o mână și în degetele de la picioare. El răsturnă cu pulpana hainei paharul, dar ea nu se supără, nici măcar nu deschise ochii. Nu-i prea păsa...

O lacrimă umezi colțul ochilor ei închiși și mâna lui stângă căută în zadar aripa îngerului, prinsă gingaș în balamaua umărului drept. El își coborî atunci, fără să știe ce face, mâna lui dreaptă spre genunchiul ei stâng. Și ea nu-l îndepărtă nici măcar acum, deși la cinema îl respinsese, enervată, pentru mult, mult mai puțin.

Prin pereții camerei veni de undeva sunetul exact al unei pendule. "Vai ce târziu e", murmură ea. "Hai, du-te și te spală." Apoi, pentru că el se crispă, ca lovit de săgeată în zbor, adăugă: "Am să te aștept..." Jan se ridica de pe puloverul viu al femeii și se îndreptă ascultător spre direcția în care bănuia că poate fi spălătorul. "Te vreau proaspăt" - îl încurajă ea din urmă.

Jan nimeri mai întâi în bucătărie. Putu vedea cu

uimire un aragaz adevărat. Cu două ochiuri! Ei aveau acasă doar o sobă cu lemne, două lămpi de gătit cu gaz și un primus cu spirit rămas din ultimul război. Nu mai zăbovi să se uite, ieși închizând atent ușa în urma lui. Deschise, la rând, o altă ușă. Neonul luminează aici, fără prea multă simpatie, câteva mii de volume care nu stârniră neapărat admirația elevului, care citise pe blat din Blaga, fără să înțeleagă mai nimic. Nu suna ritmat, ca un imn, ca un marș, ca... la Beniuc!... Oricum, Jenică mai văzuse el ceva cărți **la viața lui**, de pildă la biblioteca orașenească, unde erau, tot așa, mii de volume care te făceau să te simți stingher, ca la ora de dirigenție. Jan stinse repede lumina, ieșind și de aici. Un lucru uitat pe spătarul unui scaun îl făcuse să tresară: "șarpele" unei cravate desfăcute, abandonată, leneș, fără rușine. Cine era însă el, Jan, ca **să vadă**, încă de acum, din prima zi a legăturii lor? Se depărtă, cu o excitare nouă pe creier, cu un sâmbure de gelozie. Nu se gândise, **înainte**, că i-ar putea păsa. Casa aceasta copleșitoare îi dăduse asigurări că Geta nu poate fi decât o doamnă în toată puterea cuvântului. Nu, mai bine era **să nu vadă!**

Deci, așa era viața într-un bloc: fără pământ bătătorit pe jos în odăi, fără găini scormonitoare care să pătrundă mereu în verandă, fără veșnicul scheunat al câinilor în noapte, fără salcâmi cu frunză amară, fără fantomele care foșnesc în pod în nopțile cu vânt, fără ciubărul cu apă de ploaie care - spun babele - face fața femeii ca piersica...

Deschise o ușă cu geam brumat. Explozia luminii pe faianța pereților îl orbi pe băiat. Jan nu se gândise până acum la faptul că va avea într-o zi șansa să vadă cu ochii lui o baie la bloc. Și, mai ales, nu-și imaginase că experiența ar putea să-l marcheze mai mult decât dacă, prin absurd, ar spune la radio că omul a pus piciorul pe Lună, să vadă cum e... Doar și ei aveau acasă, singurii de pe stradă, o albie enormă din tablă galvanizată, unde încălzeau vara, la soare, apa pentru spălat. Vara îți dădea mâna să te lăfăi în apă! Dar o cadă strălucitoare, de bloc era pe lângă umila albie - fie ea și mare! - ca o cupă de șampanie pe lângă o cinzeacă ciobită... Și Jan VIZITĂ, minute în șir, această încăpere de neimaginat cu o minte de adolescent normal al vremurilor acestea de cuceriri științifice, moderne, de victorii ale "omului nou"...

Pereții de exemplu, păreau făcuți din plăci de lapte. Îți venea pur și simplu să îi lingi! Ca și cada, smălțuită într-o culoare deschisă. O oglindă enormă răsfrângea lumina becului de o sută (!) de wați în toate părțile Lumii. Deasupra chiuvetei din faianță albă, foarte multe sticlute colorate; desigur, majoritatea având legătură cu cele ce se petreceau în această împărăție nebănuită de trecătorul care călca noroiul prin fața blocului. Mai văzu un aparat de ras (!?) rusesc, un model special, pastă de dinți pe care scria frumos, într-o limbă străină, creme care mai și miroseau a parfum, esențe de parfum bulgărești, săpunuri grecești, multe, de parcă Geta avea câte un săpun pentru fiecare deget în parte.

(continuare în pag. 47)

Jan se spăla acasă cu tradiționalul săpun "Cheia", cu margini pătrate, zgrunțuroase. Sau chiar cu săpun de rufe, făcut din grăsimea porcilor tăiați de Ignat. Și acest lucru i se păruse până acum ceva normal. În cadă, două robinete nichelate - și nu unul, cum ar fi fost normal! Unul avea buton albastru - și văzu că pe acolo curge apă. Altul avea buton roșu. Și văzu că și pe acolo curge apă. Acasă, Jan încălzea iarna apă pentru spălat, într-o oală de doi litri. Și aburii nu miroseau frumos acasă!

Parcă s-ar fi spălat în apa în care fierbeau rufele! În bucătărie, unde se îmbăiau iarna, era al dracului de frig! Și nici un buton roșu nu era acolo ca să arate pe unde curge apa fierbinte. O altă piesă a "mobilierului" îi atrase atenția. Nefiind băiat prost, pricepu imediat că scaunul de faianță strălucitoare, cu "blatul" spart, în aceeași nuanță de alb cu pereții, ținea locul încăperii aceleia din fundul curții lor, în care putea intra o singură persoana. Și în care podeaua de lemn șubredă avea o gaură tăiată, fără nici un pic de respect pentru romantism, chiar în formă de... inimă! Jan se așeză, îmbrăcat, pe tronul de porțelan, să încerce din plin noua senzație. Mușchii îi erau crispați de teamă că se va prăbuși sub el postamentul acela, desigur, fragil și scump. Apoi, lăsă apa să curgă. Scoase un ciorap și pipăi cu vârful piciorului. Apa, la început caldută, aproape îi opări degetele. Descoperi însă că poate obține o combinație de fierbinte cu rece, nemaipomenită! Pielea lui nu mai simțise vreodată așa ceva! Cum nivelul apei crescuse rapid, hotărî să se dezbrace complet. Păstră numai chiloții de sport, cu care intră în cadă. Hainele și le păturise pe un scaun. Ciorapul cârpit îl ascunsese, pentru orice eventualitate, sub sacoul urât, indigo. Dacă ea îl trimisese la baie, ca o mamă intransigentă, nu era cazul să se prefacă numai că se spală: astea erau mofturi copilărești! Spera numai să nu intre peste el; îi spusese clar că "îl așteaptă"... Alungă gândul, concentrat asupra MARELUI EVENIMENT: se va întâmpla, curând, un lucru extraordinar, pe care-l va putea povesti săptămâni întregi băieților. De data aceasta, SE VA ÎNTÂMPLA "pe bune"! Apa îi strânse mijlocul, tăindu-l în două: o parte îmbrățișată cu căldură, o parte așteptând încă, nerăbdătoare, mângâierea fierbinte, ca de femeie. Jan pipăi, închizând ochii, săpunul roz, parfumat: era oval, nu avea obișnuitele margini pătrătoase. Dar în sticla aia ce era? Mai văzuse odată săpunadă, dar lichidul din sticlă, deși mirosea cam la fel, era ca zahărul tos. Sarea de baie parfumă apa și atât, fără spumă. "S-a zaharisit!", căută Jan explicația. Ar trebui să-i spună Getei să arunce sticla. Mirosea, totuși, frumos, dar... un bărbat nu trebuie să aibă bucurie la parfumuri, ca muierile. Așa, ca în cărțile cu eroi revoluționari, un bărbat trebuia să adie a sudoare. Ca un constructor. Sau ca un pirat. Așa se călește oțelul! O altă sticlă umplu cada cu spumă, mai mult decât se merita. Nu i se mai întâmplase, dar văzuse într-un film...

- Jan! Silueta fetei apăru pe sticla brumată a ușii. Așa cum iarna, când geamurile sunt învelite în flori de gheață, umbrele lumii de afară trebuie ghicite. Jenică articulă ceva, strângând genunchii la gură și acoperindu-se, pudic, cu clăbuc. Deși, la o adică, băiatul nu era chiar gol, cum îl făcuse mă-sa, ci-și păstrase, pentru siguranță, chiloții pe el...

"Nu, nu te grăbi, te aștept", îl liniști ea. Și umbra Getei îl părăsi. Jan se destinse. Trebuia totuși să se grăbească! Băiatul scoase un picior din apă, dar îl ascunse iarăși la loc. Afară, "clima" părea ceva mai rece. Mai bălăci o dată apa cu piciorul. Senzația era nouă, unică. I-ar fi plăcut să sară în cadă. Jan nu știa să înoate, nu intrase niciodată într-o apă, deși orașul lor era la Dunăre! Acum... era prima dată!

Jan se gândi că mai avusese destule prietene și i-ar fi plăcut să le umilească lăfăindu-se în fața lor într-o astfel de baie. "Spălăcioasele", cum erau ele poreclite, își spălau totuși părul doar la lună și se dădeau mult cu parfum pe deasupra hainelor... Un recipient verde, dintr-un material plastic frumos colorat (și nu din sticlă!) alunecă de pe marginea căzii și porni să navigheze spre pieptul stâncos al lui Jan, care ieșea abrupt din apa înspumată. Ca Gibraltarul! Jan scoase un genunchi din abisuri: uite, o stâncă! "Corabia" se lovi fără zgomot. Făcu și valuri lungi. Cu o tragică bolboroseală, "Titanicul" se duse la fund, lăsând pe malurile de faianță o sută de văduve neconsolate și o dără tristă de săpun lichid. Îi paru rău de ispravă. Fără efort, Jan salvă echipajul și scurse apa din interiorul sticlei. Cu buretele moale șterse stropii verzi de pe faianță. Buretele de la școală nu era așa moale... Jan rămase apoi cu ochii la soarele tropical desenat de puterea celor o sută de wați. Închise ochii, sprijinit cu ceafa de marginea căzii. Era fericit...

La un moment dat, se trezi. Visase că alunecă într-o mare de gheață, undeva la Pol. Apa din cadă se răcise. Afară era noapte. Sau din nou zi? Cât timp dormise, fără ca Geta să-i întrerupă visul? Geta... leși gol, sub lumina ca de reflector (așa i se părea), care-l făcea să se simtă supravegheat și să-i fie rușine. Se șterse cu un prosop mare, din care se putea face un palton gros. Să îmbrace halatul ei sau... pe celălalt, bărbătesc? Poate, mai întâi, trebuia să-și pună hainele lui, de școală. Haine aspre, peste chiloții de sport uzi încă. În lumina crudă observă pete de noroi pe pantaloni. Încercă să le șteargă. Ceasul de mână, un Wostok rusesc de care era mândru, arăta aproape miezul nopții. Stătuse chiar atât de mult în apă? "Bătrânu" luase cu siguranță, furios, cheia de la locul știut! Jan va trebui să sară gardul, iar mâine iar îi vor face "muzică"! Jan spălă cada și ieși din baie în vârfurile picioarelor.

Geta dormea în fotoliul ei adânc. Capul i se sprijinea dulce pe un braț. Era frumoasă și nimic parcă nu o apăra. Jan îi sărută, sfielnic, mâna, dar ea tot nu se trezi. Era și foarte târziu... Peste câteva clipe, pendula ascunsă în perete va bate miezul nopții și trăsura se va transforma din nou în dovleac iar vizitiul, în șoarece...

Fusese totuși o seară de pomină. Despre care se poate povesti. În mai multe feluri... Din doi pași ușori, Jan ajunsese la ușă. Se mai întoarse o dată ca să stingă lumina mică, apoi pași, bărbătește, în de afară.

Menuț MAXIMINIAN

Poezia îmbrăcată în pardesiu

Ajuns la al treilea volum, poetul Valeriu Marius Ciungan aduce, în cadrul Colecției „Scriitori medieșeni”, volumul „Oameni în pardesie”. Apărută în condiții grafice deosebite la Editura Bioflux Cluj-Napoca, cartea este un adevărat elogi adus frumuseții umane, alfabetul poeziei dansând pe sârma vieții întru așteptarea nemuririi. Volumul cuprinde și câteva poezii din primele două cărți, „Poveste de toamnă” și „Haina de molton”, astfel încât capătă un caracter de antologie. După cum observă în Prefață prof. univ. dr. Gheorghe Manolache, tânărul autor reconstruiește ironic-parodic arsenalul poetic patronat de bunicul său, fost avangardist, Ben Corlaci, cel pe care bistrițenii l-au omagiat de curând într-un număr al „Mișcării Literare”. „Oameni în pardesie” se dorește a fi o carte a descoperirii sensurilor vieții, în care, prin ochii iubitei descoperim faptele citadine: *„treceau oameni în pardesie bej / iar eu mă uitam în ochii tăi / Doamne, cât ești de frumoasă”*. Fiecare detaliu care-l înconjoară pe poet devine esență de poezie. V-ați imaginat vreodată că-i poți dedica versuri măștii de chiuvetă? Ei bine, Valeriu Marius Ciungan descoperă și aici lucruri existențiale: *„din poziția pe care o câștigasem, cu timpul, în bucătărie / ni se deschidea o superbă panoramă spre chiuvetă”*. Ajungem în bucătăria de vară, unde sentimentele lirice se aprofundează: *„ea se lasă atinsă de muritori / doar cu versuri/ și cu alte metaforice/ demersuri”*. O poezie care sparge barierele canoanelor, iar scrisul devine zi și noapte sau oră de oră un refugiu întru descoperirea edenului.

În acest colț de lume își au cuibul și gândurile poetului, care surprinde iubita în ipostaze variate, inclusiv întoarcerea de la piață poate fi considerată un act erotic: *„în mâna dreaptă aveai / gândind la cartea de căpătâi - și de bucate - plasa de spanac /.../ în mâna stângă aveai / mires(m)e emotive întâi culese / de fetească”*. Micuța domnișoară îl transformă pe îndrăgostit într-un adevărat „tonomat” de declarații de dragoste: *„dă mâna, tu, micuță domnișoară / ce treci prin viața mea de seară doar și într-o doară /... / parfumul serii doar un dar, doar și într-o doară / se inserase-n viața unui pierde-vară”*. Ca de obicei, la astfel de trăiri părtașă este și natura creionată de Valeriu Marius într-un pastel: *„spune de iubești / frumos / frumoasa apă curgătoare / frumoasa piatră ce-o rostogolești”*. În această ecuație a iubirii nu putea lipsi rigurozitatea aritmeticii: *„bunăoară o iubire / cu o iubire / să dea același rezultat / ca unu ori unu / prin înmulțire”*. Alfabetul dansează: *„este a / prima vocală / ce-n clopotul albastru al dimineții / îmi reverbera”*. Ritmul muzical al versurilor surprinde la fel ca și colindele poetului ce se petrec sub cearșaful alb: *„când ruginitul scârțâit de arcuri repeta în putreda saltea / de sub cearșaful alb, imaculat, colinda sa / de sub cearșaful alb și nins cu fulgii albi de nea”*. Când sentimentele se precipită, timpul este închis în clepsidra de sare, iar razele soarelui sunt luate în mână spre a mângâia sufletul iubitei care, romantică, trece *„printre borcanele de castraveți”*. De altfel, roadele pământului sunt un adevărat punct de pornire al dragostei: *„mâncase-i ceapă cu o poftă reticentă / aluzii vagi îți inundau privirea nudă / arome dulci lăsai în urmă cu noblețe / mușcând sublim din ceapa albă, crudă”*.

Câți dintre noi ne-am fi imaginat că dragostea poate fi privită din atâtea unghiuri, „mergând spre Steaua Nordului”, dar și adulmecând „un val de oțet”. „Să nu cazi în semnificația viselor” ne îndeamnă poetul, însă el este primul care este prins în mrejele unui vis tulburător: *„ai apărut pentru o secundă / în straie de seară, cumplit de albe”*. Jocul culorilor este precum a fulgilor de nea *„fantastic / în traiectorii ciudate”*. Avem de-a face cu o poezie în care lumina descoperă gânduri-rânduri construite în prag de toamnă în casa sufletului: *„îmi lași tu, doamnă, / povestea de toamnă / toamnă, dulce doamnă / doamnă, dulce toamnă”*.

Versuri ca un colind

Cu o copertă sugestivă, care inserează o pictură a bistrițencei Virginia Brănescu, volumul „Zăpezile ard ca un colind”, semnat de Elis Râpeanu, este un gând prelung al frumuseții acestui anotimp. Versurile surprind prin construcția în două registre simbolice care sugerează sufletul atins de puterea naturii astfel încât atelierul de creație este inundat de starea creatoare de har. Prin această carte, Elis Râpeanu nu face altceva decât să redescopere tainele anotimpului alb în versuri, știut fiind faptul că magia poeziei nu va dispărea niciodată. Atunci când este învăluită în luminile curcubeului, poeta are propriul ritual: *„Doar glasul dinăuntru mi-l ascult / Aud cum sună în templu vânătoarea”*. Poezii de dragoste și de dor dedicate celor dragi, dar și marilor

(continuare în pag. 49)

personalități ale țării. Atunci când pe cărarea vieții pătrunde orizontul toamnei, „Slăbește din încheieturi secunda / Privește bolta cerului, mirată / Cum marea timpului răstoarnă unda”. Un timp care surprinde prin ancorarea între veacuri a miturilor străbune oglindite prin fiecare cuvânt al poetei: „Azi ninge-n crângul dintr-un gând blajin / O șoaptă de zăpadă-i pune salbă / Cu duminici muiate-n alb de crin / Copacii ard în vâlvătaie albă”.

Fiecare metaforă este bine integrată în poezie, astfel încât, cu sensibilitate și delicatețe, poeta reușește să ne poarte pe drumul nemuririi, unde „Îmi port tăcută umbra spre izvoare / Vârtej de curcubeie în ceas târziu / Învăluie coline dulci și altare”. Prin poezie, esențele cuvintelor capătă altă formă, norii strânși deasupra sufletului risipindu-se: „Petalele norilor scurg spre câmpii”. Atunci când troienele zăpezilor „Se prind în joc la nunți de crizanteme”, iubirile capătă alt sens. Avem de-a face cu o poezie a vremurilor, în care fiecare parte are un rol important precum într-o casă a versurilor în care sufletul pune stăpânire. Atunci când „Sosește și iarna la capătul aleii”, viața se transformă în nemurire: „Ascultă-ți clipa cum foșnește / Și zorii cum se-nouă / În suflet dorul cum șoptește / O rugăciune de amiază”. Poezia este născută în leagănul părinților, acolo unde dorurile prind putere: „Părinții m-au născut din lut / pe care au pus în zori sărut / M-au înfășat, mi-au dat veșmânt / Și peste lut au pus cuvânt”. Când speranțele aleargă re-născute, sufletele pe acordurile clopotelor de aramă se destăinuie zilei de mâine ca într-o doină a eternității: „Ascultă dacii din Columna / Cum sună veacul în țara lor / Se adună doinele pe strună / Cu foaie verde și cu dor”.

Zăpada, motivul principal al volumului, este ca o cruce dusă de poet, ca un har pe care divinitatea i l-a dat, ca un cântec prelung al sfințeniei cuvântului.

Dan CHEȘCU

Tată și fiu

Cum este să trăiești cu un cuțit în piept;
Va deveni vreodată rană, s-o simți
nevindecată?

Tată și fiu în tristul cimitir,
împart și-acuma fărâma existențială:

Mă îndoiesc că l-a uitat cândva,
nu cred că vrea și nici nu cred că poate,
stă cumințel copilul lui tata
ca-n vremile nefulgerate;

acolo-n piept e încă viu -
cu-ntreaga disperare
îl trage către viață tatăl său:
„hai hopa-sus, băiatul tatii!”

E suferința deplină și de neclintit
Alături este lumea mică,
Și Dumnezeu în colțul lui umbrit parcă
suspina...

Cum este să trăiești cu un cuțit în piept;
Va deveni vreodată rană, s-o simți
nevindecată?

Tată și fiu în tristul cimitir,
împart și-acuma fărâma existențială:

Confort

Munți de cremene zdrențuiesc orizontul...
îmi caut inima printre nori,
priveghez somnul sfioaselor ierburi,
Nu caut adevărul,
pentru că acesta odată descoperit,
se devorează pe sine însuși,
lăsându-mă într-o tulburată nimicnicie și
umilință:

înconvoiez o spinare,
pe care să pot sta...

Tu ești potirul iubirii mele,
ce matcă, căutând
își află liniștea
în mod neașteptat:

o, între noi, o mie de fire scăldate-n lumină
se-ntind
făcându-ne Unul:
cine-ar putea desface această legătură
făcută din bucurie și dragoste?

împlinirile tale,
ca și nenorocirile
rătăcesc în sufletul meu
-straniu-devin ale mele
mă îmbogățesc și mă devastează:

iubesc farmecu-ți nespus
și tinerețea avântată
și pentru că ești fiica mea -
minunată prelungire și împlinire -
îi mulțumesc lui Dumnezeu,
că m-a făcut Nepieritor.

Ileana Lucia FLORAN

Alegere

Trăim puțin, lacom și violent,
Suntem sculptați numai din ignoranță,
Mai ridicăm aiurea-un monument,
Ne mai purtăm cu tristă importanță,

Dar suntem muritori făcuți din lut,
Nimic nu ne-apartține-n mod real,
Doar sufletul ni-e dat cu împrumut,
Să ne transfere-n absolut sau în fatal.

Cireașa de pe tort

sub masca glumei inocente,
mă umiliți
în propria mea lume
și vă distrați
privindu-mi ochii umezi
(de râs și plâns deopotrivă);

de fapt,
vă plâng pe voi:
bufoni lipsiți de suflet,
a căror răutate
mă scârbește,
căci punctul vostru de vedere
vă limitează universul
la vorbe și mândrii deșarte...

iar eu, care nu ripostez
(nu meritați)
par - conștientizez cu nepăsare -
o victimă perfectă...
sunteți siguri?

Eșec

Viața mea nu-nseamnă mai nimic;
Nici nu am consistență, doar contururi.
Mă simt obiect, sunt propriu-mi inamic
Și nu pot să mă scutur de cusururi.

Pe ce drum am pornit? Spre ce mă-ndrept?
Câte obstacole mai pot s-apară?
Am obosit să sufăr pe nedrept
Și orice bucurie să mă doară.

Aș vrea să-nvăț să supraviețuiesc,
Să trec nepăsătoare peste nu-uri,
Să mă complac în stilul omenesc,
De-a transforma eșecul în atu-uri.

Al nouălea cer

Vino,
să privim împreună
al nouălea cer
ridat de liniile aeriene...
luminițele care pâlpăie
tulburând somnul
stelelor bătrâne
și nepăsătoare...

Vino!
și nu uita
să închizi ușa în urma ta
ca nu cumva boarea nopții
să pătrundă
printre gândurile mele secrete,
pe care le-am lăsat
în sertarul de sus al bibliotecii,
printre fotografiile,
poezii și crochiuri...

iar ele,
sub mantia nopții
să-și încerce periculos
norocul în lume,
printre stelele
căzătoare de-acum,
ucise de îndelunga frustrare;

și încă ceva...
adu cu tine
un strop de iubire;
ultima dată
mi-ai spus că mai ai
pusă deoparte...
pentru situații neprevăzute.

Cred
că tocmai am alunecat
într-o asemenea situație...
poți crede?

Aripa amintirii

am simțit atingerea amintirilor
pierdute-ntr-un sertar
nedeschis de mulți ani
de când
reamenajându-mi gândurile
am așezat în dreptul lui
masa uitării în așa fel
încât să nu mai am acces
decât
după ce reușesc să-mi preschimb
lacrimile
înroșite de sângele amurgului
pe care
vrând să-l folosesc
pentru a găsi un antidot
l-am lăsat să curgă
în eprubeta timpului.

Camelia CONSTANTIN

STRADA VISELOR

Călător pe Strada Viselor, pașii tăi răsună în liniștea nopții. Atmosfera e stranie. Ți place să te plimbi singur, învăluit de TAINA lunii înșelătoare. Te afli în dreptul casei. Felinarul luminează roșiatic zidurile reci. Clinchetul clopoțelului răsună în noapte. Ți-a deschis în straie colorate strident, asortate cu machiajul gros. A întins mana, îți atinge obrazul! ISPITA. Ți-a dat târcoale mereu, încearcă să te prindă în mreje cu fantezii meșteșugite. Nerușinată și îndrăzneată își dă mâna cu TRĂDAREA. Amândouă îți oferă farmecele, te înconjoară cu PASIUNE.

Triumful amorului bizar. Sunt hotărâte să întunece rațiunea. Să fure sufletul. SENZUALITATEA strecoară priviri galeșe, arde retina. Flăcări fierbinți cuprind trupul istovit de nesomn. Sora lor DESFRÂNAREA picură în ureche propuneri promiscue și tentante! Te înconjoară cu voci dulci, dansează lasciv pentru tine. Aproape goale te mângâie dornice în ritmul muzicii languroase!

Urci scările printre ele. Un fior rece te cuprinde. FEMEIA în straie cernite îți taie calea. Îi cauți privirea. În locul ochilor, două orificii negre încearcă să-ți absoarbă ENERGIA. Simți că VIAȚA se scurge ca un firicel de apă.

O ocolești și se spulberă în fumul înecăcios al nopții. Spiritul casei îți scoate în cale INTRIGA și INVIDIA. Aliatele fidele își insinuează formele darnice. Le-ai ignorat, dar te doare RĂUTATEA lor. SUFERINȚA a străpuns pieptul. Ai închis ochii. Te-ai rugat. Urcând scările hotărât, nu privești în urmă. Ușa e zăvorâtă. Nu răspunde nimeni când strigi. Inșiști! O dată... de două ori

Liniste. Apeși mânerul și intri. Camera e goală. Prin fereastra deschisă se vede cerul. Târziu, ai zărit-o într-un colț pe EA. Tremură chircită, plângând. SUFERINȚA o chinuie și râde fără MILĂ. Supărat, ai îndepărtat-o și te așezi alături.

S-a retras lipsită de ÎNCREDERE. Mângâi tâmpla diafană, șoptești cuvinte calde. Suspinele s-au domolit ca prin FARMEC. Îmbrățișarea ta este o invitație la dans.

EA a inspirat GÂNDUL! S-a infiltrat în IMAGINAȚIE. Cucerit de SINCERITATE, sărutul s-a născut firesc. Ți-a înălțat SPIRITUL și doar atunci i-ai cunoscut numele... IUBIRE.

TRUPUL ESTE TEMPLUL SUFLETULUI

Învelișul materiei ocrotește lumina spiritului și libertatea nevăzută a gândului. Cinstește-ți corpul! Purifică-l cu energia vitală a apei, cu puterea divină a minții celeste! Nu-l intoxica! Nu-l pedepsi cu chinuri și otrăvuri! Cinstește-l ca pe un dar de la Dumnezeu, un oaspete drag al inimii tale! În el sălăsluiește magistrala invenție a Creatorului. Existența ta terestră luminoasă și curată.

Păstrează-ți locuința spălată de relele vremurilor și spiritul va fii vântul ce poartă energiile și elementele cunoașterii nemărginite.

Deschide ușa musafirului gingaș ce-ți calcă pragul. Oferă-i focul vindecător al iubirii tale! Locul tău în regatul mamei Terra! Ea este elementul de bază al sănătății tale. Pământul pulsează de viață. Ființele, plantele îi fertilizează Grădina. Lacrima de pe obrazul tău este stropul de rouă, precum zbatea de geană e tremurul frunzei în vânt.

Natura e vrăciul vieții, comuniunea omului cu mediul înconjurător. Îngerii ascultă arcușul vrăjit al viorii timpului. Tu doar încerci să ajungi la perfecțiunea lui.

Tunetul urii întunericului și poftelor de putere îți dă târcoale. Nu le permite să-ți distrugă templul sfânt! Nu-l vei putea reconstrui.

Urmează raza jucăușă a soarelui, căldura, duioșia și pasiunea lui eruptivă! El îți alimentează iubirea fierbinte a stelei ce te călăuzește. Stă la fereastra dinspre oceanul anilor tăi, îmbogățind mediul în care trăiești.

Împletește-ți INIMA-TRUPUL-SPIRITUL-GÂNDUL, cele patru elemente ale vieții! Nu lăsa umbrele nocive să-ți distrugă armonia!

lubește, simte, crează, pășește hotărât dar valsează elegant pe cărările destinului! Inventează zone ce șerpuiesc subtil, alei cu surprize pentru vizitatorii ce-ți calcă pragul. Antrenează-i să asculte ritmurile inimii și muzicii tale, nu-i lăsa să rătăcească în labirintul deșertăciunilor! Invită-i în camera magiei, fii prestidigitatorul spectacolului ce bucură ochii, învelișul material... TU.

Aripa conștiinței spirituale, mângâierea ce alintă polurile trupului. Nu pierde artificiiile din minunăția curcubeului. Toate sunt daruri ce ți-au fost oferite de inteligența supremă.

Caută, cere, dorește, simte, suferă, atinge!

Pătrunde în povestea sorții ce ți-a fost scrisă. Nu uita să urci la altarul piramidei, a fost construită special pentru tine! A răsărit din patima dorinței, dorului de necunoscut și dăruire a celui ce a avut încredere când ți-a încredințat misiunea! Trebuie să ajungi pe piscurile cele mai înalte!

Fii steaua începutului și drumul spre nemurire! Speranța este covorul de iarbă al pașilor tăi. Oferă-i respect și afecțiune! Te va răsplăti mai mult decât aștepti. Pătrunde curajos în subteranele minții, tu ai puterea! Așa ai fost investit. Fă o reverență aristocratică în fața vieții! Cinstește-ți menirea! Invit-o în castelul viselor și aspirațiilor trecute în manuscrisul destinului. Negociază-ți planurile, nu ceda în fața ingraturii, răutății și slăbiciunii!

Ești sacrificiul din imensitatea timpului, din acest motiv ți se cuvine respect. Trebuie să apreciezi că fiecare dimineață în care te trezești și ești viu, este o minune. Fiecare clipă e un dar! NU UITA!

Dedic acest eseu, tatălui meu, care a suferit în închisorile comuniste. Mulțumesc celui ce m-a inspirat să scriu, d-lui MJ.

Mircea-Marcel PETCU

Pământesc

Am să vin acasă
mai spre seară
lăsând afară
îndoelile și patima,
tăcut, cu sufletul în brațe,
pe vârfuri voi intra,
nu voi vedea nici razele de lună,
nici florile
de la ferestre,
nici ochii tăi,
nimic
din ce e
pământesc.

Frunză-n vânt

Toate cuvintele sunt ca frunza-n
vânt nu mai au importanță,
părerile de rău nu-și mai au locul
totul a murit;
sufletul meu
înoată în cele mai întunecate ape,
inima nu mai bate când e soare
afară,
mintea nu mai născocoște
întâmplări minunate,
brațele nu mai seamănă
cu crengile copacilor pline de flori,
ochii mei nu mai au scânteia
minunată a luceferilor,
totul s-a modificat,
cuprins de bruma timpurie
căzută peste plaiul natal,
dar mai ales
peste sufletul
și inima mea.

Stelară

Plouă, plouă
din nou,
lacrimile cerului
îmbracă pământul
sărutând florile
ce ne încântă ochii,
la fel se întâmplă
cu inimile noastre:
plâng,

dar lacrimile lor
nu se văd,
de aceea ne simțim
pustiți, iar
ochii noștri
nu mai au
acea strălucire și
puritate
stelară.

Aduceri aminte

În camera întunecată
ascultând cu nesaț muzica
preferată
își amintea de tăcerea plăcută
a cheiului, în tovărășia murmurului
domol al refluxului,
a multitudinii de luminițe
ale bărcilor ancorate
sub cerul înalt și înstelat,
de oamenii care se îngrămădeau
pe terasele larg deschise,
de zgomotul lor vesel
și fericirea ce li se citea pe fețe,
de băncile liniștite care-i așteptau
cu brațele deschise,
de sărutul și îmbrățișarea pătimașă
pe care le dăruia lui - iubitului ei.

Paralelă

Îmi face impresia
că locuitorii orașelului meu
seamănă între ei,
bărbații în maiou și șlapi
își lustruiesc mașina
ori sapă fără convingere
o bucată de grădină,
femeile în pantaloni,
cu țigara în gură,
caută să pară aidoma
ființelor de vis
pe care le admiră
în reviste,
peste tot copii pe bicicletă și,
pe un teren de tenis prăpădit,
două fete își trimit
neîndemânatic mingea
răspunzând la telefoane
adresându-și câte-un cuvânt
la răstimpuri.

Ploaia

După zilele caniculare,
începe ploaia ...
picături străvezii
se scurg pe geamuri,
ca niște lacrimi,
cerul se învinețește
și plouă, plouă
perdelele s-au umflat,

parcă se feresc de
șuroaiele fierbinți,
primii stropi sunt
dulci ca laptele fiert,
lalelele mai păstrează
mult timp, după ce ploaia
încetează, perle aurite
pe florile arcuite ca niște cupe
în care se îneacă
cerul întreg și nopțile
încețoșate de vise.

Răsărit

Spre răsărit, soarele,
retezat pe jumătate,
dă să se ridice
în albastrimea cețoasă a cerului,
care bătea, pe alocuri,
în plumburiu,
chiciura scânteia curat
din înălțimea salcânilor și,
la câte-o adiere
mai puternică
de vânt
se cernea în pânze subțiri
peste el.

Crâmpoie

Lacrimile de plumb
ale cerului,
trezesc în suflet mișcări ondulatorii,
așezat pe ramurile
unei clipe, crâmpoie
de teamă,
suspînul ce se prelinge
pe frunze
îi stinge frica
și-l îmbată cu o picătură
din nectarul zeilor.
Lacrimile de plumb
ale cerului
pentru mine au încetat
să mai existe
de multă vreme,
acum eu nu mai cred
în plâns,
am devenit omul
îmbătat de nectarul zeilor
și aștept
ca vântul străin
să-mi scrie testamentul
pe bulgări de lut...
și așa pot
să mă sting încet
printre nisipurile timpului.

Ireală

Vară cu buze roșii, cărnose
și îmbietoare a sărut,
vară cu zile lungi
aflate sub puterea

unui soare de foc,
ridicat înalt
pe bolta unui cer
pur, curat,
ireal de albastru și adânc,
vară cu nopți scurte,
prunduie de stele
sub aripi de luceafăr,
iar dacă ziua
soarele-i numai scânteii
și străluminări de aur,
apoi noaptea
luna revarsă argint viu
și luminează din talgeru-i
de aramă fermecată
tot și toate
în ireala joacă
de-a v-ați ascunselea
a vioriului
cu umbre și năluciri.

Vrăjitor

Soarele călca acum
pragul dintre amurgul nostru
și zorile altor lumi,
lumina razelor sale
nu mai poleia decât
vârfurile semețe ale copacilor,
pădurea se-nchisese în ea
ca într-o cetate, ulmii înalți
închipuiau nenumărate turnuri
de fantasmă,
iar poiana părea săpată-n
adâncul pădurii și
soarele de asfințit o împletea
într-o zidire măiastră,
meșteșugită de mâna
unui vrăjitor...
vântul numai sufla
astfel încât glasul răgușit
al ierburilor
aspre amuțise
lăsând locul unei tihne
fără capăt și fără ecouri,
undeva, în adâncul pădurii,
fără îndoială, cineva
întoarse cheia uriașă
de la lacătul care străjuia
tainele firii,
pentru că,
după o clipă, două,
de tăcere fără liman,
măreață în împletuirea ei,
pădurea prindea
să-și destăinuie tainele
amurgului strânse-n sine
de cireșar.

Constantin VIZONIE

Maria Ieva – între clasic și modern

Activitatea bogată a cenaclului literar online "Noduri și Semne" impune o aplecare atentă și o triere a scrierilor de valoare. Așa s-a născut ideea de a promova reale talente. Înscrișă de aproape un an la cenaclu, **Maria Ieva** are deja o activitate prolifică. Cu peste două sute de texte, majoritatea excelente pentru consumatorii de poezie, a reușit să impună admirație și respect printre membrii cenaclului.

Discretă, muncitoare, misterioasă, și-a văzut de treabă, dând naștere la mici capodopere lirice. Până acum nu a publicat, deși i-au apărut câteva poezii în revista Boema.

Așadar, vă invit să o descoperiți.

La prima vedere e o făuritoare de vers clasic, care impune un ritm de o muzicalitate ispititoare, plăcută. Versul ei curge uimitor de frumos și lejer, poeta stăpânind aproape de perfecțiune tehnica de compunere. Cititorul pășește timid, într-o lume mirifică, de basm, ca apoi să iasă puternic impresionat. Imaginile vizuale se perindă prin fața ochilor, asemeni unui film idilic. Nu-ți dai seama că se termină și revii pentru a trăi clipele de bucurie și desfătare. Poeta ne răsfăță dulce, ne îmbăiază și ne înfășoară-n dor, uneori siropos (dar așa-i dragostea!), făcându-ne să-i iubim gândurile și versul.

Știe să surprindă momentele pline de romantism, tandrețe, dar și de tristețe, să le transmită cu multă sensibilitate. Îmbină frumusețea cu gingășia și candoarea, pe care le îmbracă în talent. Versurile sale parcă izvorăsc dintr-o dimensiune astrală, adăpându-se dintr-un izvor nesecat de inspirație.

Poeta Maria Ieva are o viziune artistică luminoasă asupra poeziei. Este o cântăreață minunată a dorului, a iubirii, a suferinței. Tema predominantă a poeziei, pe care ne-o propune cu atâta generozitate, este dragostea. Aceasta fie că vine din stele, fie din adâncul inimii, este fierbinte, plină de împărtășire, este o chemare la împlinirea sufletului.

Poeziile sale abundă în general în figuri de stil bine alese, cu multe motive: acvatice (ploaia, lacrima), motive astrale (stele, cerul, norii), motive terestre (florile etc.), motive cromatice (verde, roșu, albastru etc.). Dragostea este aspirația spre ideal, într-o lume care ar fi moartă fără acest sentiment. Gândurile ei plutesc printre metafore, comparații, epitete. Concepția asupra poeziei este influențată de versul romantic eminescian.

În poezia "Zâmbetul ochilor", prin ochii sufletului de poet natura devine și mai frumoasă, mai sensibilă, mai romantică, mai misterioasă. Fermecată de trăirea, de puritatea naturii, ea ne împărtășește teama de a nu spulbera acest miraj, fie și prin aprinderea unui gând. Personificarea florilor și a vântului dau o aură de poveste: *"Pe pajiște florile umbra-și privesc / O boare umilă sărută țărâna / Cu gândul mi-e teamă că visul strivesc / Când timpul cuprinde ecoul cu mâna"*.

"Fecioara din umbre" ne propune ca temă puritatea, candoarea, inocența. Jocul de lumini creat de alternanța zi-noapte încântă. Motivele de culoare abundă. Printre atâtea semne, albul pur se descoperă greu. La acest joc participă atât elementele astrale, cât și cele terestre, puritatea fiind produsul întregului univers: *"Luceferi coboară să-i mângâie chipul / Fecioarei născute din umbre de dor / Și-nvață iubirea să-nlănțuie visul / Când zboară pe-o aripă prinsă de-un nor"*.

"O rază de lumină" ne dezvăluie un romantism aproape sălbatic, pur, în prima strofă (elemente ca spini, mărăcini, rătăcirea sufletului în căutarea iubirii): *"Desculți prin spini și mărăcini / O zi pierdurăm visul"* apoi versurile devin elegante, dansante: *"Am învățat pasul de vals / Uitând ce-nseamnă zborul"*. Poezia crește în intensitate, versurile devin tot mai tânguitoare, mai puternice în chemarea iubitului: *"Ne cheamă visul înapoi / Vreau să-l împart cu tine. / Să-ntindem mâna mai apoi / Spre alte zări divine"*. Raza de lumină din ochii iubitului răsare ca o speranță în regăsirea iubirii rătăcite: *"Născută-n ochii tăi divini / O rază de lumină..."*.

Printre multe versuri, Maria Ieva ne întâmpină cu "O floare" delicată, ca sufletul său frumos și sensibil. Această floare răsare în noaptea speranței, adusă de un puternic dor, izvorât din inimă: *"Cu razele-i ispititoare / De un albastru-argintiu / Răsare-n inimă o floare / Și un cuvânt ce nu îl știu"*. Dorul se îmbracă în cuvinte frumoase, pentru a fi înnebunit, pentru a nu-i mai simți durerea: *"Iubitul meu, azi dorul doare..."*. Frământarea, neliniștea, sunt lucruri pe care sufletul singur le dezvăluie, aproape plângând.

În "Iz de romaniță", poeta ni se destăinuie cu preaplina sentimentelor nobile ce o animă: *"În răsăritul serii / Îți las iubirea mea / Mă plec la umbra zării / Să-ți fiu azur pe-o stea"*.

Devenită "un trubadur", își cântă cu glas măiastru versurile născute din vise: *"Un trubadur născut din vise / Trei aripi albe de cocor (a patra e frântă de dor, probabil, n.a.) / Zvâcnesc cuvintele nescrise / Și-au ruginit de-atâta dor"*.

În "Taina tăcerii", ea "tace", lăsând doar cuvintele să vorbească. Într-un tablou împietrit pulsează un strop de viață, într-un suflet răcit, mai dăinuie un pic din căldura iubirii. În agonia toamnei se aud ultimele zvâcniri. Peste toate acestea se așterne încet tăcerea, ca o taină: *"Când dimineața mă-nvață taina tăcerii / Privesc răsăritul sub nori liniștiți"*.

(continuare în pag. 55)

Dan Ion SANDA

Scârba la care s-a ajuns față de ai tăi din țara ta

Acum orice individ are dreptul la opțiune personală, să călătorească oriunde, fără pic de control, indiferent cât de suspect este mediul social din care provine. Dacă zbori de pe "Băneasa", de privești prea fix în jur se întâmplă să se uite la tine cu ochii mijii oblic, fiindcă nu ești de al lor.

Ies fluviu din țară cei cu purtări bune, însă și mulți derbedei din lumea abjectă a celor care vând femeii și au rude-n pușcărie, și se împrăștie pe întinderile continentului, amestecându-se și trecând neobservați în viermuiala colorată a orașelor occidentale, amușinând milioanele de portofele. Nu se duc cu intenția să se adapteze acelei societăți de o formă nouă, deși ar fi posibil să se scurtcircuiteze procesul de civilizare de acolo, dacă procentul de "intruși" ar fi mic, ci se duc în cârd, sau individual și se adună acolo cârdul, și își formează enclave. Se duc clar să țepuiască cu alba neagra, să devalizeze conturi și să spargă bancomate, sau să profite de credulitatea oamenilor, să le smulgă bunăvoința la cerșit sau, în cel mai bun caz, să facă treburile murdare și umilitoare, apoi să vină pe acasă la volanul vreunei mașini de o mie de euro, să se fâlească cu ea la prostimea din sânul căreia provin. Vezi consoartele culegătorilor sau ale celor ce umblă cu tractorașul să îngrijească de grădini prin UE, ele însele, servante în casă, cum, venite în vacanță în/la țară, cât de mult se fandosesc, și cum își dichisesc fetele cu vreo rochiță căpătată de la "doamna lor", sau cumpărată de pe acolo. Vezi, și poate fi surprinzător și cum afirmă ele afectat, cu vocea pițigăiată și schimbând bizar accentul și topica cuvintelor, ca în doinele populare. Vai, vorbesc deja stricat limba română, și proștii din România nu pricep cum e cu străinătatea asta: "e greu de explicat", e "socetate alfel!...", sau prin oraș, vezi pe la apertivării tip fast-food, băieți strong cu tatuaje pe bicepși cum zic ei, în inerția obișnuinței, tot străinește: "doi menu mici, rog!..."

Când unii dintre cei duși pe acolo, proveniți din fundături de sate, ce nu aveau acasă de niciunele, trăind într-o sărăcie vitregă, și în lipsă totală de igienă și bandă apă oligotrofă, sunt întrebați la întoarcere și afirmă chiar și în fața camerelor de luat vederi că "oricât de rău ar fi acolo tot e mai bine decât în România" e mai scuzabil, fiindcă zici că de fapt ispășesc neșansa de a fi căpătat alt orizont.

Dar mai sunt indivizii de proastă speță, obișnuți să nu aibă serviciu, ce au în obicei să umble cu mâna înarmată, să poarte șiș cu plăsele, box cu ținte, nuceac, băte, și pistoale cu glonț de plumb, și spreiri, care ne umilesc nația peste tot în lume de să ne crape obrazul de purtările lor urâte. Ca și problemă de aspect, când îi vezi cum rânjesc spunând relaxați, de asemenea, tot în fața camerelor că se ocupă pe acolo cu ce au învățat de mici copii, adică

(continuare în pag. 57)

În "Ochii toamnei", măiastra versificatoare se joacă din plin cu elementele naturii, pe care le personifică într-un joc minunat. Sentimentele capătă și calități umane, devenind parcă ființe aparte. Toamna are ochi frumoși, prin care se văd cum râd cocorii și codrii care cântă. Noaptea își face pat de frunze etc.: *"În ochii toamnei râd cocorii / În bucuria de a fi / Sub bruma albă cântă codrii / Ecoul toamnelor târzii"*.

"Rămâi cu mine" este un puternic îndemn la iubire, pe care ni-l face într-o noapte fără timp (suspendată-n veșnicie). Cu "Arcușul viorii" ne cântă versuri pline de tristețe pentru a alunga melancolia apăsătoare: *"În sânul aporii / Gândul s-așază / Arcușul viorii / Iar lacrimiază"*. Poezia aparent simplă, e plină de mișcare. Poeta apelează la verbe de acțiune, potrivite cu starea psihică a momentului, unele peste cota tristeții (urlă, nechează). Dintr-un fapt banal (ploaia), care se întâmplă pe pământ, reușește să transmită în forță sentimente puternice. Construiește cu migală în ritmul dorit, cu încrucișarea rimei, pentru a da versul potrivit. Astfel, arcușul viorii, deși trist, atinge cu delicatețe coarda sensibilă a sufletului.

Fără îndoială, Maria leva scrie din talent, dar și din multă pasiune și iubire față de poezie. O face cu multă sinceritate și încredere față de propria persoană, dăruindu-se propriilor trăiri.

Cu "Ursitoarele" ne spune o poveste frumoasă despre destinul celui cu care s-a intersectat: *"Treii ursitoare te-au ursit / Cândva, demult, în miez de noapte / Destinul ți-au pecetluit / Și versul ți l-au dat nemoarte"*. Iar versul său profund, mișcător, răscolește.

În "Hologramă" dorește să se definească, să descopere și să exploreze universul misterios. Mai departe descoperim în "Cât de frumoasă ești, iubire", un glas suav de garofiță: *"Ești visul veșnic împlinit / Și drumul către nemurire / Iar zborul tău e nesfârșit... / Cât de frumoasă ești, iubire!"*

"Între ieri și mâine" ne mărturisește filozofia clipei de viață, ideea că timpul se scurge cât ai clipi: *"O clipă rămâne / Am fost și voi fi / Între ieri și mâine / Ce-am fost într-o zi"*.

Aprinde "Steaua polară" pentru a ne purta pe aripi de vis, asemeni lui Eminescu: *"Când două inimi s-au unit / În glasul ploilor de vară / Iubirile s-au regăsit / Privind mereu steaua polară"*. De altfel, se simte datarea să-i închine Luceafărului românesc versuri pline de laudă și admirație.

Lista creațiilor lirice ale Mariei leva este lungă și extrem de plăcută. Cititorului nu-i rămâne decât să le descopere într-o bună zi, într-unul sau două volume, ce vor adăuga valoare poeziei românești. Sper ca într-un timp scurt, acest real talent, să ajungă să fie cunoscut și să-i fie recunoscut locul printre poeții români consacrați și de clasă.

Adresa canaclului literar online "Noduri și Semne":
www.cenaclu.inforapart.ro

Gheorghe A. STROIA

**Lumină, culoare, sentiment, vibrație,
sacrosanctul dor al rădăcinilor**

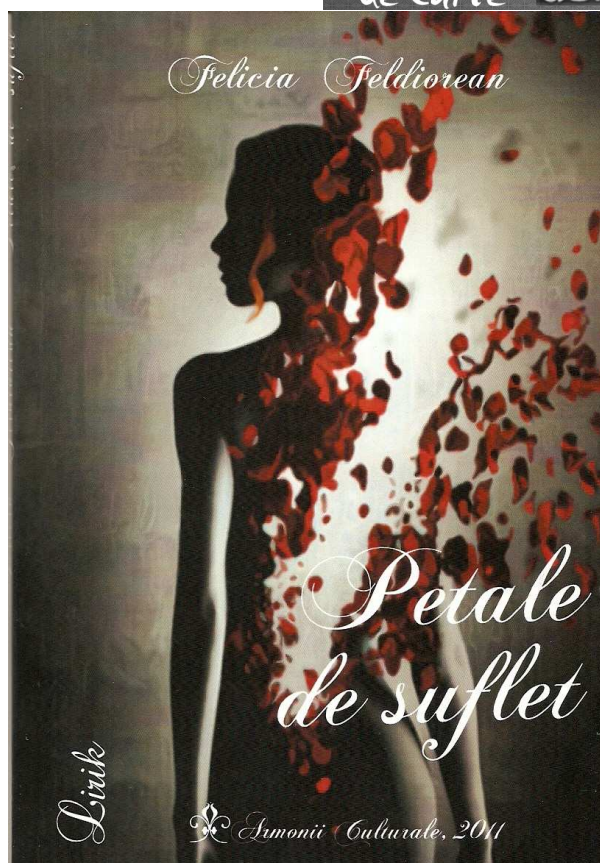
Felicia Feldiorean – „Petale de suflet” (Armonii
Culturale, Adjud, 2011)

Tulburați adesea de cotidienele lipsuri ori de problemele pe care le au de surmontat, oamenii nu-și mai găsesc timp, pentru a realiza că sunt ființe superioare, dotate cu inteligență, suflet, memorie, sensibilitate. Nici nu e de mirat, în astfel de crunte timpuri, când pentru realizarea ori împlinirea unui vis, oamenii se strămută pe alte meleaguri, cu speranța acerbă de a le fi mai bine, cu speranța găsirii rostului firesc și a echilibrului.

O astfel de poveste are și Felicia Feldiorean, plecată din România și stabilită, de ceva vreme, în Germania, o țară cu norme și canoane sociale, etice, politice, democratice – foarte stricte. Plecată spre împlinirea aceluiași vis - o viață mai bună - Felicia Feldiorean a realizat că este, de fapt, prizoniera propriului său ideal, încarcerată de propriile sale aspirații. Prinsă între două lumi - cea sperată și cea aflată – își percepe visul ca fiind irealizabil. Mai ales, într-o lume în care nu-și poate afla locul, o lume rece și implacabilă, ce n-o reprezintă. Într-o lume în care – probabil – resimte mai acut ca niciodată, dorul de cei dragi, dorul de țară, prin fiecare vibrație, prin fiecare emulație născută din sacralitatea plaiurilor natale.

Poezia Feliciei Feldiorean este născută tocmai din această aprigă dorință de echilibru, de liniște, de rostuire prin creație. Două sunt temele esențiale, pe care poeta le abordează în versurile sale: absența persoanei iubite (iubirea neîmpărtășită) și dorul de țară (ca manifest, ca stare de revoltă). Există ideea, împărtășită de altfel de critica literară, că o poezie care nu transmite o minimă doză de militantism, poate fi considerată fără importanță de către lectorul modern. Deliberat, poate, o astfel de stare de revoltă, implicând militantismul pus în slujba revigorării umanului, are și lirica Feliciei Feldiorean.

Izvoare limpezi, filtrate prin amplele vitralii ale ogivelor sufletului, versurile prezentului volum au „ceva” din crâmpiele întinse, scăldate de necunoscut ale Onirului și, în același timp, „ceva” din cețurile gri ale Stixului, trădând neliniște și pasiune, frământare și dor – amplificate până la durere. Reconstituind tablouri existențiale, unele „rezumând” experiențe cotidiene, poeziile „Petalelor de suflet”, pe lângă stilul concis și melodicitatea dată de versul calin, în tempo clasic, cu rimă aproape perfectă, au câte o referință temporală, creând impresia de jurnal intim. Cu siguranță un jurnal, nu atât în sens strict, cât un jurnal ce poate fi al fiecăruia și ale cărui pagini pot fi recunoscute de cititor ca fiind ale sufletului său. Adnotările referențiale au rostul de a crea certitudini asupra spațiului ori timpului și, mai mult, asupra stării „traversate” în momentul respectiv. Multe dintre ele au o notă de confesiune, pe un ton de melancolie, vădit marcată de importanța

momentului la care se referă. Lucru întâlnit - de altfel - în referințele spațio-temporale ale artei haiku-ului din Extremul Orient.

Cu alte cuvinte, Felicia Feldiorean, știe să dea - celui care-i savurează poezia - motive de reală dependență, să aducă orizontul său mai aproape de sufletul lectorului, să convertească dorurile sale în momente de trăire cvasi-euharistice - în genere. Așa după cum se poate constata, în poezia sa există - mai mult decât evident - un dor mortificator, dar și un respect deosebit pentru rădăcinile profund românești. Experiențele, pe care Felicia Feldiorean le trăiește și le împărtășește cu generozitate, sunt de tip osmotic, sfera cognoscibilului se întrepătrunde cu persuasiune cu cea a imaginarului, creând adevărate efervescențe, prin care spiritul este obligat să se elibereze.

Departate de a se dori perfectă, arta scrierilor Feliciei poate fi considerată inovatoare, sinergică, profund umană, emanând o lumină specială, disipată în...petale de suflet. Pentru a descoperi pas cu pas lumina versurilor, simplitatea și efervescența mesajului, limbajul elevat și ales cu foarte mare precauție, ideile exprimate - înregimentate într-un univers dilematic existențial, este obligatoriu ca plăcerea lecturii să fie lăsată cititorului. Iată, spre exemplificare, câteva dintre trăirile inspirat redată prin versurile prezentului volum: „Pe buze am rouă, deși mor cuvinte/ Deși toate florile s-au sinucis” (**Crez**); „Să plutim prin ploaia care ne-a unit/ Într-o existență plină de iubiri/ Și să ne întoarcem de la infinit/ Cu senin în suflet și flori în priviri.” (**Prin ploaia de flori**); „Visează-mă

(continuare în pag. 57)

în iarna cea mai grea/ În cea mai îndepărtată parte a lumii/ Și crede-mă, voi zâmbi puțin.../ Apoi voi pleca.../ Cu părul plin de neaua visurilor tale." (**Visează-mă iarna**); „E-atâta anotimp și suferință,/ E-atâta fericire în cuvânt/ E-atâta lacrimă în neființă/ Că ne ajunge până în mormânt." (**Anotimp**); „Învingem moartea numai cu iubire,/ Trăim puțină vreme prea intens,/ Ne pierdem rația de fericire,/ Pierzându-ne în noi și-n Univers." (**Să-mi vii**).

În poezia Feliciei Feldiorean ninge. Ninge cu petale de suflet, ninge cu zăpezi imaculate, strivite de căderile implacabile ale infinitelor coloane ce străjuiesc orizontul. Ninge cu flori, ale căror corole sfârșesc împrăștiate în ploi atemporale, reconstituind geneza ori prefigurând sfârșitul. De sus, de la înălțimea unui suflet, se intuiește coborârea cerurilor, aducând peste suflarea deja amărâtă, mișcările aripilor serafimice, precum fluturii evadați din nimfe. De peste vârfurile brazilor codrilor seculari, adie parfumul de ancestrală cetină, concentrată într-un anotimp al regăsirii. Al reîntâlnirii cu sinele tulburat de viscozitatea existențiale, de furtunile și dilemele cotidiene. Pe cărarea însângărată de dorințe a Lunii, coboară lin, precum un alizeu rănit din dragoste, o ploaie de petale...de suflet.

Se poate spune despre lirica Feliciei Feldiorean că este un melanj de ritmuri, stiluri și sonorități alternante, toate (re)constituind sonoritatea veșmântului de mătase al Poeziei, sărutate de dorul abisal al Cosmosului. Împrumutând – uneori – rezonanțe ale clasicismului francez, ea capătă – alteori - rezonanțe pseudo-simboliste ori cvasi-romantice. Prin accentele erosului său melodramatic, fără urmă de trivialitate, prin multitudinea de motive abordate, se poate spune că „Petală de suflet” expune o poezie barocă, romantic motivată prin inspirație și sentiment. Uneori, izvorăște din sufletul poetei o lirică dulce, care cântă pământul, venerează țărâna română, cum în „răzmerițele” operei lui O. Goga sau în „nunțile” lui G. Coșbuc. Deși în tempo clasic, ea este – totuși – de factură modernă. O simfonie închinată omului – în general. O muzică suavă, ce constituie fundalul șoptit-sonor al unei ingenuie piese de teatru, în trei acte: **iubirea, dorul**, peste care se suprapune **starea de revoltă**.

Și, uneori, se poate constata o febrilă asemănare cu lirica poemelor lui Adrian Păunescu, recitate în ședințele cenaclului Flacăra (**Deznodământ**), evidentă, mai ales, prin dragostea și dorul nestăvilit pentru rădăcinile sale profund românești. Uimire, amestecată cu rugă, spre propășirea adevăratelor valori ale spiritului românesc: lupta, onestitatea, generozitatea și arhicunoscuta sa ospitalitate. Dovezi existențiale ale capacității de supraviețuire a omului modern, printre nenumăratele capcane ale propriului său timp. Un timp din care va ninge – cu siguranță – dacă nu cu flori, măcar cu zâmbete de firească acceptare. O carte scrisă este – de fapt - parte a unui sfârșit discret, în care artistul află scânteia declanșatoare a unui nou început. O scânteie ce are forța de a motiva devenirea, după principiul enunțat de Charles Dubois: „**Să fii capabil în orice moment să sacrifici tot ce ai, pentru ce ai putea să devii**”.

(urmare din pag. 55)

furăciuni, te apucă o scârbă crâncenă, căci ne acoperă țara de o rușine nimicitoare. Când îi vezi live, de-aproape, încât să le distingi puchii, când le vezi nările umflate și privi-rea ageră, făcuți parcă pentru luptă, îți îngheață mătreaga-n freză de frică și, deși ți se strâmbă gura de ură și te sufocă indignarea, și ți-ar da inima brânci să le pui genunchiul pe gât și să le tai capul cu pânza de bomfaier, totuși nu mai suflă decât să pompezi în plămâni un minim de aer, nicidecum să se formeze cumva vreun curent fonator.

Și când vezi că autoritățile, din grija lor pentru țară, lasă să fie reprezentate de inși fuduli, gătiți prună, cu țoale de firmă, ca să facă impresie, ce la orice interpelare vomită la clipă răspunsuri elaborate, parcă ticluite dinainte, fiind în stare să dea la întors pe oricine, dar în fapt stau cu mâinile în-cur-cișate... căci totul rămâne doar la nivel de vorbe sforăitoare, îți vine să-ți vinzi sufletul sata-nei, ca să-ți multiplice forța fizică și să te facă Alien, sau vreun predator cu tastatură încorporată în braț, vreo gotzilă sau King Kong cu nasul întors în interior, sau altă pocitanie enormă, ceva acolo... sau măcar un ninja d-ăla cu făptura cilibie ca a Elenei Udrea, și încălțat cu târlci, care merge pâș-pâș ca balerina, dar taie cu iataganul musca din zbor, și sare ca lăcusta, cum sunt cei din grupările secrete japoneze, și să te duci, frate, să iei urma acestor lichele ce se bagă la mârșăvii peste tot în lume și să le tai beregata la toți pe rând.

desen de Carmen Racoviță

Tănase CARAȘCA

Zilele Cernei

Cerna... Cerna... Acest toponim pronunțat oriunde și oricum, pe noi dobrogenii ne îndreaptă cu gândul înspre nordul ținuturilor străvechi dintre Dunăre și Mare, cu istoria lor încărcată de întâmplările trecutului și marcată de trecerea popoarelor ce s-au bucurat de binefacerile acestor locuri binecuvântate de Dumnezeu și pe care au lăsat pentru posteritate semnele trecerii lor vremelnice. Pentru românul de pretutindeni, toponimul este reperul poetic al Dobrogei, ce a dat românismului și literaturii universale pe cel mai mare, cel mai însemnat, dar și cel mai înzestrat poet-filozof, Panait Cerna, născut din tată bulgar și mamă româno-meglenă către sfârșitul secolului XIX, fiind exponentul cel mai de preț al oamenilor ce gospodăresc acum aceste locuri. Și dacă am pomenit de oamenii care s-au fixat definitiv pe aceste meleaguri, din mijlocul cărora poetul a răsărit și a crescut devenind o floare nemuritoare, sigur, atunci când a scris poezia „Poporul” s-a gândit în mod deosebit la satul și oamenii lui:

*...Cine trece pe poteca dintre moarte și vieță
E un neam, ce-avu pe vremuri o slăvită dimineată.
Neam al meu! A morții cruce tu o duci de voie bună
Printre veacurile mândre ai avut și tu cunună,
Dar ai risipit-o singur, împărțind-o tuturoră,
Cum împarte raza cerul, când s-arată aurora...*

*Mânde-s plaiurile tale, țară mândră între toate!
Și frumos se-ndoaie cerul peste văi și peste sate;
Dar, oricât sclipesc pe tine plaiuri, cer, întreaga fire,
Tristă ești și neferice, căci la noi nu e iubire...
Și flăcări tăi sunt harnici, holdele îți sunt bogate,
Și copilele-ți duioase parcă sunt domnițe toate –
Dar zadarnic strângi la sânu-ți mii comori de fericire!
Doina ta e numai lacrimi - căci la noi nu e iubire...*

Cum să poți vorbi despre localitatea Cerna și oamenii ei, fără a începe cu exponentul cel mai de preț, cu adevăratul briliant al acestor locuri, poetul Panait Cerna?

Cerna... În fiecare an, în perioada 8-10 septembrie, în localitatea despre care am vorbit mai sus, au loc o serie de manifestări cultural-artistice sub patronajul Primăriei, al Consiliului local și al Bibliotecii comunale, numite simplu și frumos, „Zilele Cernei”. Este un prilej de bucurie la care participă toți locuitorii satului Cerna, centru de comună, cei din satele aparținătoare, Mircea Vodă, Traianu și General Praporgescu, oameni ce trăiesc acum pe alte meleaguri, dar cu rădăcini adânci rămase în aceste locuri, precum și invitați de seamă, reprezentanți ai unor instituții și organizații culturale județene sau centrale.

Intrând în centrul de comună, te întâmpină cu multă frumusețe atmosfera de sărbătoare ce emană din firul de iarbă, trecând prin bobul de strugure ce începe a anunța discret bucuria toamnei și culminând cu oamenii frumos îmbrăcați, pe chipul cărora citești cu multă ușurință bucuria și satisfacția momentului. Și aici, la Cerna, mai vezi ceva ce se păstrează cu sfințenie:

TRADIȚIA! La tot pasul întâlnești tineri și vârstnici, gătiți sărbătorește în costume populare meglene. Femei și fete îmbrăcate în rochii de catifea de culoarea coacăzei sau a vișinei coapte, bogate în falduri, cu broderii din lână colorată în galben sau roșu în partea de sus și pe poale, iar mijlocul marcat de o cingătoare cu pafta din argint sau alt metal strălucitor, sub care tinerele poartă o batistă albă ce o vor flutura atunci când vor intra în horă. Bărbații, tineri și bătrâni, îmbrăcați în costume moderne, „de firmă”, au cam renunțat la ținuturile tradiționale confecționate din stofă groasă, cu turul pantalonilor aproape de genunchi, mulați pe picior, cămășile albe frumos brodate și ilicul din catifea lung până spre pulpa piciorului, brâul și ciucurii roșii sau negri, opincile... Doar copiii din formațiile artistice ale satului mai amintesc de tradiția vestimentară bărbătească, dar și muzeul ce, alături de biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”, sunt mândria cernenilor ce merită menționată.

A devenit o tradiție, ca o delegație a Asociației Scriitorilor Aegyssus Tulcea, să participe la aceste manifestări anuale la invitația organizatorilor. Așa s-a întâmplat și anul acesta și au răspuns cu drag invitației d-ii Mircea Marcel Petcu - președintele asociației, Nicolae Rădulescu-istoric, scriitor, Constantin Bejenaru-Beco - poet și Tănase Carașca - poet.

Manifestările au fost judicios organizate și conduse de primarul comunei, d-l Neculai Mușat (nota bene!), sprijinit de d-na Dumitra Petrică (cu multe plusuri peste nota maximă!), bibliotecara comunei și sufletul mișcării cultural artistice, ea însăși fiind o remarcabilă scriitoare, precum și de consilierii locali prof. Geceanu Stelian, ing. Giaca Ion, Tanur Hristu, Tudorel Staicu și Stoli Hristu. Sala Consiliului Local al Primăriei Cerna a devenit neîncăpătoare ca urmare a fluxului continuu ce se revărsa de peste tot cu oameni de toate vârstele, femei, bărbați, tineri, copii, localnici, invitați, familii întregi, toți cu zâmbetul pe buze, marcați de sărbătoarea lor și dornici să participe la ceea ce urma să se întâmple și toți primiți în acel local cu simbolurile naționale, pâinea și sarea.

Sărbătoarea a fost deschisă de primarul Neculai Mușat care, așa cum îi stă bine unei gazde primitoare, a urat celor prezenți cuvinte de bun venit și urări de bine participanților, după care a făcut o scurtă trecere în revistă a realizărilor din ultimul an, implicând în aceasta în primul rând factorul uman. În aceeași sală a urmat întâlnirea „Fiilor satului”... Câte nume importante, câți oameni plecați din mijlocul acestor săteni harnici și mândri de sorgintea lor... Neuitând de unde au plecat, întorși printre ai lor, le citeai în ochi nemărginită bucurie a revederii, satisfacția de a se afla printre prietenii de joacă ai anilor fragezi, dragostea pașilor călcați acum cu pantofi, pe micile urme imaginare lăsate în praful ulițelor de opincuțele, galoșii sau tenișii copilăriei de demult. Nu puțini au fost cei în ochii cărora am văzut mărgăritarul strălucitor și jucăuș al lacrimilor bucuroase ale amintirilor pline de farmec și tinerețe, crezută cândva fără bătrânețe...

(continuare în pag. 59)

Ce cuvinte pline de înțelepciune, câtă căldură și dragoste s-au revărsat din cuvintele doamnelor Nehoianu Magdalena, Vasile Eugenia, Nicoleta Țopan...Ce impact, cât patriotism local, câtă înțelepciune și maturitate au avut bucuria să constate cei prezenți în cuvântul poetului Dumitru Cerna, plecat din mijlocul sătenilor cu mulți ani în urmă și stabilit pe meleaguri ardelene, la Cluj-Napoca...

Au avut intervenții invitații: Trifon Belacurencu (senator), Horia Teodorescu (deputat), Octavian Motoc (consilier județean), Constantin Popescu (președintele comunității aromâne din jud.Tulcea) Mircea Marcel Petcu (președintele asociației scriitorilor Aegyssus Tulcea), Constantin Bejenaru-Beco (poet, ce a donat bibliotecii comunale câteva cărți cu autograf), d-na Socobeanu Iordana (președinta fundației de turism Parcul Național "Munții Măcinului"), Elena Nurciu (Biblioteca Județeană Tulcea) ș.a. Elogiile și aprecierile ce au reieșit din cele cuvântate de invitați, au fost unanim pozitive, pentru faptul că această sărbătoare anuală de la începutul lunii septembrie completează tradiția bogată și originală a locurilor și oamenilor ce le populează și le țin vii pentru generațiile următoare.

Programul a continuat cu o întâlnire la biblioteca din localitate, unde o altă fiică a satului, d-na Florica Veleşcu, acum profesor de fizică la un liceu din Onești, a lansat volumul de proză „Amintiri în singurătate”, cu o frumoasă prezentare realizată cu dragoste cerneană, dar și profesionalism scriitoricesc de d-na bibliotecar Dumitru Petrică. Dumitru Cerna, poetul - continuator al celui dintâi Cerna, Panait, a făcut o scurtă incursiune în timp și a amintit că tradiția scriitoricească a localității este vie și are o perpetuare ce dă cernenilor pe lângă o notă de mândrie și o obligație, aceea a continuității. Primul poet al Cernei și cel mai cunoscut până acum, Panait Cerna, apoi Ion Staicu, Dumitru Cerna, Dumitru Petrică, iată, acum Florica Veleşcu și cine știe câți și când vor apărea în anii ce urmează pentru crearea unui spirit care să devină o ștafetă...sunt idei ce au dat o notă de încredere celor prezenți.

Nu pot încheia acest paragraf fără a insera un citat de început al cărții ce vine în întâmpinarea cititorului fervent sau întâmplător: „Cartea este darul meu pentru familie și prieteni”(din capitolul „Argument”), d-na Florica Veleşcu dăruind Bibliotecii comunale Cerna, Bibliotecii județene Tulcea și Asociației Scriitorilor din Tulcea câte un exemplar din două cărți scrise de domnia sa.

Și ca totul să se încheie aici cu bine, în holul primăriei și acela al Căminului Cultural a fost organizată o „Expoziție gastronomică” bogată în produse tradiționale preparate de priceputele mâini trudite ale gospodinelor satului pe care nu le întrece nimeni la gătitul sarmalelor, fripturilor, peștelui, al plăcintelor și cocăturilor de tot neamul, prăjituri, cafele, struguri de sezon, fructe și altele, care numai gândind la ele simți poftă greu de stăpânit. Și toate acestea spre consumul celor prezenți, cu autoservire...

A urmat o deplasare la Casa Memorială „Panait Cerna”, unde, în fața statuii, operă a sculptorului Ion Duman, a avut loc o slujbă de pomenire a poetului în

prezența strănepoatei acestuia, d-na Rusu. În liniște a fost vizitat muzeul, un reper de mândrie pentru oamenii comunei care au pus umărul la dotarea lui, exact cu ceea ce era necesar, adică, specificul unei gospodării cernene de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, așa cum era și cum trebuie să rămână în conștiința și cunoștința vizitatorilor ce calcă pragul acestui monument de cultură românească. După vizitarea muzeului, în sala ce odată a fost camera de oaspeți a casei familiei poetului, acum amenajată ca fiind o sală de conferințe ad-hoc, cu lavițe lungi acoperite cu preșuri țesute manual, vizitatorii au fost plăcut impresionați de primirea făcută de d-na Iuliana Titov(cercetător la Muzeul de Artă Populară Tulcea) care a vorbit despre muzeul în care ne aflăm, iar în partea a doua a prezentat volumul apărut la editura Karograf în 2010, „**Panait Cerna în document - membru marcant al Societății Avântul**”, aparținând prof. Mihai Milian. Apoi, autorul a prezentat cartea pe capitole, bucurându-se de un real interes din partea asistenței. A urmat un interesant film documentar despre Cerna și locuitorii ei, despre trecut, prezent și proiecte de viitor.

De la Casa Memorială, ca nota acordată organizatorilor „Zilelor Cernei” să fie apreciată cu prisosință, toți participanții au fost invitați la un prânz sărbătoresc de unde nu au lipsit un păhărel de țuică de cazan, binecuvântata ciorbă de pește dobrogeană (cine o fi adus apa din Dunăre?), cârnăciorii dobrogeni, dar și un pahar de vin alb, bun, făcut din strugurii culeși din roditoarele vii cultivate de cerneni pe dealurile ce înconjoară satul.

De aici, cu promisiuni și speranțe de noi participări, invitații s-au despărțit de gazdele lor primitoare cu speranțe vii că vor putea reveni cu drag la această sărbătoare ce tinde să devină, un eveniment ce trebuie cinstit și întâmpinat cu brațele pline de flori și bucate de toți cei legați de aceste meleaguri de vis, deoarece este un bilanț din ce în ce mai bogat ce trebuie prezentat cetățenilor interesați ai acestei țări.

Cerna...Cerna...Câte poezii, câte rânduri au fost scrise despre, sau cu gândul la tine...Câtă dragoste, bucurie și tradiție izvorăsc din sufletul oamenilor tăi harnici și iubitori de frumos... Comună a acestor săteni mândri, fii binecuvântată și iubită de toți cei ce-ți trec pragul, de toți cei ce-ți întind sau le întinzi o mână prietenească. În prag de toamnă, noi cei ce te-am cunoscut și ți-am simțit mângăierea prietenească, îți dorim „**LA MULȚI ANI!**”!

Constantin VIZONIE

Palate rromânești

De câțiva ani, peisajul rural arădean s-a îmbogățit brusc, într-un mod neașteptat. De fiecare dată când trec în goana mașinii prin aceste locuri, nu pot să nu rămân uluit de acest lucru. Despre ce este vorba: peste noapte, au început să fie înălțate adevărate palate tajmahaliene, de către comunitatea rromă așezată aici. Nu știu cum, dar parcă s-au atras unii pe alții.

Localități precum Ghioroc, Covăsînt, chiar Șiria și care or mai fi, au devenit un adevărat rai pentru țișanii care au decis să se așeze la vatră. Până aici veți spune: și ce-i cu asta? E un lucru bun pentru integrarea rromilor, poate chiar pentru economia românească. Au cumpărat pământ și gata!

Dar oare este acesta un lucru bun cu adevărat? Cum a fost posibil să se aprobe asemenea proiecte uriașe? Ce-au făcut cei care se ocupă de urbanism, de buna tradiție locală?

Să spunem că țișanii au fost de bună credință, că s-a născut de fapt o nouă aristocrație a lor. Banii câștigați prin diferite metode în occident, trebuiau investiți în ceva; mai bine zis, spălați. Zeci, sute de mii de euro, agonisiți prin truda zilnică (cerșit, furt, escrocherii etc.), au luat drumul României astfel. Dacă rromii ar putea dovedi cu acte în regulă, că au câștigat banii cinstiți, mi-aș cere scuze imediat în fața lor, pentru cele afirmate mai sus. Ce mi-au auzit urechile însă, din discuțiile întâmplătoare ale unor oameni, mi-au confirmat temerile.

Ei s-au dus la cerșit, spunând că ridică biserici, sau case de rugăciune. Dacă te uiți cu atenție, n-o să vezi niciun semn care să indice acest lucru. Nu vreau să fiu greșit înțeles. Sunt și mulți rromi care muncesc cinstiți. Nu am ceva anume cu etnia lor, dar prin denumirea de rromi cred că noi, românii, am fost condamnați să fim confundați (și jigniți, astfel) într-un mod grosolan, cu această etnie. Aici trebuie luată o atitudine fermă. Pentru asta, cred că vinovatul principal este Ion Iliescu. De altfel, în vreo douăzeci - treizeci de ani, vor ajunge să fie mai mulți decât românii... Acest lucru, statul român nu-l poate controla. Și ne mai mirăm că acești oameni trăiesc în sărăcie... Ei acceptă cu greu educația și civilizația. Vor să trăiască așa cum au trăit sute de ani. Vorbind de discriminare, am putea afirma că adevărații discriminați în țara românească sunt de fapt, românii. Desigur, sunt și mulți rromi în România care trăiesc în mare sărăcie și se vaită cât sunt de discriminați. Dar sunt și mulți români, la fel. Însă puțini români aleg să cerșască. Pentru că ei au o demnitate, o mândrie. Peste tot, prin orașe, vezi copii de rromi cerșind. Unii dintre ei sunt schilodiți special pentru cerșit. Există adevărate rețele organizate în acest scop. S-a întrebat cu adevărat cineva dacă ei, rromii, doresc să muncească în mod cinstiți? Statul român încearcă să-i integreze și să-i protejeze, dar se pare că a reușit prea puțin. Pentru această etnie, legea română și cartea contează prea puțin, din păcate. Copiii lor abia reușesc să termine cinci clase, ca apoi să fie duși la produs în occident. Și cum să nu gândească bietul țigan așa, când salariile pentru muncile necalificate sunt atât de mici? Se conduc după legi numai de ei știute, satele fiind la putere, iar ce zice bulibașa e sfânt.

școliți de mici la șmecherii, furturi, ilegalități. După '90, când am schimbat regimul, această etnie striga în gura mare: Ceaușescu a fost al vostru, Iliescu e al nostru! Și mare dreptate aveau. Nu vreau să uit totuși că etnia țigănească a dat și oameni foarte talentați, chiar și genii, societății în care trăim, în special în muzică, în artă. Pe vremuri existau meserii în care excelau: aurar, argintar, spoitor, cazangiu, potcovar, tinichigiu etc. Pentru cei care își câștigă pâinea cinstiți, jos pălăria! Mai e o problemă pentru intelectualitatea țigănească, atâta câtă este: să se autodefinească. Suntem datori să trăim împreună, în pace, liniște și armonie. Să ne respectăm unii pe alții. Problema e că noi i-am înțeles pe ei, dar ei nu.

Să revin însă la problema semnalată. Este o chestiune de ordin cultural impunerea acestui stil țigănesc, aproape lipsit de limite. Ne-am tot luat de politicienii români, care și-au construit în mod suspicios, sau fraudulos, vile somptuoase. Dar nu de stilul în care au făcut-o. La Covăsînt, de pildă, aproape că nu mai există case tradiționale românești, ori au fost înghițite de uriașele castele apărute peste noapte. Privite în ansamblul lor, casele nu sunt atât de hidoase, numai că au devenit un kitch. Construite din cele mai moderne materiale, ele arată de fapt opulența, grandomania de care dau dovadă acești țigani analfabeți sau semianalfabeți, care știu însă bine să facă bani din orice, de cele mai multe ori pe căi necinstite... Ai spune că s-au luat la întrecere cu cei mai bogați români, pe care i-au și întrecut cu mult în prostul gust. Ce pretenții să avem de la ei? Este fala lor. Case uriașe, zgârzi de aur la gât și copii cât îi țin puterile... Uneori mă întreb despre mulți bărbați rromi, cum de au reușit să-și ia carnetul de conducere! Au fost aceste case racordate la rețeaua de apă sau de canalizare? Au centrale termice?

Garduri uriașe din fier forjat, cu modele sofisticate, marmură, statui, turnuri, turnulețe, geamuri termopan, zeci de camere imense în care pot încăpea sute de oameni. Fântâni arteziene, coloane somptuoase, acoperișuri din tablă modelată... toate acestea te întâmpină la modul cel mai sfidător. Desigur, ca o ironie, aceste case au fost ridicate de muncitori români. Dacă ar fi încercat să facă așa ceva în occident, cu siguranță nu ar fi reușit. Vânzătorii de materiale de construcții s-au îmbogățit, ceea ce nu e un lucru rău. Prin fața căsoaielor stau de obicei la soare, bătrâni cu nepoți. La porți stau parcate tot mai multe mașini de lux. Te întrebi, ca om normal: ce impozite plătesc acești cetățeni, dacă plătesc, pentru suprafețele utile de sute, sau mii de metri pătrați. Fortărețele se înalță pe unul, sau mai multe nivele. Majoritatea se declară cetățeni fără venituri și unii chiar primesc ajutoare de la stat. Și atunci, de unde au atâtia bani? Ce face fiscul român cu acești indivizi? S-a sesizat cineva? Până unde o să meargă sfidarea legii și a bunului simț? Se merită acest efort uriaș de integrare a rromilor, sau va rămâne doar ceva de fațadă?

Închei cu un salut țigănesc: le trailes baftalo!

Stanislav Popescu

(din vol. „Constelații de surâs-Epigrame și catrene de pe maluri dunărene - editura Karograf, 2011)

Epigrame

Politica

Politica este regina
Acestei lumi din timp străbuni,
Dar e fugită seniorina
De la... spitalul de nebuni.

Politica și morala

Politica și cu morala
În lume-au fost cândva surori;
Azi, prima mânuiește sfori,
Pe-a doua-n iad o fierbe smoala.

Unui candidat electoral

Când vrei programul să-ți lansezi
Și-alegătorii îi aduni,
Ar trebui să-ți conectezi
Și... detectorul de minciuni.

La vremuri noi

Sintagma veche „os de ros”
La vremuri noi e demodată,
Căci cei supuși, cu-obrazul gros
Vor numai carne... dezosată.

Invocație

Înviază, Caragiale,
Să te-alegem Președinte,
Poate vei găsi o cale
Să-avansăm și...înainte.

Paradoxul la români

Abundă paradoxul la români
Și ne crucim, ca oameni mioritici,
Că-s interzise luptele de câini
Dar nu și ale...câinilor politici.

Eternul Amza Pelea

Azi Amza, dac-ar fi trăit,
Cu un surâs amar pe-obraz,
Pe spanioli i-ar fi momit,
În Dolj, să recolteze... praz.

Somnul rațiunii

Goya spuse parcă din amvon:
„Somnul rațiunii naște monștri”
Ca în România – poligon,
Unde trag ai noștri în ai noștri

Analistii crizei economice

Zeci de-analiști cu mintea brează,
Docti, în analize se cufundă,
Dar, cu cât mai mult analizează
Cu atât e criza mai...profundă.

Țara nimănui

România plai cam șui
Și cu traiul de chinină,
Tu ești țara nimănui
C-aici...nimeni nu-i de vină.

Țara minunilor

Cu mori de vânt la noi când lupti,
Doar paradoxuri poți să riști:
...Teroare fără teroriști
...Corupție fără corupți.

O, tempora, O, mores

Nu-ntreabă nimeni de lopată,
Uitată stă în tindă sapa,
Unealta cea mai căutată
Fiind în vremea noastră... țeapa.

Pila la român

E-o sculă bună la român,
Cu ea devii chiar și stăpân:
Când ape vin, s-o bagi în sân,
Căci numai...pilele rămân.

Sfat

De ți-e sete sau ți-e foame,
Ține sfatul meu, că-i logic:
Nu-ncerca să cauți poame-n
...Arborele genealogic.

Simulare

Când prostia-n jur e mare,
S-o înfrunți nu-și are rostul,
Căci există o scăpare:
Să o faci și tu...pe prostul.

Unui ins trivial

La orală ta scursură
Nu ți-aș aplica vreun brânci,
Ci un alt fel de tortură:
Ce vorbești să și... mănânci.

Om de cuvânt

Când l-am împrumutat,
Mi-a spus cu vorbe seci:
„Rămân dator pe veci”
...Și-așa s-a întâmplat.

Vandalism autohton

Vandalii, năvălind șuvoi
Și nefiind un neam de soi,
Lăsară-adânc înfipt în noi
Al vandalismului...altoi.

Fățarnicul

Viața poate multe să ne-nvețe,
Dintre care unele-s cu haz:
Un fățarnic are multe fețe,
Din păcate...nici un pic de-obraz.

Tănase CARAȘCA

Din nou la Tulcea...

Carol Feldman, un evreu născut în Tulcea, cu studii la IATC București, actor la Teatrul evreiesc din capitală, plecat din România în 1965, stabilit în Israel, dar rămas cu sufletul și inima aici pe meleagurile pe care chemarea își află răspunsul ecoului străbătut de florii primelor iubiri și al neuitării de neam și țară, loc de baștină și de început al pașilor în viață... Și nu al pașilor anapoda, ci al celor pe care inima îi conduce pe fiecare înspre împlinirea năzuințelor, ale visurilor uneori trăznite ale vârstei, pași făcuți în cazul de față cu răspunderea impulsurilor rezultate din ritmul ce la vremea tinereții și al istoriei renăscătoare de minuni, românul-evreu de care vorbim l-a simțit și l-a interpretat ca fiind o chemare a străbunilor, dar pe care i-a simțit și aici în sufletul neamului românesc unde s-a născut, a trăit, a plecat, dar nu l-a părăsit niciodată...

A absolvit Școala Medie de 11 ani din Tulcea (azi „Colegiul Dobrogea” Spiru Haret), în 1954, după care a urmat studii de actorie în București pe care le-a absolvit în 1960. Până în 1965 a jucat la Teatrul Evreiesc de Stat din București, după care reușește cu greu să emigreze și să se stabilească în Israel. Aici a jucat și regizat în teatrul idiș – în special – dar și în teatrul în ivrit și română. A interpretat peste 50 de roluri, a regizat și prelucrat peste 20 de spectacole, a luat parte la turnee teatrale în America, Africa de Sud și Anglia. A colaborat la realizarea unor programe de radio și televiziune, participând și ca actor în trei filme. A participat la festivaluri de teatru și cultură evreiască la New York, București și Iași.

Între anii 1965 și 1994 a colaborat la publicațiile israeliene în limba română „Viața noastră”, „Lectura”, și „Facla”. De peste un deceniu și-a intensificat activitatea publicistică și scriitoricească, devenind colaborator permanent al cotidianului „Ultima oră”, „Jurnalul Săptămânii”, dar și al revistelor „Orient Express”, „Magazin Express” și „Izvoare”. Prin legăturile de prietenie rămase vii în Tulcea, prin prietenii săi, este trăitor al zilelor noastre în revistele „Steaua Dobrogei” din Tulcea și „Boema” din Galați.

Prin ceea ce a realizat pe linie literară și scriitoricească, în timp record a devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România și din Israel, a scris și a publicat doar în limba română începând destul de târziu: Copilul din mine (2002), Inimi deschise (2003), De unde am venit (2004), De-ale lui Unu' Moise (2005), Povestiri de aici și de acolo (2005), Domnișoara (2007), Trifoi cu patru foi (2008), Maria, mozaicul unei vieți (2009) Pe malul Dunării (2010) iar acum, iată cu acest roman „A doua primăvară” ce continuă un sistem cotidian, dar care este o întâmplare ce poate fi repetată, dar nu pozată.

Carol Feldman... un român-evreu născut în Tulcea, actor la Teatrul Evreiesc de Stat din București, emigrant, actor, regizor, dar în același timp soț, tată, bunic, după ce a trecut de toate barierele vieții, a devenit abia în 2002(!) scriitor, dar nu oricum...

Citind romanul și încercând să mă raportez la

ceva, acesta nu poate fi comparat cu nimic, chiar dacă totul este românesc. Carol Feldman este un român care s-a născut și a trăit în România, dar care a plecat în lumea pe care viața lui a ales-o. Inima îl forțează să vină aici, unde neamul neamului său, poate rățâcit sau statornic, așa cum istoria a dovedit-o, a lăsat urme adânci umanității și identității românești pe care o regăsim în cărțile domniei sale. Direcția bună, corectă și de suflet, este cea dată de ultimul roman „A doua primăvară”. Lansat pe 26.11.2011, la Tulcea, evenimentul organizat de primăria municipiului, cu implicarea directă a primarului Constantin Hoge, în colaborare cu Asociația Scriitorilor „Aegyssus”, sufletul manifestării de acest gen, a prilejuit întâlnirea autorului cu vechii prieteni și admiratorii mai tineri ai scrierilor sale.

Ca membru al asociației scriitorilor tulcenii, am participat la acțiunile ce s-au desfășurat în Tulcea cu ocazia acestei onorante vizite. Lansarea romanului „A doua primăvară” în foaierea teatrului „Jean Bart” a fost un moment ce poate fi notat cu multe plusuri, nu numai ca participare, dar și prin cuvintele al căror conținut, au parcurs în câteva minute distanțe ce pot face legături dacă sufletul este capabil să facă abstracție de granițele etnice sau partinice.

Actorul, regizorul și scriitorul Carol Feldman, a înmănunchiat toate calitățile alese ce au impresionat prin interpretarea cuvintelor adresate asistenței, cu o undă de regret că soția sa, Bety, de această dată nu este alături de domnia sa pentru a gusta din bucuria unei împliniri la care a participat în calitate de prim consultant.

Primarul tulcean a deschis seara, a rostit cuvântul de bună gazdă, după care a lăsat pe cei mai pricepuți în ale literelor să-și expună în fața asistenței opiniile la adresa cărții lansate. Editorul Adi Cristi (Editura „24 ore” Iași), cel ce s-a îngrijit de tipărirea cărții, prof. Mihai Marinache, critic și exeget de certă valoare, ce l-a impresionat pe autor în aprecieri corecte și autorizate, prietenul și colegul de suflet Victor Iancu, poetul Constantin Bejenaru-Beco, toți au prins în țesătura celor cuvântate, aprecieri certe, nu doar la cartea lansată, dar și la tot ceea ce înseamnă activitatea literară a d-lui Carol Feldman, cunoscută în totalitate la Tulcea.

A doua zi a vizitei la Tulcea, scriitorul Carol Feldman a fost invitat la o întâlnire cu membrii Asociației „Aegyssus” a scriitorilor tulcenii, la care a răspuns cu amabilitatea-i cunoscută și unde s-a bucurat de o prezență de excepție a oamenilor făuritori de cultură și artă românească de care plaiul nord-dobrogean se bucură. Cuvântul președintelui asociației de la acest eveniment spune mult pentru a lămurii reușita unei acțiuni de proporții ce nu țin de etaloane, ci de suflet:

Poveștile cu un om plecat de 60 de ani din orașul de baștină devin un termen de comparație pentru cel ce ce și-a înfipt pentru prima dată mâinile în lutul frământat de strămoșii lui, cu cele ale asfaltului fumegând aproape continuu în aerul tot mai viciat al zilelor noastre ce dau impresia că mult n-ar mai fi, dar nici puțin n-a mai rămas...

(continuare în pag. 63)

„Întâlnirea de suflet” cu prietenii scriitori tulceni a debutat cu o sensibilă alocuțiune a președintelui Asociației Scriitorilor „Aegyssus” Tulcea, prof Mircea-Marcel Petcu:

Întâlnire de suflet

E toamnă, o perioadă în care clipele măresc zilele, iar nopțile concurează visele. E rece, un rece alb de la o lună ascunsă într-o mantie argintie ce face ca vârsta pământului să pară mai mică. Noi, într-o fugă continuă încercăm să ajungem la locul unde destinul ni se împlinește. Inimile parcă bat într-un ritm mai alert încercând să întrecă răsuflarea grea a vântului.

Privesc fețele copacilor zbârcite de ploaia nemi-loasă și înghețată a cerului. Frunzele cad îngreunând pământul în rotirea sa milenară. Ochii caută în neștire limbile ceasului biologic, dar ele au propriul ritm.

Mă gândesc la noi, la scurgerea noastră prin acest timp și spațiu. Suntem împliniți, avem roade ce aleargă în jurul nostru bucurându-ne zilele prezente, transformând viitorul în prezent. Măine e azi, azi e mâine, iar trecutul e cartea cu amintiri.

Suntem trecători, dar în această șerpuire urmele pașilor noștri rămân scrise pe unda nevăzută a timpului prezent, pentru o eternitate ce va putea fi valorificată. Aici, astăzi suntem părtașii unei întâlniri de suflet în care timpul s-a oprit condensat parcă în dumnea-voastră, iar noi privindu-vă nu facem altceva decât să preluăm o parte din cartea amintirilor dumneavoastră pe care să le prindem într-un prezent-viitor al nostru.

Poate într-o altă toamnă, alte inimi, alți ochi vor depăna la cumpăna orelor astrale elemente ale definirii și trecerii noastre prin razele timpului.

Undeva praful acumulat păstrează puritatea fructelor de toamnă, iar gustul dulceag al lor înfrumusețează viața dându-i acel parfum unic păstrat cu cerbicie la răscrucea drumurilor de fum, unde nu există priorități, ci doar trăiri. Vă mulțumim că existați, domnule Carol Feldman!

Mircea-Marcel Petcu - Președintele Asociației Scriitorilor din Județul Tulcea

Domnului Carol Feldman,

Aici

*Într-o lume pestriță,
uitată, dar plină
de doruri și iubiri
având într-o mână
destinul de Om,
iar în cealaltă condeiul prieten,
stă Carol
privind dintr-o casă
spre cealaltă casă rămasă...
cuvântul blând curge
povestind despre
urcușuri sau coborâșuri...,
noi ascultând reușim
să vedem tabloul descris
și poate să înțelegem
ce fac evreii
ajunși la ei... acasă.*

Apare

*Mi-ascult gândurile
pe care le verific;
îmi place s-aud părerii,
dar nu ca pe niște condiții,
povestesc, spun,
vorbesc cu glas tare,
iar clipele trec parcă
mai repede,
concepția prinde contur,
iar când cineva îmi spune:
„trebuie să scrii cartea!”
mă adun,
îmi fac un scenariu,
după care trecând
prin toate întâmplările (etapele)
apare cartea
în care
al doilea anotimp
nu e anotimpul iubirii
ci
„A doua primăvară”.*

Pe tema cărții lansate cu o seară înainte au cuvântat și scriitorii tulceni Olimpiu Vladimirov, Tănase Carașca, Nicolae Rădulescu, completați de sufletul întregii acțiuni, prof. Mihai Marinache fără de care literatura tulceană ar respira mai greu, aceștia exprimându-și bucuria de a simți în mijlocul lor importanța prezenței unui scriitor israelian de limbă română, ce de fiecare dată, pentru evenimente de acest gen face ocolul lumii începând cu Tulcea, unde știe că a luat prima notă mare la întâiul strigăt ce se numește, **APGAR** și recunoaște și acum locurile copilăriei ca fiind unice, dar rămase doar în amintire în forma ce azi a trecut în coordonatele prezentului de multe ori distructiv.

Dar aici era vorba despre o carte lansată la Tulcea de scriitorul israelian de origine română, născut la Tulcea, Carol Feldman, ce își respectă o promisiune făcută cândva, cuiva, sau sie însuși, aceea de a veni aici pe dragele meleaguri ale copilăriei pentru a-și lansa frumoasele daruri ale vieții de artist. Nu intenționez să prezint nicidecum cuprinsul romanului „**A doua primăvară**”, o carte ce păstrează oarecum forma și conținutul celor dinainte: „**Domnișoara**” și „**Maria-mozaicul unei vieți**”. Eu scriu doar despre o carte pe care am avut prilejul să o citesc încă înainte de apariția ei în forma definitivă și am putut constata că scriitorul Carol Feldman este un căutător prin sufletele frumoase scoase din bunătate, dăruire, puritate, dar și din păcat și greșală omenească. Toate cele trei cărți amintite mai sus, sunt o țesătură trainică rezultată dintr-un război pașnic și popular pe la noi, din care rezultă abale, ii spumoase, preșuri multicolore, pânze de așternut și...țesătura vieții găsită și regăsită în costumele populare ce aruncă peste timp capete de curcubeie purtătoare de spirit românesc recunoscut chiar și de cei ce cred că românismul se limitează la un spațiu cuprins între oareșce limite naturale cu țărâși bătuți de ciocane oțelite prin covacerii vremelnice.

(continuare în pag. 65)

Ana Maria CHEȘCU

Galații la începutul secolului al XIX-lea, în viziunea călătorului elvețian Carl Guebhart (1792 - ?)

La începutul secolului al XIX-lea, mișcarea culturală se afla în plin avânt, iar botanica a fost unul din domeniile care s-a îmbogățit în mod permanent cu noi descoperiri. În această atmosferă de crescendo cultural botaniști precum Raicevich sau Andreas Wolf au fost atrași de exotismul florei Țărilor Române, atât de necunoscută occidentalilor¹. În afară de aceste preocupări clar științifice au existat și amatori pasionați de acest domeniu sau mai degrabă dornici de a fi în pas cu moda. Unul dintre aceștia a fost prințul Dimitrie Moruzi, care avea după cum afirmă și C. Guebhart, "șapte sere pline cu plante străine și curioase"². Pentru a-și completa cunoștințele, prințul l-a invitat la reședința sa de la Pechea pe Carol Guebhart, prin intermediul unui prieten comun, naturalistul francez, Benjamin Dolessert. Dezamăgit de statutul social și postul pe care îl ocupa (lucrător la Casa comercială Delisle din Paris), acesta s-a hotărât să profite de ospitalitatea lui D. Moruzi, cu scopul de a publica "Testamen Florae Moldavie", deși traseul nu era unul ușor. Timp de șase ani cât a stat aici, acesta a cutreierat domeniul Moruzi, ba mai mult a ajuns și la Iași, pentru a culege flora Moldaviei. Amintirile sale sunt păstrate într-un manuscris, în colecția lui Alexandru Callimachi și publicate pentru prima oară de către Scarlat Callimachi, în 1947 sub titlul, "Pagini inedite din Moldova. Însemnările unui călător străin din prima parte a secolului al XIX-lea"³.

Perioada modernă este perioada în care transporturile cunosc o mare dezvoltare în occidentul Europei și mai puțin în partea răsăriteană. Majoritatea călătorilor străini amintesc de condițiile nefaste de călătorie, iar botanistul elvețian nu face excepție. Pentru a ocoli primejdiile de pe uscat, mulți aleg transporturile pe apă, la fel ca în cazul lui Guebhart. Pentru a ajunge aici aveai de suportat țăntării, o prezență destul de obișnuită în aceste zone, dar și drumul obositor.

Aventura călătorului începe în 1842, când pleacă din Paris, face un popas la Strasbourg după care se îmbarcă pe un vas cu aburi la Viena. Serviciile oferite de firma austriacă nu sunt dintre cele mai bune, dar peisajul și vegetația sălbatică par să compenseze aceste neplăceri: "Drumul de la Drencova până la Schela Cladovei se face cu vase simple al căror echipaj e format din patru vâslași și un timonier. Totuși, când apele sunt crescute, vaporul cu aburi ajunge până la Orșova, dar dincolo de acest oraș se

află locul cel mai primejdios pe care nici un vas cu chilă n-ar cuteza să-l străbată"⁴. În ultima parte a drumului, între Schela Cladovei și Galați, peisajul nu mai este așa spectaculos, ceea ce-l face să simtă mai acut lipsurile unei călătorii lungi de 8-10 zile. Calvarul său continuă și în ținuturile gălățene, el mergând pe drumul poștei: "o poștă moldovenescă se compune invariabil dintr-un hambar mare de ostrețe, acoperite cu stuf, slujind de grajd și de remiză în timpul iernii. În jurul acestui hambar se află câteva încăperi mizerabile servind drept locuință căpitanului de poștă și subordonaților săi... la fiecare poștă se găsesc briști de schimb pentru curieri sau pentru călătorii care nu au trăsura proprie. Acestea sunt un fel de coșuri prăpădite de răchită așezate, fără nici un arc sau întăritură, pe două osii și patru roți de lemn și abia atât de încăpătoare încât un om să poată sta pe un braț de fân care-i servește drept culcuș"⁵.

Scrise sub formă de memorii, relatările despre zona Moldovei și Galați, în special, sunt demne de luat în seamă, deoarece sunt susținute de ceea ce a văzut prin peregrinările sale și de date oficiale, chiar dacă mai conțin și unele erori. Această lucrare se deosebește de "Souvenirs sur la Moldavie", atât prin stilul mult mai literar cât și prin informațiile pe care le prezintă. La fel ca majoritatea călătorilor străini acesta este surprins de existența Țiganilor, care erau folosiți ca sclavi, dar nu erau originari din Africa, așa cum consideră acesta. Ba mai mult, el afirmă că sunt descendenți sclavilor pe care romanii îi cărau în urma armatelor lor. În 1844, M. Sturza hotărâște eliberarea acestora (la 31 ianuarie Țiganii mănăstirești, iar la 14 februarie cei ai statului). O altă eroare este legată de data morții lui Moruzi, el decedând la 17 februarie 1844⁶. Din text nu lipsesc denumiri specifice botanicii: "Statica latifolia, Ceratophalus orthoceras", dar și descrieri a solurilor și vegetației. Cu toate acestea ele nu sunt folosite în mod excesiv, deoarece, sunt accesibile doar specialiștilor, nu și publicului larg. Unele informații despre această lume uitată, sunt destul de fanteziste, el susținând că în trecut, Galațiul fusese capitala provinciei Moesia, dar în ceea ce privește structura populației gălățene și activitățile comerciale, informațiile sunt demne de luat în seamă. Cu toate acestea, autorul exagerează când spune că în Galați sunt 4500 de suflete, deoarece în 1845 erau înregistrate 4695 de familii, respectiv 23475 locuitori, informație pe care o regăsim la Paul Păltânea: "populația din Galați se ridică la aproape 45000 de suflete și eroarea geografilor care nu dau decât cifra de 7000 e de neiertat... marea majoritate e formată din străini, atrași în Moldova de avantajele comerciale și ușurința traiului pe care-l găsesc aici"⁷.

Autorul este surprins de faptul că străinii nu au știut să profite de avantajele economice pe care portul gălățean le oferea: mână de lucru și alimente ieftine, materiile prime

(continuare în pag. 65)

care se găseau la prețuri de nimic.

Modul de viață a urbei gălățene este unul arhaic în comparație cu modul de viață occidental, iar viața culturală lipsește cu desăvârșire, lucru observat și de călătorul nostru: "Teatrele, concertele, promenadele sunt un lucru necunoscut; chiar cafenelele amenajate după moda turcească nu sunt nicidecum atrăgătoare pentru un european. Există totuși un cazinou pentru negustori, unde în timpul iernii se dau câteva baluri prin subscripție și unde ești ușor admis dacă te prezintă unul din membrii...Vara o berărie nemțească oferă un loc de întâlnire amatorilor de bere și popice. Notabilitățile orașului se adună când la unul când la altul din ei, ca să-și treacă seara luând cafea, ceai, dulceață, ceai și jucând cărți"⁸. Deși atras de pitorescul vegetației și solurilor, acesta este neplăcut surprins de starea deplorabilă a drumurilor și a satelor moldovenești: "Ar fi o gravă greșeală să-ți imaginezi sub numele de sat, târg sau chiar oraș ceva care să semene cu ceea ce poartă acest nume în regiunile din nordul și vestul Europei. Un sat sau un oraș moldovenesc e o îngrămădire informă de case sau mai curând de colibe cu un singur cat, construite din chirpici sau din lemn și acoperite cu stuf sau șindrilă, totul împrăștiat fără orânduială și fără nici o regulă pe un loc îndeajuns de mare cât să găzduiască de zece ori mai multe case și locuitori"⁹.

Și orașul de la Dunăre îl impresionează în mod neplăcut, prin aspectul său edilitar: "când ajungi la Galați pe Dunăre ochiul e neplăcut surprins de aspectul nenorocit al acestui oraș, care totuși e al doilea în Moldova sub raportul întinderii și al populației și cel dintâi, fără discuție în ceea ce privește comerțul și poziția geografică. Un chei nemărginit de băraci de lemn în proastă stare la o uliță mare rău pavată ce urcă, împodobită pe toată lungimea de prăvălii tot de lemn, care par adevărate cocioabe în comparație cu luxul pe care-l afișează azi cele mai neînsemnate magazine europene"¹⁰.

În partea de sus a orașului, locuit în mare parte de boieri, consuli străini, lucrurile sunt diferite: "în partea de sus, unde se află stabilimentele publice ca și locuințele boierilor, ale consulilor străini și ale principalilor negustori, încep să apară câteva construcții în cărămidă; dar după moda orientală toate sunt fără etaj și înconjurare de un gard cu scânduri"¹¹. Autorul pune această declin și pe seama dominației otomane, care a avut consecințe nefaste asupra dezvoltării Principatelor, subjugându-le din punct de vedere politico-economic.

Totodată acesta observă spiritul religios al poporului român considerându-l "unul dintre cele mai cucernice din lumea întreagă", dar și venalitatea clerului ortodox, mult mai preocupat de frecventarea cârciumilor decât de slujbele religioase: "nimic mai obișnuit la țară, și la orașe decât să vezi popi târându-se din cârciumă în cârciumă până își pierd mințile cu totul". Consideră că această religiozitate a fost greșit înțeleasă de majoritatea călătorilor străini, deoarece în inima satului românesc s-a păstrat până și astăzi o credință neclintită în Dumnezeu. Dintotdeauna în casa

țăranului român a existat un colț al icoanelor și obișnuința de a ține principalele posturi și sărbători, dar nu a existat nimic fals în această cucernicie. Ceea ce l-a impresionat cel mai mult a fost vitalitatea țăranului moldovean, dar și starea deplorabilă în care se găsea: "țăranul moldovean, fără a fi șerb ca în Rusia, nu e totuși cu mult mai liber decât cel din nord. Odată legat de pământul unui boier, nu-l mai poate părăsi decât îndeplinind unele formalități care constituie o prohibiție și dacă i se întâmplă să-și părăsească clandestin domiciliul, seniorul are dreptul să-l readucă cu forță"¹².

Exceptând unele erori, lucrarea lui Carol Guebhart, este o lucrare de primă mână în ceea ce privește informațiile asupra aspectului edilitar, structurii economico-sociale și peisajului floral al Galaților.

¹ Paul Păltănea, *O nouă descriere a Moldovei de botanistul Charles Guebhart*, în „Cercetări istorice” IX-X, 1978-1979, p.597.

² *Ibidem*.

³ *Călători străini despre Țările Române în secolul al XIX-lea*, vol. IV (1841-1846), Coord. Daniela Bușă, Editura Academiei Române, București, 2007, p.176.

⁴ *Ibidem*, p.178.

⁵ *Ibidem*, p.188-189.

⁶ Paul Păltănea, *op.cit*, p.598.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Călători străini...*, vol.IV, p.186.

⁹ *Ibidem*, p.189.

¹⁰ *Ibidem*, p. 180.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Ibidem*, p.196.

(urmare din pag. 63)

Sufletele personajelor prezente în romanele lui Carol Feldman sunt autentice românești! Eroii lui, mai devreme sau mai târziu, după o viață la noi, sau dincolo, revin aici pentru a-și revedea locurile natale, pentru a vizita ceea ce a mai rămas neatins din veșnicia vieții: mormintele moșilor și strămoșilor! Și uneori, pentru a oferi ultima ofrandă pământului care i-a zămislit și unde conform rânduiei suntem datori să plătim ultimul ort. De aceea, finalurile romanelor lui Carol Feldman sunt triste... Tristețea te duce în lumea lacrimilor ce apar normal, din sensibilitatea sufletului, a inimii și nu ca urmare a unei încercări de tescuire lacrimogenă chinuită de dorința atingerii unui scop. Nu, lacrimile apar ca fiind o reacție a sufletului impresionat de un rezultat al vieții generat de împrejurări asimetrice. Simple întâmplări de viață ce impresionează nu ca o imagine tv ci prin simplitatea conținutului și energia ce o imprimă celor ce o simt prin lecturarea cărților lui Carol Feldman, dau farmec operei literare ale omului polivalent ce ne reprezintă cu onoare cuvenită unui popor dăruit de Dumnezeu cu talente de luat în seamă.

Ioan ALEXANDRU

Viermele

Când prima amendă i-a fost strecurată pe sub ușa de la intrare - cutia poștală îi fusese furată cu mult timp în urmă și transformată de Dragobeta în urnă, adică loc de veci pentru bunică-sa - Iulică o citi mirat, apoi începu să se scarpine în cap. Conform scrisorii primite se făcea vinovat de faptul că zilele trecute ar fi circulat fără bilet pe un traseu de troleu. Se așeză o clipă în pat pentru a căuta să-și explice ce i se întâmplă. Nu prea avea cum să fie vorba de el, se gândea Iulică, pentru că el făcea de fiecare dată pe jos drumul până la hale, iar cu transportul în comun nu se deplasa pentru că nu dorea să plătească bilet pentru două stații, iar fără bilet nici prin minte nu-i trecea să meargă. Îi era teamă, o teamă săcâitoare și arzătoare, că o să fie prins și că o să trebuiască să achite o penalizare usturătoare. Motiv pentru care vecinii săi, și-n special Armeon, obișnuiau să-și mai bată din când în când, joc de el și-l legau de compostor.

- Bă, își zise Iulică înspăimântat, într-un moment de maximă luciditate - să mor împușcat, dacă știam că ăștia te prind și când nu mergi, atunci mai bine mergeam, frate.

Îngrozit de faptul că nici nu fusese nevoit să greșească pentru ca frica să i se adevărească, începu să parcurgă de la cap la coadă toate foile primite și când văzu că procesul verbal are la semnătură un soi de mângălitură ce semăna mai degrabă cu o literă multiplicată, ajunse la concluzia că învinuirea ce-i fusese adusă nu are cum să fie adevărată. Bănuind că-i vorba de o încurcătură oarecare și că amenda nu-i era adresată, o puse înapoi în plic, puse plicul pe masă și așteptă apoi ca lucrurile să se rezolve de la sine. Însă, după doar trei săptămâni, primi o altă scrisoare întrutotul asemănătoare, peste două săptămâni încă una și tot așa, de ajunse în doi ani și jumătate să umple pe deplin o dormeză de calitate și trei sferturi dintr-un scrin. Cele mai multe erau avertizări, somații și amenințări, însă la acestea se adăugau și tot soiul de amenzi care de care mai bizare, unele bazate pe fapte reprobabile săvârșite de el prin alte orașe, orașe în care nu fusese niciodată. Panicat la început, Iulică ajunse de la a privi cu teamă și îngrijorare întreaga situație, să fie bucuros că-l bagă și pe el cineva în seamă. Ba mai mult, observă că toate aceste scrisori îi pot fi, în fond, folositoare. Și asta după ce o vară întreagă își satisfăcuse cu ele nevoia zilnică de hârtie igienică. Nemulțumit totuși că-i prea aspră și că s-a ales din această cauză cu iritație supărătoare, Iulică le-a scris și el polițiștilor o scrisoare prin care îi ruga să folosească o hârtie ceva mai fină și mai frumos împachetată. Și dacă se poate să fie și parfumată.

După o îndelungată și încrâncenată corespondență, în care oamenii legii ajunseseră să-i agațe de clanță invitații în instanță, iar Iulică să-i amenințe că-i dă în judecată pentru situația creată, cel din urmă, dorind să scape de griji, începu să mai achite din amenzi. Iar lucrurile păreau că se mai calmează, cel puțin până într-o bună zi, când doi români îmbrăcați la

patru ace s-au proptit în ușa sa de parcă ar fi încercat s-o deschidă cu forța. De la ei Iulică a aflat că în ultima vreme s-a tot împrumutat ba de la o bancă, ba de la alta, fără să intenționeze să mai și plătească. Motiv pentru care cei doi indivizi fuseseră trimiși să recupereze paguba și să-i pună sechestru pe avere. Însă Iulică nu s-a neliniștit, știa prea bine că nu posedă mai nimic. Apartamentul în care locuia nu-i aparținea, om integru nu era, așa că de muncit muncea la negru, iar în afară de hainele de pe el alte lucruri nu mai deținea de fel.

- Așa că puteți să puneți sechestru pe ce vreți. N-am nimic, sunt falit, bă, falit! Strigă el, întorcându-și în acest timp buzunarele pe dos și adoptând un zâmbet duios.

Cum pe scara de bloc se strânseseră mai mulți țigani, nehotărâți dacă să-l apere sau să tabere pe el, recuperatorii plecară cu buza umflată, promițând însă că or să revină altădată.

Înglodat până la gât în datorii pe care nici măcar nu-și amintea să le fi făcut, Iulică se străduia pe cât putea să nu-și piardă speranța. Însă, chiar și fără aceste probleme, banii pe care îi câștiga tranșând carne în hale de abia dacă îi mai ajungeau lui și familiei sale. Cei patru copii îi cereau în permanență de mâncare, iar Mirinda, când nu umbla cu altcineva, îl iscodea să afle ce făcuse cu toți acei bani împrumutați, chiar dacă săracul om se chinuise să-i explice că și de această dată e vorba tot de o încurcătură. De la dramatică situația deveni disperată în momentul în care alte două maimuțe întunecate la chip și așijderea la fire i s-au sprijinit de ușă și au început să bată frenetic în ea cu pumnii și picioarele. Iulică deschise și privindu-i mirat le zise:

- Mai ușor, că-mi treziți copiii. Da' ce doriți?

- Am venit să văd ce-mi face rinichiul, îi spuse cea mai pricăjită dintre namile.

- Ce rinichi? Întrebă românul buimăcit.

- Ăla de-l vinzi, cumnate.

- Vând și rinichi câteodată, dar de obicei doar carne. Însă căutați-mă mâine în hale, că de adus nu aduc acasă pentru că nu mă lasă.

- Te crezi șmecher, mă? Spuse cealaltă namilă, care până atunci stătuse tăcută, scobindu-se printre dinți cu unghia degetului mijlociu de la mâna stângă. Noi de ăsta de aici vorbim, continuă să zică namila și scoase un cuțit din buzunar și-i mângâie cu el lui Iulică burta.

- Bă, făcu acesta speriat, ai grijă cu ăsta, bă.

Și în timp ce una dintre matahale îl bărbiera pe abdomen, cealaltă îi intră în casă și se orientă spre bucătărie, deschise frigiderul, apoi urlă nervoasă:

- Suc acidulat? Bere? Așa ne-am înțeles noi, frate? Gata, mai scădem o mie de parai.

- Ce să ne înțelegem, măi omule, mă, că eu n-am înțeles nimic. Cine sunteți voi și ce căutați la mine în casă? Începu să se smiorcăie Iulică.

- Lasă gargara, îl sfătui namila, ți-am dat banii pe el, acum e al nostru.

(continuare în pag. 67)

- Ce să fie, mă, al vostru? Ce bani mi-ați dat voi mie, mă?

- Tu vrei să te băgăm în portbagaj și să te ducem în pădure, ca să-ți amintești? Bă, ai dat anunț pe internet că-ți vinzi rinichiul, noi ți-am dat jumate din sumă, așa că nu face pe prostul cu noi, că nu-ți merge. Ori ni-l dai de bunăvoie, ori ți-l luăm cu forța. Bagă bine la dovleac că operația e joi. De dimineață, la prima oră, o să te aștepte o mașină neagră în fața blocului. Nu cobori, urcăm noi la tine, da' dacă ne pui să urcăm patru etaje, să știi că îți tăiem și-o ureche.

Și, fără alte explicații, cele două namile coborâră în grabă scările și se pierdură printre cartoforii de afară. Iulică rămase tremurând o vreme în fața ușii, apoi o închise, o încuie și o duse în baie, singurul loc în care putea gândi nederanjat. Situația era gravă, iar de această dată nu mai avea scăpare. Dacă pe recuperatori îi mai putea duce cu vorba, de țigani știa că nu are nicio șansă să o scoată la căpăt. Gândi la rece toate câte i s-au întâmplat și conchise că este, fără îndoială, cel mai ghinionist și nefericit om din câți au existat vreodată pe planeta asta. Așa că hotărî să se sinucidă. Mirinda îl imploră să renunțe la ideea sa, prietenii îl îndemneau și ei la cumpătare, însă Iulică țâra după el câte era ziua de lungă, funia.

- Bă, nebune, bă, gândește-te că-ți nenorocеști familia! Îi spuse Florin disperat și, trezit brusc din năuceala datorată ierburilor uscate pe care le fuma, încercă din răspuț să-l determine să se răzgândească. Nu din iubire, ci de teamă că dacă moare, Mirinda o să apeleze la el, iar când el o să refuze, aceasta avea să-și ducă la bun sfârșit amenințările și să-l oblige pe cale legală să-și îngrijească ploozi, demonstrând printr-un test de paternitate că toți cei patru copii îi aparțineau.

- Lasă, bă, că tu nu știi cât de descurcăreță e Mirinda. Dacă a putut ea să-mi facă doi copii deși nu ne-am mai culcat împreună de trei ani, o să reușească să aibă grijă și de ei.

Văzând că n-are șanse de izbândă, Florin l-a chemat pe Armeon, promițându-i zece lei dacă o să reușească să-i bage lui Iulică mințile în cap. Țiganul încercă, amenințându-l că o să fie schingiuit neconținut în iad, pentru că sinuciderea este singurul păcat fără de iertare, și sperându-l așa de tare, încât, strângând funia la piept, Iulică mai avea puțin și izbucnea în plâns. Dar chiar în momentul acela îi sări în apărare Corcodel:

- Nu te lua fraiere după prostul ăsta! Armeon are ură pe lume că i-a spart mai demult cineva păpușa gonflabilă, și de asta îți zice de iad, diavoli și pucioase. Dar astea nu sunt decât la creștini, la alții nu-i așa. La alții e altceva. Hai cu mine să-ți explic.

De când îl părăsise nevasta, Corcodel se gândea tot timpul la Mirinda, iar când aceasta i-a mărturisit că toți cei patru copii îi aparțin, țiganul mai, mai să leșine de bucurie. Așa că îl luă deoparte pe Iulică și începură să discute. După ce vorbiră câteva minute bune, Corcodel, crezând că l-a convins, concluzionă:

- Deci ai înțeles ce trebuie să faci pentru a te integra în absolut? Dai pe gât un pahar de urină, apoi te arunci de pe bloc și te faci una cu universu'.

Și cum băutul urinei nu-l atrăgea de niciun fel, Iulică îl întrebă:

- Altă cale nu există?

- Ar mai fi una, îi zise Corcodel după ce se gândi nițel, da' la asta nu garantez că o să reușești, pentru că nu-i pentru oricine. Dacă te închini la grasu' ăla de am uitat cum îl cheamă și te împaci cu tine și cu lumea înainte să-ți iei zilele, te lasă să te reîncarnezi.

- Cum e asta cu reîncarnarea?

- Nu știu eu sigur cum se face, dar am văzut la televizor că dacă te dai de partea ăstuia de ți-am povestit eu acum, după ce mori te trimite înapoi, adică te mai naști o dată. Da' e tot așa, dacă ai făcut rău la oameni te reîncarnezi în ceva nașpa, o găină, sau un vierme, da' dacă ești bun și deștept atunci te reîncarnezi în ceva tare de tot.

- În ce? ciuli celălalt urechile și beli ochii, așteptând plin de speranță, cu sufletul la gură, răspunsul lui Corcodel.

- În țigan, frate.

Încântat de cele auzite, Iulică se duse ținută la sala lui Istronom pentru a intra pe internet și a afla cât mai multe amănunte legate de această reîncarnare. Răsfoi în disperare o multitudine de pagini virtuale și până ce găsi, în sfârșit, ce-l interesa. Notă pe niște foi toate ideile esențiale și odată întors acasă, le puse în practică. Desena cercuri cu făină pe podea, își luă gândul de la mâncare și cât era ziua de lungă medita la cele spirituale. Mirinda era prea preocupată să caute banii din împrumutul de la bancă pentru a băga de seamă ce preocupări puseseră stăpânire pe soțul ei. Doar Florin mai încercă să-l determine să se răzgândească, însă decizia prietenului său era de nestrămutat. După ce s-a împăcat într-o asemenea măsură cu lumea că nu-l mai interesa nimic, Iulică era pregătit să se reîncarneze. Și pentru a fi pe deplin convins că totul nu fusese o glumă, așteptă până în dimineața zilei de joi pentru a-și duce planul la îndeplinire. După ce-și petrecu toată noaptea meditând, cum se iviră zorile, chiar în momentul în care încolțea în el speranța, de afară se auzi claxonul mașinii care-l aștepta. Fără să mai stea pe gânduri, Iulică își luă avânt și se aruncă pe fereastră, imaginându-și în timp ce zbura ce fericit va fi în momentul în care se va reîncarna. În clipa următoare se auzi un țipăt înspăimântat, apoi o izbitură puternică. În câteva minute curtea blocului se umplu de țigani îmbrăcați doar în chiloți, peste un sfert de oră se făcură auzite sirenele ambulanței, peste fix un ceas niște polițiști începură să deseneze cu creta pe asfalt, iar peste două luni, când nici nu se refăcuse bine, Iulică fu condamnat la cinci ani de închisoare pentru omor din culpă. Pentru că în loc să cadă pe bordură, așa cum plănuiise, picase peste namila aceea mai sfrijită, făcând-o chiselită și trimițând-o, probabil, să se reîncarneze în altceva. De pildă într-un vierme.

Petre RĂU

Îmbrățișat cu poezia

[„Îmbrățișat cu cerul” - Tudor-Gheorghe Calotescu, Editura Contrafort, Craiova, 2011]

Ajuns la al doilea volum de versuri (primul, intitulat „Istoria clipei”, a apărut la editura „Opera” din București, în anul 2010), volumul de față, „Îmbrățișat cu cerul”, apărut în 2011 la editura „Contrafort” din Craiova, conține 70 de poeme în stilul concentrat și ușor elegiac al autorului, de acum o obișnuită cunoștință a cititorilor de poezie, mai ales celor de pe câteva importante site-uri literare românești.

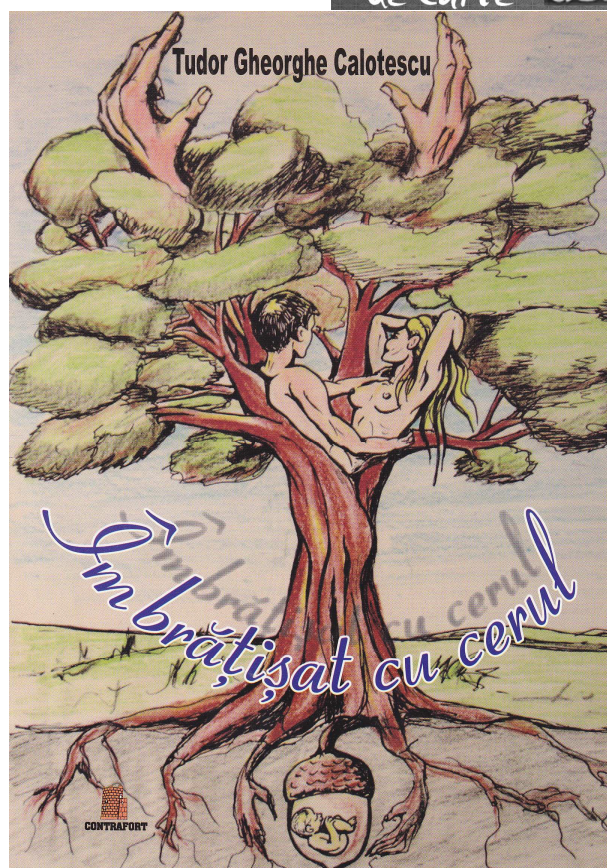
Tudor-Gheorghe Calotescu și-a semnat debutul poetic în aprilie 2010, în revista literară Boema. A urmat apoi, în vara aceluiași an, apariția cu o selecție de poeme într-o antologie colectivă intitulată „Petale lirice” editată de ASPRA și, de atunci, așa cum ne mărturisește, își ascunde sufletul „printre rânduri / sperând că va fi descoperit întreg” (Cotangenta, p.7), continuând cu dezinvoltură ascensiunea pe culmile fastuoase ale versului, cu precădere la confluența cu cititorul de poezie.

Cotangenta este pseudonimul preferat de autor pentru a-și semna poeziile plasate pe site-ul cenaclului literar online „Noduri și Semne”. Cu consecvență și loial idealurilor sale artistice, și-a ales ca prim poem din acest volum chiar pe cel purtând acest nume, vrând parcă să ne mărturisească relaționarea sa cu lumea cuvintelor petrecută într-un propice spațiu virtual, în fapt crezul său poetic: „îmi rotunjesc viața / oferind din cercul meu / o rază de vis / tangentă cu atingerea voastră” (Cotangenta, p.7).

Inginer de profesie (doar nu vă imaginați că trăiește din poezie, ar fi primul caz de acest gen din România), Tudor-Gheorghe Calotescu știe bine că prisma lui Newton a descompus prima dată lumina într-un spectru și tot cu ajutorul ei marele savant a reușit să recombine razele colorate la loc și să obțină albul. Poetul, însă, intuind nonșalant toate nuanțele, descoperă că, în dragoste, inima ține loc miraculosului corp geometric: „prisma ce face posibilă / simfonia de culori / e inima ta” (Inima ta, p.9).

La „granița dintre azi / și mereu” (Imigrant, p.8) poetul, deși încă se consideră captiv și simte nevoia de descătușare dintr-o „lume / zidită din fărâme / de vis”, și-a așezat lumea cât mai aproape de privirile sale, oglindindu-se în ea ca într-o inspiratoare fântână, admirând-o cu pioșenie, dar fără patimă și credință oarbă: „dincolo de tine și de mine / apun prea multe stele / pentru a mai crede în veșnicie” (Albastru, p.9).

Pe poet nu-l interesează faptul că versul său trebuie de multe ori să ajungă acolo unde nici rațiunea nu poate ajunge. Pătimaș și posesor al unei devastatoare lucidități, bazat pe construcții lirice la limita minimă a conciziunii, el își etalează poezia în cel mai transparent mod, într-o emisie logică - cam așa cum ar expune o axiomă pe înțelesul tuturor - dar cu vădită sensibilitate, dovedindu-se a fi un producător abil de metafore subtile, un fel de iluzionist al sintagmelor surprinzătoare: „Mă pierd rouă / mă adun curcubeu / tu / odihnește-te în sufletul meu / rădăcină căutând / lumină / frunză lăuză / naște zbor / galben covor / apoi / țărână” (Țărână, p.11). Poezia sa uimește, pe alocuri, mai mult chiar decât ceea ce ni se

întâmplă atunci când ne privim noi înșine într-o oglindă, de oriunde ne-am afla poziționați în univers. Poate tocmai de aceea, subtilitatea unor imagini ne poate scăpa dacă nu o îngurgităm cu atenție: „între două clipe / infinitul de doar un segment” (Ciudad, p.17).

Pentru că este o oglindă a lumii, poezia nu preia nimic din autobiograficitatea poetului, ci urcă generos și solemn în generalitatea existenței umane, precum o parabolă tensionată în spațiu și timp, așa încât eul liric poate susține permanent o profundă expresie de reflexivitate: „E haos, / un haos născut / din ciocnirea unei stele / cu neîndemânarea mea... // e întuneric și atât” (Haos, p.36).

Când e vorba de poezia de dragoste autorul vine cu un expozeu subtil și riguros, explorat cu inteligență creativă: „omăt / îmi este fericirea / și prind un fulg / la butonieră / iubesc perfectul răpitor / și cred că am în piept / un viscol pentru tine” (Viscol).

În simplitatea sa aparentă, poezia lui Tudor-Gheorghe Calotescu are o simbolică aparte, cu un vers provocator și conturat sub o anume cristalizare, împărtășindu-ne o perpetuă meditație, nu pentru grijile mărunte, ci asupra condiției umane, asumată de eul liric nu ca neant poetic, ci ca ființă perisabilă, fără acces la eternitate: „realitatea e scumpă / și nu mi-o permit” (Consumator de vise, p.16).

Pe alocuri poezia lui Tudor-Gheorghe Calotescu expune câte un raționament sau face câte un expozeu subtil și riguros, dar nu ca niște reguli științifice, ermetice, care să impună respect, și nu în măsură să alunge cititorul de poezie, ci exprimat în metafore cuviincioase: „între păcat și nemurire / un

(continuare în pag. 70)

Ștefan L. MUREȘANU

Intimitatea ca manifestare perfectă a eului superrealist

Moto: *Intimitate, o relație în care proștii sunt atrași
providențial pentru distrugerea lor reciprocă.*
Ambrose Bierce

Intimitatea este o stare de fapt a omului, conștientă, perceptibilă și josnică intențiilor, pe care le ascundem de ochii iscoditori ai adevăratei noastre identități. În fapt, inversul proporțional al fiindului nostru expus.

Intimitatea și-a trăit posibilitatea sa, în existențialul ev mediu creștin, și a avut o minunată evoluție în educarea omului ca fapt al surprinderii și rușinii față de tot ceea ce exprima goliciune. Însă Villon, redescoperit, cu precădere după secolul al XIX-lea, a practicat în creația sa umorul satiric, patosul și forța lirică, scrise în argoul timpului, descoperind că dezvelirea trupului coincide cu nefrânarea instinctelor noastre, cu ascunderea adevărului despre viață. Poate că în nicio altă epocă de dezvoltare istorico-socială a omului goliciunea nu a fost exprimată cu atâta interes ca în perioada marii trieri închiziționale. Aș crede că niciodată omul nu a răbufnit mai mult, ca în perioada dintre secolele al XIII-lea și al XIX-lea, râvnind după trupul gol în balastul semidoct al moravurilor, pentru că i se impuneau limite, neconvingătoare, în mersul său doritor de libertate. În intimitate își distrugeau identitatea și deveneau ceea ce, poate, sămânța umană a fost înainte de a se desprinde din matricea universală.

La începutul acestui mileniu omul s-a simțit liber de orice chingi ștrangulatoare ale liberei sale existențe: unele nevrednice de îndrituire, altele parțial limitatoare de răbufniri orduriene iar ultimele, chiar înjositoare, limitative la dorința unora ca majoritatea să gândească și să vorbească numai ceea ce își doreau ei să audă. Instinctul nevrotic și viril al entității-om s-a văzut dintr-o dată scăpat din lanțul ce-i încâtușa gândirea și, neștiind cum să o folosească, a răbufnit asupra libertinului. Și a simțit că toată această mască, pe care o credea a rușinii, îi ardea de fapt adevărata față, cea a sfidării începutului, a goliciunii în fața semenului său, a sfidării existenței formale. Formalizarea avea să rămână într-o parte a lumii, mult mai odioasă decât cea care mizea acum spre lumină, în sfera celor care se voiau să conducă, pentru etichetă și fațadă împodobită ridicol.

M-am tot întrebat ce imbold a făcut ca omul începutului de mileniu trei să fie atât de dezinvolt și de trăitor fervent al pornirilor sale libertine. Ce a dus ca însuși literatul să desfrâneze cuvintele în imagini și să creeze secvențe ale instinctelor mâinate de perversitate? Și am înțeles, din toată această meticulozitate a descrierilor, ura crescândă față de fiindul nostru sortit căderii, urgiei în umbra unor energii, într-o continuă mișcare ucigătoare a eului. Tatuarea trupului, montarea diferitelor obiecte în orificii vizibile sau ascunse de ochii iscoditori și răutăcioși ai celor ce-și înfundă viciile în subsolul

conștient al refulării intime, sunt manifestări ale personajului superrealist doritor de un trai decent.

Literatul îl surprinde pe acesta și îl redă conștient în toată mișcarea lui în creația pe care o expune apoi ca pe o fecioară actului impudic. Se vor băloși mulți sorbindu-i scenele, salivând a nimic-nicie, dar puțini vor fi înțeles nefiindul, care dorește împlinirea actului de pedepsire cruntă a celor ce îi nelipsesc trăirea ca om, așa cum s-ar fi vrut, până a cădea, datorită lor, în abisul goliciunii. Retragerea în intimitate a personajului superrealist ar fi dus la introvertire și la pierderea totală a eului, a clacării și a judecării nemeritate a încrederii că el este vinovat de tot ceea ce se întâmplă în lumea aceasta dezlănțuită, îndiguită supușeniei materiale și calvarului existenței decimării psihice. Versiunile lui comportamentale în a sfida toate privirile ce îi urmăresc mișcările deplasate, cu gesturi obscene, inhibitoare și dizgrațioase nu sunt decât un rezultat a lipsei de putere a societății de a-i răspunde totalului său fiind. Și iar literatul își va pune întrebarea: cine, pe cine își dorește o astfel de atitudine inhibitoare a manifestării reale de a fi om? Răspunsul e lumea. Lumea care populează cazinourile, barurile de noapte, palatele sau maiestuoasele case pe care nu le merită în totalitatea lor, indiferent de ceea ce se cred că sunt. Romanul superrealist trădează această facere perversă a sistemului, îl decimează și îl târâște în șesul dezlănțuit al libertinajului sodomic. Apropie buze, desface picioare, întărește anumite părți ale corpului, umezește... să spunem ochii, când recepțăm o cădere a noastră, prin noi, aproape și iminentă, poate și datorită energiilor, careucid energiile universului, provocând scurcircuit intensităților fiindului. Omul superrealist nu se mai retrage în intimitate, a înțeles că prin exhibiționism sfidează pretinsul bun simț, pe care nu îl mai are nimeni într-o societate în care se sodomizează cu crucea în mână, se minte cu mâna pe Biblie, se zâmbește în față cu sunete de coardă jerpelită iar în spate, când se crede că totul e aproximativ bine, i se înfige jungherul, risipindu-i pe pământul, care îi așteaptă, pentru rumegare trupul, materia vâscoasă și roșie a ceea ce a avut pentru viață. Visele i se risipesc iar umbra lui încetează să se mai zbată în noapte, obosită de anii petrecuți în praful, mocirlele și gropile teluricului.

În literatura română personajul superrealist apare în romanul lui Mircea Cărtărescu. Expus, dotat, ruinat de simțiri profunde, pe care le manifestă voalat însă cu mai puțină exercitare scenică ordurieră decât în romanele lui Bruckner, Levi, Beigbeder. În dialogul lumii primelor decenii ale mileniului III, se observă o sfidare a ceea ce odată se considera *bun simț* și făcea delimitarea între stările de fapt ale entității noastre cu cele ale necuvântătoarelor, o refulare a unor segmente din interiorul nostru, care se doresc să fie emanate dușmănos, ironic, sfidător și percepute ca atare. Manifestările de tipul vopsirii pereților clădirilor sau a orice e imaculat este tot un rezultat al pornirilor

(continuare în pag. 70)

interioare ale individului superrealist, care își găsește o liniștire atunci când se expune, refuzând, pur și simplu galeriile de artă, de exemplu, ca manifestare și dorință în a-și prezenta admiratorilor talentul pe pânze ocrotite de jenă. În realitate, el își etalează manifestarea nicidecum interioritatea, rămânând un ascuns, un anonim căruia îi este teamă de critică. Un introvertit este și nudistul chiar dacă își dezvălește dezinvolt aparent pentru că el nu suportă să fie iscodit, ci simte doar acea plăcere a dezvelirii, a străfulgerării privirilor însă nu a lăsării contemplării goliciunii lui.

Romanului superrealist i se pot atribui toate aceste reliefări, pe care le prezintă minuțios, obsedant pentru cei ce nu vor să înțeleagă că societatea umană trece acum prin niște momente dificile ale evoluției sale, și că toate acestea sunt prezente datorită lipsei de discernământ a celor care conduc națiunile. Totul se afundă și se pregătește pentru o cădere dorită, într-o stare odioasă de distrugere a entității-om însă a eliberării a tot ceea ce energiile telurice le are prinse de elementele corpului uman. Un plan unic de triere a speciei și de împuținare a fiindului uman. Romancierul superrealist a simțit toată această stare de fapt a comandamentului mondial de distrugere psihologică a omului, prin eliberarea voită a ordurierului, a imaginilor sodomiste și horroriene, care sapă mentalul distrugându-i personalitatea.

Superrealismul este și în pictură și în muzica reprezentativă a rockului, în arta plastică, în medicină, prin malpraxisul dorit de neputința unora de a cunoaște ceea ce înseamnă să vrei să fie bine, în știință, prin toate noile puneri în valoare ale minții omului de stigmatizare a eului, în tot ceea ce se poate pune în declin psihic și fizic fiindul uman. Cine va trăi? Din tot acest rău nimic care să aparțină omenescului, sămânța va înceta să mai apară odată cu pocnetul munților, cu ridicarea valurilor și căderea cenușii. Să nu își închipuie cineva că nu va fi atins de teroarea morții prin chiar buncărele pe care le-au construit pentru a-i salva. Tot ce va fi făcut de mână omenească se va năru și tot ceea ce a rezultat din priceperea omului va deveni vulnerabil și dat distrugerii. Putem oare să răspundem unei întrebări, pe care puținii, în drumul lor prin viață s-au întrebat? De ce ne numim oameni și de ce planeta pe care locuim se numește Pământ?

În artă, omul talentat, cu sclipiri superioare profanului, a redat adevărul, care urma să vină și să arate lumii ceea ce de fapt se ascundea, considerat rușinos însă dramatic de pericolos existenței noastre. Literatul de azi creează și redă principiile testamentare ale fiindului călăuzit de pilde, nu direct, doar prin scene apocaliptice, episoade trăibile închise în sicriele negre ale falsei tăceri. El strigă precum Ioan Botezătorul la rămășițele de oameni care nu își înțeleg rostul, sodomizați și vânduți puterii negre a morții psihologice. Scriitorul superrealist este conștient de impactul pe care scrierea sa o are față de unii dintre noi și este de acord cu închiderea ochilor însă aceștia sunt prea puținii pentru a da roadele dorite de fiindul entității noastre.

vis dinaintea sunetului / rulează / pe ecranul dintre / viață și moarte / un vis în care cuvintele / au forma gândului / neșoptit" (Gri, p.20). Prin autoidentitate, dar și prin translație, versul poate atinge uneori și dimensiuni ludice: "sunt liber să visez / că sunt liber" (Visez, p.33).

Poezia lui Tudor-Gheorghe Calotescu poartă cu ea un anumit tip de moralitate ("iubeam / să fiu / să am de unde / să n-am de ce...", Cicatrice, p.15), controlând atent coerența metaforică, dar permițând versului să-și păstreze însușirea poetică și creând prin reflecție impresia unei apropieri de realitate: "lumea noastră e o pace / uneori dureroasă / între lumi" (Pacea, p.10).

Tudor-Gheorghe Calotescu este un poet care scormonește cu pioșenie prin diferitele unghiuri ale spiritului, cu o poezie reflexivă, răzbătând la suprafață rodul activ al minții sale de educație tehnicistă. Abordând o tematică largă, aproape nevrând să-i scape niciunul din marile semne de întrebare ale lumii, cu un discurs pe măsură aflat într-un proces vizibil de perfecționare, poetul și-a conturat deja un stil artistic, are deja un mod propriu în a-și contrui și organiza versurile. Și, pentru vigoarea remarcabilă a poetului care, de altfel, se și autodefineste: "sunt un stejar / ce visează la zbor / îmbrățișat cu cerul" (Stejar, p.12), dar și prin arta de a ști să cântărească bine greutatea atomică a cuvântului, am dobândit încredințarea că-i pot lectura poezia pe mai departe cu satisfacție și-l pot întâmpina cu aceeași deferență și același interes cum am făcut-o și până acum.

desen de Elena-Liliana Fluture

Navigator prin suflete de scriitori sau „Dincolo de vitralii” de Gheorghe A. Stroia

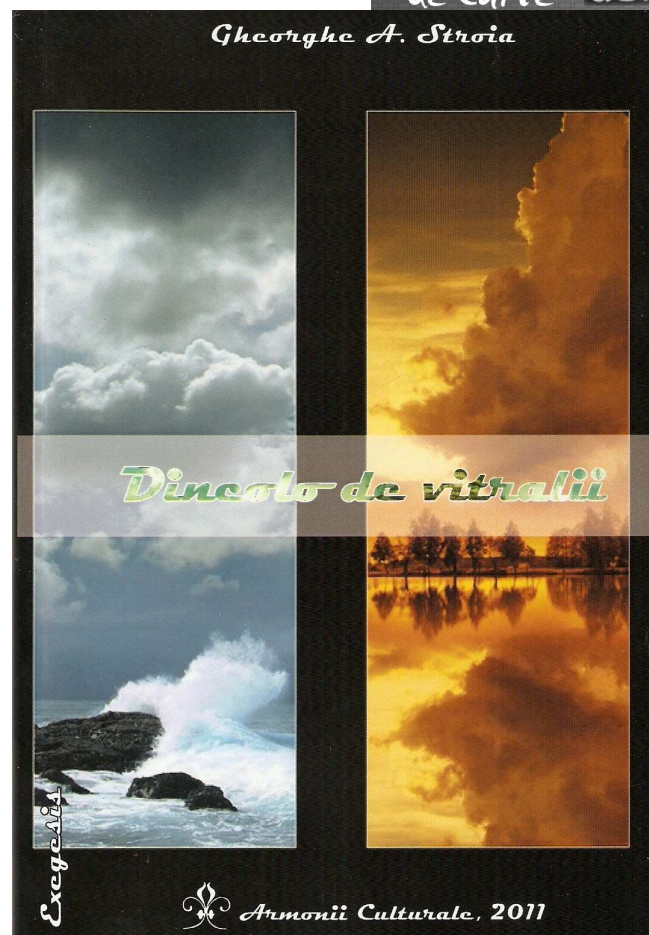
(Ed. Armonii Culturale, Adjud, 2011)

În luna februarie 2011, scriitorul Gheorghe A. Stroia dădea la iveală primul său volum de critică literară, intitulat "Petale din cuvinte". Peste vreo șase luni publica cel de-al doilea volum, tot de critică, intitulat "Dincolo de vitralii", dovedindu-se un prolific autor, care ne-a uimit cu puterea sa de muncă și, mai ales, cu deosebita sa capacitate de creație. Dacă în primul volum "Petale din cuvinte" ne-a demonstrat că are un viguros talent de critic literar, cu un ascuțit spirit analitic, („înmănușat” într-o generoasă omenie și bunătate), în volumul "Dincolo de vitralii" și-a impus noi exigențe în analizele și interpretările sale, cu un salt calitativ pe măsură. Nu s-a mai mulțumit doar cu dezvăluirea, interpretarea și punerea-n lumină a calităților artistice ale operelor analizate. A căutat să dea la iveală acele izvoare din adâncul sufletelor creatorilor analizați, surse reale de forțe expresive, generatoare de stări emoționale, copleșitoare pentru cititorul învăluit în lumina sufletească a respectivilor autori.

Analizându-le operele, Gh. A. Stroia pătrunde în sufletele autorilor, descoperind, așa cum mărturisește în cuvântul introductiv: "întinderi vaste dintr-o catedrală a spiritului uman, mări călătoare, pași peste stele, fulgere, iluminări, curcubeie peste timp, pornind din inima celui care scrie și înfipt adânc în sufletul celui care citește". Uluitoare peisaje ale sufletelor de scriitori! Suflete în care se scufundă scriitorul Gh. A. Stroia, cu privirea scrutătoare, dincolo de vitraliile operelor analizate. O face pentru a înțelege mai bine resorturile intime ale creațiilor literare și motivațiile creatorilor care își dăruiesc generos sufletele celor care îi citesc. Acele misterioase vibrații de suflet sunt iluminate de spotul luminos al analizei literare, pentru a descoperi în ele scilipiri de talent, vibrații unde scânteiază nestemate de idei și simțiri, transpuse în vibrante cuvinte purtătoare de mesaje luminoase, menite să-ncălzească sufletul cititorului.

Și acest demers insolit, Gh. A. Stroia îl face cu multă delicatețe și eleganță, dar și cu modestie și timiditate. Pentru că dânsul nu consideră cartea sa "un volum de analize și aprecieri critice, ori eseistică literară": Crede că realizează doar "un inventar de cronici, recenzii și prefețe", izvorâte din "plăcerea sa de a citi". Lăudabilă, inspirată și rodnică „plăcere"! Care s-a dovedit a fi un prețios act de cultură. Să vedem de ce nu este un simplu inventar? Este adevărat că în carte nu sunt expuse exhaustiv și explicit principiile sale critice și nici mecanismele instrumentarului său critic. Dar acestea se conturează atât din creionarea lor în cuvântul introductiv, intitulat "Argument" cât și din aplicarea implicită în fiecare text de analiză.

Să observăm că în "recenziile" sale dovedește o vastă erudiție cu trimiteri și/sau exemplificări din operele clasicii culturii naționale și universale, care-i dau posibilitatea unor largi și pertinente explicații, bazate pe bogate documentații. Numai în acest fel poate să facă evaluarea operei analizate, prin compararea acesteia cu opere ale clasicii literaturii, picturii sau

muzicii naționale și universale. Pentru că dumnealui consideră opera literară, ca și pictura ori creația muzicală, înalte vibrații sufletești ale creatorilor, din a căror analiză desprinde mărimea talentului și caracteristicile operelor acestora. Caracteristici care-i permit evaluarea operei analizate și prin comparația cu opere clasice similare.

Chiar de la primul autor analizat (Cristian Petru Bălan-„Eros-sonete”), Gh. A. Stroia face o incursiune amplă în istoria sonetului, cu o descriere de excepție a acestei interesante forme prozodice de poezie, în care și-au încercat ascuțimea talentului cei mai mari poeți ai literaturii naționale și universale. Cu această descriere crează cadrul de evaluare și stabilirea locului ocupat de autorul analizat în evoluția sonetului. Astfel ne convinge că acest autor a scris sonete superbe, comparabile cu cele ale clasicii. O analiză completă care face cunoscute cititorului nu numai aspectele valorice ale operei respective, dar și dimensiunile valorii, raportate la autorii clasici folosiți ca repere cu opere similare.

Gh. A. Stroia pătrunde cu arca analizei prin toate pliurile și ungherele operei și dă la iveală simboluri încifrate în metafore mustind de idei și înțelepciune, precum și frumuseți poetice pline de mistere, trăiri extatice și simțiri alese. Desfrecă mesajele ascunse în simboluri și, cu multă măiestrie, mânuind cu eleganță un bogat limbaj cu figuri de stil surprinzătoare, pline de farmec, transformă diamantele operei analizate în briliantele pline de sensuri și înțelesuri care fulgurează simțirea cititorului. Prin

(continuare în pag. 72)

această tehnică îi stârnește curiozitatea și-i motivează dorința de a descoperi frumusețile din acea carte care să-i umple de bucurie și să-i încălzească sufletul.

Am încercat să înțeleg scopul scrierilor sale de critică literară, plecând de la pasiunea sa de a citi și de a se lăsa impresionat de lectura unei cărți. Mi-am dat seama că rostul scrierilor sale nu este numai acela de a descoperi și a atrage atenția asupra unor personalități ale scrisului și valoarea operelor create de ei. Destinatarul principal al aprecierilor critice, recenziilor și cronicilor literare este CITITORUL, căruia dorește să-i insuflă acea nobilă și ardentă pasiune de a citi, de aplecare spre universul de frumuseți al creatorilor de literatură. Pentru Măria Sa Cititorul, se străduiește să interpreteze creațiile unor autori prin analize și exegeze fascinante.

Este de admirat la scriitorul Gh. A. Stroia curajul de a recenza scriitori contemporani cu o personalitate complexă, precum Victor Sterom, care are o vastă operă poetică, cu adâncimi nebănuite în bogăția de idei și înțelesuri. Să nu uităm că Victor Sterom are și o imensă operă de critică literară, excelând cu celebrele sale "Fulgurații". Or, nu-i chiar așa de ușor să „apreciez” pe autorul acestora. Dar Gh.A.Stroia s-a încumetat și a reușit să releveze infinitele frumuseți poetice ale bardului ploieștean.

Și ceilalți scriitori analizați, precum: Cristian Petru Bălan, George Pașa, Constantin Severin, Vasile Sevastre Ghican, Florina Zaharia, Viorela Codreanu Tiron ș.a., sunt personalități interesante, bine conturate în literatura noastră contemporană, fiecare cu specific și caracteristici definite, cărora, criticul Gh. A. Stroia a reușit să le ilumineze ultimele volume publicate, dându-le la iveală inedite valențe valorice care le sporesc personalitatea.

Mai mult, își asumă responsabilitatea de a selecta din puzderia de nonvalori, ca un adevărat căutător de pietre prețioase în mărul banalului cotidian, unde descoperă certe talente aflate la debut. Astfel, ne atrage atenția asupra lui Daniel Dăian (volumul "Arbori de cristal"), un poet valoros, cu "un stil original și simțiri poetice de rang înalt, axat pe adevăruri existențiale îmbrăcate în aura unui eros special".

Încântă cu "aprecierile" deosebit de plastice din analizele sale, realizate tot atât de poetic ca și scriitorii analizați, dând atâta farmec și limpezime scriiturii, încât aceasta e citită cu plăcere și ușor înțeleasă. Voi exemplifica: la Cristian Petru Bălan face "o baie de șoapte" în sonetele acestuia, descoperind "cantabilitatea, luminozitatea și prețiozitatea versurilor" cu care "construiește pentru cititor o nouă arhitectură a raiului" considerând acest volum "un diamant prins în filigranul simțurilor". La George Pașa, consideră că volumul acestuia „Atelierul albastru” este "nobilă casă a unei poezii ce te învăluie în ceața fină a indescritibilului, pe care, deschizând larg porțile sufletului, îl vei simți invadându-te cu o stare de bine". Poezia lui Vasile Sevastre Ghican îl surprinde prin "calitățile sale balsamice: simplitatea expunerii și a trăirilor, transparență, alternarea dozei - uneori ascetică, alteori generoasă - a simbolurilor". La Florina Zaharia, descoperă în volumul "Eua" o

"permanentă luptă a contrariilor care se resping și se atrag, ca într-un experiment electrostatic, efectuat în (micro)cosmosul poetic", cartea fiind caracterizată ca "o ecletică împletire a stărilor și vibrațiilor poetice, lirism subtil și rezervat, universul dual, lupta contrariilor pe calea către lumină".

În urma analizelor, sintetizează esența mesajelor fiecărei cărți, prin așa zisul "leit motiv" al volumului, cum ar fi: la Cristian Petru Bălan - supremația iubirii, la Florina Zaharia - teama „transformată” în verb, la Daniel Dăian - zborul, ca o dorință a devenirii, la Viorela Codreanu Tiron - sentimentul pierderii irecuperabile a dragostei ș.a.m.d. Interesante, la Gh. A. Stroia sunt caracterizările făcute poeziilor din volume, prin "aprecieri" cu fraze formate printr-o meșteșugită legare a titlurilor de poezii, cu scopul de a surprinde esența mesajelor din cartea recenzată. Un joc delicat prin care-l determină pe autor să ne spună ce a vrut să ne transmită în poeziile sale. Nu în ultimul rând, constatăm în analizele sale că noțiunea de "critică" își pierde sensul și conținutul definit în dicționare. La "criticul" Gh. A. Stroia, aceasta capătă un sens nou, mult mai complex. Urmărește doar acele aspecte valorice ale creației: insolitul figurilor de stil, plasticitatea expresiilor specifice aceluia autor, bogăția, claritatea și profunzimea ideilor transpuse în montura simbolurilor, forța emoțională a bogăției de sentimente, trăiri și stări transmise cititorului, adică toate acele elemente de frumusețe artistică ale operei analizate.

Implicit, prin analiză și interpretare, Gh. A. Stroia relevează și frumusețile sufletești ale autorului. Se pune întrebarea: dar, despre aspectele negative ale operei, care sunt părerile criticului? Prin acțiunea selectivă, încă din faza cititului, dânsul nu recenzează decât scrieri valoroase, care l-au determinat să se aplece asupra lor, numai dacă, după ce le-a citit, l-au impresionat, i-au transmis stări emoționale de excepție. Apoi, opera sa critică se ghidează după unele repere luminoase, cum ar fi: omenia, adevărul, sinceritatea, corectitudinea, iubirea, etica, morala și, în special, dragostea autorului față de cititor. De aceea "critica" sa literară este un valoros act de cultură dedicat descoperirii sensurilor și înțelesurilor încifrate în scriitura unei opere literare, unde, explicațiile sale delicate, plastice, simple și clare, reprezintă o permanentă invitație la lectură. Este ceea ce am sesizat la citirea volumului "Petale din cuvinte", unde se prefigura noul stil de a face "critică" literară, al scriitorului Gh. A. Stroia. I-am zis "stilul pozitivist", adoptat de acest critic, sau, mai bine zis, creat de dumnealui, din dragoste pentru scriitori și cititori.

Ion CRISTOFOR**Doza de somnifere**

Noaptea înainte de culcare
de pe ecranul televizorului
zâmbitor
domnul președinte ne asigură
că mâine vom trăi mai bine
Iată un bun motiv să stingi lumina
și să renunți la doza de somnifere

Domnule Kant

adevăru' vameșilor nu e și adevăru' lor
adevăru' hienelor nu e și adevăru' nostru
la urma urmei
adevăru' e că nu hienele ci păduchii
ne-au chinuit toată noaptea
domnule Kant
stelele clipeau somnoroase deasupra
capului nostru
era frig și-un miros pătrunzător de benzină în sală
pleiade strălucitoare se iveau la geam
baletau constelații de gală
eram săraci și tineri pe atunci
păduchii benchetuiiau pe pielea noastră
dincolo de orice lege morală

Lumină sau beznă

Zadarnic ne-am prosternat în fața pietrelor
zugrăvite cu chipuri de zei
căci iată în curtea domeniului
tăcerea își strânge casapii întunecații ostași
Arborii anotimpului scot la geam flamurile lor
însângerate
fiecare vorbă cântărește acum cât un cadavru
ori cât o petală de trandafir
Lumină sau beznă-i totuna
târfa se confundă acum cu orice vestală
Nu rosti nici o vorbă nici o silabă în plus
nu rupe nici o petală
acum se bat cuie în brațele omului
se scuipe pe noul Isus

Zebrele

Aceste patrupele sunt apolitice
nu citesc ziare
Nu-și pierd vremea cu cărțile
și bine fac
În țara lor cine are bani are carte
dar zebrele disprețuiesc banii
Constituția lor
are patru picioare în fugă
Aceste nobile patrupele rumegă iarbă
nu idei
Poartă costume asemenea pușcăriașilor
dar sunt libere
Libere sub ochii neiertători ai turmei de lei.

În grădină

Oameni cu uriașe ciocane
Coboară jos în grădină
Bat cuie mari în arbori în pereți și-n pământ
Se-aud strigăte și voci de femei indignate
Într-un târziu se ivește
Un bărbat în costumul lui Adam
Tremurând
Îmbrăcat într-o salopetă uzată
De muncitor cu ziua
Dumnezeu se spală cu săpun de rufe pe mâini
Într-un lighean albastru de tablă ruginită
Un munte de cenușă
Răsare deodată-n grădină
Se-adună grabnic morții
Se fac scurte socoteli
Apoi se face lumină

Palatul Justiției

Lângă palatul justiției
O statuie de marmură
O femeie cu sânii zvelți avântați
Cu ochii acoperiți de o banderolă
Ce ține în mână o spadă și o balanță
La umbra ei cerșetorul olog
Își numără bănuții din pălărie

Iulie

Iulie îmi arată inima
prinsă cu un bold
ca un fluture roșu
în insectar
clopotul mănăstirii
răsună peste pădurea de brazi
ciocănitoarea scrie versete
pe lemnul uscat al unui molid
ochiul meu înflorește galben
într-un lan de rapiță
într-un câmp de tutun

Prizonierul

o câmpie înghețată în Siberia
și el zâmbind impasibil
sub câteva ciori ospătându-se
pe cerul gurii lui
răsare luna roșie

(din volumul **Geamantanul de sticlă**)

Costina Alina Bocăneală

Fereastră...

*"Cine nu s-a oprit la malul Dunării?
Toate limbile pământului au sunat aici"*
Mihail Sadoveanu

"Toți pasagerii sunt rugați să se pregătească pentru debarcare!". O voce înfundată răsună prin toate cabinele și oameni grăbiți păseau agale pe holuri părăsind cămăruțele mici ce păstrau încă parfumul nisipului. Zeci de siluete traversau acum haotic peronul Gării Fluviale. Oriunde întorceam ochii zăream sărutări, îmbrățișări, degete încleștate sub cupola unei fericiri exacerbate... veselie și lumină. Căci era într-adevăr o zi călduroasă aceea, o zi ce avea să mă schimbe total. Mi-am așezat cu grijă pălăria pe cap și mi-am ridicat servieta, în care zăceau vrăfuite cărțile fără de care nu obișnuiam să pornesc la drum. Acolo îmi ascunsesem nelămuririle, ce inevitabil mă aduseseră aici, în acest oraș înconjurat de ape. Nu mai vizitasem vreodată un port dunărean. Am citit însă mult despre istoria și geografia acestei arii și calculele mele mi-au indicat că doar aici aș putea afla deslușirea misterului ce-mi arde ființa de mai bine de un deceniu... Nu știam atunci, în ziua aceea, ce descoperire eram pe cale să realizez... și nici nu mă preocupasem prea mult de repercusiunile acțiunilor mele atât asupra sufletului meu, cât și poate asupra noastră, a tuturor...

*Galați, 19 Martie 1920
J.J."*

Puse scrisoarea înapoi în plic, fără să conștientizeze că degetele sale împătureau migălos hârtia veche de aproape un secol, și privirea sa continuă să fixeze un punct în spațiu... acolo părea să se răsfrângă întregul infinit căci sute de gânduri se aruncau asupra sa neconținut, fără să-i ofere posibilitatea de a potoli aprehensiunea ce-i îmbrățișase trupul. De unde venise scrisoarea? Cine era autorul și mai presus de orice, de ce era datată scrisoarea în secolul trecut? Toate aceste întrebări retorice, ce se repetau la nesfârșit de câteva ore îi obosiseră și mintea și trupul. Se ridică atunci nervos de pe canapea și porni pe străzi, hoinărind fără un scop anume.

Afară mirosea a vară târzie. Deși soarele ardea orbitor, vântul se plimba prin pletele sale negre, oferindu-i străluciri albastre. Era un tânăr chipeș și cu gesturi rafinate. Dacă în părul său părea că se adunase furia involburată a Mării Negre, în ochii de un albastru aproape ivoriu se zăreau speranțele reprimite și o blândețe ascunsă cu grijă. Chipul palid reflecta doar deznădejdea, căci destinul se pare că-l trădase și-i arătase prea repede rațiunea sa de a trăi. Poate de aceea renunțase atât de devreme la pasiuni și vise. Și de ce n-ar fi făcut-o? Nu-și putea aminti portretul părinților și singurele rude pe care le mai avea l-au părăsit într-un oraș necunoscut încă... Absorbit de propriile mistuiri ontice, înainta mereu temător, mereu așteptând ca cineva sau ceva să-l trezească din reverie și să-i ofere o punte de trecere către o altă lume.

- *Gabriel! Hei... se auzi deodată o voce ascuțită, iar eco-ul ei se perpetuă incandescent pe marginile timpanului său. Chipul ei îi încălzi privirea și pentru o*

clipă simți că întreg contingentul se disipase în privirea, în gesturile și ființa ei. Ce faci? Haidem pân'la Dunăre!

Tânărul consimți aprobător din cap și coborâra amândoi scările de piatră. Nu se țineau de mână, nu se priveau și nu-și vorbeau. Și totuși îi lega ceva mai presus de cuvinte sau gânduri... poate era tăcerea... sau poate sentimentul... S-au așezat pe pământ, unul lângă altul, chiar pe mal, lângă apă... fiecare val le atingeă călcăiele, fiecare fior le zgâria pielea și salcia își plimba subtil frunzele deasupra creștetelor lor, parcă binecuvântându-i.

Cu un surâs pierdut în colțul buzelor, Gabriel o privi și simți unirea ce se stabilea între ei, în acele clipe, sub catapeteasma naturii. O iubea! Știa asta, deși nu i-o mărturisise niciodată. O vedea ca pe o nimfă a apelor, o zână ce se înalță pe crestele valurilor și apoi se pierde în zarea mărilor. Așa o visa, așa o purta în gând și suflet. Un chip veșnic tânăr, încadrat de buclele acaju, luminate de cristale sărate, cu ochi negri înflăcărați și farmede de sirenă. Și așa-și promise să o păstreze pe vecie, ca un reflex al dragostei ce o purta de mic copil pentru Lumea Apelor. Îi zâmbi apoi cu o tristețe de nepătruns... de ce s-o chinuie cu dragostea lui? Oricum nu-i poate oferi nimic mai mult decât simpla lui prezență, căci destinul nu i-a oferit nicicând vreo fărâma de afecțiune. Doar oferindu-i șansa de a trăi într-un oraș înconjurat de ape și prezența amenințată de trecerea inexorabilă a timpului, a unei astfel de ființe „marine” - căci da, el o privea ca pe o perla dăruită de mări - hazardul nu-i putea schimba perspectiva asupra vieții. Legat mereu de trecut, prins în mrejele neantului își amintea în orice clipă de banală bucurie de pierderea părinților lui, în dimineața aceea de duminică, o dată cu scufundarea vaporului cu care se întorceau acasă. ACASĂ - nici măcar nu-și mai amintește sensul acestui cuvânt, de parcă s-ar fi pierdut în neant, alături de sufletul uman. Pierdut în negura propriei ființe, își luă rămas-bun și se întoarse în locul pe care acum îl numea astfel generic, deși simțea că nesfârșita suferință îl agață iar în brațele sale. Pe masă însă, zăcea prăfuită, o nouă scrisoare, îngălbenită de anii efemerii.

*

„Am început astăzi primele cercetări. Cartea pe care am descoperit-o la Biblioteca Centrală și am furișat-o sub haină s-a dovedit a fi o adevărată comoară. Prezentarea culturii daco-geților este excepțională, alături de cultele religioase, tradițiile și obiceiurile. Însă noțiunile de mitologie danubiană sunt surprinzătoare căci nu fac decât să ateste cercetările mele. Pesemne că am avut dreptate în ceea ce-l privește pe Zalmoxis și al său munte sacru Kogaion. Misterele bătrânului fluviu rămân însă multe și vaste, dar sunt sigur că sub vălul apei înnegrite se găsesc cele mai profunde cunoștințe. Aici voi găsi răspunsul! Trebuie doar să mai cercetez puțin. Trebuie să fiu sigur. Acest fapt ar putea schimba istoria și cursul timpului. Și cine știe câte alte mistere nerezolvate mă așteaptă. Un singur lucru e cert. Mă aflu în locul

(continuare în pag. 75)

potrivit. Veche cetate portuară, tu ascunzi mai mult decât mintea umană poate cuprinde cu privirea ori gândul. Un vis și-o realitate în același timp!

21 Martie 1920
J.J.”

*

Alături de plic, se afla o hartă veche, împăturită și roasă pe la colțuri de trecerea anilor, ce arăta cursul Dunării. Din cunoștințele sale, Gabriel își dădu seama că bătrânul plasa Kogaiononul, lăcașul vechilor daci, undeva în zona Porților de Fier, la intrarea fluviului pe teritoriul patriei. Își aminti că citise despre zeii geto-dacilor, căci subiectul l-a preocupat o perioadă îndelungată de timp. Descendenții acestui mare zeu al Daciei, au continuat să conducă o viață cumpătată, lipsită de păcat însă o dată cu pășirea spre Thanatos al ultimului Decheneu a pierit și codul strămoșilor. Își amintea că mai citise undeva despre o veche civilizație care se prăbuși sub valurile apelor o dată cu trădarea unui supus al regelui. Dar nu luă în seamă toate aceste gânduri ce-l încântau. Se gândi că sunt doar legende și rituri străvechi, precum paparudele sau caloianul. Nimic altceva, decât imagini cu parfum arhaic ale unei civilizații înghițite de marele Cronos, nimic altceva decât principii și dorințe sfâșiate... la fel ca ale sale... preschimbate în pulbere de nemilosul Timp....

*

* *

Timp de câteva zile, nu mai primi nici o scrisoare. Evenimentele din viața sa păreau a reintra pe poteca normalității. Aruncă scrierile într-un sertar și continuă să se comporte ca și cum totul ar fi fost doar o plăsmuire a imaginației sale, doar un îndemn către farmecul misterului. Totuși, în fiecare seară îi revenea în minte dorința aprigă a „bătrânului” - căci așa îl poreclise - și parcă putea simți aceeași forță interioară și aceeași sete de cunoaștere pe care expeditorul o ilustra prin cuvintele sale.

Dimineața următoare, însă, pe marginea feres-trei găsi iar o scrisoare prăfuită. De data aceasta simți emoții cuprinzătoare. Oare a descoperit bătrânul ceea ce căuta? Este chiar atât de importantă descoperirea lui, încât va schimba cursul istoriei?

Cu degetele tremurându-i, deschise plicul ară-miu și scoase o nouă filă de jurnal, pe care cu respirația din ce în ce mai gravă, începu s-o citească cu glas tare.

„Tind să cred că am avut dreptate. Sub bolțile acestui oraș zace o cetate veche de mii de ani. Am coborât aseară la o plimbare scurtă sub clar de lună... pot revizualiza grandoarea unei astfel de nopți. Luna mare se apleca sub greutatea plumburie, și pe marginile sale se scurgea roșeața unor gânduri străine, ce se-mpletea cu întunecimea nopții. Pășeam gânditor pe malul Dunării, când deodată auzii un glas... pe fundalul tăcerii grave, acea voce dulceagă aproape șoptită încerca să mă ademenească: <Uhrām vostiv mijmhreev jugaaartt hresi vius mistrendum> ce în limba noastră, după cum am descoperit mai târziu într-o carte, însemna <Vraja apei te cheamă la ea. Vino, lasă-te purtat!>.

Am zărit apoi un chip livid, cu ochi sticloși de gheață și plete negre ca ale abanosului, în care străluceau cioburi de lapis-lazulli. Pe marginea pieptului se formau solzi argintii ce coborau încet într-o coadă lungă, iluminată ușor de razele slabe ale lunii. Pe același ton al vocii îmi povesti de Regatul de sub Ape, de castele, bogății și creaturi subacvatice. Deși grăia în altă limbă, necunoscută lumii noastre, o înțelegeam perfect. Dar nu mă puteam lăsa ademenit! Cu toate regretele i-am zâmbit și mi-am acoperit privirea. Am auzit un strigăt înveninat în urma-mi și în timp ce alergam simțeam că-mi voi pierde cât de curând inima. Ajuns în camera Hotelului, am început să-mi notez întâmplarea și să caut informații despre o Atlantidă pierdută în apele Dunării, un Oraș pierdut între ape. Și totuși nimic din tot ceea ce văzusem nu părea a fi real... În limpezimea de după furtună, mărturisesc neputința de a-mi aduna gândurile? Și dacă toată întâmplarea e doar o fantasmă?

27 Martie 1920
J.J. “

Neliniștea și în același timp bucuria îi oferiră tânărului o senzație bizară. Și dacă nu va mai primi nicicând o scrisoare de la „bătrân”? Dacă totul se termină aici și acum? Dacă nu va descoperi niciodată adevărul despre Orașul dintre Ape? Aceste întrebări îl amețeau și-i dădeau forță și curaj. Va descoperi chiar el adevărul! Era decis. Aruncă într-un rucsac un caiet de schițe, scrisorile bătrânului și ceva de mâncare și porni pe Faleză. Știa un loc unde se afla o barcă părăsită, de altfel încă în stare destul de bună. Ajuns acolo se pregăti să pornească într-o călătorie care spera să-i ofere ineditul.

Își ridică încet privirea spre cer. Niciodată asfințitul nu-i păruse mai frumos ca acum. Sărutul dintre noapte și zi se pierdea într-o perpetuă îngemănarea cu mișcarea sincopată a valurilor, cu umbrele vapoarelor și întunecimea norilor. Gri, violet și sideral, într-o îmbrățișare ce părea că oprește clepsidra timpului... atunci îi reveni în gând chipul tinerei fete. Aimée... Poate că nu o va mai revedea vreodată... poate că nu va mai apuca să-i sărute buzele de foc, să-i arate adevăratele lui sentimente... Cine poate ști ce i-a rezervat soarta... și nu i-a spus nici măcar o dată că o iubește... Cumva simțea un soi de remușcare, dar închizând pentru o clipă ochii își aminti de dorințele „bătrânului”, față de care nici el nu-și dădu seama cât de mult se atașase. Nici nu realizase cât de multă nevoie avea de prezența acestui domn străin, ajuns în oraș cu aproape un veac în urmă, pentru a realiza că de fapt destinul îi oferea posibilitatea de a descoperi ceva nou.

Urcat în barcă începu să plutească încet pe valurile ușoare... Era ora 20:00. În gând putea auzi muzica Orologiului Central, difuzată în atmosferă pe aripile vântului ce mirosea a început de toamnă...

*Barca pe valuri plutește ușor,
Dar cine îngână un cântec de dor?
Oh, nu, nu e vântul, nici Dunărea nu-i...
E doar lopătarul și cântecul lui...*

Și cât de bine i se potriveau aceste versuri... Din cer curgeau lacrimi sărate, împletindu-se în cercuri

(continuare în pag. 76)

albe pe suprafața apei. Tânărul scoase din geantă scrisorile „bătrânului” și le mai citi o dată. Atunci, din ultimul plic se rostogoliră câteva schițe ale bătrânului...

Desenele îi generară tânărului o frică nebănuită. Dacă aceste ființe misterioase, magice, într-adevăr existau? Dacă totul era un adevăr imposibil de demonstrat? Și dacă nimic din ce spera nu se petrecea? Atunci s-ar fi întors rănit, în mediocritatea lumii sale? Ar fi renunțat la căutări? La vise? La speranțe? Era pentru prima dată când își impregnase energia în ceva în care credea cu adevărat? N-ar fi fost păcat să se termine...?!

Începuse să plouă demult. Noaptea se așternuse grea și întunecoasă. Ochii lui Gabriel, înrămați de gene mari și negre, păreau că sunt copleșiți de negrul atotcuprinzător. De nicăieri se auzeau glasuri șoptite. Pluteau către auzul băiatului în tandem cu mișcările valurilor. Totul părea desprins dintr-un tablou al lui Sabin Bălașa, Și ființe mirifice începuseră să-și ridice privirea de sub ape. Un chip de sirena se arătă lângă barca lui Gabriel. Tresărirea lui îi sperie pe amândoi. Privirea ei de foc îl ameți, și totuși chipul ei îi părea atât de cunoscut. Sirena se apropie încet și obraji ei umezi aproape se atingeau de chipul lui. Cu degete lungi și firave îl mângâie pe creștet și apoi cu o putere nebănuită îl trase în adâncuri.

Încercă să strige după ajutor, să se agațe de suprafața sticloasă a Dunării, dar totul părea imposibil. Sirena îl apucase de braț și înainta brutal către adâncuri. Deodată se opriră. Gabriel nici nu-și dădu seama cum de reușise să respire până atunci. Probabil că se afla încă sub influența oniricului. Privind în jurul său înțelesese scrisorile Bătrânului. Aici se ascundeau vestigiile vechilor temple și aici trăiau urmașii celor ce pieriseră o dată cu prăbușirea Kogaiononului. Ființe misterioase, ființe bizare își perindau trupurile lungi și șerpuitoare printre ierburi subacvatice și pietre. În fața sa se ridica o oglindă subacvatică a orașului Galați, cu străzi principale și o alee cu tei, cu monumente arhitectonice și statui... Galați - orașul dintre ape... Un cântec vechi, într-o limbă arhaică îi îngâna urechile...

Uhram vostiv mijmhreev jugaaartt hresi vius mistrendum. Oh, muzică dulceagă. O binecuvântare pentru simțurile omenești. Părea atât de cunoscut...

Atunci își amintise de ultima scrisoare: *Vraja apei te cheamă la ea. Vino, lasă-te purtat!* Panica se năpusti asupra băiatului. Nimic nu mai părea feeric, ci totul căpăta nuanțe demonice, fețele nimfelor schimonosindu-se sub puterea purtată de frică. Întorcându-și capul zări regulile Orașului Interzis: *Ceea ce apa vrea, apa va avea!*

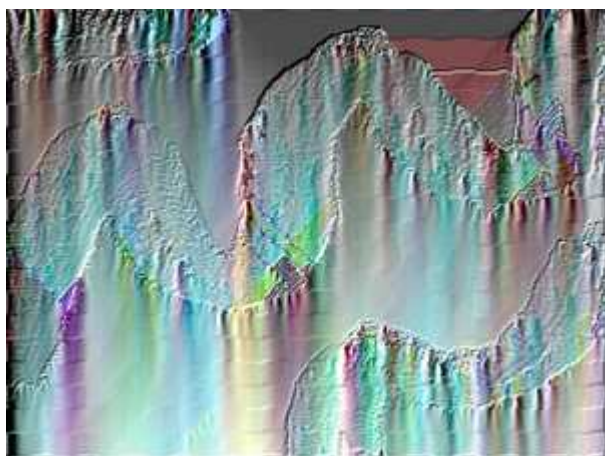
Gabriel reuși să înoate până la marginea bărcii sale, unde lipsit de puteri, așteptă ca valurile să-l poarte până la mal. Pășind pe pământ, deschise ochii și zări chipul blând și angelic al ființei pe care o iubea cu tot sufletul. Acum își amintea unde-l mai văzuse...

Tânăra fată îi apucă obraji între palme și într-un sărut se contopiră toate visele, toate gândurile, toate dorințele lor. Ea îl apucă de braț și el se simți neputincios, lăsându-se purtat în mrejele ei: *Vino, îi șopti apa te cheamă la ea!*

„Seara trecută am revăzut chipul sirenei. Dar nu mai era singură. Orașul de sub ape își cerea ofranda, metamorfozată în ochii de un albastru ivoriu al unui tânăr. Ea-l apucă de braț și el rămase neputincios. În fața necunoscutului, tânărul mai privi o dată răsăritul, ca și cum ar fi vrut să-l păstreze tatuat pe corne. Știa că nu mai avea să-l vadă vreodată... Și mai cred că știa că se îndreaptă către tărâmurile necunoscute, către un oraș veșnic supus apelor... Bătrânul Danu-bius mai câștigă un suflet și Dunărea rămâne mereu clasică, eternă...”

30 martie 1920 / 30 august 2011
J.J.”

Lucrare câștigătoare a Marelui Premiu la Concursul de creație literară pentru elevi “Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, ediția a III-a a Târgului de Carte “Axis Libri”, Galați, iunie, 2011.

desen de Carmen Racoviță

desen de Carmen Racoviță

Ion Tudor MATEESCU

Toamna

Se-ntâmplă să-ți cunosc potecile
ca pe niște trecute iubiri
cu fructe secate de timp
împodobite cu lumânări de fagi și arțari
dezlănțuite-n covoare inerte de frunze -
păsări fără ideal, fără zbor, fără chip
aruncate de-a lungul drumului
neputincioasei memorii.
Pasul peregrin ascultă de glasul tău ruginit
care se avântă pe crengile nesățioase
a-i ține piept vântului,
emoției atâtor răsărituri,
tuturor gerurilor care abia deschid ochii
și care pornesc toate de la miazănoapte
dar la Sud le vin de hac salvia și rozmarinul
cotropitoare esențe ale soarelui
inspirate adânc într-o excursie de o clipă
la rădăcina unui vis îmbrobonat
de sudoarea speranței
care-și pierde laurii.

Pasiune

Dacă ai fi știut cât te-am iubit
nu ai fi regretat niciodată (o știu)
Cuvintele – păsări de pradă la pândă
ți le-aș fi făcut cuiburi
să dormi în ele
departe de visul sângeros al eretelui,
de cuibul lui - abator de jivine tinere.

Și totuși,
te-aș fi iubit cu voluptatea șoimului
cocoțat pe cuibul bieteii privighetori,
clocindu-l îmbătat
de gândul că primul tril al noului venit
îi va sărbători, ucigașă, victoria.

Așa vei fi sfârșit
Dacă ai fi știut, iubit, cât te-am iubit.

Dorințe

Vine o vreme
când firul de nisip de sub pleoapă
își caută drumul înapoi,
când zgura din gâtlee
dorește să se întoarcă în țărână,
iar cugetul
vrea să-și arunce în praf amintirile.
Alungă timpul la marginea memoriei
și șterge colbul
de pe urmele pașilor tăi -
te vor privi chipurile-oglinzi
ale unei fericiri
pe care o vei avea întreagă
atunci când vei învăța
să nu mai privești înapoi.

Copilăria

În clipa când mă așezasem
pe spinarea verde a luncii se făcuse seară.
Mă gândeam la cât de mult călărisem
pe grumazul nervos al norilor
și ce tare mi se făcuse dor
de mirosul neostenit al ierbii,
de tatăl meu care se juca pe ascuțișul coasei
de-a moartea,
simțind în nări deja mirosul lucernei
cum simte fiara mirosul sângelui și se înfioară.
Norii își pierduseră contururile epice
și noaptea pusese stăpânire
peste partea mea de lume.
Mama își trăsesse scăunelul scund
de pe care mângâia vacile pe uger
și le vorbea când blând când mai aspru,
după cum se curba flacăra lumânării
și, deodată, norii albi care slobozeau
pe îndelete ploi aromitoare
se prefăceau în spuma strălucitoare a laptelui
cumințit în fundul câinii de lumina lunii,
de lumina mâinilor ei,
a chipului ei drag
ce călătorea în buzunarul pănușilor de
porumb,
în străfundurile fântânii,
pe buza zorilor,
în fiecare strop
din transpirația clipelor
ce nu se vor mai întoarce,
cum nu se va mai întoarce spicul rece al iernii
decât după ce va îndura seceta
și va împrumuta
chipul prăfos al grânelor.
Niciodată nu voi mai fi ca atunci -
călător neînfricat pe aripa înserării
ca un Niels din ce în ce mai mic
luîndu-și zborul pe spinarea altui gânsac
fermecat
alb ca un nor - el însuși un nor.

SMS

Nu mă judeca -
ia-mi ochii să vezi ce-au văzut!
Sper să ai totul
și totul așa cum ți-l dorești!
Sunt prea împlânzită de-acum
ca să pot pleca mai departe.
Sper să-ți rămână măcar un licăr
din bucuria mea de a fi,
măcar o fărâma
din nebunia de a fi existat până acum
fără să te-ntâlnesc
și pe amândouă în clipa sortită
să treci pragul ostenit
dintre lumina în care te-ai îmbăiat
și umbra în care vei vrea
să te limpezești!

Ștefan DINCĂ

Povestea trandafirului roșu (după o legendă indiană)

Hai să ne închipuim că demult, nimeni nu-și mai aduce aminte când, exista pe pământul ăsta o țară tare ciudată. Și era ciudată pentru că acolo toate florile erau albe. Nu exista nicio floare de altă culoare. Și în țara asta domnea, cine crezi? Ai ghicit: Alb-împărat. Și asta nu ar fi fost nimic, doar s-au mai văzut împărați. Dar avea împăratul ăsta o mândrețe de fată că, așa cum se zice în povești, la soare te puteai uita, dar ca să te uiți la ea îți trebuiau ochelari de sudură.

Era atât de frumoasă, că imediat ce o vedeai, pe loc te îndrăgosteai. Atâta doar că, așa cum se întâmplă cu majoritatea femeilor care se știu frumoase, avea și ea un mic cusur, că nimeni nu-i perfect: era puțin-puțin cinică.

Și mai trăia în țara asta și un tinerel, nu tare frumușel el, dar avea o calitate: era sărac (și material, și puțin - după cum vom vedea - cu duhul). Nu era el de nasul prințesei. Dar legile lui Murphy funcționau și pe atunci: te îndrăgostești întotdeauna de femeia la care nu ai nicio șansă să ajungi. Ei bine, tânărul ăsta a văzut-o într-o zi pe prințesă și, cum era de așteptat, din clipa aia pentru el lumea a încetat să mai existe. Nu exista decât EA.

O iubea la nebunie. Se culca cu ea în gând, se scula cu ea în gând și, pe măsură ce timpul trecea, tot mai tare o iubea. Și cu cât o iubea mai mult, cu atât suferința sa era mai mare. Asta fiindcă puștiul nu se prostise chiar de tot. Ceva minte tot îi mai rămăsese în tărtăcuță. Și mintea asta îi spunea că el nu va avea niciodată șansa să o atingă măcar cu o floare pe prințesă, darămite să spere că fata îl va iubi vreodată. O iubea atât de mult, că s-ar fi mulțumit săracul și doar cu o atingere de mână.

Și a suferit el cât a suferit, până ce, în cele din urmă, și-a luat inima în dinți și, nu știu eu ce-a făcut, dar a ajuns față în față cu prințesa. I-a mărturisit cât de mult o iubește și, prostu' tot prost, că ar face orice pentru o strângere de mână de-a ei, și-ar da și viața.

Prințesa l-a privit ca pe o ciudățenie dar, cum știm că era puțin-puțin cinică, i-a zis:

- Bine, dacă tu spui că poți face totul pentru o strângere de mână de-a mea, uite ce îți propun: duminică va fi mare bal la palat (asta se întâmpla miercuri pe la patru și cinci minute după-amiază). Eu voi purta o rochie roșie, roșie ca sângele și aş vrea să port în piept un trandafir. Dar trandafirul să fie tot atât de roșu ca și rochia mea. Adu-mi un asemenea trandafir și îți promit

nu numai că vei avea o strângere de mână, dar toată noaptea nu voi dansa decât cu tine (cred că se prostise puțin și prințesa, prin inducție).

Când a auzit una ca asta, băiatul nu a știut ce să facă mai întâi, să se bucure, sau să plângă. Căci se și vedea dansând o noapte întreagă cu femeia pe care o iubea, dar de unde mama dracului să ia el un trandafir roșu? Și nu orice roșu, un roșu ca sângele, într-o țară unde toate florile erau albe?

Dar dragostea îți dă aripi și ți se pare că ești în stare să faci lucruri pe care nimeni în lume nu le-ar putea face. Așa că a pornit flăcăul cu înflăcărare să caute minunea de trandafir. Și a umblat el săracul trei zile și trei nopți de i-au sărit capacele. A alergat prin păduri, prin mlaștini, pe câmpii fără margini, dar pe unde nu a umblat. Dacă-l vedeai, puteai să juri că e bolnav de streche. Nu-i trebuia nici mâncare, nici apă, nici somn. Degeaba, însă, trandafir roșu, ioc!

Sâmbătă, așa, cam pe la șase seara, hai, poate șase și câteva minute, a găsit el un trandafir cu niște flori mari și frumoase cum nu mai văzuse, dar... albe. A simțit că înnebunește. Își dădea pumni în cap și se văicărea, că dracu i-a scos-o în cale pe aia, că prost a fost că s-a născut, că a doua oară n-or să-l mai scoată nici cu forcepsul. Disperat, a început să se roage de trandafir să facă și pentru el măcar o floare roșie. I-a povestit toată trășenia. I-a spus cât de mult o iubește pe prințesă, că fără ea viața nu mai are rost. Dar trandafirul parcă era surd. Nici măcar să clatine și el dintr-o frunză, cum că ar fi înțeleș...

Deznădăjduit, băiatul s-a așezat jos lângă trandafir și a început să plângă. Și a plâns până când oboseala l-a dovedit și a adormit.

Am uitat să spun că, lângă trandafir, se afla un copac singuratic. Și în copacul ăla își făcuse cuib o privighetoare care, fără să vrea, auzise și ea povestea băiatului. Impresionată, a coborât de lângă pușorii ei pe o ramură a trandafirului și-a început să-l roage și ea să facă o floare roșie. Și, minune, trandafirul a început să vorbească. El i-a spus privighetorii că nu este în firea lucrurilor ca el, ditamai trandafirul alb, să facă o floare roșie. Și totuși, ar putea face asta, dar numai cu ajutorul ei, al privighetorii. Însă asta o putea costa viața.

Atât de impresionată a fost privighetoarea de suferința băiatului că, până la urmă, s-a decis să-l ajute pe trandafir (în povestea asta parcă toată lumea se prostise). S-a dus la cuib, și-a sărutat pușorii, rugându-se ca Dumnezeu să-i aibă în pază, după care a venit din nou pe ramura de trandafir.

- Ce trebuie să fac? a întrebat ea.

- Nimic mai mult decât să-mi cânti un cântec, cel mai frumos cântec pe care îl știi - i-a răspuns trandafirul. Și privighetoarea a început atunci să-i cânte Concertul nr. 1 în La minor, de Edward Grieg. Și, în timp ce ea cânta, trandafirul i-a înfipt un ghimpe în inimă. Și pe măsură ce sângele se scurgea din ea, cântecul ei se auzea tot mai încet,

(continuare în pag. 79)

până nu s-a mai auzit deloc. Dar pe ramura trandafirului a apărut o floare roșie, cum nimeni nu mai văzuse vreodată. Îți închipui bucurie pe tânărul nostru când s-a trezit din somn.

A luat repede floarea, i-a mulțumit trandafirului, că era băiat bine crescut, și-a plecat într-o fugă către orașul în care se afla palatul împăratului. N-a observat privighetoarea moartă, că tare se grăbea. Și tocmai când oaspeții soseau la bal în calești aurite, a ajuns și el acolo, cu limba de-un cot. Fix ca să o vadă pe prințesă coborând dintr-o caleașcă, îmbrăcată într-o minunată rochie roșie, la brațul unui prinț spilcuit și pomădat mai ceva ca o femeie. Câm!

Băiatul nostru s-a apropiat de prințesă și i-a întins trandafirul. Prințesa a luat floarea, s-a uitat câteva clipe la ea și apoi, cu un ușor aer de indignare, a aruncat-o.

- Ce-ai vrrea acum - a întrebat ea - pentru un biet trandafir, fie el și roșu, să-mi petrec o noapte întrreagă cu tine? Mi-o voi petrece cu prințul aici de față, care, uite ce mi-a dăruit (am uitat să spun că prințesa vorbea mai rârit).

Și băiatul a văzut că la pieptul prințesei strălucea, rece, un rubin.

Pe scurt, asta a fost tot. Aș fi putut să fac o variantă și mai lungă, dar nu-mi place să vorbesc prea mult.

desen de Elena-Liliana Fluture

Autorul se apleacă spre lumea cuvintelor scrise, caută logică în diferite genuri, subgenuri și specii literare, dar nu face apologie de dragul apologiei, merge fără șovăire pe drumul său, redându-ne doar esența a ceea ce el, ca scriitor, a reușit să evalueze, să decanteze.

Nu este ușor să ai opinii individuale într-o perioadă în care tot mai mulți dintre noi ne declarăm a fi pricepuți în fotbal și în Literatură. Cu atât mai mult mi se pare a fi important exercițiul de sinceritate, modul în care Petre Rău vorbește despre Artă, Cultură, Literatură, ca despre un bun de patrimoniu.

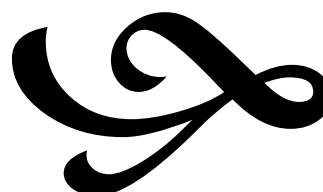
"Au fost prieteni Goethe și Beethoven?"; "Haiku - versuri demne de antologia sufletului"; "Este haiku-ul românesc la el acasă?"; "Se mai citește?"; "Despre cărți și scriitori"; "Tipologia scriitorimii"; "Cartea vorbită" etc. Sunt titluri ce sugerează întregul capitolului și nu poți trece nepăsător de la o pagină la alta fără să înțelegi că, la urma urmei, noi toți, scriitori și cititori, noi, făcătorii de pace prin Artă și noi, consumatorii de Cultură scrisă, suntem într-o interacțiune continuă.

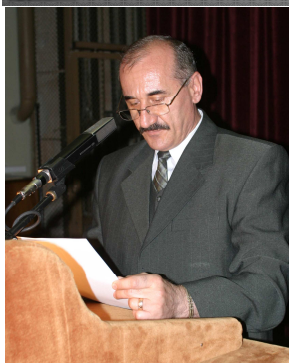
INSOMNIAC incorrigibil, om de cultură desăvârșit, jucător de șah, performant în toate aceste planuri, Petre Rău este un campion al Jocului Minții, iscoditor și meșter de catedrale care folosește, în loc de cărămizi, litere scrise.

Bucuria tainei pe care o întrezărești mereu în pagina cărții de față, este aproape palpabilă. Simți aerul din preajma locurilor în care s-au petrecut "întâmplările" și, apoi, mergi mai departe, pătrunzând în sfera filosofiei umanității. Totul este ardere, alchimie și, în istoria literaturii de la începutul Mileniului Trei, scrisul lui Petre Rău este un catharsis în sensul cel mai potrivit al cuvântului.

De Minte și Inimă, iată coordonatele pe care trebuie să mergi pentru a-l întâlni pe Petre Rău; un om complex, un scriitor rafinat și care nu se teme să hălăduiască cu eroii săi prin bălțile Dunării, să devină ușor nostalgic după lumea de odinioară. Autorul își pune întrebări și își dă și răspunsuri ca puțini dintre gânditorii noștri contemporani. Scrie și panseuri.

Lumea din opera lui Petre Rău nu încapă între două coperte de carte, este o sferă de lumină și întineric care te pune pe gânduri. Petre Rău este un scriitor cu rost, un scriitor care își împlinește destinul purtându-și crucea creației fără clintire pe umeri.

Dr. Ștefan Lucian MUREȘANU

Sărbătoarea de Ignat în satul românesc

Motto: *Colo jos, colo mai jos / Oi linoi, linoi, Iar Doamne / Ce turme de oi s-o scos / Pa Rătutu cel frumos! / - Da la turmă cine-și umblă? / - Umblă-și Lariu, păcurariu, / C-on topor încolțurat, / C-on fluier înverigat.*

(Păcurarul sătul de oi, vechi colind popular ardelenesc)

Ziua de Crăciun are o semnificație importantă în viața săteanului creștin, cutume păstrate cu multă aplecare spre tot ceea ce tradiția strămoșească a încondeiat în sufletul golit de lumesc a țaranului, din largul cuprins a hotarului românesc, când zilele se coborau odată cu *lăsatul secului* și până în ziua nașterii Mântuitorului, când evlavia scânteia în zilele acelea de curățire a trupului și a sufletului, preamărind îngăduința. Oamenii de atunci, de când casele satului erau luminate cu opaițul iar lumina aceea aducea miracolul umbrelor și teama de răzvrătire, jinduiau mai mult ca noi, cei de azi, după liniștea meditației rugăciunii. Însăși lumina aceea era sacra aprindere a lumânării slujite, a purificării interiorului și a așteptării în cuminenie a vremii colindatului, ritual de mare concentrare realizat în noaptea de Crăciun: *Astăzi s-a născut Hristos / Mesia chip luminos / Lăudați și cântați / Și vă bucurați!* ("Astăzi s-a născut Hristos", colind popular).

În tradiția populară românească iarna începea odată cu Sânmedru, acel fecior de o rară frumusețe, crescător de animale și stăpân al spiritelor morților. În ajunul sărbătorii de Sfântul Dumitru, la sate se aprindeau focuri mari, numite chiar *focurile lui Samedru*. Sătenii alegeau un brad verde, simbol al vieții veșnice, care era jertfit nopții pe care o lumina cu lemnul lui, ales de cetele de copii însoțite de câțiva tineri cu câteva zile înainte de ritual. Copiii, considerați element pur al vieții, vor fi fost și atunci ca și acum în obiceiul strămoșesc, cei care vor fi oficiați, pentru potolirea spiritelor nopții, jertfa. Stejarul, în mentalitatea țaranului român, ar fi putut sugera trupul veșnic viu al Mântuitorului, supus luptei cu lumea neagră și înrăită a Satanei. Lumina focului însă era cea care îi proteja de un eventual rău al spiritelor. Pe înserat, deci nu la miezul nopții, când se puteau dezlănțui spiritele, tot copiii erau cei care aprindeau și focul, în prezența întregii suflări a satului, un ritual al unei lumi a jertfei. Dacă tinerii reușeau să sară peste foc, însemna că următorul an le era ursită legarea prin cununie însă săritura copiilor însemna că vor fi sănătoși. Focul era un semn al purificării și a trecerii unei trepte de inițiere, aceea a nearderii, care însemna putința pentru cel ce izbândea însă rău se credea pentru comunitate, cât și pentru cel care se dovedea neputincios trecerii într-o altă stare de fapte. Cei

mai în vârstă, în fapt cei inițiați, luau din focul aproape stins câte un tăciune, pe care îl aruncau în livadă pentru ca aceasta să fie foarte roditoare în anul care urma să vină. În acel timp, femeile ofereau celor prezenți la ceremonia de purificare și atragere a spiritelor bune fructe de toamnă și colaci.

După acest important eveniment din viața satului, oamenii începeau, din timp, pregătirile pentru intrarea în marele post al Nașterii Fiului lui Dumnezeu, așa cum s-ar fi pregătit să intre în propria lor casă curățată de greutatea colbului verii și a ploilor neconținute ale toamnei. Timpul trecea iar sufletele lor se simțeau, cu fiecare zi petrecută a postului, curățate și alinate de durerea grijilor de peste an. Toată această durere a fost preluată de cel care avea să se nască pentru binele lumii, iar ziua nașterii trebuia să însemne pentru săteanul pătruns cu adevărat de credință o curățire vremelnică de nevoi a trupului și sufletului lumit.

Dezlegarea la pește, din timpul postului premergător sărbătoririi nașterii lui Iisus, este tocmai ce datina dorește să sugereze: ofranda. În timpul istoric al miracolelor credinței, imagistic, delfinul simboliza peștele, pe care îl vom întâlni asociat cultului lui Apollo și templului din Delfi. În mitologia greco-romană delfinul era cel ce conducea sufletele spre insulele fericite, găsindu-l gravat, ca animal sacru, pe mormintele și în inscripțiile funerare. *Dezlegarea* își trăiește în tainele postului însăși semnificația de a *elibera* elementul voinii lui Dumnezeu față de om, la ceea ce se înclină a înfăptui pentru sănătatea creației lui, hrănirea trupului. Dezlegarea este semnul iubirii de frumos și a păstrării omului trupului cu forma de început a creației omului, fără a se altera în nevolnicia culinare, libertatea aceasta de numai o zi, în anumite perioade ale marilor posturi conștientizează că omul este în puterea deusiană, o legătură energetică superioară știută numai de cei inițiați.

În creștinism, delfinul avea să insuflă corabia lui Hristos, biserica ca navă protectoare de nevoi ce ducea lumea spre mântuire. Când trupul delfinului era străbătut de un trident, el sugera imaginea crucii ca element viu al apropierii sufletului omului de mântuire, faptul existențial al delfinului găsindu-l și în religia iudaică, amintind că în sinagoga tunisiană Hammam Lif se observă și azi reprezentarea delfinului, care purta în gură o funie, ce dădea impresia că se va rupe, alături de un pește, continuând, într-o imagine alăturată, cu reprezentarea a două rațe, ce simbolizau complexitatea geniului deusian în facerea vieții și... mâna lui Dumnezeu, care se înalță peste tot ceea ce oamenii credeau că le poate stăpâni conștiința. Faptul că delfinul, ca animal oceanic, asemănător peștelui însă diferit în multe privințe, apare și în catacomba Torlonia, din Roma, ducându-ne cu gândul la tălmăcirea și înțelegerea importanței fructului dorit al religiei de a încununa postul cu peștele plin cu solzi, ca pământul cu vegetație sau cu ochii aceia sticloși și palizi, care ar sugera slăbiciunea de a ne fi putut salva fără mântuire. De multe ori peștele, în repre-

(continuare în pag. 81)

zentările iudaice dar și creștine, apare alături de obiecte în formă circulară, simbolizând pâinea. Alăturate însă cele două imagini le vom descoperi în pecețile neobabiloniene. Este de subliniat faptul că în iudaism, cei care cercetează slova Torei, sunt supranumiți pești pentru că însăși această scriptură este sugestia apei din care rabinii se îndestulează și se purifică continuu.

La români, peștele constituie un produs alimentar, ușor digerabil, cu valențe gastronomice și cu un ritual de consum ce rivalizează cu însăși existența acestui animal al apelor. Postul și petrecerea cu pește a mesei constituie hrana delicioasă și pregătită cu multă evlavie, pentru că sărbătoarea nașterii Fiului constituie o dorință a ușurării trupului de tot greul adamic, de către creștinul ortodox. Iisus este venerat tocmai datorită limpezirii minții credinciosului și a liniștirii, totodată, a dorinței de consum a cărnii, prin savurarea peștelui, pe care însuși Mântuitorul l-a dăruit oamenilor, minunea de la Marea Tiberiadei din *Noul Testament*.

Postul se apropie de sfârșit odată cu pregătirea sacrificiului unuia dintre animalele pe care însuși Dumnezeu le-a interzis pentru consum oamenilor, pentru carnea lui necurată. În vremurile de demult, porcul se sacrifica după Crăciun pentru ca postul să-și nevoiască adevărata dăruire a creștinului ortodox, față de nașterea celui mai luminat dintre oameni, Iisus Hristos. Consemnăm însă faptul că acest obicei necreștin, strămoșii noștri îl practicau încă cu mult înainte de nașterea Domnului și că în religia vechilor daci constituia un simbol al divinității întunericului, care lua puterea de luminare a soarelui în cea mai scurtă zi a anului, respectiv solstițiul de iarnă. Desfășurând evenimentele trecutului îndepărtat al omenirii, cu toate ciclurile rituale, vom constata că ziua de Ignat este aceeași cu ziua zeității solare celebrate în antichitate, care moare pentru a renaște peste câteva zile, drept pentru care se făceau sacrificiile animaliere. Această tradiție nu va fi întâlnită în obiceiurile popoarelor mongoloide, ci numai în India și în Europa doar la românii din spațiul dacic și a celor care odată formau teritoriul marelui neam trac. Tot acest ceremonial, de altfel sacru, este considerat ca veche sărbătoare a zeului hindus Shiva, sau Osiris la vechii egipteni, zeul soarelui, al luminii.

Strămoșii daci sacrificau porcii, semn al *dies irae*, ca pe un animal ce putea hrăni soarele, cu tot ritualul luminos și încins al sacrificării acestuia, venind în ajutorul soarelui pe care îl venerau crezând că îl hrănesc sporindu-i puterile. Miracolul se dobândea, pentru că în ziua următoare lumina se iveau mai devreme, ziua începea să se mărească, ca drept mulțumire a astrului ceresc, pentru tot ceremonialul de sacrificare a porcului, care, datorită prolificității ridicate (gestație scurtă, de numai trei luni, trei săptămâni și trei zile și numărul mare al purceilor născuți), devine simbol al spicului de grâu. În antichitate, el a fost asociat cu divinitățile vegetației: Demeter, Persefona, Attis, Adonis, Osiris, Dionysos. Adoratorii zeului Attis și, probabil, adoratorii zeului Adonis refuzau să mănânce carne de porc, întrucât acesta întruhipa zeul însuși.

Creștinați, vechii locuitori ai pământului nostru străbun, au legat ritualul sacrificării porcului de nașterea Domnului, ziua de Crăciun, care avea să devină sărbătoarea vieții și a luminii, posibil fiind ca de aceea Iisus să fi fost vestit magilor de către o stea. La Ignat, în tradiția

poporului român, pentru prepararea mâncărilor de Crăciun se sacrifica porcul, crescut în ograda gospodarului cam de prin luna februarie a anului în care urma ca, în ziua de 20 decembrie, să-și găsească sfârșitul. Tradiția strămoșească spune că în ziua de Ignat săteanul nu făcea altceva decât pregătirile de sacrificare a porcului iar din bătrâni se credea că omul care nu avea *porc gras* de Crăciun și *cuțit în vremea pepenilor* nu avea cum să cunoască fericirea, pentru că în ziua de Ignat, o datină de demult spune că trebuie să vezi sânge pentru a avea puterea trăinicie casei. Întâlnim iar, în tradiția strămoșească, ritualul jocului sângelui, care încă din antichitate semnifica eroismul, curajul învingătorului asupra învinsului ce se lăsa înjunghiat. Atât de puternic s-a înrădăcinat acest ritual strămoșesc al sacrificării porcului în ziua de Ignat încât, în unele zone ale țării noastre manifestările triumfă cu acea imitare a grohăitului porcului. Un instrument muzical, numit *surlă*, confecționat asemănător unei trompete cu șase găuri, de către tinerii Brașovului, umplea cu sunetul ei, identic ca al glasului porcului, zarea, fermentând în toată reprezentarea preistorică a spiritului grăului. Sunetele aceluia instrument însoțeau alaiurile grupurilor de tineri din Scheii Brașovului iar localnicii ieșeau în întâmpinarea junilor, făcând semnul crucii și mulțumind lui Dumnezeu că le-a dat zile să mai audă o dată *Sfânta Surlă*. Surlașul, personaj important în ceata junilor, mergea în fruntea alaiului imitând glasul *zeului jerfit* auzit și astăzi de români la *Ignatul Porcilor*.

Când momentul tăierii porcului se înscria în evenimentul sacrificării acestuia pentru pregătirea mâncărilor de Crăciun, toți membrii familiei gospodarului, chiar dacă nu locuiau în aceeași casă cu săteanul, dar și prietenii, se adunau, participând la ritualul producerii efectului gastronomic, contribuind la lăută pentru a ajuta la desfășurarea tradiționalului obicei. Se mai spune că, atunci când tăiau porcul, oamenii aveau obligația să rostească cuvintele: *Ignat, Ignat / Porc umflat*, iar înainte de sacrificare să spună: *Doamne ajută, să-l mâncăm sănătoși*. Erau formule adresate atât sfântului care patrona ziua de tăiere cât și Creatorului, mai mult pentru iertarea uciderii voite a animalului. Nici după creștinare românii nu au renunțat la acest ritual al unei adevărate arte de preparare a cărnii de porc, unice, de altfel, în lume.

Bătrânii au transmis credința că în noaptea din ajunul Ignatului, animalul ce urmează să fie sacrificat își visează cuțitul sau se visează la gât cu mărgelile roșii. De asemenea, se spune că, înainte de tăiere, porcul amuțește ore în șir ca și cum ar simți că i se apropie sfârșitul, moment denumit în popor *tăcerea porcului*.

Ritualul de tăiere cere ca în preajma porcului să nu fie oameni miiloși pentru că aceștia vor transmite animalului starea de teamă, fapt ce îl va face să moară foarte greu iar carnea lui să nu mai fie bună la gust. De asemenea, sacrificatorului nu îi este îngăduit să scrâșnească din dinți în timpul tăierii, deoarece carnea va fierbe foarte greu.

Cei mai în vârstă, din sat, spun că tradiția

(continuare în pag. 82)

cere ca soțiile gospodarilor, care sacrifică porcul sau un alt animal pentru consumul din zilele premergătoare Crăciunului, să înmoaie în sângele scurs din trupul lor un smoc, păr din coada porcului sau pene, dacă se sacrifică păsări, și să îl pună la păstrare. Acest ritual se supune unei credințe prin care se crede că prin sacrificarea animalului, propus pentru consum, să nu fie stricată puterea de reproducere a porcului din gospodărie, asigurându-se prin acest ritual că animalul tânăr, păstrat și hrănit pentru anul viitor, să dea roade.

O un alt obicei, consemnat de această dată în Ardeal, destăinuie că pe fruntea copiilor trebuie neapărat să se facă semnul crucii cu sângele animalului sacrificat la Ignat, pentru a fi plini de sănătate în anul care va urma să vină. Porcul este legat de mai multe ritualuri și anume cel al *Ignatului Porcilor*, dar apare și în folclorul și în jocurile de copii, sub diferite denumiri: *De-a Poarca*, *Purceaua* sau în colinda *Siva*, probabil după numele marelui zeu indian, Shiva. Un vechi colind popular, purtând titlul *Vasâlca*¹, spune: *Lerului Doamne, domn din cer / Ce mi-e-n cer și pe pământ ? / Mi-e o dalbă mănăstire / Printre dalbe mănăstiri, / Mi-este jețuri de argint / Peste jețuri de argint, / Șade bunul / Dumnezeu / Cu Maica Precista; / Lângă Maica Precista, / Șade bătrânul Crăciun, / Cu busuiocu-n dreapta, / Cu cruciulița-n stânga / Și-mi judecă pe Șiva: / - Șivo, leo / Vasilco, leo, / Ce-ai făcut și ce-ai mâncat / De mi te-ai îngrășat ? / - Sus la munte m-am suit, / Jir și ghindă mi-am mâncat, / De aceea m-am îngrășat. / Mai la vale m-am coborât, / Apă rece mi-am băut, / Grădinile le-am izbit, / Românii că m-au văzut, / Și pe mine m-au luat, Românii cu topoarele, / Țiganii cu baroasele, / M-ajunseră, / Mă doborâră / Și cu paie mă pârliră / Și carnea că mi-o-mpărțiră: / Luară românii slăni-na, / Și ȥiganii căpățâna. / Văzură că se înșală, / Frumuseșel mă-mpodobiră / Cu parale, cu mărgelile; / Cu frumoase panglicele; / Și m-adus-n această casă / Și mă puse pe-astă masă / Ca nouă să dăruieți / Cu aur și cu argint, / La anul și la mulți ani! În lucrarea sa *Folclorul românesc*, (p. 388-390), eruditul folclorist, Ovidiu Bârlea, spunea despre versurile cântate ale *Vasîlcăi*, nume uzitat în partea Munteniei: *Un colindat straniu prin împrejurarea că nu mai este atestat în alte părți și fiindcă e practicat numai de țigani (fierari, rudari, lăutari) în Muntenia și Oltenia, apoi Dobrogea (jud. Constanța). La Anul Nou (sau în Ajun), deoata colindă de la casă, purtând pe o tavă o căpățână de porc împodobită cu mărgelile și panglici. Prin Dobrogea și pe alocuri prin Muntenia, căpățâna de porc e înlocuită de o păpușă împodobită cu cercei și mărgelile.**

Credem că toate aceste manifestări ale omului, ale gospodarului, care supunea morții un animal pentru consum, în fapt pentru hrănirea trupului său și a familiei sale, era un gest de teamă, de mijlocire a realității dorinței de a avea și a dispune de hrană și de iertare în fața lui Dumnezeu pentru că acel animal nu era jertfit Creatorului, pentru îmbunarea lui, ci era sacrificat pentru opulența omului.

Tot în obiceiul sacrificării porcului intră și cântărirea capului acestuia, pentru a se dovedi greutatea animalului, care reprezintă a zecea parte din trup. Coborând în negura de vremi, vom constata, din spusele bătrânilor, pentru noi documentele scrise, că acum două sute de ani, după ce porcul era sacrificat, se așeza pe el

cel mai tânăr fecior din familie, pentru că tradiția spunea că numai așa nu se altera carnea, tânărul nenunțat fiind considerat încă lipsit de păcatul adamic. În popor se mai păstrează datina de a arunca tămâie în focul în care urmează să fie pârlit animalul, iar pe capul acestuia să incizeze semnul crucii, pentru a *goni spiritele malefice cuibărite în corp*. Credem că acest obicei, încă păstrat în sacrificarea acestui animal nedorit de către Creator a fi produsul alimentar al hrănirii trupului, tocmai din cauza lipsei lui de curățenie atât exterioară cât și interioară, producea teama omului de a înmuia supărarea lui Dumnezeu, pentru că toți care participau la sacrificare erau evlavioși și cunoșteau că Sfânta Scriptură interzice consumul cărnii animalului, care nu avea copita despicată în două. Încălcarea acestei legi o supuneau dorinței de a avea hrană. De aceea, au apărut superstițiile, care nu făceau altceva decât să producă interdicții în a se consuma carnea de porc, cum s-au moștenit, de-a lungul vremii, zicerile: când porcul este negru, se adună sânge într-o farfurie sau strachină cu mei. După ce se usucă, femeia aprinde meiul și afumă cu el copiii ca să-i scape de spiereturi. Și pentru că porcul era un animal consemnat el a fost introdus și în ritualul magic: untura de la porcul negru, de exemplu, se credea că este foarte bună la vrăji, emanația toxinelor din timpul sacrificiului, în interiorul grăsimii porcului, o făceau nocivă și, de aceea, persoanele care se îndeletniceau cu astfel de practici, o foloseau. Cei care ajutau la tăiatul porcului erau *omeniți* cu *pomana porcului*. Un gest al gospodarului, care sacrifică animalul, de a mulțumi pe cei invitați, pentru toată osteneala de care dădeau dovadă la ajutorul pregătirii și depozitării cărnii porcului, în cămarile răcoroase, ca provizii pentru iarna grea ce urma.

Se mai spune în popor că femeile, care nu țineau ziua de Ignat, erau pedepsite de o ființă lăcomă și rea, numită *Inătoarea*, în zona Teleormanului. Această reprezentare mitică a Panteonului românesc susține existența unei femei, care pedepsește gospodinele surprinse la tors, țesut, cusut sau la o altă activitate, care nu intra în procesul de pregătire a sacrificiului porcului, în ziua de 20 decembrie. Hidoasa apariție reprezenta *femininul* de la Ignat. Un semn al împotrivirii, dar și al pedepsei divine pentruuciderea unui animal interzis în Scriptură pentru hrănirea trupului, considerat templul lui Dumnezeu, *Inătoarea* era o femeie carnivora, lăcomă și foarte urâtă. Aceste trăsături se vor întâlni, pe cuprinsul teritoriului locuit de români și la o altă reprezentare mitică românească, numită, de astă dată *Marțolea*, în regiunea Muscelului sau *Joimărița*, zeița morții, ce își făcea apariția în prejma rugului de incinerare sau de pârlire a porcului, în noaptea de *Joimari*.

Femeia a reprezentat întotdeauna, în concepțiile multor religii de constituire a pedepsirii greșelilor, a păcatului, punctul instigator, pentru că ea era cea care conducea treburile casei, ordonatoarea, chibzuitoarea și apărătoarea produsului păcatului adamic. Era cea care avea obligația să respecte strict legile naturii evanghelice, cea care putea curăța pruncul prin naștere și, de aceea, femeile care lucrau

(continuare în pag. 84)

Elia DAVID

Poezia

De la-ntâiul fir de iarbă,
La topitul fulg de nea,
Viața e chiar Poezia
Ce-o reciți, fetița mea.

N-o-nvăța pe dinafară,
Nu da zor, nu te sili,
Ce prea greu azi o să-ți pară
Va fi simplu într-o zi.

Tu deschide ochisorii,
Larg privește-n jurul tău
Și alungă, precum norii,
Doar păreri de rău.

De te fac să nu ții minte
Rândul vesel, dă deoparte
Bosumflatele cuvinte
Ce n-au loc la tine-n carte.

Iar în locul lor așterne
Ce vrei tu, cum simți, cum știi,
Și-o să vezi, cândva vei cerne,
Pe-albul foii, poezii...

La cules nămeți

Un prieten mi-am făcut,
e un om și-i...de zăpadă.
Dacă e așa tăcut,
e că-i frig mereu
pe stradă.

I-am adus azi un fular,
la gât i l-am pus frumos.
Un cuvânt n-a scos măcar,
însă m-a privit
duios.

Are ochii din oglindă,
două cioburi am găsit;
vreau ca lumea s-o cuprindă
când stă singur,
neclintit.

Eu, când mai vorbesc cu el,
ca să nu se plictisească,
mă așez pe-un scăunel
și-s atent:
o să zâmbească?

Da-i așa de serios...
Ochii i se aburesc,
numai când îi zic, sfios,
la ureche,
că-l iubesc.

Câteodată se înclină,
în brațe parcă m-ar lua,
dar nu poate să mă țină.
Dacă s-ar mai
îngrășa...

De aceea-s hotărât:
o să chem câțiva băieți
și pornim numaidecât,
în deal, la cules
nămeți...

Scrisoarea unui băiețel pentru Moș Crăciun

Moș Crăciunule,

să știi,
eu nu pot să fiu cuminte,
dar și mama, când îți spune
că am fost,
eu cred că minte

și mă simt cam vinovat,
moșule,
așa că-ți zic,
dacă vii cu sacul plin,
ei să nu-i aduci nimic

despre tata, ce să-ți spun,
e zgârcit la jucării,
de aceea-s bucuros
când te sfătuiesc
să vii

o să le arăți tu mâine
cine merită
de toate
și, în plus, încă ceva

semnez,
cu sinceritate.

(continuare în pag. 86)

Melania CUC

Taina luminii care se alege din întuneric

Sub semnul Editurii Eikon din Cluj Napoca, a apărut recent, cel mai nou volum de poeme semnate de Grigore Avram. Intitulată **“Cu rând”**, cartea adună, în cele aproape 200 de pagini, versuri inedite în care autorul a picurat roua unor amintiri nu doar din trecut, ci și din viitor.

Așa cum ne-a obișnuit cu cărțile sale anterioare, și de data aceasta poetul Grigore Avram ne oferă o gamă de sentimente diverse, unele preluate din imediata noastră vecinătate dar și altele de o verticalitate care ține doar de lumina eternității divine.

Oscilând între teluric, anteic și sideral, Grigore Avram face un exercițiu de înnobilare a sintagmelor care, prin simplitatea exprimării lor în întregul unui singur vers, devin memorabile. Recunoscut fiind ca un scriitor care și-a axat, ideatic, opera literară pe filosofia care ține de știința și civilizația Pădurii, Grigore Avram a depășit forma de exprimare poetică din primele sale volume, întrebările cele mai năucitoare și răspunsurile intelectualului care este, au conlucrat perfect și într-o structură poetică ce îi este proprie.

Inconfundabil ca stil, mereu încercat de îndoilele ce fac dintr-un sâmbure de vis pagină scrisă, autorul volumului **“Cu rând”** a nemurit locurile sale natale, timpul copilăriei și chiar și cotidianul fără strălucire aparentă, în expresii poetice care îi aparțin în întregime și care stau la baza edificiului cărților prezente și viitoare.

Harnic, talentat și chemat să cânte în corul Poeților care au ceva a-i spune Lumii de mâine, Grigore Avram mărturisește prin litera scrisă despre rolul pe care îl are ca Om pe planeta Pământ. Valurile crizei mondiale nu-i perturbă rațiunea de-a fi, dimpotrivă, poetul, sensibil și pragmatic, își ridică și mai sus zidul cetății în care creează. Sentimentele sale sunt perene. Nemuritoare. Nu se lasă atras hipnotic de moda poeziei actuale și, ca un ctitor de biserici din lemn, Grigore Avram își construiește fiecare poem, cerc în cer, desăvârșindu-și opera literară.

Absolutul și dorința de curățire sufletească prin gloria sintagmei sunt țeluri greu de atins în conjunctura civilizației de la capătul Mileniului Trei, sunt noțiuni ca și abstracte pentru mulți dintre noi, muritorii de rând, dar care, pentru autorul volumului **“Cu rând”** sunt doar motive de meditație.

Prea mult, prea puțin? În echilibru, ca pe un cântar de sticlă foarte foarte subțire, așa stau, în carte, întrebările esențiale ale umanității, și poetul știe să le valorifice, apoi ne învață cum să călătorim, la singular, prin tot acest labirint, în care dragostea ca noțiune definitorie, are mai multe valețe decât am crede.

Părinții, femeia iubită, copiii, vecinii de idealuri și toți cei alături de care își câștigă firimitura de eternitate, - numele comune și numele proprii, toate acestea sunt conexiuni interumane, semne așezate cu dibăcie în cofrajul prezentului.

Poemele lui Grigore Avram devin, astfel, trepte de perfecțiune a spiritului care crează. Și... Grigore Avram crează după chipul și asemănarea sa, adică, scrie cu răbdare, cu modestie și mai ales, scrie cu

înțelepciune. La el, anotimpurile în curgerea lor repetitivă sunt motive de poveste dar și de meditație, componentă a misterului care învăluie Universul, și Taină pentru individul care este mult mai mult decât martorul curgerii vremii.

De la țesătura, străvezie de vechime, a sărbătorilor de altădată, până la idealul umanității, de la amprenta maternă spre globalizarea galopantă în care conviețuim haotic, drumul poetului este distinct, ca un fir de sânge ce se prelinge cu finețe de caligrafie chinezească. În plan opus, nu lipsește fermitatea celui care știe că are un țel, are un destin de împlinit.

Grigore Avram scrie cu ușurință, este poetul care asudă numai în vis. El își cunoaște potențialul fertil al cuvântării și se folosește de verbe cu profesionalism. Într-o etapă culturală cu nunațări precare și cu vulgaritatea așezată în fața eșalonului unor poeți cam rebeli, Grigore Avram vine și ne demonstrează că a scrie în stil clasic nu este defel desuet și nici nu este la îndemâna oricui.

“Cu rând”, o carte frumoasă și densă prin compoziție, un volum alcătuit din fresce diferite ca valorație a culorilor din care provin. Nimic nu pare a-i fi străin autorului, în vâlmășagul lumii prin care el trece cu credința că nu a fost trimis fără un rost al său, aici, pe Pământ. Grigore Avram ne demonstrează încă o dată că a fi Poet este un Dar, iar Cuvântul zidărește în sufletul său neconținut. Este o tihnă de maturitate, autumnală parcă, în jurul multora dintre poemele pe care poetul le-a scris *cu rând*, adică, le-a scris cu un rost, ca orice lucru gospodăresc, bine gândit și bine făcut.

(urmare din pag. 82)

În ziua de Ignat erau torturate cu focul și opărite cu apă clocotită, așa cum zeita morții procedează la Joimari, când spală de arsură pielea porcului. În poveștile care circulă în popor se spune că Înătoarea a încercat în timpurile străvechi să opărească o femeie, care voia să toarcă de Ignat însă femeia a scăpat de la acest supliciu datorită unui sfat bun primit de la o altă femeie evlavioasă, mai în vârstă, care îi era vecină.

Sărbătorile, între alte funcții, o au și pe aceea de a ritma munca și amintesc aici faptul, că în zilele de peste an, obiceiurile, diversificate, alăturate dorinței omului, au înscris în calendar un timp al torsului, al țesutului etc., despre care femeile de la țară cunosc aceste lucruri. Ritualul sacrificării acestui animal s-a împământat atât de puternic în obiceiurile românilor încât a devenit tradiție, ce au sanctificat-o prin ceremonii domestice, ridicate la nivelul unui sacru ritual.

¹ Vercescu G. Elena, *Datini și colinde. Însemnătatea lor în viața românească*, București, 1940, p. 40, 41).

Andreea CODIȚĂ

Trafic de idei

Suntem traficanti de idei
 Și ne ascundem viciul
 După cortina imitației.
 Ne vindem ideile ieftin, fără să știm
 Că altcineva le conferă autenticitate
 Când creativitatea din noi
 E în repaus!
 Traficul de idei a devenit un război
 În care originalitatea pierde
 Fără urmă de creator
 Și e păcat că modestia unora
 Devine genialitatea altora,
 Fără curajul de a exprima
 O idee originală ce îmbracă universul
 În stralele eternității.

Nu lăsați să dispară iubirea!

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Că lumea se stinge odată cu ea
 Nu ștergeți culoarea, sclipirea
 Din inimi aprinse cu roșu de stea.

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Că cerul se frânge și el
 Voi, ce iubiți respirați nemurirea
 Prin lacrimi, și patimi, și vise de-oțel.

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Iubiți orice și oricât,
 Și nu așteptați nemurirea
 Când ea e iubirea, aici pe pământ.

Nu lăsați să dispară iubirea!
 Dați totul pe-o zi infinită
 Că lumea se teme și plânge
 Că-i zi după zi chinuită.

Așteptări

Nu te consuma pentru nimic...
 Măcar tu, ai grijă de tine
 Vor fi alții care să te consume
 Cu fiecare vorbă și gest.
 Nu implanta sensuri în orice întâmplare...
 Vor fi atâția care vor încerca să explice!
 Tu doar trăiește...
 Trăiește frumos, pudrează-ți fericirea
 Și ai grijă de ea.

Prezența ta oricum lasă
 Scânteii din care se nasc incendii.
 Iubește tu, chip de zahăr,
 Dar nu iubi aparențele
 Se vor găsi alții și pentru ele.
 Fă tu ce eu n-am făcut
 Și luptă pentru mai bine
 Fiecare așteaptă de la tine
 O parte din acel "ceva".
 Dar eu știu că ești omul
 Cu cele mai multe întrebări
 Și cu cea mai mare dorință
 De a cerceta.
 Cercetează-te mai întâi pe tine,
 Dar fă asta cât ai timp.
 Clepsidra vieții se scurge iute
 Și vor veni alții să facă
 Ce tu nu ai reușit.
 Și așa... din om în om
 Lumea se sprijină pe așteptări.
 Mă uit în oglindă și vorbesc cu tine...
 Mă privești așa sec de parcă
 Nici nu mă cunoști.
 Te las, dacă mă lași să te îmbrățișez...
 Un înger și-un demon
 Sunt EU.

Cadavre de cuvinte

Mai mor puțin și azi,
 Că mă lovesc cu sufletul
 De multiple oglinzi pătate cu sânge
 În amintirea unor chinuri inocente
 Amestecate cu neputință.

Mai mor puțin și mâine
 Că-n mine zac cadavre de cuvinte
 Ca un dar suprem al transcendenței.
 Au murit de veacuri...
 O dată cu eternitatea
 Prin abisul neștiinței.

Mai mor și acum...
 Cu fiecare cuvânt rostit
 Ce se frânge în încercarea
 Trecerii peste prăpastia
 Dintre grai și suflet.

Aprind o lumânare
 Pentru toate crimele comise,
 Pentru toate cuvintele ucise...
 Să ardă veșnic pentru fiecare drum
 De la vorbă la faptă.
 Când vor renaște cuvintele
 Poate vom dobândi
 Suvenirul nemuririi.

Ionuț CARAGEA

Norocul ți-l faci cu mâna ta, poezia cu inima...

În exil... mai toți emigranții aleargă după prosperitate și prea puțini se gândesc la viața artistică și spirituală. În America de Nord, de exemplu, capitalismul te obligă la transformări majore, sfârșind prin a te corupe. Sistemul social-economic te asimilează, iar dacă vrei să fii sau să rămâi poet, o specie rară pe acest continent (comparativ cu miile de creatori din România), de cele mai multe ori trebuie să evadezi din prezent și să călătorești departe, în lumea nostalgiilor, sau altundeva, într-o lume imaginară. Totuși, **Lia Ruse**, o autoare prea puțin cunoscută în diaspora canadiană, poate datorită discreției cu care abordează librăriile și publicul cititor, a găsit formula împăcării trecutului cu a prezentului, printr-o poezie plină de candoare și optimism.

În anul 2011, autoarea desăvârșește „**A treisprezecea carte**”, un volum antologic, publicat la editura Argeș Press, și care cuprinde aproape două sute de poezii. Prefața cărții este semnată de Mihai Goleșcu, postfețele de Adrian Erbiceanu și Ortansa Tudor, iar recenziile din interior (am fi preferat să fie inserate la sfârșitul cărții) aparțin profesorului Nicolae Spinei, criticului Sergiu I. Nicolaescu și, din nou, lui Adrian Erbiceanu și Ortansei Tudor. De altfel, esența acestui volum și personalitatea Liei Ruse sunt bine punctate de Mihai Goleșcu în prefață și pe coperta a patra, nelăsând loc niciunei confuzii: *„Mai relevant mi se pare că suava ființă feminină și-a extras seva lirică din pământul cultural al Argeșului, în special din spațiul spiritual de la Teiu, acolo unde s-a născut și Vladimir Streinu, sevă care a urcat prin tija timpului și a crinului poetic ca să alimenteze și să contureze pregnant o personalitate artistică, mai întâi aici, în România, apoi în Canada, unde a emigrat și unde a continuat să transfigureze și distileze trăiri, sentimente, atitudini, idei, regrete și entuziasme, nostalgii și recurențe, imagini și amintiri, toate topite în creuzetul unui joc secund numit artă poetică și concretizat în florilegii lirice.”*

„A treisprezecea carte” cuprinde poezii din volumele „*Freamăt de mai în colorit de toamnă*” - Ed. Basarab I, Curtea de Argeș, 1994, „*Aerul din preajmă*” - Ed. Exax, Pitești, 1995, „*Picturi sonore*” - Ed. TIP-NAȘTE, Pitești, 1996, „*Lumi străvezii*” - Ed. Zodia Fecioarei, Pitești, 2000, „*Sculpturi în aripa timpului*”, 2001, „*Lumini suave*”, 2005, „*La poarta unui anotimp*”, 2006, „*Desprinderi*”, 2007, „*Clipe sprijinite-n gânduri*”, 2008, „*Scânteieri în oglinzi*” - Ed. Lilion Ruse, Montréal, 2009, „*Reflectări*”, 2010 și „*Arcada timpului*” - Ed. ASLRQ, Montréal, 2011.

Lia Ruse este devotată în primul rând versului clasic, fiind pasionată de sonet sau rondel, dar are curajul să versifice și în stil liber, mizând pe muzicalitate interioară și rime la distanță, poeziile producând la citire adevărate reverberații. Efectele acustice și elementele simboliste din natură, mai ales când sunt evidențiate anotimpurile, se susțin reciproc, se îmbină armonios, dovedind măiestria autoarei de a prezenta un cadru fermecător și de a transmite un refren mângâiat pe corzile inimii.

Lirica feminină a Liei Ruse, fără incizii dureroase în umbrarele conștiinței, are acea menire de a ne prezenta lumea dintr-o perspectivă pe care mulți o ignoră, nemaifiind capabili să aprecieze frumosul și puritatea din

jur. Tocmai de aceea avem nevoie de astfel de autori care ne redeschid porțile percepției și ne îndeamnă la iubire nețărnută. Dar să nu credem că lirismul Liei Ruse este numai roz-bombon. Uneori are un „Vuiet de singurătate” (pag. 13), amintindu-ne că viața este ca un zbor neîntrerupt în clepsidra astrală (superbă metaforă): *„Zboruri ne-ntrerupte în clepsidra astrală... / Cu puf de sălcioară însălat în vânt / Se scurge martie, în larmă ancestrală / În jocuri vegetale, iar picurând pământ... // Acum, când izbucnesc clipe-mperecheate / Când orbita zilei în sine dospește, / Eu mă opresc în vuiet de singurătate / Să lipesc trecutul, pe golul care crește!”*

Cu alte cuvinte, poezia Liei Ruse merită să fie citită și apreciată. Din păcate, soarta poetilor este una tristă, ei ajungând să-și distribuie singuri cărțile, chiar să le ofere pe nimic uneori, fără ca efortul lor să fie apreciat așa cum trebuie, măcar din respect, printr-o simplă lectură. Câte comori există prin biblioteci fără ca să știm de ele?

Se spune că norocul ți-l faci cu mâna ta. Poezia o faci însă cu inima, mâna fiind doar o prelungire a dragostei și a suferinței, iar ochii celorlalți o reîntorcere la divinitate și originea cuvântului. Chiar dacă omenirea se duce de răpă, norocul nostru este... că mai există poeții!

(continuare din pag. 83)

Ninge blând

Ninge blând peste orașul
ce amenință spre cer,
strângând cu o mână rece,
gârbov,
un baston de fier

Ninge ca făcând în ciudă
gerului necruțător
și-unui vânt ce tot alungă,
sprinteni, fulgii
din decor

Ninge ca și cum o barbă
de zăpadă, ce minune,
până la pământ i-ar crește
unui sfânt
în rugăciune

Din străfundul unei inimi,
ninge, ori din-naltul minții;
ca din ochii unui prunc
ce-și descoperă
părinții

Ninge și e totul alb
și nimic nu se mai poate
peste câte daruri scumpe
i-au fost lumii, din cer
date...

Din ciclul „Grădina Bucuriei”

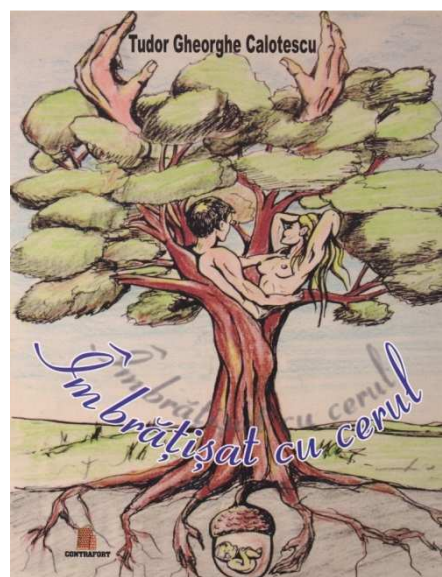
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

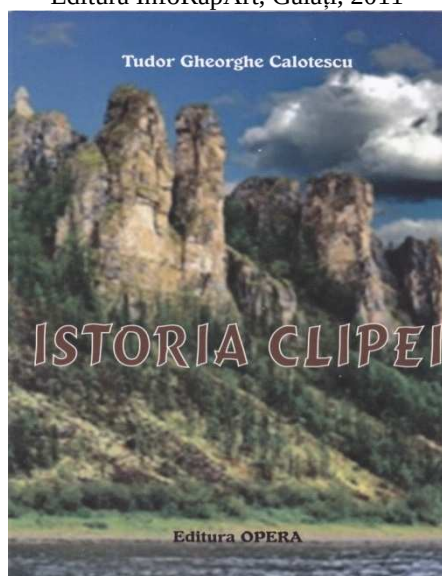
ASPRA – Prietenia cuvintelor, antologie
Editura InfoRapArt, Galați, 2011

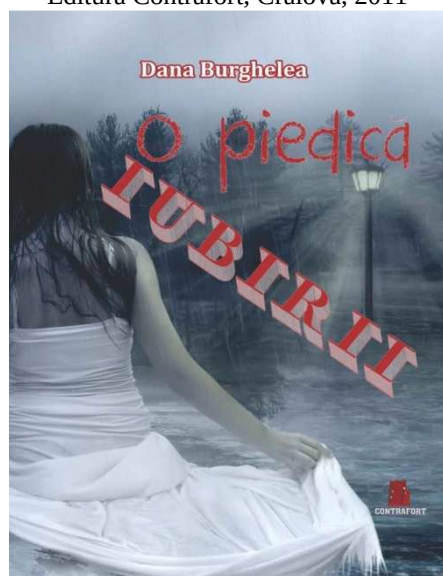
Aurica Istrate – Petarde reci
Editura Contrafort, Craiova, 2011

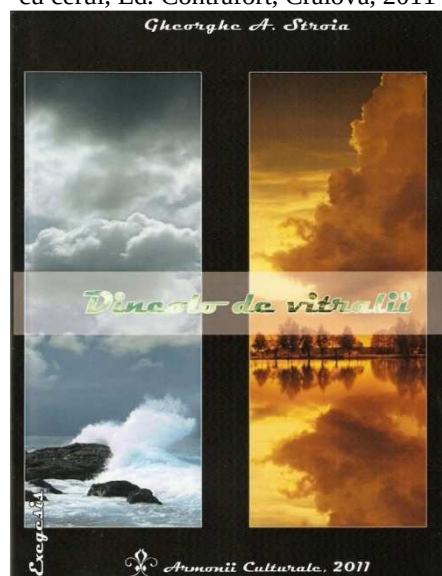
Tudor Gheorghe Calotescu - Îmbrățișat cu cerul, Ed. Contrafort, Craiova, 2011

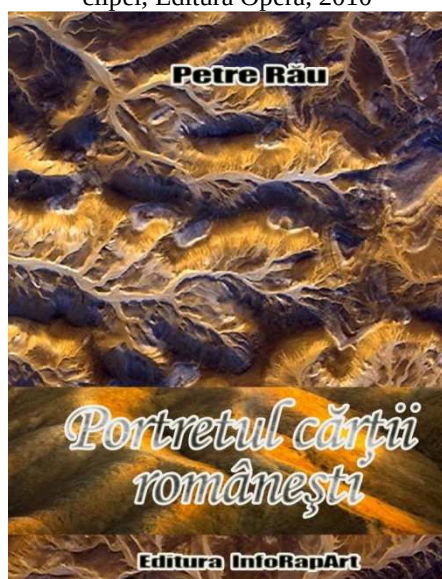
Tudor Gheorghe Calotescu - Istoria clipei, Editura Opera, 2010

Dana Burghelca - O piedică iubirii
Editura Contrafort, Craiova, 2011

Gheorghe A. Stroia - Dincolo de vitralii
Editura Armonii Culturale, 2011

Petre Rău - Portretul cărții românești
Editura InfoRapArt, Galați, 2011

Melania Cuc & Menuț Maximinian -
Cartea cu coperti de sticlă, 2011

ASPRA – Preaplin de cuvinte, antologie
Editura InfoRapArt, Galați, 2011

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 47s, Bloc Cristal, Sc. 2 Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, aspra@inforapart.ro

Web site: www.boema.inforapart.ro